

Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («ТІНЬОВИЙ СПИСОК», частина 2)

**Території, що пропонуються
до включення у мережу Емеральд
(Смарагдову мережу) України
(«тіньовий список», частина 2)**

УДК: 502.211:553.832(477)

Т 35

Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («Тіньовий список», частина 2) / Кол. авт., під ред. Борисенко К. А., Куземко А. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 234 с.

ISBN 978-617-7061-74-7

Основні автори: Василюк О. В., Вашеняк Ю. А., Куземко А. А., Куцоконь Ю. К., Леснік В. В., Марущак О. Ю., Мойсієнко І. І., Оскирко О. С., Садогурська С. С.

Залучені автори: Башта А.-Т. В., Борсукевич Л. М., Буджак В. В., Вікирчак О. К., Гірна А. Я., Глеб Р. Ю., Гольдін П. Є., Гриник Є. О., Давидов Д. А., Домашевський С. В., Канарський Ю. В., Кіш Р. Я., Кобів Ю. Й., Кузьо Г. О., Кукшин О. О., Мартинов О. В., Межжерін С. В., Микитчак Т. І., Некрасова О. Д., Панченко С. М., Петрович З. О., Романь А. М., Садогурський С. Ю., Сичак Н. М., Смірнов Н. А., Старовойтова Т. В., Токарюк А. І., Чорней І. І., Шаповал В. В., Шевчик В. Л., Ширяєва Д. В., Щербатюк М. М., Яворрська О. Г.

Редакція: Катерина Борисенко, Анна Куземко.

Макет: Надія Антонова.

Підготовка мап: Марія Савченко.

Фото на обкладинці: Grey Heaven CC-BY-SA-4.0.

Книга містить описи 74 територій, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України. Обґрунтування щодо включення цих територій до мережі Емеральд підготовлені протягом 2018-2019 років колективом авторів (41 професійний біолог). Описи є оригінальною працею авторів і створені шляхом опрацювання власних даних та залучених джерел, а також спеціально проведених польових досліджень. Всі ці пропозиції були доопрацьовані спільно із Департаментом екомережі та природно-заповідного фонду Міністерства екології та природних ресурсів України, і більша їх частина у лютому 2019 року була передана Мінприроди до Секретаріату Бернської конвенції.

Видання буде корисним для професійних біологів, натуралістів-аматорів, краєзнавців, органів місцевого самоврядування.

Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze

Przemiany w regionie

Цю книгу видано в рамках польсько-українського проекту «Розвиток громадських екологічних організацій та їх співпраці для розширення мережі Емеральд в Україні» (RITA-2018-12 «Rozwój ekologicznych organizacji pozarządowych i ich współpracy z naukowcami na rzecz poszerzenia sieci Emerald na Ukrainie»), що реалізується Фондацією Природна Спадщина (Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze) та ГО «Українська природоохоронна група» (Ukrainian Nature Conservation Group). Проект співфінансується Польсько-Американським Фондом Свободи в рамках програми RITA – «Зміни в регіоні», яку реалізує Фонд «Освіта для демократії».

Дозволяється копіювати і розповсюджувати матеріал у будь-якому вигляді чи форматі – за умови збереження даної інформації, в тому числі інформації про ліцензію, що застосовується, власників авторських прав та про проект «Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні». Зміст ліцензії є доступним за посиланням: [wps://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.uk](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.uk).

Дозволяється копіювати і розповсюджувати матеріал у будь-якому вигляді чи форматі – за умови збереження даної інформації, в тому числі інформації про ліцензію, що застосовується, власників авторських прав та про проект «Розвиток громадських екологічних організацій та їх співпраці для розширення мережі Емеральд в Україні». Зміст ліцензії є доступним за посиланням: [wps://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.uk](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.uk)

Зміст

Вступ	8
SHL79 Долина річки Вирва (eng: Vyrva river valley)	17
SHL80 Долина річки Вігор (eng: Vihor river valley)	20
SHL81 Долина річки Стрий (eng: Stryj river valley)	23
SHL82 Долина річки Стрв'яз (eng: Strviazh river valley)	27
SHL83 Долина річки Опір (eng: Opir river valley)	30
SHL84 Долина річки Дністер у Львівській області (eng: Dnister river valley in Lviv region)	34
SHL85 Долина річки Артополот у Полтавській області (eng: Artoplot river valley in Poltava region)	39
SHL86 Долина річки Бурімка (eng: Burimka river valley)	41
SHL87 Долина річки Грунь у Сумській області (eng: Hrun river valley in Sumy region)	44
SHL88 Долина річки Ірклій (eng: Irkliy river valley)	46
SHL89 Долина річки Хорол у Сумській області (eng: Khorol river valley in Sumy region)	48
SHL90 Долина річки Хухра в Сумській області (eng: Khuhra river valley in Sumy region)	50
SHL91 Долина річки Кобелячок (eng: Kobeliachok river valley)	52
SHL92 Долина річки Коломак у Полтавській області (eng: Kolomak river valley)	54
SHL93 Долина річки Кропивна (eng: Kropyvna river valley)	56
SHL94 Долина річки Мерла в Полтавській області (eng: Merla river valley in Poltava region)	58
SHL95 Долина річки Оржиця (eng: Orzhitsia river valley)	60
SHL96 Лесові відслонення гирла Дніпра (eng: Loess outcrops of the Dnipro estuary)	63
SHL97 Долина річки Рябина в Сумській області (eng: Riabyna river valley in Sumy region)	67
SHL98 Дівички (eng: Divychky)	69

SHL99 Долина річки Сліпорід (eng: Sliporid river valley).....	72
SHL100 Приірпіння та Чернечий ліс (eng: Pryirpinnya and Chernechyi Forest).....	74
SHL101 Долина річки Сироватка (eng: Syrovatka river valley).....	77
SHL102 Каяло-Бердянський (eng: Kayalo-Berdyansky).....	79
SHL103 Долина річки Тагамлик (eng: Tahamlyk river valley).....	82
SHL104 Долина річки Терн (eng: Tern river valley).....	84
SHL105 Долина річки Ірпінь (eng: Irpin river valley).....	86
SHL106 Долина річки Ворсклиця (eng: Vorsklytsia river valley).....	89
SHL107 Долина річки Золотоношка (eng: Zolotonoshka river valley).....	91
SHL108 Нижньоподільський (eng: Nyzhniopodilskyi).....	94
SHL109 Познань-Блажове (eng: Poznan-Blazhove).....	97
SHL110 Бродівські канали (eng: Brody channels).....	99
SHL111 Річки – Мутвиця (eng: Richky – Mutvytsia).....	101
SHL112 Буське (eng: Bus'ke).....	104
SHL113 Долина річки Стир у Волинській області (eng: Styr river valley in Volyn region).....	106
SHL114 Долина річки Іква в Тернопільській області (eng: Ikva river valley in Ternopil region).....	109
SHL115 Долина річки Горинь у Рівненській області (eng: Horyn river valley in Rivne region).....	111
SHL116 Балки Світлогірськ-Алтестове (eng: Svitlogirsk-Alttestove creeks).....	115
SHL117 Муравський шлях (eng: Murava way).....	117
SHL118 Кобила (eng: Kobyla).....	123
SHL119 Долина річки Бобер (eng: Bober river valley).....	125
SHL120 Долина річки Случ у Рівненській області (eng: Sluch river valley in Rivne region).....	127
SHL121 Долина річки Случ у Житомирській області (eng: Sluch river valley in Zhytomyr region).....	129
SHL122 Долини Південного Бугу та Сниводи у Вінницькій області (eng: Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsia region).....	132

SHL123 Долина річки Ірша в Житомирській області (eng: Irsha river valley in Zhytomyr region).....	136
SHL124 Долина річки Корчик (eng: Korchyk river valley).....	139
SHL125 Долина річки Уж (eng: Uzh river valley).....	141
SHL126 Долина річки Лімниця (eng: Limnytsya river valley).....	144
SHL127 Долина річки Бистриця Надвірнянська (eng: Bystrytsia of Nadvirna river valley).....	146
SHL128 Кліфи Дністровського лиману (eng: Dniester liman cliffs).....	148
SHL129 Кадубівська стінка (eng: Kadubivska stinka).....	150
SHL130 Подвір'ївка (eng: Podvirivka).....	152
SHL131 Погорілівка (eng: Pohorylivka).....	154
SHL132 Сіножати (eng: Sinozhati).....	156
SHL133 Вишнівка (eng: Vyshnivka).....	158
SHL134 Тулинці – Македони (eng: Tulyntsi – Makedony).....	160
SHL135 Джогуль (eng: Dzhohul).....	162
SHL136 Василівські і Розкопинські яри (eng: Vasylivskiy i Rozkopynskiy yary).....	164
SHL137 Агайманський під (eng: Ahaymany depression).....	166
SHL138 Барнашівський під (eng: Barnashivsky depression).....	170
SHL139 Чорна долина (eng: Black valley).....	173
SHL140 Домузлинський під (eng: Domuzlinsky depression).....	176
SHL141 Зелений під (eng: Green depression).....	179
SHL142 Сиваський під (eng: Sivashic depression).....	182
SHL143 Малий Чапельський під (eng: Small Chapelsk depression).....	186
SHL144 Пониззя долини річки Серет (eng: Lower Seret river valley).....	189
SHL145 Донузлавський (eng: Donuzlavskiy).....	193
SHL146 Сакський (eng: Sakskeyi).....	199
SHL147 Тарханкут (eng: Tarkhankut).....	204
SHL148 Керченський півострів (eng: Kerch peninsula).....	209
SHL149 Передгірні степи Криму (eng: Foothill steppes of Crimea).....	213
SHL150 Ковильна (eng: Kovylna).....	215

SHL151 Сари-Баш (eng: Sary-Bash).....	217
SHL152 Славне (eng: Slavne).....	219
SHL153 Керченська протока (eng: Kerch strait).....	221
SHL154 Долина річки Шопурка (eng: Shopurka river valley).....	225
Наші видання	229

Вступ

Створення мережі Емеральд (Смарагдової мережі), як частини всеєвропейської екологічної мережі, впроваджується в рамках виконання положень ратифікованої Україною Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (далі – Бернська конвенція). Створення мережі Емеральд важливе також в контексті євроінтеграції і є фактично підготовкою України до переходу на європейське екологічне законодавство. 27 червня 2014 року було підписано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом¹, яку було ратифіковано Україною 16 вересня 2014 року². Відповідно до цієї угоди, Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС у терміни, визначені у Додатку XXX до угоди, зокрема, до 1 вересня 2021 року має бути завершена робота по створенню мережі Емеральд та впроваджені заходи щодо захисту та управління її територіями.

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами Бернської конвенції (всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа Natura 2000, яка проектується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС. Більшість європейських країн вживають термін Emerald Network, в якій слово Emerald є власною назвою мережі, а не прикметником («смарагдова»), а також для уникнення плутанини при спілкуванні із закордонними колегами. Тому у нашому виданні, поряд з терміном «Смарагдова мережа», який вже широко ввійшов в обіг в Україні, ми використовуємо і термін «мережа Емеральд».

Створення мережі Емеральд бере початок з Рекомендації 16^{3, 4} Постійного комітету Бернської конвенції (1989 р.). У ній зазначається, що сторони Конвенції мають прийняти законодавчі або інші заходи для визначення територій мережі Емеральд (ASCI) та забезпечити їх збереження. Території мережі Емеральд (ASCI згідно Рекомендації 16) мають відповідати одному або декільком наступним критеріям:

- a. значно сприяти виживанню видів, що знаходяться під загрозою зникнення, ендемічних видів або будь-яких видів, що перелічені в додатках I і II Конвенції;
- b. підтримувати значну кількість видів на території з високим видовим різноманіттям або підтримувати важливі популяції одного або декількох видів;
- c. містити важливий та/або репрезентативний приклад типів оселищ, що знаходяться під загрозою зникнення;

1 Повна назва – Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; текст Угоди: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011

2 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1678-18/paran2#n2>

3 Починаючи звідси і до кінця Розділу 1, при підготовці тексту використаний документ T-PVS/PA (2016) 4 The Emerald Network: A Network of Areas of Special Conservation Interest for Europe – Explanatory document and compilation of relevant texts <https://rm.coe.int/168074669d>

4 <https://rm.coe.int/16806a6d07>

- d. містити видатний приклад конкретного типу оселища або мозаїки різних типів оселищ;
- e. бути важливим місцем для одного або декількох мігруючих видів;
- f. іншим способом істотно сприяти досягненню цілей Конвенції.

Реальне створення мережі Емеральд розпочалося лише у 1998 році, після прийняття Постійним комітетом Бернської конвенції Резолюції 5, відтоді мережа отримала офіційну назву – Emerald Network. Також, була створена група експертів для здійснення необхідних заходів, пов'язаних з побудовою мережі Емеральд, заохочення сторін Бернської конвенції та держав-спостерігачів проектувати території мережі Емеральд та повідомляти про це Секретаріат Бернської конвенції.

Фактично, включення територій до мережі Емеральд відбувається на підставі актуальних наукових даних за останні роки про наявність на цих територіях певної частки національної популяції видів із Резолюції 6 Бернської конвенції та/чи площ типів оселищ із Резолюції 4 Бернської конвенції. Реєстри видів і оселищ у зазначених Резолюціях поступово доповнюються, втілюючи пропозиції держав.

Відповідно, до мережі Емеральд не можна включити будь-яку територію, навіть якщо вона вже має природоохоронний статус, визначений національним законодавством держави, якщо ця територія не відповідатиме зазначеним вище критеріям.

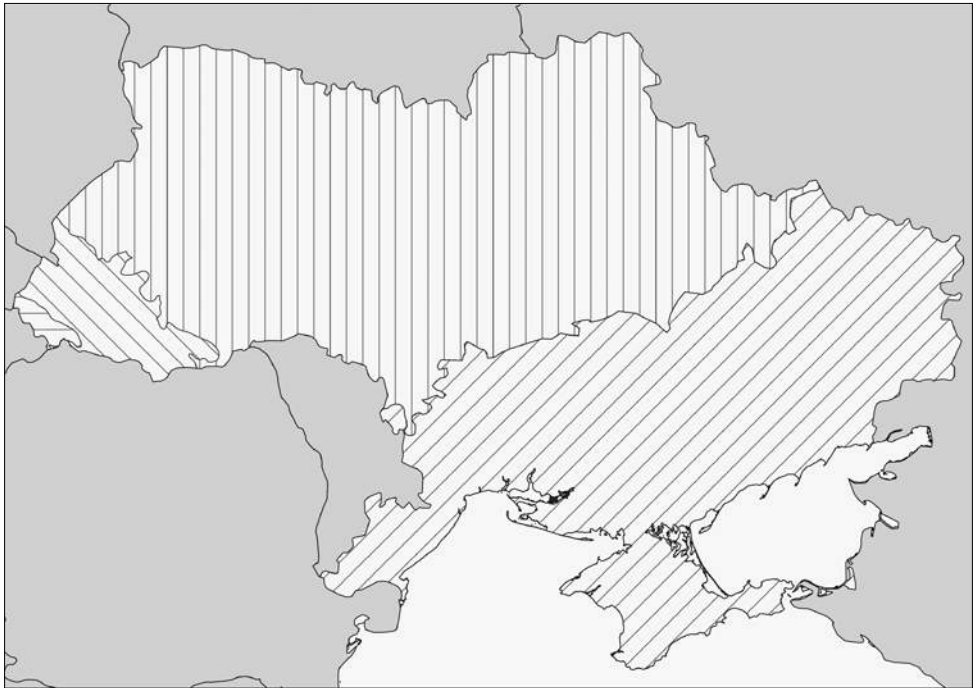
Включення територій до мережі Емеральд відбувається на основі біогеографічного підходу. **Біогеографічний підхід** означає, що оцінка достатності визначених територій мережі Емеральд для довгострокового збереження видів і оселищ проводиться в межах біогеографічних регіонів. **Біогеографічний регіон** – це територія з відносно однорідними екологічними умовами та подібними характеристиками. Поділ на біогеографічні регіони застосовується при проектуванні мережі Natura 2000 в країнах-членах ЄС та при проектуванні мережі Емеральд в інших країнах⁵.

Територія України включає чотири біогеографічних регіони: **Континентальний** (приблизно співпадає із Поліською та Лісостеповою кліматичними зонами), **Степовий** (співпадає із Степовою кліматичною зоною та зоною субтропіків у Гірському Криму), **Альпійський** (Українські Карпати) та **Паннонський**, до якого входить рівнинна частина Закарпатської області.

Оцінка достатності визначених територій мережі Емеральд для досягнення **кінцевої мети мережі** Емеральд – забезпечення довготривалого збереження видів та оселищ Бернської конвенції, що вимагають спеціальних заходів захисту (і перелічені у резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції), також відбувається на біогеографічному рівні під час **біогеографічних семінарів**, які організовує Секретаріат Бернської конвенції по мірі доповнення мережі Емеральд в різних країнах.

Основна відмінність підходів, які застосовуються при створенні мережі Емеральд та територій природно-заповідного фонду, полягає у тому, що до мережі Емеральд включаються лише території, які важливі для збереження видів і оселищ із резолюцій 4 та 6 Бернської конвенції в розрізі біогеографічних регіонів, а рішення про включення територій до мережі Емеральд, приймається лише на основі наукової інформації щодо

5 The Indicative Map of European Biogeographical Regions: Methodology and development. ETC/BD, Paris, February 2006 – <https://goo.gl/nMwj18>

Біогеографічні регіони України

	Континентальний		Альпійський
	Степовий		Панонський

присутності на таких територіях певної частки національної популяції видів чи площ оселищ із вищезазначених Резолюцій. Офіційне рішення про включення територій до мережі Емеральд приймається Постійним Комітетом Бернської конвенції за пропозицією держави – сторони Конвенції. Для кожної з територій мережі Емеральд у майбутньому буде розроблений менеджмент-план з метою збереження кожного з присутніх на його території видів та оселищ.

Може складатись враження, що мережа Емеральд охоплює лише невеликий перелік видів і оселищ, проте в дійсності, забезпечення їх охороною означатиме охорону практично всіх наявних в межах держави територій, що дійсно становлять цінність для охорони біорізноманіття.

У 2015–2016 роках пройшов перший тур біогеографічних семінарів з оцінки достатності мережі Емеральд України для збереження у довгостроковій перспективі видів і оселищ із резолюцій 4 та 6 Бернської конвенції.

18 листопада 2016 року Постійний комітет Бернської конвенції затвердив перелік території мережі Емеральд, який для України включає 271 територію (до 2019 року у мережу не вносились зміни).

У 2016 році громадська природоохоронна ініціатива «Emerald – Natura 2000 in Ukraine» (до якої пізніше приєдналась і ГО «Українська природоохоронна група») розпочала розробку «Тіньового списку» («Shadow list») територій мережі Емеральд – переліку територій, які на основі наукових даних мають бути включені до мережі Емеральд в Україні. Практика підготовки «shadow list» громадськістю та науковцями застосовувалась, зокрема, під час розробки Мережі центральноєвропейських країн, таких як Польща⁶, Словаччина, Сербія⁷, тощо. Ініціативи щодо підготовки «shadow list» відомі і для виділення територій в рамках інших міжнародних угод, наприклад, під час проектування водно-болотних угідь міжнародного значення згідно вимог Рамсарської конвенції⁸. У Словаччині таким чином були доповнені також переліки ІВА-територій, екомережі⁹ тощо.

Перший етап розробки «shadow list» мережі Емеральд в Україні тривав з вересня 2016 року по серпень 2017 року; його результатом є підготовка обґрунтованих на основі наукових даних пропозицій щодо включення до мережі Емеральд в Україні нових 78 територій, які опубліковані нами в кінці 2017 року у виданні «Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні»¹⁰. Крім того, було видано «Тлумачний посібник оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції», що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони»¹¹. Також, ГО «Українська природоохоронна група» підготувала окреме видання «Смарагдова мережа Донеччини»¹², яке містить детальні описи територій, які пропонується включити до мережі Емеральд у межах Донецької області.

Перші запропоновані ініціативою «Emerald – Natura 2000 in Ukraine»¹³ території були офіційно включені до мережі Емеральд України наприкінці 2016 року, це –

6 Paweł Pawlaczyk, Andrzej Kepel, Radosław Jaros, Radosław Dzięciołowski, Przemysław Wylegała, Agnieszka Szubert, Paweł Olaf Sidło. Natura 2000 Shadow List in Poland. Detailed Analysis of Habitat Directive Implementation. Synthetic Approach to Bird Directive Implementation. – Warszawa, 2004. – 181 p.

7 <http://www.ceeweb.org/work-areas/priority-areas/other/conventions/pan-european-level/emerald/>

8 Edward Maltby, Tom Barker. The Wetlands Handbook. Wiley-Blackwell, 2009. – 800 p. – <https://goo.gl/xoyimc>

9 Dorota Metera, Tomasz Pezold, Wojciech Piwowarski. Implementation of Natura 2000 in New EU Member States of Central Europe. Assessment Report. Warsaw: IUCN, 2005. – P.16. – <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2005-117.pdf>

10 Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К.В., Борисенко К.А., Павлачик П. (Paweł Pawlaczyk), Василюк О. В., Марущак О. Ю., Ширяєва Д. В., Куземко А. А., Осирко О. С. та ін. / під ред. д.б.н. А.Куземко. – Київ, 2017. – 304 с. – <https://goo.gl/xSW7wJ>

11 Тлумачний посібник оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Третій проєкт версії 2015 року. Адаптований неофіційний переклад з англійської / укладачі: А.Куземко, С. Садогурська, К. Борисенко, О. Василюк – Київ, 2017. – 124 с. – <https://goo.gl/KbE1aC>

12 Смарагдова мережа Донецької області / Василюк О.В., Спінова Ю.О., Садогурська С.С., Бронскова О.М., Казарінова Г.О., Бронсков О.І., Гончаров Г.Л., Чусова О.О., Яроцька М.О., Куземко А.А., Вашеняк Ю.А., Щербя Ю. – Харків, 2018. – 104 с. – <https://goo.gl/aZZjgc>

13 Фейсбук-сторінка ініціативи: <https://goo.gl/Bf1NrT>

долини річок Десна, Снов та Сейм (у складі 8 об'єктів мережі Емеральд). Після того, було продовжено роботу зі збору актуальних наукових даних для включення нових територій до мережі Емеральд в Україні. Фейсбук-сторінка ініціативи: <https://goo.gl/Bf1NrT>.

ГО «Українська природоохоронна група» зібрала команду професійних біологів, які впродовж 2018 року завдяки опрацюванню власних даних та критичному аналізу літературних та архівних джерел, а також спеціально проведеним польовим дослідженням, підготували пропозиції щодо включення 74 нових територій до мережі Емеральд України, які охарактеризовано у даному виданні. Всі ці пропозиції були доопрацьовані спільно з Департаментом екомережі та природно-заповідного фонду Міністерства екології та природних ресурсів України, і більшу їх частину у лютому 2019 року було передано Мінприроди до Секретаріату Бернської конвенції.

Запропоновані нами території розроблені для видів і оселищ, щодо яких під час біогеографічних семінарів було встановлено, що мережа Емеральд на даний час є недостатньою для їх охорони. Такі території знаходяться у різних областях, а також в Автономній Республіці Крим, що на даний час тимчасово непідконтрольна Україні. Розробка нових територій Емеральд в Криму не менш важлива ніж у інших частинах України і цьому регіону нами приділена особлива увага, оскільки саме тут зосереджена значна частина територій, надзвичайно важливих для охорони біорізноманіття.

Ми переконані, що робота з проектування мережі Емеральд може поєднати зусилля сотень зацікавлених науковців і громадських активістів, реалізувати безцінні знання регіональних експертів, працівників установ природно-заповідного фонду та інших знавців природи з користю для збереження біорізноманіття.

Окремим напрямком нашої роботи є ведення бази даних поширення в Україні видів Резолюції 6 Бернської конвенції. База включає всю доступну інформацію про місця виявлення таких видів, їхню чисельність та стан популяцій із зазначенням авторів і джерел даних. Проміжні результати цієї роботи розміщені нами на спеціальному веб-сайті: www.emerald.net.ua

Цей напрямок роботи спрямований на досягнення наступних цілей: а) зібрати максимально повну Базу даних поширення видів Резолюції 6 Бернської Конвенції в Україні, що дозволить надати об'єктивну оцінку достатності наявної мережі Емеральд в нашій державі, а також виділити найбільш важливі території, що потребують першочергового включення у мережу Емеральд; б) на основі актуальної бази даних встановити перелік територій, що відповідають критеріям територій мережі Емеральд та встановити їхні оптимальні межі; в) забезпечити ведення Базу даних, яка постійно доповнюється та вдосконалюється, що стане важливим підґрунтям для подальшої розробки менеджмент-планів територій Мережі.

З питаннями щодо розвитку мережі Емеральд в Україні просимо звертатись до нас за адресою uncg.ua@gmail.com.

Авторський колектив Другої частини «тіньового списку» територій, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України

Основні автори:

1. **Василюк Олексій Володимирович**, молодший науковий співробітник відділу моніторингу та охорони тваринного світу, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України; ГО «Українська природоохоронна група
2. **Вашеняк Юлія Анатоліївна**, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та екології, Донецький національний університет ім. Василя Стуса; ГО «Українська природоохоронна група
3. **Куземко Анна Аркадіївна**, д.б.н., провідний науковий співробітник відділу геоботаніки та екології, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України; ГО «Українська природоохоронна група
4. **Куцоконь Юлія Костянтинівна**, к.б.н., старший науковий співробітник відділу моніторингу та охорони тваринного світу, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України; ГО «Українська природоохоронна група
5. **Лєсник Володимир Васильович**, асистент кафедри зоології, біологічного факультету, Львівський національний університет імені Івана Франка
6. **Марущак Олексій Юрійович**, аспірант відділу моніторингу та охорони тваринного світу Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України; ГО «Українська природоохоронна група
7. **Мойсієнко Іван Іванович**, д.б.н., професор, Херсонський державний університет; ГО «Українська природоохоронна група»
8. **Оскірко Олександра Станіславівна**, студент, кафедра екології та зоології ННЦ «Інститут біології та медицини» КНУ ім. Т. Шевченка; ГО «Українська природоохоронна група
9. **Садогурська Соф'я Сергіївна**, аспірантка відділу фікології, ліхенології та бріології, Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України; ГО «Українська природоохоронна група

Залучені автори:

10. **Башта Андрій-Тарас Вікторович**, к.б.н., старший науковий співробітник відділу екосистемології, Інститут екології Карпат НАН України
11. **Борсукевич Любов МIRONІВНА**, к. б. н., провідний спеціаліст відділу природної трав'яної флори, Ботанічний сад Львівського національного університету ім. І. Франка
12. **Буджак Василь Васильович**, к.б.н., доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
13. **Вікирчак Олександр Костянтинович**, старший науковий співробітник Національного природного парку «Дністровський каньйон»
14. **Ворона Євген Ілліч**, вчитель біології ЗОШ I-II ступенів №4, м. Калинівка Вінницької обл.

15. **Гірна Анна Яромирівна**, к.б.н., старший науковий співробітник, Інститут екології Карпат НАН України
16. **Глеб Руслан Юрійович**, к.б.н., старший науковий співробітник лабораторії лісознавства, Карпатський біосферний заповідник
17. **Гольдін Павло Євгенович**, к. б. н., доц., в. о. провідного наукового співробітника відділу еволюційної морфології, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
18. **Гриник Єгор Олександрович**, ГО «Українська природоохоронна група»
19. **Давидов Денис Анатолійович**, к.б.н., науковий співробітник відділу геоботаніки та екології, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
20. **Домашевський Сергій Володимирович**, к.б.н., Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
21. **Канарський Юрій Васильович**, к.б.н., заступник директора відділу екосистемології, Інститут екології Карпат НАН України
22. **Кіш Роман Ярославович**, к.б.н., доцент кафедри ботаніки, Ужгородський національний університет
23. **Кобів Юрій Йосифович**, д.б.н., старший науковий співробітник відділу популяційної екології, Інститут екології Карпат НАН України
24. **Кузьо Ганна Олександрівна**, орнітолог Західноукраїнського орнітологічного товариства
25. **Кукшин Олександр Олегович**, молодший науковий співробітник відділу науково-дослідної роботи Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща»
26. **Мартинів Олександр Володимирович**, к.б.н., старший науковий співробітник Відділу зоології, Національний науково-природничий музей НАН України
27. **Межжерін Сергій Віталійович**, д. б. н., завідуючий відділом еволюційно-генетичних основ систематики, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
28. **Микитчак Тарас Ігорович**, к.б.н., Інститут екології Карпат НАН України
29. **Некрасова Оксана Дмитрівна**, к.б.н., старший науковий співробітник відділу моніторингу та охорони тваринного світу, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України; ГО «Українська природоохоронна група»
30. **Панченко Сергій Михайлович**, д.б.н., доцент, Національний природний парк «Гетьманський»
31. **Петрович Зіновій Осипович**, директор РЛП «Кінбурнська коса»
32. **Романь Анатолій Михайлович**, к.б.н., науковий співробітник, Національний науково-природничий музей НАН України
33. **Садогурський Сергій Юхимович**, к.б.н., Українське ботанічне товариство
34. **Сичак Надія Миколаївна**, к.б.н., старший науковий співробітник відділу охорони природних екосистем, Інститут екології Карпат НАН України
35. **Смірнов Назар Анатолійович**, к.б.н., Чернівецький обласний краєзнавчий музей
36. **Старовойтова Тетяна Вікторівна**, аспірант, Інститут агроєкології та природокористування НААН; м. н. с. лабораторії моніторингу заповідного степу Біосферного заповідника «Асканія-Нова» ім. Ф. Е. Фальц-Фейна
37. **Токарюк Алла Іларіонівна**, к.б.н., Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

38. **Чорней Ілля Ілліч**, д.б.н., професор, завідувач кафедри ботаніки, лісового і садово-паркового господарства, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича
39. **Шаповал Віктор Володимирович**, к.б.н., Біосферний заповідник «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна НААН України
40. **Шевчик Василь Леонович**, к.б.н., старший науковий співробітник Канівського природного заповідника
41. **Ширяєва Дарія Володимирівна**, аспірант відділу геоботаніки та екології, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
42. **Щербатюк Микола Миколайович**, к.б.н., науковий співробітник Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України
43. **Яворська Олена Григорівна**, старший викладач кафедри ботаніки та екології Донецького національного університету імені Василя Стуса

Список скорочень

ЧКУ – Червона книга України

НПП – Національний природний парк

IUCN RL – Червоний список Міжнародного союзу охорони природи (IUCN Red List)

ERLVP – Європейський Червоний список судинних рослин (European Red List of Vascular Plants)

Також у тексті згадані типи висновків (оцінок), що використовуються під час біогеографічних семінарів та означають подальший напрямок дій держави щодо вдосконалення мережі Емеральд для конкретного виду/оселища:

Тип висновку	Значення висновку	Дія, яку необхідно здійснити після біогеографічного семінару
SUF	Sufficient	Мережа є достатньою, у додаванні нових територій до неї немає потреби
IN MAJOR	Insufficient major	жодної території для виду / оселища на даний час в Мережі немає; мають бути додані території для виду / оселища
IN MOD	Insufficient moderate	Мережа недостатня, до неї мають бути додані нові території
IN MIN	Insufficient minor	оселища / види мають бути додані до бази даних в існуючих територіях Мережі, але у додаванні нових територій немає потреби
CD	Correction of data	інформація щодо виду / оселища в базі даних мережі Емеральд має бути скоригована / доповнена / видалена
Sci Res, SR	Scientific reserve	точний висновок неможливий: потрібно провести дослідження / вирішити наукову проблему – інтерпретація оселища, суперечливість наявності виду тощо
Excl. Ref.	Delete from Reference List	вид / тип оселища не представлений у країні і буде видалений зі списку видів / оселищ для країни, по яким проводиться оцінка

Розшифровка позначень у таблицях:

Група: А – земноводні, В – птахи, F – риби, І – безхребетні, М – ссавці, Р – рослини, R – плазуни.

Колонка «S»: у випадку, коли публікація даних щодо виду може нанести йому шкоду, вони мають бути заблоковані для будь-якого публічного доступу, – вказують «ує».

Тип: р – постійно, г – для відтворення (розмноження, гніздування), с – концентрація, w – під час зимівлі (для рослин і немігруючих видів використовується «постійно»).

Одиниця виміру: і – особин, р – пар.

Розмір: Min. – мінімальний розмір популяції, Max. – максимальний розмір популяції.

Категорія поширеності (Cat.): С – звичайний, R – рідкісний, V – дуже рідкісний, P – присутній, DD – якщо якість даних є недостатньою.

SHL79

Долина річки Вирва (eng: Vyrva river valley)

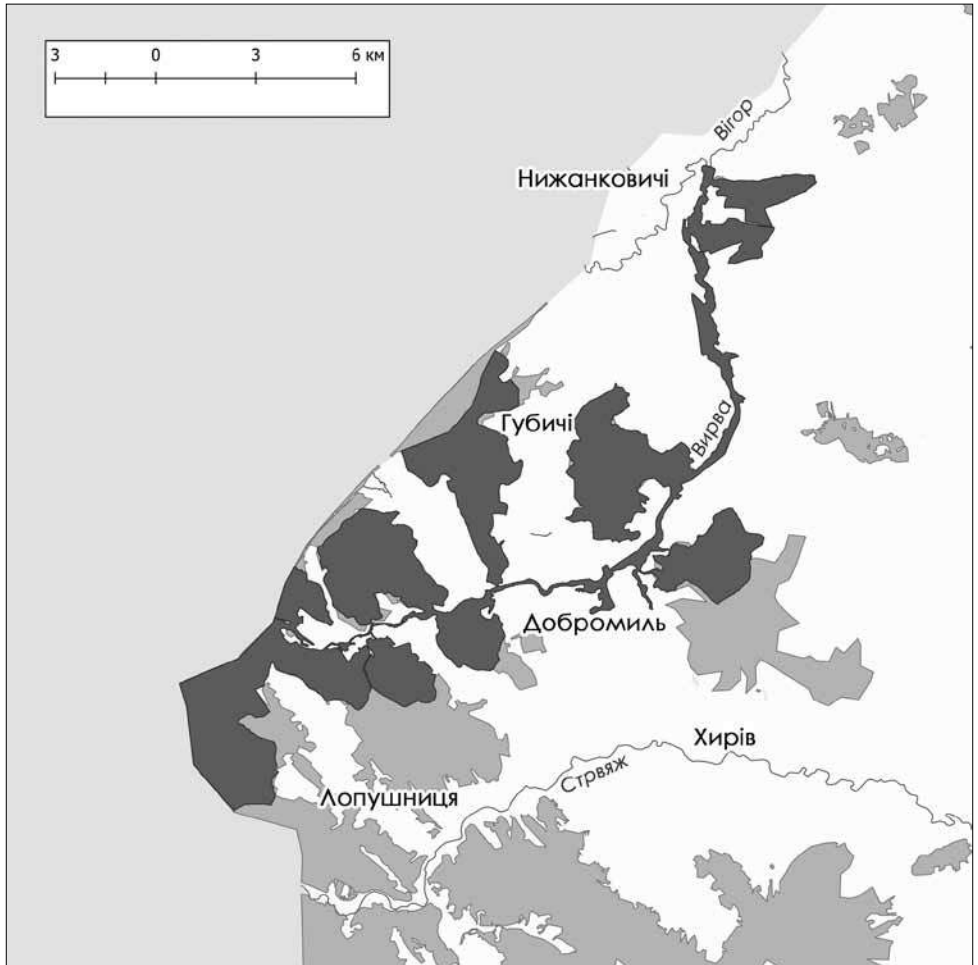
Розташування: Львівська область, Старосамбірський район.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 9625,96 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Вирва належить до басейну Вісли і є її притокою 3-го порядку. Довжина 32 км, площа басейну 188 км². Долина Вирви переважно коритоподібна, річище слабозви-

висте. Похил річки 9,7 м/км. Живлення здебільшого дощове. Характерні паводки зі значним підйомом рівнів. Бере початок у Карпатах (Східні Beskidi) на території Польщі. Тече переважно на північний схід і (у пониззі) на північ. В районі села Мігово річка входить на територію України. Протікає через місто Доброміль. На північний схід від смт Нижанковичі впадає до річки Вігор.

На території об'єкту виявлено види, включені до Червоної книги України (ЧКУ): беладонна звичайна (*Atropa belladonna* L.), булатка великоквіткова (*Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce), пізноцвіт осінній (*Colchicum autumnale* L.), зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó), коручка болотна (*Epipactis palustris* (L.) Crantz), коручка пурпурова (*Epipactis purpurata* Smith), косарики черепичасті (*Gladiolus imbricatus* L.), баранець звичайний (*Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & C.Mart.), лілія лісов (Lilium martagon L.), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), зозулинець чоловічий (*Orchis mascula* (L.) L.), плодоріжка салепова (*Orchis morio* L.), любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), скрученик спіральний (*Spiranthes spiralis* (L.) Chevall.), конюшина червонувата (*Trifolium rubens* L.), мінога струмкова (*Lampetra planeri*).

Долина річки Вирва є особливо важливою для збереження видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD / IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata**, оцінка IN MIN).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.32	5	M	C	C	C	C
C1.33	10	M	B	C	B	C
C2.27	1	P	C	C	B	C
C2.33	2	P	C	C	B	C
C2.34	10	M	B	C	C	C
C3.55	10	P	B	B	B	B
D5.2	50	P	B	C	B	B
E2.2	100	M	B	B	B	B
E3.4	50	P	B	C	C	C
E5.4	50	M	B	C	C	C
F9.1	100	M	B	C	B	C
G1.11	100	M	B	C	C	C
G1.6	100	M	B	B	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
F	1096	<i>Lampetra planeri</i>	p	1000	5000	i	R	M	C	C	C	B
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>	p	20000	100000	i	C	M	C	B	B	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	200	1000	i	R	M	C	B	B	B
F	1163	<i>Cottus gobio</i>	p	200	1000	i	R	P	C	C	B	B
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p	300	1500	i	R	P	B	C	C	A
A	1193	<i>Bombina variegata</i>	p	500	1000	i	C	M	C	B	B	B
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>	p	100	300	i	R	M	C	C	B	C
I	4014	<i>Carabus variolosus</i>	p				R	DD			C	
I	4015	<i>Carabus zawadzskii</i>	p				R	DD			C	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Леснік В. В., Прна А. Я., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

Список літератури:

1. Хміль Т.С., Данылык И.Н. Распространение *Spiranthes spiralis* (L.) Chevall. (Orchidaceae) в Украине // Вести Тверск. гос. ун-та. – 2007. – 36, № 8. – С. 180-183.

SHL80

Долина річки Вігор

(eng: Vihor river valley)

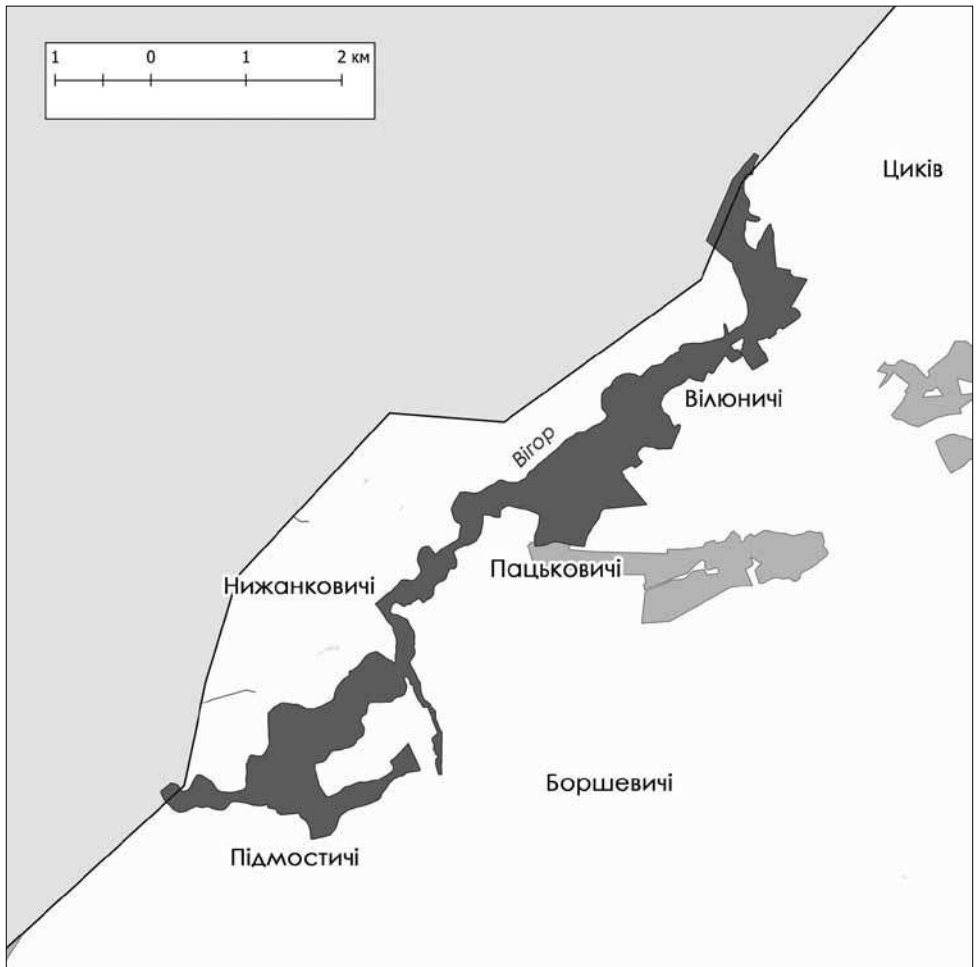
Розташування: Львівська область, Старосамбірський район.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 505,01 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Вігор належить до басейну Вісли і є її притокою 2-го порядку. Довжина річки 70,4 км (за іншими даними – 66 км), з яких 59,1 км у Польщі, 11,3 км в Україні. Площа басейну

798,2 км². Долина коритоподібна, її пересічна ширина 500 м. Річище слабозвивисте, 4-6 м завширшки (у верхній течії), із численними перекатами та заводями; трапляються стариці. Дно здебільшого кам'янисте – галька (шутер). Похил річки 4,9 м/км. Живлення переважно дощове. У дощові періоди заплава затоплюється, бувають досить руйнівні паводки. Замерзає у грудні, скресає наприкінці лютого – на початку березня.

У річці не виявлено великої різноманітності водної рослинності, в основному – елодея (*Elodea*) та водопериця (*Myriophyllum*), зрідка – рдесник (*Potamogeton*) біля берегів. У 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни долини річки Вігор. Під час досліджень відзначено значну щільність зграй дрібних риб (4-8 см); у складі змішаних зграй найчастіше траплялися верховодка звичайна (*Alburnus alburnus*), бистрянкa звичайна (*Alburnoides bipunctatus*), білизна європейська (*Aspius aspius*), марена балканська (*Barbus meridionalis*)* та головень (*Squalius cephalus*) (10-20 см). Крім вище перерахованих видів, зрідка траплялися форель (*Salmo trutta m. fario*), щука (*Esox lucius*), карась сріблястий (*Carassius gibelio*), короп звичайний (*Cyprinus carpio*) та головешка ротань (*Perccottus glenii*). Аматорське рибальство не поширене. Випадки електролову та інші заборонені способи вилову риб досить часті (в основному, відбуваються навесні та пізно восени).

Річка Вігор завдяки доброму стану бентосних угруповань забезпечує кормову базу для нагулу молоді риб, у тому числі рідкісних і вразливих видів. Долина річки Вігор важлива для видів, для збереження яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*, оцінка IN MOD), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.32	10	M	C	C	C	C
C1.33	10	M	C	C	B	C
C2.33	1	P	D	C	B	C
C2.34	5	P	C	C	B	B
C3.4	1	P	C	C	C	C
C3.55	10	P	B	B	B	B
D5.2	20	M	B	C	B	C
E2.2	100	P	B	B	B	B
E3.4	50	P	C	C	C	C
E5.4	10	P	B	C	C	C
F9.1	10	M	B	C	B	C
G1.11	10	M	B	C	C	C
G1.6	100	M	B	B	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1130	<i>Aspius aspius</i>	p	500	2000	i	R	P	D	C	B	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>	p	5000	50000	i	C	G	C	B	B	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	200	1000	i	R	M	C	C	B	B
M	1337	<i>Castor fiber</i>	p	1	10	i	C	M	C	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	p	1	4	i	R	M	C	B	C	C
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p	500	2500	i	C	M	A	B	C	A
A	1193	<i>Bombina variegata</i>	p	100	300	i	P	M	C	B	B	B
F	6144	<i>Romanogobio albipinnatus</i>	p	200	1000	i	R	P	C	C	B	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	p	100	200	i	P	M	C	B	B	B

Автори стандартної форми даних:

Маруцак О. Ю., Лєсник В. В., Гірна А. Я., Смірнов Н. А., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

SHL81

Долина річки Стрий

(eng: Stryj river valley)

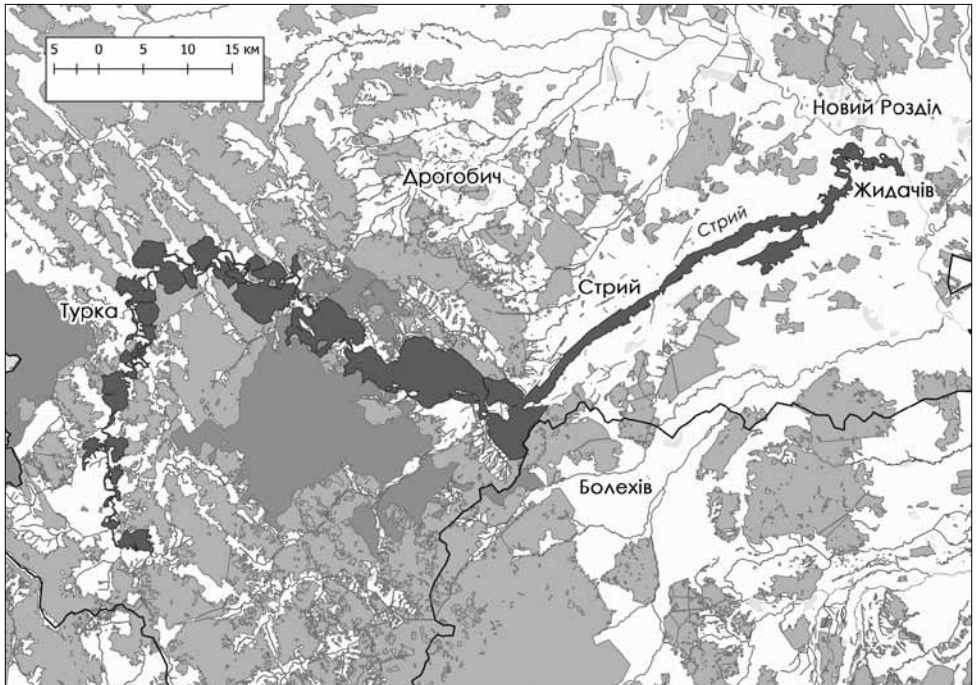
Розташування: Львівська область, райони: Сколівський, Турківський, Дрогобицький, Стрийський, Жидачівський.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 33824,87 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Стрий належить до басейну Дністра і є його правою притокою 1-го порядку. Довжина річки 232 км, площа басейну 3060 км². Похил річки 3,2 м/км. Річище дуже звивисте, часто розгалужене, на кам'янистих ділянках порожисте. Ширина річища до 30 м у верхній течії і до 150 м у пониззі. Середня глибина 0,5–1 м, максимальна – 2,5–2,8 м. Швидкість течії 0,1–2,0 м/с. У Карпатах річка має гірський характер і вузьку долину, по берегах ростуть хвойні та мішані ліси; у Передкарпатті річка носить частково рівнинний характер. Заплава в середній і нижній течії двобічна, у пониззі подекуди заболочена. Живлення дощове та снігове. Для річки характерні весняна повінь та літньо-осінні паводки (іноді взимку). Середня витрата води за 17 км від гирла – 45,2 м³/с, максимальна – 890 м³/с. Льодостав переважно від кінця листопада до се-

редини березня. Стрий бере початок в Українських Карпатах, між північно-західними схилами г. Явірник, що на Верховинському Вододільному хребті, та південно-східною частиною хребта Бердо. Тече спершу на захід, далі – на північ, північний схід, схід та південний схід, у середній і нижній течії – переважно на північний схід, у пригирловій ділянці – на схід.

Серед водної рослинності найбільше представлені: водопериця (*Myriophyllum*) та рдесник кучерявий (*Potamogeton crispus*). Береги часто заростають борщівником Сосновського (*Heracleum sosnowskyi*). В 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни долини річки Стрий. Первинними дослідженнями щільність зграй риб візуально була оцінена як низька, подекуди на спокійній течії були помітні змішані зграї бистрянки звичайної (*Alburnoides bipunctatus*), верховодки звичайної (*Alburnus alburnus*), головня (*Squalius cephalus*) та гірчака європейського (*Rhodeus amarus*). Любительська риболовля не поширена. Випадки електричних та інших шкідливих способів лову досить часті (в основному відбуваються навесні та пізно восени). На склад і динаміку рибних груп значно впливає гребля Явірської міні-ГЕС. Зокрема, чебачок амурський (*Pseudorasbora parva*) та щука (*Esox lucius*) поширюються через наявність цієї греблі, чебачок конкурентно впливає на інші групи риб (молодь і малорозмірні), разом з бистрянкою охоче поїдає ікру. Зграї інших видів постійно концентруються перед греблею. Під час будівництва греблі не враховувалися міграційні маршрути риб, що обмежує нерест і міграцію їх багатьох видів.

Найбільшу частину заплави річки займають сільськогосподарські угіддя, сади, пасовища, транспортні комунікації.

Долина річки важлива для багатьох видів, включених до Червоної книги України (переважно рослин): осока дводомна (*Carex dioica* L.), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó), зозульки плямисті (*Dactylorhiza maculata* (L.) Soó), зозульки травневі (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerhayes), зозульки бузинові (*Dactylorhiza sambucina* (L.) Soó), голуватень високий (*Echinops exaltatus* Schrad.), коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), коручка болотна (*Epipactis palustris* (L.) Crantz), косарики черепичасті (*Gladiolus imbricatus* L.), билинець комарниковий (*Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br.), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.), місячниця гірська (*Lunaria rediviva* L.), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), зозулинець чоловічий (*Orchis mascula* (L.) L.), плодоріжка салепова (*Orchis morio* L.), любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), любка зеленоквіткова (*Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb), водяний горіх (*Trapa natans* L.), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa* (L.) Reichenb).

Долина річки Стрий особливо важлива для видів, для збереження яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), кумка червоночерева (*Bombina bombina*, оцінка IN MOD), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD/IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN), перлівниця товста (*Unio Crassus*, оцінка IN MOD/CD). Річка також є особливо

важливою для нерестових міграцій риб, гніздування та харчування для птахів. Також на цій території виявлено підорлика малого (*Aquila pomarina*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.32	10	M	C	C	C	C
C1.33	100	M	C	C	C	C
C2.27	10	P	C	C	B	C
C2.33	50	M	C	C	B	C
C2.34	100	M	C	C	B	C
C3.4	50	P	C	C	C	C
C3.55	100	P	B	B	B	B
C3.62	100	P	C	B	B	B
D5.2	500	M	C	C	B	C
E2.2	1000	M	B	B	B	B
E3.4	100	P	B	C	B	B
E5.4	100	M	B	C	B	B
F9.1	100	M	B	C	B	C
G1.11	500	M	B	C	B	C
G1.6	1000	M	B	B	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Popu-lation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	1130	<i>Aspius aspius</i>		p	50	500	i	P	P	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	26000	160000	i	C	M	C	B	B	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>		p	2150	10750	i	R	M	C	B	B	C
F	1163	<i>Cottus gobio</i>		p	270	2200	i	R	M	C	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-servation	Iso-la-tion	Glo-bal
F	6143	<i>Romanogobio kesslerii</i>		p	250	1250	i	R	M	C	B	C	
A	1193	<i>Bombina variegata</i>		p	100	200	i	C	M	C	B	C	B
M	1337	<i>Castor fiber</i>		p	6	20	i	R	M	C	B	C	C
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>		p	50	100	i	R	M	C	B	C	C
I	1032	<i>Unio crassus</i>		p	110000	110000	i	C	G	B	B	B	B
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	1	p	R	G			C	
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>		p	1000	15000	i	R	P			B	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100	200	i	C	M	C	B	B	
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	40	i	R	M	C	B	B	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Леснік В. В., Гірна А. Я., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

Список літератури:

1. Домашевський С. В., Ветров В. В., Милобоб Ю. В., Гаврилюк М. Н. Спостереження підорлика малого, *Aquila pomarina* С. L. Vrehm, у Карпатах у 2005 р. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 84–85.
2. Гринчишин Т. Ю. Зауваження до статусу деяких видів Червоної книги України за результатами досліджень у Львівській та суміжних областях // Матер. Першої конф. Укр. Герпетол. Товар. (10–12 жовтня 2005 р., Київ). – К.: Зоомузей ННПМ НАН України, 2005. – С. 39–44.
3. Забитівський Ю. М., Ковальчук О. М., Тучапський Я. В. Іхтіофауна затоплених кар'єрів басейну річки Стрий Жидачівського району // Матеріали наукової конференції «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку» 12–15 вересня 2013 р. – Львів. – 2013. – С. 23–25.
4. Литвинчук С. М. Знахідки амфібій та рептилій, занесених у Червону книгу України // Знахідки тварин Червоної книги України / Ін-т зоології НАН України. Київ. 2008. – С. 183 – 192.
5. Кагало О. О., Сичак Н. М., Підгребельна О. М. Доповнення до флори Східних Бескидів та Низьких Полонин з території Стрийсько-Сянської Верховини // Науковий вісник УжНУ. Серія: Біологія. 2001. – № 10. – С. 43–44.
6. Романків Л., Леснік В. Поширення пічкурів у водоймах Західної України // Матеріали XIII Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів «Молодь і поступ біології», Львів, 25-27 квітня 2017. – Львів. – 2017. – С.162.

SHL82

Долина річки Стрв'яз

(eng: Strviash river valley)

Розташування: Львівська область, райони: Старосамбірський, Самбірський.

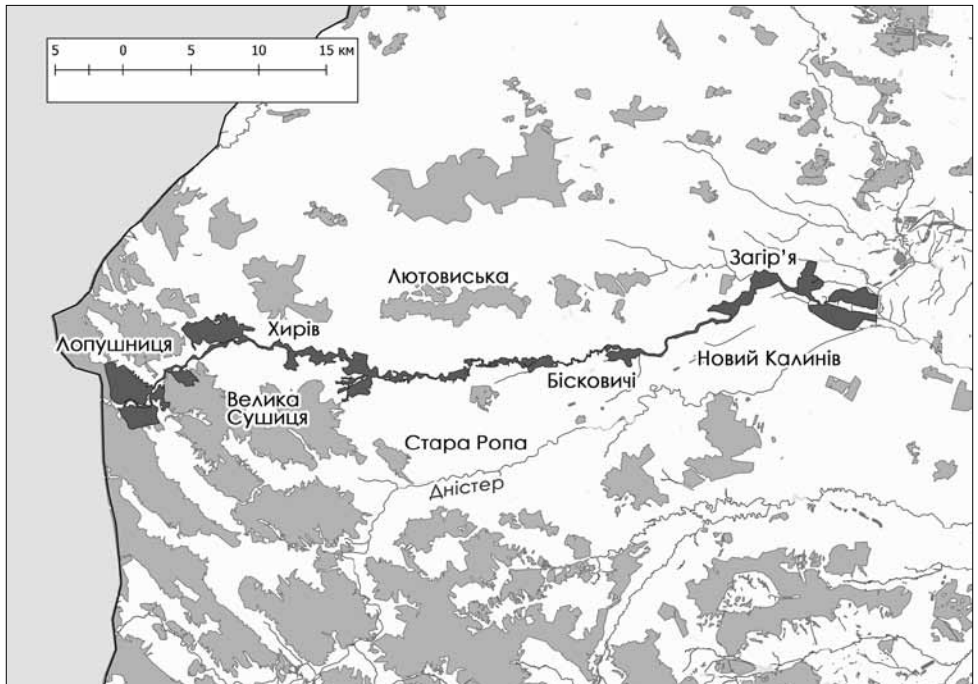
Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 5767,37 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Стрв'яз (Стривігор) – ліва притока Дністра 1-го порядку. Починається в Нижньому Бескиді на території Польщі, впадає у Дністер недалеко від села Долобів у Самбірському районі Львівської області. Довжина 94 км (в Україні – 77 км), площа басейну – 926 км². Ухил долини річки – 4,4 м/км. Долина прогинається, глибиною 30-40 м. Заплава завширшки 1,5-2 км. Круті береги зарослі вербами, завалені стовбурами дерев внаслідок діяльності бобрів. Відкриті ділянки заплави заростають борщівником Сосновського. Основні деревні рослини, поширені тут: ялина, бук і граб.

На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), зозульки м'ясо-червоні (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó), коручка болотна (*Epipactis palustris* (L.) Crantz), рябчик ша-

ховий (*Fritillaria meleagris* L.), півники сибірські (*Iris sibirica* L.), білоцвіт весняний (*Leucojum vernum* L.), зозулинець чоловічий (*Orchis mascula* L.).

Долина річки Стрв'яж важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD / IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN), бобер європейський (*Castor fiber*, оцінка IN MOD), видра річкова (*Lutra lutra*, оцінка IN MIN). Також ця територія є важливою для міграцій водоплавних птахів.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.32	2	M	C	C	C	C
C1.33	10	M	B	C	B	C
C2.27	1	P	C	C	C	C
C2.33	1	P	C	C	C	C
C2.34	5	M	B	C	B	C
C3.55	5	P	C	C	C	C
D5.2	10	M	B	C	B	C
E2.2	100	M	C	B	B	C
E3.4	10	P	C	C	C	C
E5.4	50	P	C	C	B	C
F9.1	100	M	B	C	B	C
G1.11	50	M	B	C	C	C
G1.6	100	P	C	C	B	C
G1.A1	100	P	B	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
F	1130	<i>Aspius aspius</i>	p	10	50	i	P	M	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>	p	10000	150000	i	C	M	C	B	C	C
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	p	500	2000	i	R	M	C	C	B	C

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	400	3000	i	R	M	C	B	C	B
A	1193	<i>Bombina variegata</i>	p	100	200	i	C	M	C	B	C	C
M	1337	<i>Castor fiber</i>	p	5	25	i	C	M	C	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	p	2	4	i	R	M	C	B	B	C
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>	p	10	50	i	R	M	C	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Леснік В. В., Прна А. Я., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

SHL83

Долина річки Опір (eng: Opir river valley)

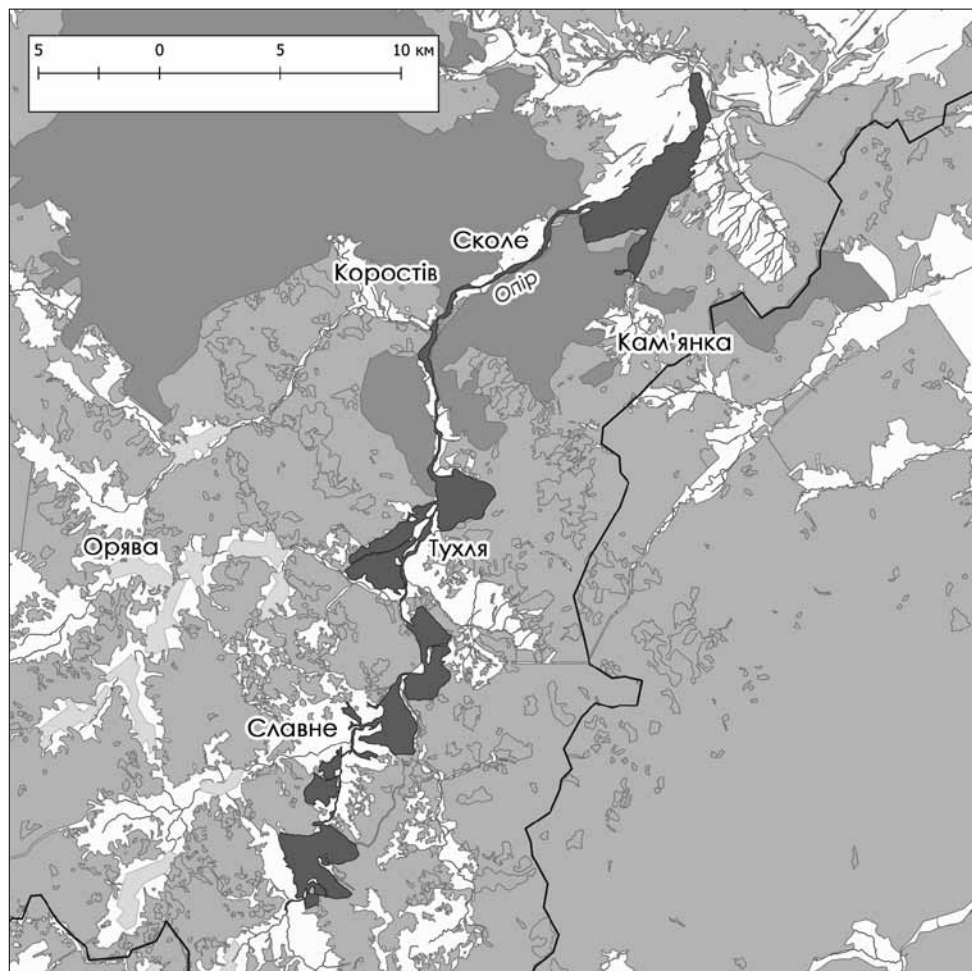
Розташування: Львівська область, Сколівський район.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 6109,54 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Опір є притокою р. Дністер 2-го порядку. Це найбільша притока річки Стрий, її водозбір повністю розміщений в межах Українських Карпат. Довжина річки – 58 км.

Площа водозбору – 843 км². Середній похил – близько 10 м/км. Верхня частина басейну р. Опору межує з басейнами річок Стрий та Латориця. Долина річки, як правило, більш затоплена і більш вузька, ніж Стрийська. Тут значно менше аграрних ландшафтів і більше рекреаційних об'єктів. Склад матеріалу дна майже не змінюється по всій довжині річки. Розмір і гострота гальки і гравію змінюються нерівномірно. У притоках Опора дно утворюється з дрібного елювіального матеріалу: від с. Славського до м. Сколе є багато ділянок з укріпленими берегами, що перешкоджає потраплянню у річку ґрунту зі схилів.

В 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни річки Опір. За результатами дослідження були виявлені зграї бистрянок звичайних (*Alburnoides bipunctatus*) і головень (*Squalius* sp.). Основна кількість риби також поширена поблизу бурхливих течій і схованок біля великих кам'яних брил. В результаті опитування рибалок-аматорів, було встановлено, що у річці зустрічається також форель (*Salmo*) і харіус європейський (*Thymallus thymallus*). Всього виявлено 14 видів риб – удвічі менше, ніж у головній річці Стрий. Любительська рибалка помірно поширена, але суттєвого впливу на популяції видів не становить. Випадки електричного та інших видів браконьєрства нечасті. Долина річки Опір має багато ключових територій для нересту амфібій і, відповідно, важлива для збереження їх популяцій.

На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó), зозульки плямисті (*Dactylorhiza maculata* (L.) Soó), зозульки травневі (*Dactylorhiza majalis* Rchb.) P.F.Hunt & Summerhayes), коручка темно-червона (*Epipactis atrorubens* (Hoffm. ex Bernh.) Bess.), підсніжник звичайний (*Galanthus nivalis* L.), билиця комарниковий (*Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br.), баранець звичайний (*Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & C.Mart.), чина гладенька (*Lathyrus laevigatus* (Waldst. & Kit.) Fritsch), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.), місячниця гірська (*Lunaria rediviva* L.), плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), плодоріжка салепова (*Orchis morio* L.), любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), псевдорхіс білуватий (*Pseudorchis albida* (L.) Á.Löve & D.Löve), скополія карніолійська (*Scopolia carniolica* Jacq.), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa* (L.) Reichenb.), тритон альпійський (*Ichthyosaura alpestris* (Laur.)), саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* (L.)).

Долина річки Опір важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MIN), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD/IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN), перлівниця товста (*Unio crassus*, оцінка IN MOD/CD). На території об'єкту також виявлений підорлик малий (*Aquila pomarina*), для збереження популяції якого відповідно до висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі України мають бути включені додаткові території (оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.32	1	P	D			
C1.33	1	M	D			
C2.27	2	P	C	C	B	B
C3.55	10	M	B	C	B	B
C3.62	100	M	B	C	B	B
E2.2	500	M	C	C	C	C
E5.4	100	M	B	C	B	B
F9.1	100	M	C	C	C	C
G1.11	500	M	B	C	C	C
G1.21	50	M	C	C	C	C
G1.6	1000	M	B	B	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>	p	5000	25000	i	C	M	C	B	C	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	500	2500	i	C	M	C	B	C	C
F	1163	<i>Cottus gobio</i>	p	300	2500	i	R	M	C	B	C	C
A	1193	<i>Bombina variegata</i>	p	20	100	i	C	M	C	B	C	B
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>	p	10	20	i	R	M	C	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	p	10	20	i	R	M	C	B	C	C
I	1032	<i>Unio crassus</i>	p	10000	75000	i	R	P	C	B	C	B
I	4014	<i>Carabus variolosus</i>	p	50	200	i	R	M	C	B	C	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	r	4	4	p	R	G			C	
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p	200	1000	i	R	P				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Леснік В. В., Гірна А. Я., Смірнов Н. А., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

Список літератури:

1. Домашевський С. В., Ветров В. В., Милобог Ю. В., Гаврилюк М. Н. Спостереження підорлика малого, *Aquila rotaripa* C.L. Viehm, у Карпатах у 2005 р. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 84–85.
2. Грінчишин Т. Ю. Зауваження до статусу деяких видів Червоної книги України за результатами досліджень у Львівській та суміжних областях // Матер. Першої конф. Укр. Герпетол. Товар. (10–12 жовтня 2005 р., Київ). – К.: Зоомузей ННПМ НАН України, 2005. – С. 39–44.
3. Хоєцький П. Б. Куликів О. О. Дослідження риб у басейні ріки Опір // Збірник науково-технічних праць Науковий вісник Українського державного лісотехнічного університету. – Вип. 134. – Львів. – 2003. – С. 18–21.

SHL84

Долина річки Дністер у Львівській області (eng: Dnister river valley in Lviv region)

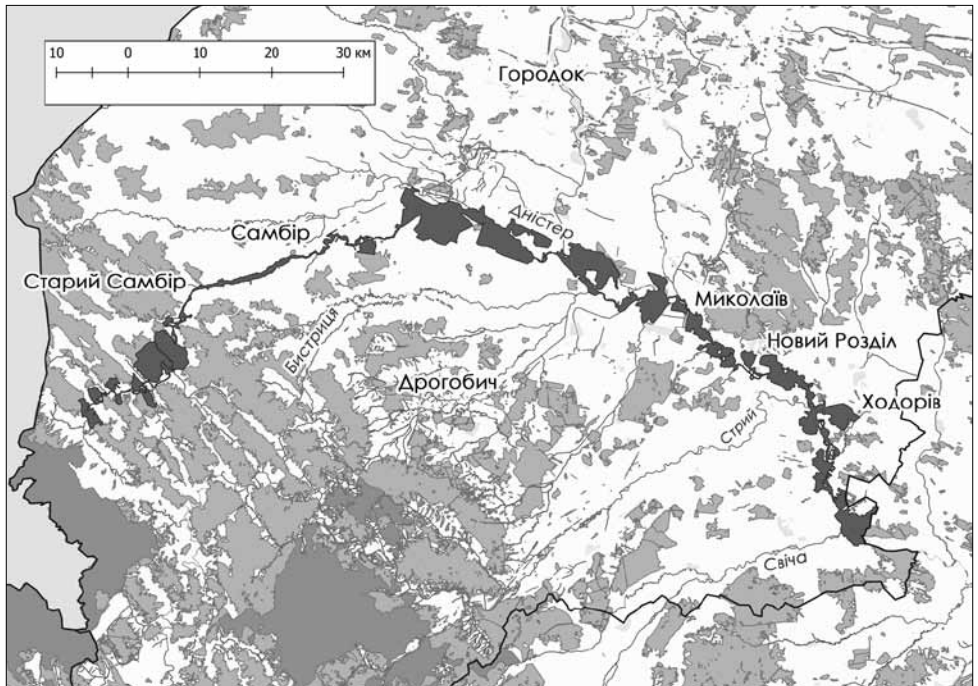
Розташування: Львівська область, райони: Старосамбірський, Турківський, Самбірський, Дрогобицький, Городоцький, Миколаївський, Жидачівський.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати)

Площа: 33790,27 га.

Опис і важливість збереження території

Загальна довжина річки Дністер становить 1352 км, в межах України – 912 км (67 % загальної протяжності). Площа водозбору басейну річки Дністер становить 72 900 км². Середній похил долини річки становить 56 см/км. Виток річки Дністер розташований на схилі гори Розлуч у Турківському районі Львівської області, на висоті 760 м. Розширюється долина Дністра після перших кілометрів. Схили, що оточують його, часто зазнають впливу лісозаготівлі та випасання худоби. Велика частина долини та схилів розташовані у селах і містах. На Дністрі, більш, ніж на інших гірських річках Львівської області, широко розповсюджений аматорський промисел риби. Також фіксуються часті випадки браконьєрства – від риболовлі під час нересту до використання електричних методів лову і нечасто – вибухових речовин.

Береги річки заростають вербою. Відомі зустрічі бобрів (*Castor fiber*), видри (*Lutra lutra*), норок (*Mustela lutreola*). У рибних угрупованнях Дністра зафіксовані 23 види. Однак у гірській частині їх всього 17. Серед очевидних змін за останні 20 років спостерігається зменшення кількості плямистих скальпнів. Крім того, були помічені випадки розмноження ляща (*Abramis brama*), але це сталося упродовж останньої чверті минулого століття.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.), беладона звичайна (*Atropa belladonna* L.), осока затінкова (*Carex umbrosa* Host), булатка великоkwіткова (*Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch), булатка червона (*Cephalanthera rubra* (L.) Rich.), пізноцвіт осінній (*Colchicum autumnale* L.), зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó), зозульки м'ясо-червоні (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó), зозульки плямисті (*Dactylorhiza maculata* (L.) Soó), зозульки травневі (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerhayes), коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), коручка болотна (*Epipactis palustris* (L.) Crantz), рябчик шаховий (*Fritillaria meleagris* L.), підсніжник звичайний (*Galanthus nivalis* L.), косарики черепичасті (*Gladiolus imbricatus* L.), билинець комарниковий (*Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br.), билинець щільноквітковий (*Gymnadenia densiflora* (Wahlenb.) A.Dietr.), баранець звичайний (*Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & C.Mart.), півники сибірські (*Iris sibirica* L.), білоцвіт весняний (*Leucojum vernum* L.), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.), місячниця гірська (*Lunaria rediviva* L.), плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), зозулинець чоловічий (*Orchis mascula* (L.) L.), плодоріжка салепова (*Orchis morio* L.), любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa* (L.) Reichenb.), конюшина червонувата (*Trifolium rubens* L.).

Долина річки Дністер важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі мають бути включені нові території: кумка жовточерева (*Bombina variegata*, оцінка IN MOD), тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*, оцінка IN MOD/IN MIN), щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*, оцінка IN MIN), перлівниця товста (*Unio crassus*, оцінка IN MOD / CD), черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD), тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*, оцінка IN MOD), жовтох шапранець (*Colias myrmidone*, оцінка IN MOD/CD), бобер (*Castor fiber*, оцінка IN MOD), видра (*Lutra lutra*, оцінка IN MIN). На території об'єкту також виявлений підорлик малий (*Aquila pomarina*), для збереження популяції якого відповідно до висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі України мають бути включені додаткові території (оцінка IN MOD/CD). Територія об'єкту також є важливою для водоплавних птахів.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.222	1	D	D			
C1.223	10	C	C	C	A	C
C1.224	5	C	C	C	B	C
C1.32	100	B	B	C	A	C
C1.33	1000	B	B	C	A	C
C1.3411	1	D	D			
C2.27	50	C	C	C	B	B
C2.33	100	C	C	C	B	B
C2.34	1000	B	B	C	A	C
C3.4	10	C	C	C	B	C
C3.55	100	C	C	C	A	B
C3.62	100	C	C	C	B	B
D2.3	2	D	D			
D5.2	200	B	B	C	B	C
E1.71	1000	B	B	C	A	B
E2.2	500	B	B	C	A	B
E3.4	200	C	C	C	B	C
E5.4	200	C	C	C	B	C
F9.1	300	B	B	C	A	B
G1.11	200	C	C	C	B	C
G1.6	1000	B	B	B	A	B
G1.A1	500	B	B	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion
F	6144	<i>Romanogobio albipinnatus</i>		p	2000	20000	i	R	M	C	C	B	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	8000	90000	i	C	M	C	B	C	C
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>		p	100	500	i	R	M	C	C	B	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>		p	1200	11000	i	R	M	C	B	B	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
F	1163	<i>Cottus gobio</i>		p	350	2000	i	R	M	C	B	C	C
F	6143	<i>Romanogobio kesslerii</i>		p	300	1500	i	R	M	C	B	C	C
A	1193	<i>Bombina variegata</i>		p	100	200	i	C	M	C	B	C	B
M	1337	<i>Castor fiber</i>	yes	p	5	15	i	C	M	C	B	B	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p	7	17	i	R	M	C	B	C	C
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>		p	50	100	i	R	M	C	B	C	C
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>		p	600	6000	i	R	M	C	B	B	C
I	1032	<i>Unio crassus</i>		p	2000	20000	i	R	P	C	B	C	B
I	4030	<i>Colias myrmidone</i>		p	200	800	i	R	M	C	B	C	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	1	p	R	G			C	
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>	yes	c	2	2	i	R	M			C	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p				C	DD			C	
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r				R	DD			C	
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>		p	2200	27000	i	C	M				
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	50	100	i	V	P	C	B	C	B
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	100	500	i	R	P	C	B	C	B

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Леснік В. В., Грна А. Я., Смірнов Н. А., Борсукевич Л. М., Сичак Н. М.

Список літератури:

1. Дзюбенко Н. В. Просторово-функціональна структура поселень крячків в екосистемах басейну верхньої течії р. Дністер: Автореф. дис... канд. біол. наук : 03.00.16 / Дзюбенко Н. В.; Дніпропетр. нац. ун-т. – Д., 2003. – 20 с.
2. Домашевський С. В., Ветров В. В., Милобог Ю. В., Гаврилюк М. Н. Спостереження підорлика малого, *Aquila rotarina* C.L. Vrehm, у Карпатах у 2005 р. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 84–85.
3. Закала О. Матеріали до спостережень видів птахів, включених у Червону книгу України // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 86–88.

4. *Наконечний О. М.* Видовий склад і життєві форми водних макрофітів пам'ятки природи місцевого значення «Стариця Дністра» (Рогатинське Опілля) // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття: конф., присвяч. 80-річчю Канівського природного заповідника, 9-11 вересня 2003 р.: мат-ли доп. – Канів, 2003. – С. 122–123.
5. *Реслер І. Я.* Угрупування вільноплаваючої рослинності на території «Великих Дністровських боліт» // Наук. основи збереження біотичної різноманітності: Тематичний збірник Ін-ту екології НАН України. – 2004. – Вип. 6. – С. 148–154.
6. *Реслер І. Я., Ткачик В. П.* Водно-болотна флора і рослинність території Великих Дністровських боліт // Наук. вісник Ужгор. ун-ту. Сер. біол. – 2001. – №. 10. – С. 65–68.
7. *Романків Л., Леснік В.* Поширення пічкурів у водоймах Західної України // Матеріали XIII Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів «Молодь і поступ біології», Львів, 25–27 квітня 2017. – Львів. – 2017. – 162 с.
8. *Шидловський І. В.* Матеріали зі спостережень видів птахів, включених у Червону книгу України, що проведені у 1994–2005 рр. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 387–404.

SHL85

Долина річки Артополот у Полтавській області (eng: Artopolot river valley in Poltava region)

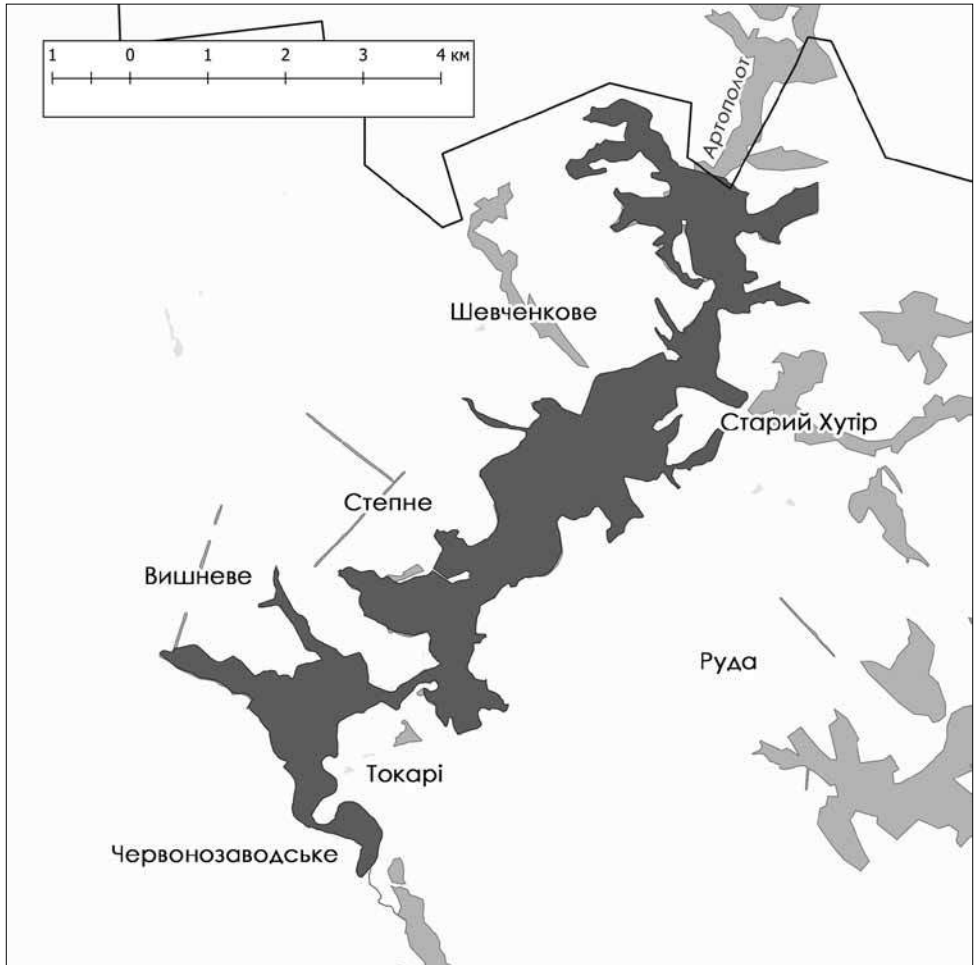
Розташування: Полтавська область, Лохвицький район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 1275,69 га.

Опис і важливість збереження території

Витоки Артополоту розташовані біля північної околиці села Анастасівки. Річка тече переважно на південь / південний захід, у нижній течії – частково на південний схід.

Впадає до Сули на північний захід від села Пісочки. Довжина річки 38 км, площа басейну 408 км². Похил річки 1,6 м/км. Ширина річища – до 5 м. На річці споруджено кілька ставків (пл. 0,4 км²), є заболочені ділянки (пл. 9 км²). Живлення змішане. Замерзає у листопаді, скресає у березні. Пригирлова частина річки розташована в межах гідрологічного заказника Артополот.

Річка Артополот біля села Токарі має мулисте та піщано-мулисте дно. Річка шириною до 10 м, глибиною до 1 м, у воді є багато ниткоподібних водоростей, кушира (*Ceratophyllum*). Течія річки дуже слабка. Річка, будучи оточеною сільськогосподарськими угіддями є своєрідною територією-рефугіумом для багатьох видів земноводних. Вона містить численні нерестові території, що допомагають підтримувати популяції даної групи тварин, які відіграють важливу роль у трофічних ланцюгах і створюють основну (наприклад для білого лелеки) та резервну (наприклад для хижих птахів) кормові бази, підтримуючи таким чином на ряду з видами невеликих риб існування орнітофауни в районі річки. Долина річки Артополот важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території, зокрема для жука-олея (*Lucanus cervus*, оцінка IN MOD/IN MIN/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	100	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p	10	100	i	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p	1	10	i	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

Список літератури:

1. Куцоконь Ю.К., Романь А.М. Риби малих приток Кременчуцького водосховища в міжріччі Супою та Сули // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: Матеріали Х міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції (Київ, Україна, 19–21 вересня 2017 р.). – Херсон: Гринь Д.С. – 2016. – с. 185–189.

SHL86

Долина річки Бурімка (eng: Burimka river valley)

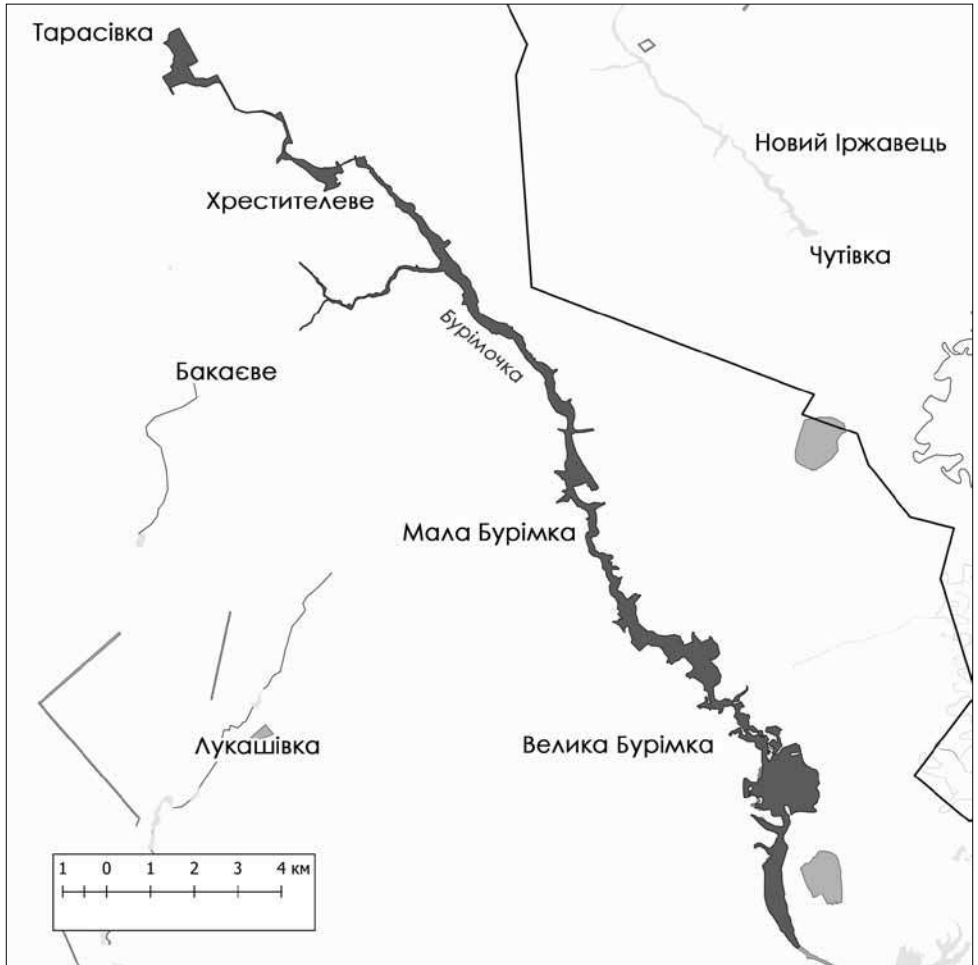
Розташування: Черкаська область, Чернобаївський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 919,36 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Бурімка біля села Мала Бурімка має канал, перекритий греблею, над ним є ставок. Нижче знаходиться невелика ділянка річки, після якої розташований наступний ставок.

На річці течія присутня, дно замулене. Річка містить численні типи оселищ з Резолюції 4. Також територія її долини містить та підтримує важливу кормову базу для лелеки білого, резервну та основну кормові бази для підорлика малого та канюка степового. Річка є важливою територією-рефугіумом для збереження місцевих популяцій амфібій.

На території об'єкту виявлені види підорлик малий (*Aquila pomarina*) та канюк степовий (*Buteo rufinus*), для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінки IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type		Site assessment		
Code	Data quality	A/B/C/D	A/B/C	
		Representativity	Conservation	Global
C1.222	P			
C1.223	P			
C1.224	P			
C1.32	G	B	B	B
C1.33	G	B	A	A
C1.66	P			
C2.34	G	A	A	A
C3.51	P			
D5.2	G	A	A	A
D6.1	P			
E1.2	M			
E2.2	P			
E3.4	G	B	B	B
E6.2	P			
F3.247	P			
F9.1	P			
G1.11	P			
G1.21	P			

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	13		i	C	G	D	C	C	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1		i	R	G	D	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	r				R	DD			C	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Шевчик В. Л., Щербатюк М. М.

Список літератури:

1. *Грищенко В. М., Гаврилюк М. Н., Яблонівська-Грищенко Є. Д.* До орнітофауни нижньої Сули. // Беркут. – 1996. – Т. 5 (1). – С. 24–25.
2. *Куцоконь Ю.К., Романь А.М.* Риби малих приток Кременчуцького водосховища в міжріччі Супою та Сули // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: Матеріали X міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції (Київ, Україна, 19–21 вересня 2017 р.). – Херсон: Грінь Д.С. – 2016. – с. 185–189.

SHL87

Долина річки Грунь у Сумській області (eng: Hrun river valley in Sumy region)

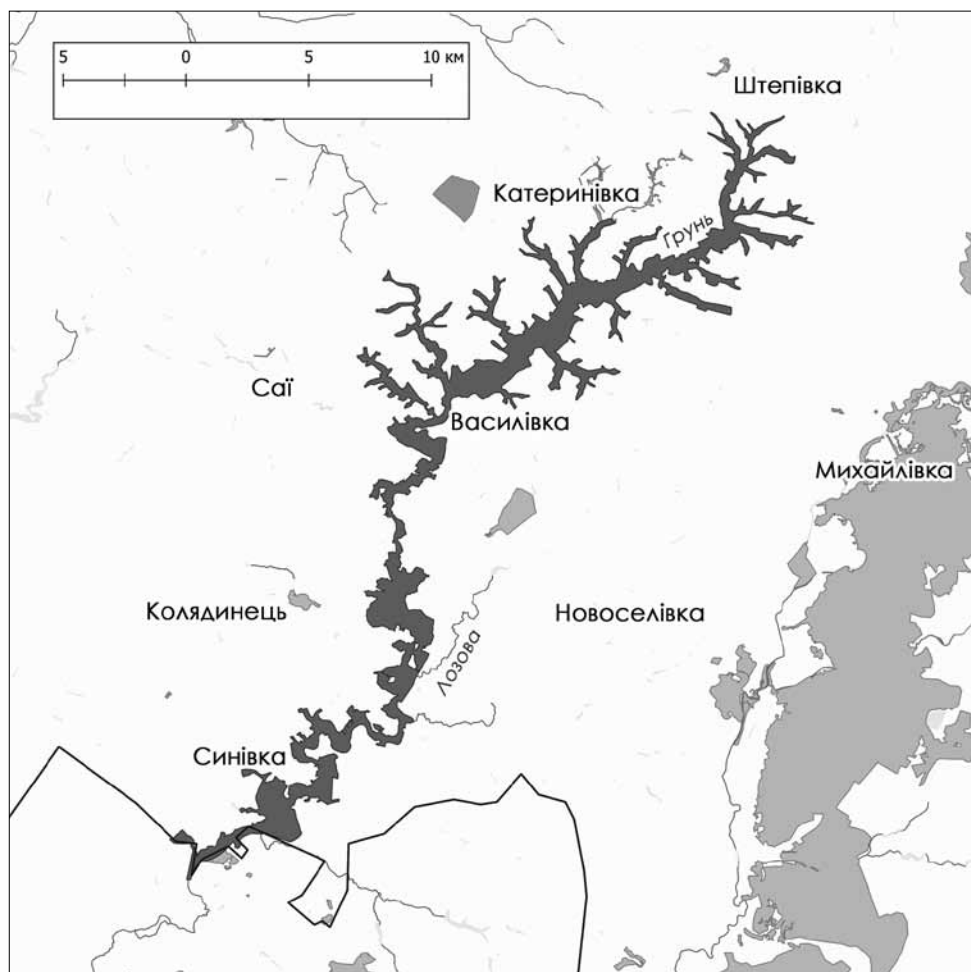
Розташування: Сумська область, райони: Лебединський, Липоводолинський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 5312,75 га.

Опис та важливість збереження території

Річка Грунь бере початок на північний схід від с. Павленкового. Тече переважно на південний захід, у пригірловій частині повертає на південь і південний схід. Впадає

у Псел біля східної частини міста Гадяча. Довжина 85 км, площа водозбірного басейну 1 090 км². Похил річки 1 м/км. Долина трапецієподібна, завширшки до 3 км, завглибшки до 50 м. Заплава місцями заболочена, завширшки до 400 м. Річище звивисте, завширшки до 10 м, завглибшки пересічно 1,2 м, на окремих ділянках розчищене. Живлення мішане, з переважанням снігового.

У селі Синівка ширина річки 5-7 м, глибина до 50 см, іноді буває до 70 см. Течія помітна, дно – замулене, у воді багато дерев. Рослини – рясківі (*Lemna* sp., *Spirodela polyrhiza*), кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*) та елодея (*Elodea canadensis*). Береги заростають вільхою та кленами. В 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни річки Грунь. За результатами досліджень знайдений вид, занесений до Червоної книги України – минь річковий (*Lota lota*).

Річка є важливим рефугіумом для розмноження та підтримання популяцій земноводних. Також на цій території виявлено розмноження журавля сірого (*Grus grus*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінка ІN MOD/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Isola-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	20	200	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	20	200	i	C	G	D	C	C	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	r	1		p	R	G			C	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Панченко С. М.

Список літератури:

1. Книш М. П., Бугайов І. А., Малишок В. М. Спостереження птахів Червоної книги України у Сумській області в 1994–2006 рр. // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ. – 2008. – С. 92–99.

SHL88

Долина річки Ірклій (eng: Irkliy river valley)

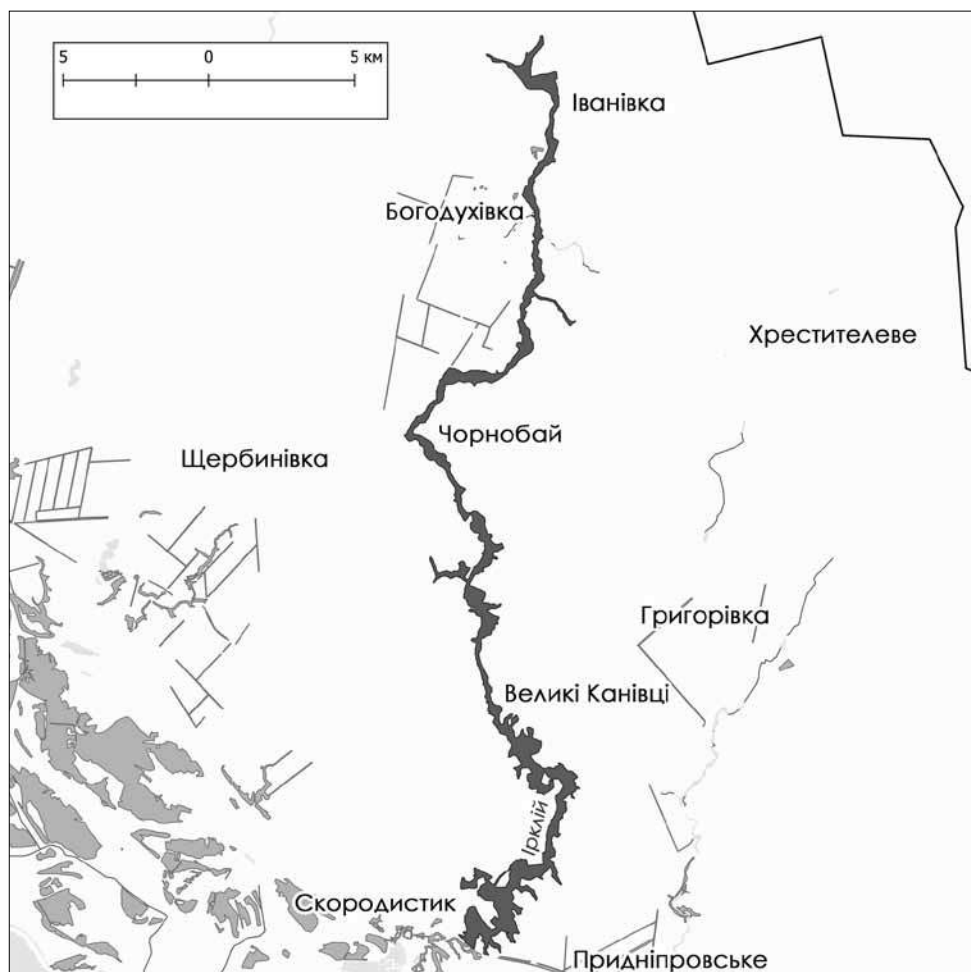
Розташування: Черкаська область, Чернобаївський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 1559,32 га

Опис і важливість збереження території

Долина річки Ірклій важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP

(Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території, зокрема для жука-оленя (*Lucanus cervus*, оцінка IN MOD/IN MIN/CD). Річка також є рефугіумом для нересту земноводних, що є важливим як для збереження їх популяцій, так і для підтримання кормової бази для птахів та інших хребетних. Також в долині річки виявлено наявність рідкісних оселищ з Резолюції 4 Бернської конвенції.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type		Site assessment		
Code	Data quality	A/B/C/D	A/B/C	
		Representativity	Conservation	Global
C1.222	P			
C1.32	G	B	B	B
C1.33	P			
C2.34	G	A	A	A
D5.2	P			
D6.1	P			
E1.2	M			
E3.4	G	B	B	B
E6.2	P			
F3.247	P			
F9.1	P			
G1.11	P			
G1.21	P			
G1.A1	P			

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site					Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Popula-tion	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	50	200	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p	70	700	i	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p	10		i	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	2		p	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Маруцак О. Ю., Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Шевчик В. Л.

SHL89

Долина річки Хорол у Сумській області (eng: Khorol river valley in Sumy region)

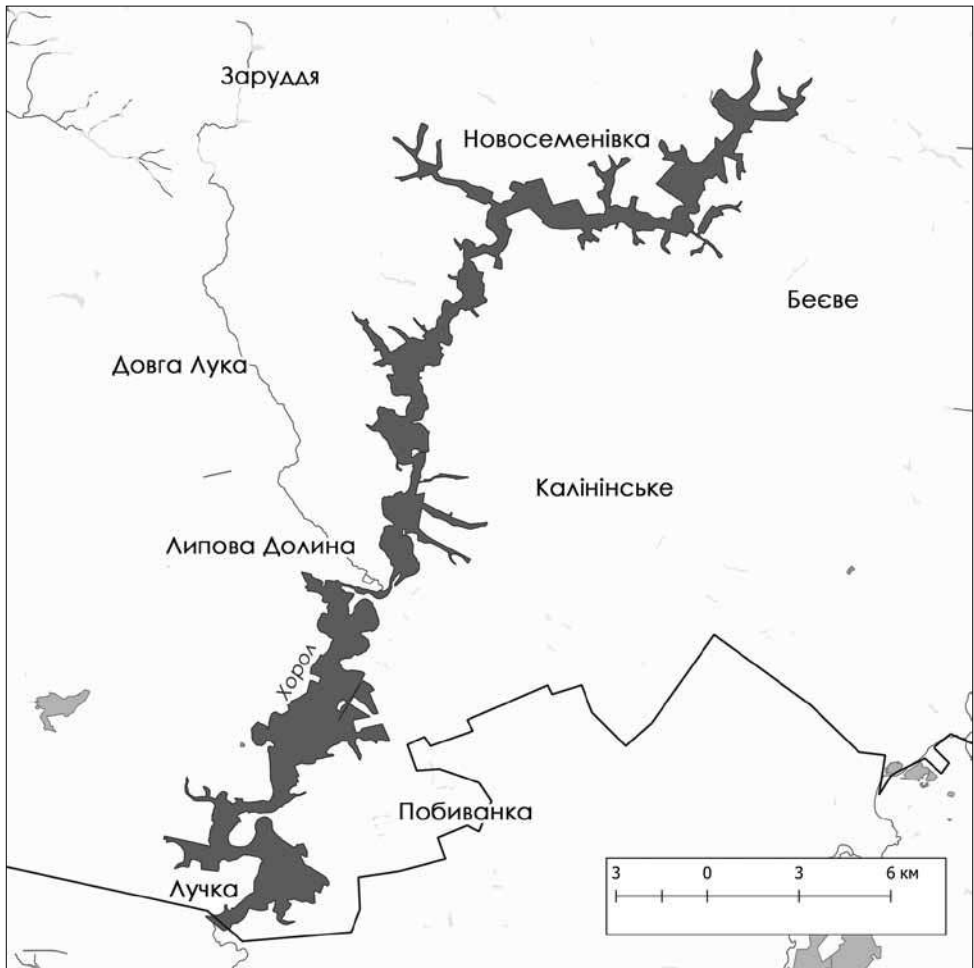
Розташування: Сумська область, Липоводолинський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 4643,30 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Панасівка ширина річки до 10 м, глибина до 30-50 см, течія відсутня, дно замулене. У воді є ряскові (*Lemna* sp., *Spirodela polyrhiza*), кушир занурений (*Ceratophyllum*

demersum), рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*) та гліцерія (*Glyceria*). Рослини формують заплавні луки, що використовуються як пасовища для худоби. В 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни долини річки Хорол. За результатами досліджень був знайдений вид з Червоної книги України – карась звичайний (*Carassius carassius*). Долина річки Хорол у Сумській області важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території, зокрема для *Lucanus cervus* (IN MOD/IN MIN/CD). Долина також є важливим місцем підтримання місцевих популяцій земноводних.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту: C1.225.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				R	DD				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SHL90

Долина річки Хухра в Сумській області (eng: Khuhra river valley in Sumy region)

Розташування: Сумська область, Охтирський район.

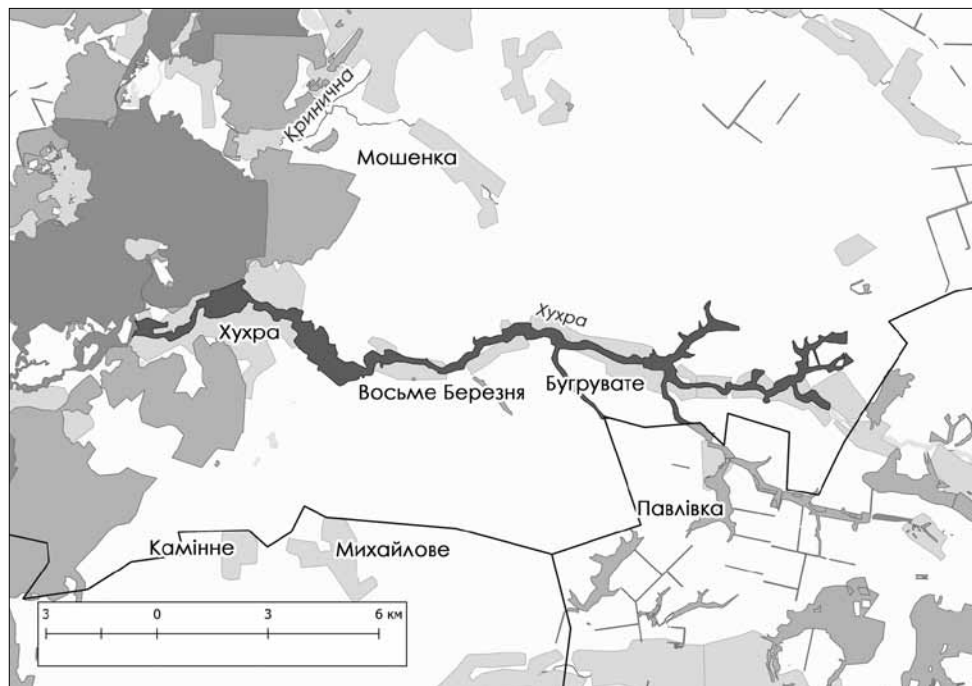
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 825,63 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Хухра річка має ширину 5-8 м, глибину до 50 см. Течія повільна, дно замулене, тверде. Рослин у руслі майже немає. Береги обростають вільхами, канал затінений.

Долина річки Хухра важлива для збереження популяцій видів, для яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території, зокрема для *Lucanus cervus* (IN MOD/IN MIN/CD). Долина річки також має важливе значення для підтримання місцевих популяцій земноводних в умовах зростаючого антропогенного навантаження.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Global
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p	65		i	R	P			C	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SHL91

Долина річки Кобелячок

(eng: Kobeliachok river valley)

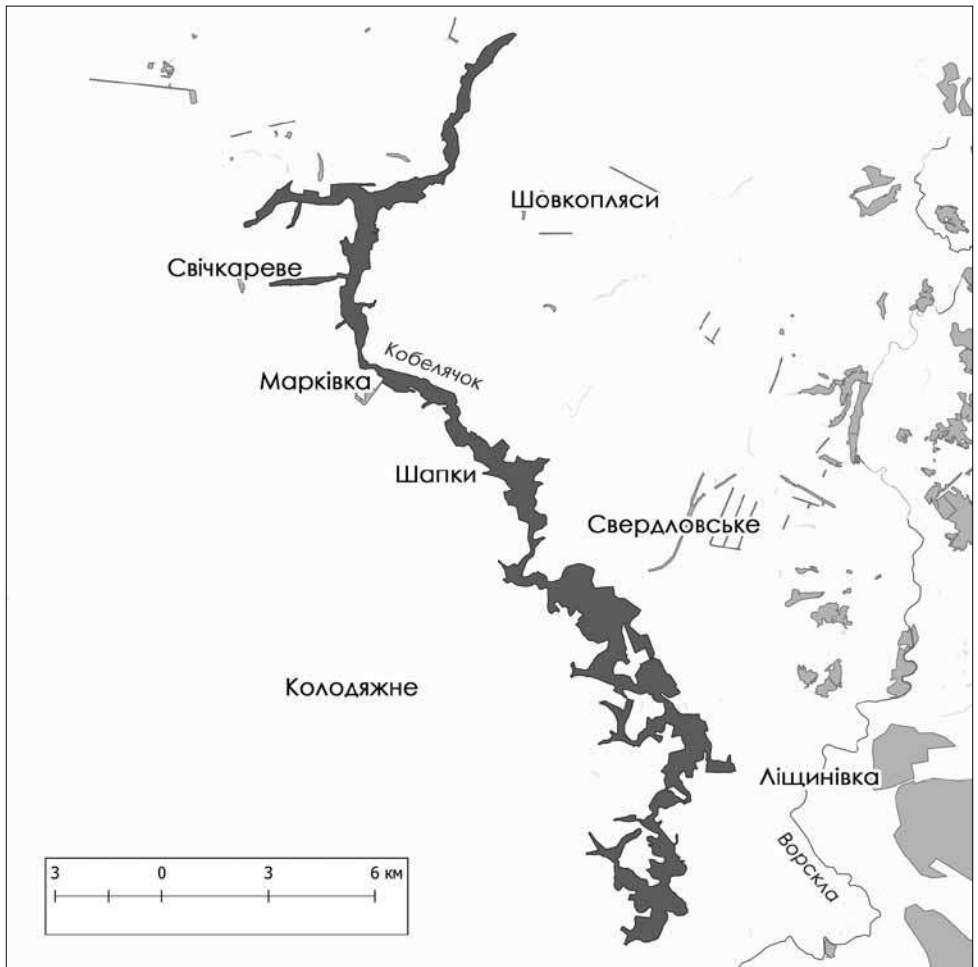
Розташування: Полтавська область, райони: Новосанжарський, Кобеляцький.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 2323,54 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Бутенки річка утворює каскад малих водойм. Площа становить близько 1 га, глибина до 1 – 1,5 м на березі, внизу – замулена, піщано-каламутна. У воді зрос-

тають кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), ряскові (*Lemna* sp., *Spirodela polyrhiza*), нитчасті водорості. Берег досить сухий, використовується як пасовище. Наявність згаданих водойм є важливою для підтримки кормової бази птахів водно-болотного комплексу, таких як лелека білий. Наявність в заплаві річки озер сприяє збереженню популяції земноводних та рептилій, які складають важливу частину раціону лелек та інших птахів.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site					Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	p	5	50	i	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r				C	DD				

Автори стандартної форми даних:

Маруцак О. Ю., Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

Список літератури:

1. Грищенко В. М. Успішність розмноження білого лелеки в Україні у 1997 р. / В. М. Грищенко // Матеріали III конференції молодих орнітологів України, Чернівці. – 1998. – С. 34–39.

SHL92

Долина річки Коломак у Полтавській області (eng: Kolomak river valley)

Розташування: Полтавська область, райони: Полтавський, Чутівський.

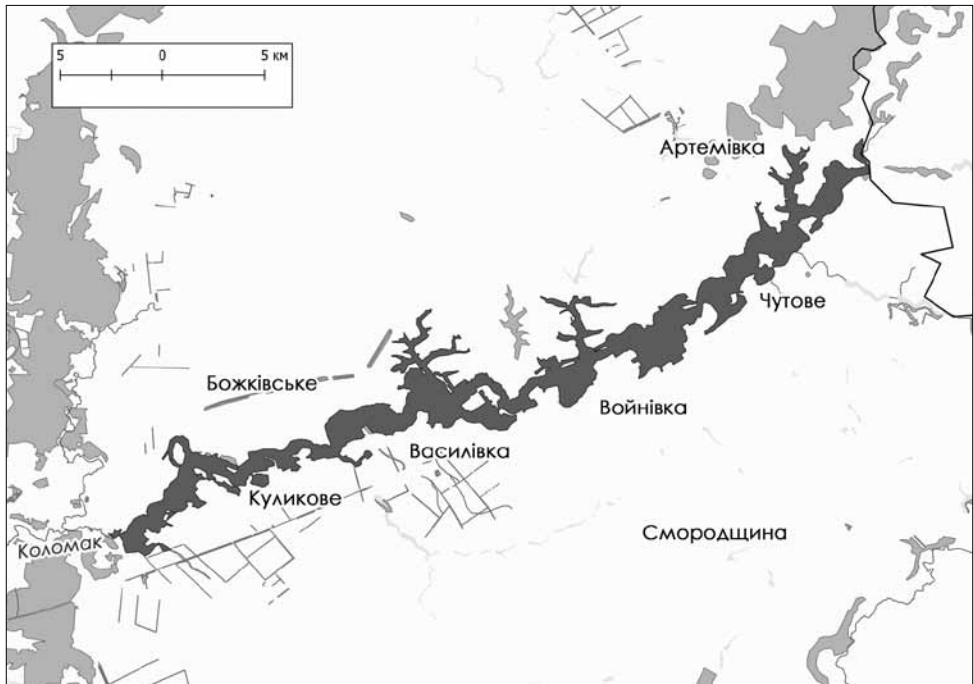
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 6662,46 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Ковалівка ширина річки до 20 м, іноді 2-3 м шириною, глибина 20-30 см, до 1 м посередині. Течія повільна. Дно – замулене, в середині дуже каламутне. Прибережно-водну рослинність формують очерет звичайний (*Phragmites australis*), рогоз широколистяний (*Typha latifolia*), рогоз вузьколистий (*Typha angustifolia*), осока побережна (*Carex riparia*). У воді часто трапляються кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), ряска триборозенчаста (*Lemna trisulca*), ряска мала (*Lemna minor*), рдесник гребінчастий (*Potamogeton pectinatus*), нитчасті водорості (*Cladophora* sp.).

У селищі Чутове ширина до 40 м, глибина 1,5-2 м і глибше. Течія практично відсутня. Річка сильно заболочена, значні площі займають ділянки з домінуванням очерету звичайного, рогозу широколистого, осоки побережної та гострої (*Carex acuta*). Дно в місці пляжу піщане, в інших місцях каламутне, під шаром піску.

Найбільші площі на території об'єкту займає лучна рослинність, найбагатше представлена у середній течії річки. Домінантами у трав'яних угрупованнях лук є тонконіг лучний (*Poa pratensis*), китник лучний (*Alopecurus pratensis*), костриця східна (*Festuca orientalis*), осока рання (*Carex praecox*) тощо. У пониззі річки добре представлені масиви соснових лісів, які формуються на боровій терасі лівого берега і представлені різновіковими культурами сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Невеликими масивами по всій території об'єкту по обох берегах річки трапляються заплавні ліси з домінуванням у деревостані вільхи клейкої (*Alnus glutinosa*) та верби білої (*Salix alba*). Переважно у верхній частині долини невеликими ділянками поширені степові угруповання, участь в утворенні яких беруть костриця валіська (*Festuca valesiaca*), пирій середній (*Elytrigia intermedia*), житняк гребінчастий (*Agropyron pectinatum*), тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*) тощо.

Серед рідкісних видів рослин на території об'єкту виявлені півники низькі піскові *Iris humilis* ssp. *arenaria* (оцінка IN MOD) та сон розкритий *Pulsatilla patens* (оцінка IN MOD), обидва види є дуже рідкісними і трапляються тільки у нижній течії долини р. Коломак біля її гирлової частини, а також дудник болотний *Angelica palustris* (оцінка IN MIN), виявлений у середній течії річки.

В 2017 році були проведені дослідження іхтіофауни річки Коломак. За результатами досліджень був виявлений вид з Червоної книги України – карась звичайний (*Carassius carassius*).

Річка є важливим рефугіумом для розмноження та підтримання популяцій земноводних. Також на цій території помічено розмноження виду *Alcedo atthis*, для якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінка IN MIN/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.224, C1.225, C1.32, C1.33, C2.34, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E5.4, F9.1, G1.11, G3.4232.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	20	100	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	30	150	i	C	G	D	C	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>	r	1	2	p	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	2	10	p	C	G	D	C	C	C
P	1477	<i>Pulsatilla patens</i>	p	10	10	i	V	G				
P	1617	<i>Angelica palustris</i>	p	100	500	i	P	G				
P	4098	<i>Iris humilis</i>	p	1	5	i	V	G				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Давидов Д. А., Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SHL93

Долина річки Кропивна (eng: Kropyvna river valley)

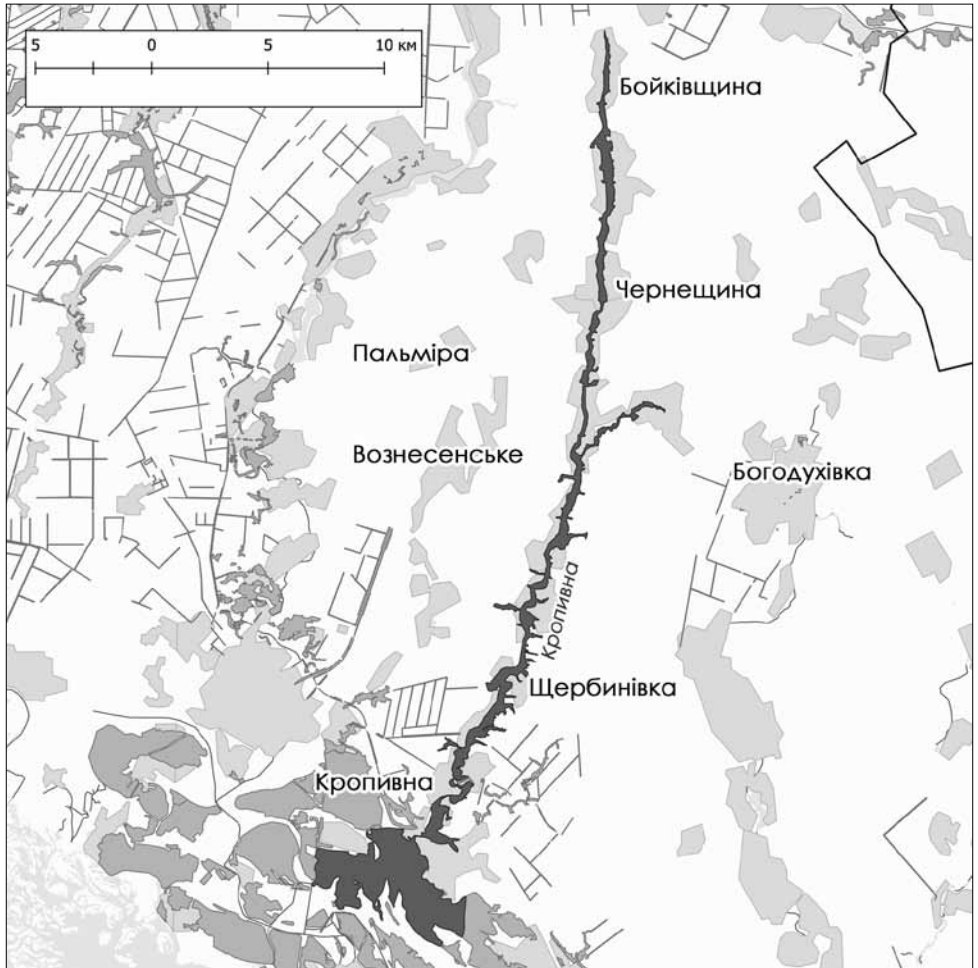
Розташування: Черкаська область, райони: Драбівський, Золотоніський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 2860,39 га.

Опис та важливість збереження території

Річка Кропивна в селі Синьооківка має дамбу, яка формує велике водоймище, нижче дамби рівень води дуже низький. Річка Кропивна в селі Кропивна тече в широкій

долині, з обох боків є луки. Течія відчутна, рівень води низький. Дно надзвичайно замулене. Річка Кропивна в селі Маліївка – має невелику греблю. Річка заросла, заболочена, є ділянки зарослі вільхою, що створюють сприятливі умови для проживання дятла сирійського.

На території об'єкту виявлено маточник болотний (*Angelica palustris*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінка IN MIN).

Долина річки відіграє також важливу роль у збереженні популяцій амфібій, риб та рептилій, і як наслідок – харчової бази для птахів водно-болотного комплексу.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.224, C1.32, C1.33, C2.34, D5.2, D6.1, E1.2, E3.4, E6.2, F3.247, F9.1, G1.11, G1.21, G1.A1, G1.A4, G3.4232.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>		p	20	100	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	50	500	i	C	G	D	C	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	C		C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	2	30	p	C	G	D	C	C	C
B	A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>		r	1	2	p	C	G	D	C	C	C
P	1617	<i>Angelica palustris</i>		p	10	10000	i	C	G				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Шевчик В. Л.

SHL94

Долина річки Мерла в Полтавській області (eng: Merla river valley in Poltava region)

Розташування: Полтавська область, Котелевський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 5061,81 га.

Опис та важливість збереження території

У селі Мала Рублівка ширина річки до 5 – 7 м, глибина до 1 – 1,2 м, течія відчутна, під автомобільним мостом досить швидка. Дно піщане, на берегах глинистий шар до 20 – 30 см. У воді зростають ряска мала (*Lemna minor*), спіродела багатокоренева (*Spirodela polyrhiza*), кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), латаття біле (*Nymphaea alba*). Поряд з річкою ростуть клени, формується лучна рослинність та зарості чагарників.

На території об'єкту виявлено маточник болотний (*Angelica palustris*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6–8 September 2016, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінка IN MIN).

Долина річки відіграє важливу роль у збереженні популяції амфібій, риб та рептилій, і як наслідок – харчової бази для птахів водно-болотного комплексу.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.32, C1.33, C2.34, C3.51, D4.1, D5.2, E2.2, E3.4, E5.4, F9.1, G1.11, G3.E, GE.4232.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>		p	10	100	i	C	G	D	C	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	r	1		p	R	G			C	
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r				C	DD				
P	1617	<i>Angelica palustris</i>		p	50		i	R	G				
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p	5		i	C	G	D	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	5	10	l	V	P	C	B	C	B

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Давидов Д. А., Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Некрасова О. Д.

SHL95

Долина річки Оржиця (eng: Orzhitsia river valley)

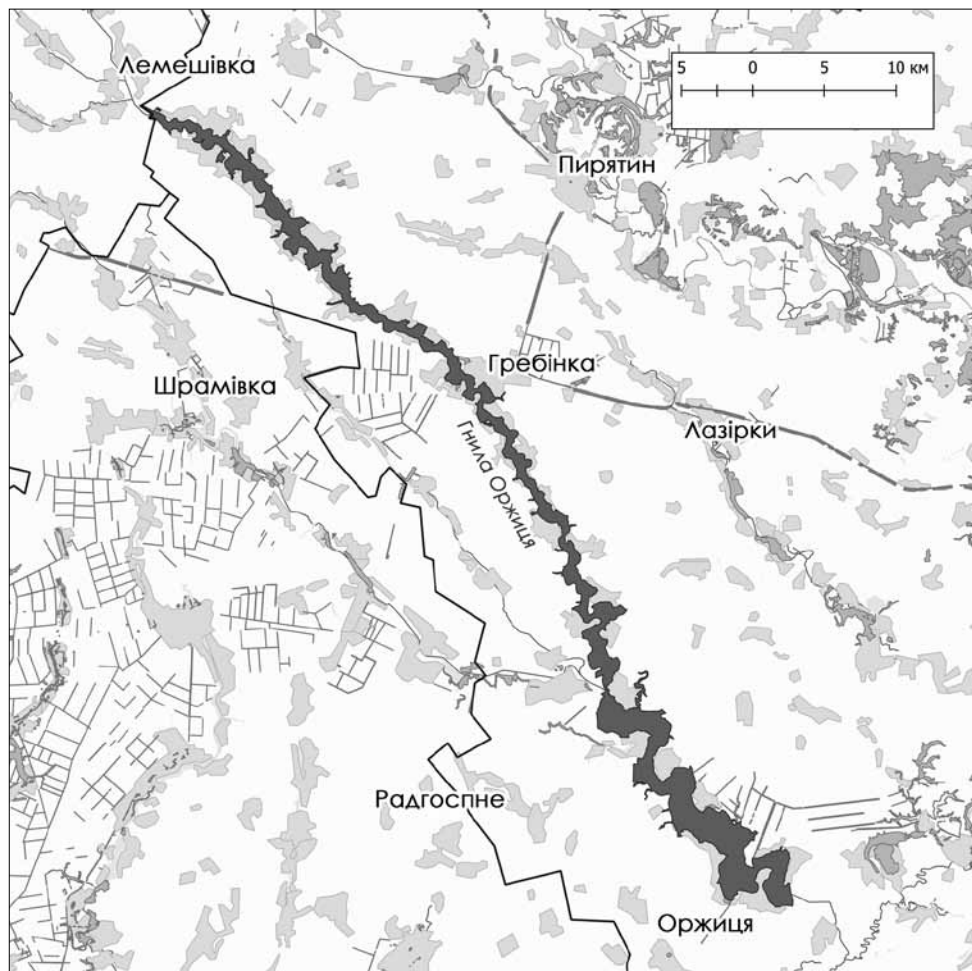
Розташування: Полтавська область, райони: Оржицький, Гребенківський, Пирятинський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 9653,02 га.

Опис і важливість збереження території

Поруч з селом Олексіївка ширина річки 3-4 м, в долині здійснюються меліоративні роботи, є кілька каналів, дно мутне, уздовж берегів формується лучна рослинність, у

воді зростають такі рослини, як елодея, ряска. У місті Гребінка ширина річки до 10 м, глибина 1,5-2 м, у воді зростають такі рослини, як ряска мала (*Lemna minor*), спіродела багатокоренева (*Spirodela polyrhiza*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), глечики жовті (*Nuphar lutea*). Поблизу села Овсюки ширина річки до 10 м, глибина – 0,5-1 м, течія відчутна, але слабка. Дно замулене, під мулом є глинистий шар, береги представлені пасовищами, іноді порослими вільхою. У селі Оржиця рівень води високий, течія відчутна, вода прозора, ширина до 30 м, у воді є відносно невелика кількість водної рослинності, дно замулене, глинисте. Серед видів птахів, внесених до Резолюції 6 Бернської конвенції, на цій території мешкає орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*).

Долина річки Оржиця важлива для збереження популяції черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), для якої згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути включені нові території (оцінка IN MOD). На території пропонуваного об'єкту виявлений також вид *Alcedo atthis*, для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MIN/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	20	200	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	210	2100	i	C	G	D	C	C	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r	1	2	p	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	2	2	p	C	G	D	C	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	4	4	p	C	M	D	C	C	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r	2	2	p	C	M	D	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	20	30	i	C	M	D	C	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	50		C	DD			C	
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	1	2	p	C	G	D	C	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		r	10	15	p	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскирко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Некрасова О. Д.

Список літератури:

1. *Грищенко В. М., Гаврилюк М. Н., Яблонівська-Грищенко Е. Д.* До орнітофауни нижньої Сули. // Беркут. – 1996. – Т. 5 (1). – С. 24–25.
2. *Куцоконь Ю.К., Романь А.М.* Риби малих приток Кременчуцького водосховища в міжріччі Супою та Сули // Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: Матеріали X міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції (Київ, Україна, 19–21 вересня 2017 р.). – Херсон: Грінь Д.С. – 2016. – с. 185–189.

SHL96

Лесові відслонення гирла Дніпра

(eng: Loess outcrops of the Dnipro estuary)

Розташування: Херсонська область, Білозерський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 589.2 га.

Опис і важливість збереження території

Проектований об'єкт розташовується вздовж правого узбережжя Дніпровського лиману в Білозерському районі Херсонської області (на 30 км південно-західніше м. Херсона). На даній території розташовані унікальні, в першу чергу за потужністю, масиви четвертинних відслонень з домінуванням лесів, які виходять на денну поверхню товщею до кількох десятків метрів завтовшки на кліфі Дніпровського лиману та у ярах що відкриваються в нього. Тут простежується до 14 стратиграфічних шарів віком до 1,8 млн років (Алифанов, 2001). Згідно з фізико-географічним районуванням досліджувана територія належить до Нижньоінгулецько-Дніпровського району Бузько-Дніпровської області Причорноморської південностепової провінції Степової зони. Дана територія характеризується теплою малосніжною зимою, жарким посушливим літом та від'ємним коефіцієнтом зволоження. Середньорічна тем-

пература повітря 9,8 °С. Середня температура найтеплішого місяця липня 22,8 °С, найхолоднішого – січня -3,3 °С. При середньорічній кількості опадів 343 мм і випаровуваності 1000-1050 мм коефіцієнт зволоження становить 0,3, що характеризує посушливість клімату. В холодну пору року переважають східні і північно-східні вітри, влітку – західні і північно-західні. Ґрунти темно-каштанові залишково солонцюваті. Об'єкт включає високу та круту лесову терасу Дніпровського лиману, а також яри та балки, які прорізають її. Яри короткі та стрімкі. Зазвичай до 1 км завдовжки і 100 м завширшки; максимальна глибина близько 30 метрів. Схили ярів круті та високі: біля вершини 70-80 м; до нижньої частини крутизна їх поступово зменшується до 30-40 м. На всьому протязі ярів зустрічаються вертикальні лесові «скелі» до двох десятків метрів заввишки. Брівка ярів не рівна, кожні 30-50 метрів прорізана короткими і глибокими бічними ярами з такими ж крутими схилами. На схилах ярів оголюються антропогенні (четвертинні) гірські породи. Переважна більшість оголень представлена лесами, які утворюють пласти від 1 до 16 м завтовшки. Шари лесу чергуються з менш потужними шарами глини та похованих ґрунтів. Закінчується профіль малопотужним (до 50 см) шаром сучасних темно-каштанових ґрунтів (Алифанов, 2001). Прилеглий до яру 20-40 метровий кліф Дніпровського лиману має подібну структуру та рослинний покрив, окрім його підніжжя, що зайняте коротким пляжем та водноболотною рослинністю. Горизонтальні поверхні та пологі схили терас, ярів та балок зайняті рослинністю справжніх злакових степів з домінуванням житняка гребінчастого (*Agropyron pectinatum*), костриці валіської (*Festuca valesiaca*), келерії гребінчастої (*Koeleria cristata*), ковила волосистої (*Stipa capillata*), к. Лессінга (*S. lessingiana*) та к. української (*S. ucrainica*). Угрупування справжніх степів належать до типу оселища Бернської конвенції Е1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угрупування та степи. Круті схили лесових відслонень зазвичай позбавлені вищої рослинності (часто вкриті лишайниками та мохами), або ж з розрідженим та бідним рослинним покривом напівпустельного типу. Домінантами є типові для білополинних напівпустель рослини полин Лерха (*Artemisia lerchiana*), житняк гребінчастий (*Agropyron pectinatum*) та віничья сланке (*Kochia prostrata*). Дані екосистеми слабо досліджені в Україні. Попередньо ми відносимо їх до оселищ типу Е6 Континентальні засолені степи. Підніжжя схилів, вузька пляжна смуга, та прибережні заводи належать до комплексного оселища Х01 Естуарії. Незначні площі в складі проєктованого сайту займають також лучні угрупування, чагарникові зарості, заболочені місця. 14 видів судинних рослин мають регіональний, національний та міжнародний охоронний статус. Проєктований об'єкт є ключовим елементом Дніпровського екологічного коридору в схемі Пан-Європейської екомережі та безпосередньою частиною пролітного шляху птахів.

На даній території знаходяться 2 геосайти (Геологічні пам'ятки України, 2009):

- Відслонення плейстоценових відкладів (с. Широка балка»);
- Зсув (с. Станіслав).

Тут зростає низка видів рослин, що охороняються, зокрема включені до ЧКУ: астрагал дніпровський (*Astragalus borysthenicus*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), катран морський (*Crambe maritima*), тюльпан Шренка (*Tulipa gesneriana*) та Червоного списку Херсонської

області (2013) – прангос кравниковий (*Prangos odontalgica*), ефедра двоколоса (*Ephedra distachya*), барвінок трав'янистий (*Vinca herbacea*), ферула каспійська (*Ferula caspica*), зірочки українські (*Gagea ucrainica*), гіацинтик білий (*Hyacinthella leucophaea*), кермек пласколистий (*Limonium platyphyllum*), виноград лісовий (*Vitis sylvestris*). Серед тварин рідкісними є низка видів птахів, а також полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*). Також тут зростає значна кількість лишайників, що включені до Червоного списку Херсонської області (2013): ателій непомітний (*Athelium imperceptum*), диплосхистес степовий (*Diploschistes diacapsis*), ендокарп маленький (*Endocarpon pusillum*), калопляка біло-жовта (*Caloplaca albolutescens*), калопляка дніпровська (*Caloplaca borysthenica*), калопляка Скі (*Caloplaca Ski*), калопляка стерильна (*Caloplaca sterilis*), ксантопармелія Покорні (*Xanthoparmelia pokornyi*), мегаспора бородавчаста (*Megaspora verrucosa*), плацідіопсис сіруватий *Placidiopsis cinerascens*, псора оманлива (*Psora decipiens*) та фульгензія блискуча (*Fulgensia fulgens*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	200	G	B	B	A	C
E6.2	300	G	B	B	A	C
X01	50	G	C	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Population	Conservation
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	c	1	3	i	R	M	D	B	B	C
M	1352	<i>Canis lupus</i>	yes	c	4	4	i	C	M	D	B	B	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>	yes	r	30	70	i	C	M	D	B	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		c	50	200	i	R	M	C	B	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>		c	10	50	i	R	M	D	B	B	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>		r	1	3	p	R	M	D	B	B	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	10	500	i	R	M	C	B	B	C
B	A533	<i>Oenanthe pleschanka</i>		r	5	30	i	R	M	D	B	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>		w	10	25	i	R	M	D	B	B	C

Автори стандартної форми даних:

Мойсієнко І. І., Петрович З. О., Василюк О. В.

Список літератури:

1. Алифанов А. Ф. Геологические памятники Херсонщины. Херсон: Айлант, 2001. – 88 с.
2. Гавриленко Л. М. Ліхенобіота Софіївської балки (Херсонська область, Білозерський р-н) V відкритий з'їзд фітобіологів Причорномор'я (Херсон, 25 квітня 2013 року). Збірка тез доповідей (Відповідальний редактор Бойко М.Ф.). – Херсон: ХДУ, 2013. – 102 с.
3. Гавриленко Л. М. Лишайники Станіславської балки. (Херсонська область, Білозерський район) // Матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства (м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.), Київ, 2017. – С. 93.
4. Геологічні пам'ятки України (за ред. Калініна. В. І., Гурського Д. С.). У чотирьох томах. – Том III. – Львів: ВД «Панорама», 2009. – 200 с.
5. Мойсієнко І., Солоцька Т. Рідкісні види судинних рослин степів та лесових оголень прибережжя Дніпровського лиману (Херсонська обл.: смт. Станіслав, с. Широка балка) // 36. наук. праць «Природничі науки», вип. Метода, 2005. – С.12–16.
6. Мойсієнко І. І. Анований список судинних рослин запроєктованого заказника «Лесовий каньйон» (Херсонська область, Україна) / Мойсієнко І. І. // Чорномор. ботан. журн. – 2007. – Т. 3. № 1. – С. 77–84.
7. Пономарьова А. А., Наумович Г. О., Овсієнко В. М., Бондар Ю. Г. Сучасний стан ботанічного заказника «Софіївський» (НПП «Нижньодніпровський») // Актуальні проблеми ботаніки та екології – 2017 <http://www.botany-center.kiev.ua/ABE.php>
8. Ходосовцев О. Є. Лишайники причорноморських степів України. К.: Фітосоціоцентр, 1999. – 236 с.
9. Ходосовцев О. Є. Лишайники лёссовых обнажений юга Украины. Охрана степей Евразии (Оренбург, 4-8 сентября 2006 г.). – 2006. – С. 743–745.
10. Ходосовцев О. Є. *Endocarpo-Xanthocarpion tominii* all. nov. та *Caloplacetum albolutescentis* ass. nov. – нові синтаксони лишайникових угруповань з лесових відслонень півдня України. Чорноморськ. бот. ж., 11 (3). – 2015. – С. 317–326.
11. Червоний список Херсонської області / Рішення XXVI сесії Херсонської обласної ради VI скликання № 893 від 13.11.2013. Херсон, 2013. – 13 С.
12. Grishchenko V. N., Yablunovska-Grishchenko E. D. New data about rare and insufficiently known bird species of the forest-steppe and forest zones of Ukraine // Berkut. – 2013. – V. 22 (2). – P. 85–89.

SHL97

Долина річки Рябина в Сумській області

(eng: Riabyna river valley in Sumy region)

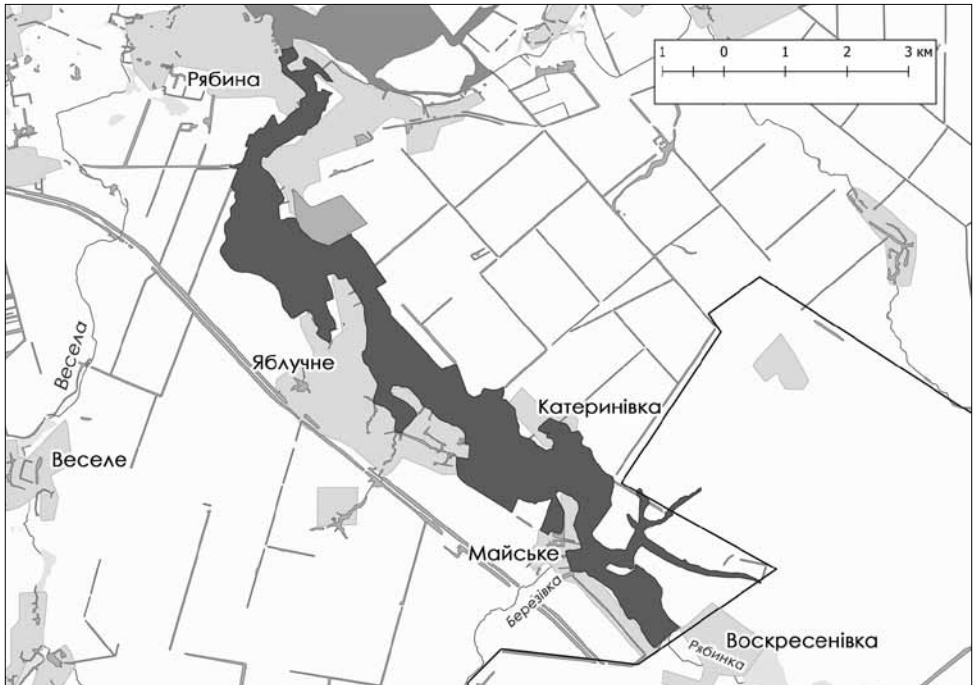
Розташування: Сумська область, Великописарівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 1084,09 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Рябина ширина річки до 5 м, глибина до 1 м, течія повільна, майже непомітна. У воді зростають ряска мала (*Lemna minor*), спіродела багатокоренева (*Spirodela polyrhiza*), очерет звичайний (*Phragmites australis*). Річка болотиста, канал покритий очеретом. Значні площі в заплаві зайняті лучною рослинністю. Долина річки має важливе значення для збереження популяцій риб та амфібій. Також умови для розмноження амфібій, рептилій та риб створюють сприятливу кормову базу для птахів водно-болотного комплексу, хижаків. Територія річки також важлива в якості зупинки птахів під час міграції.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	p	5	50	i	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SHL98

Дівички

(eng: Divyichky)

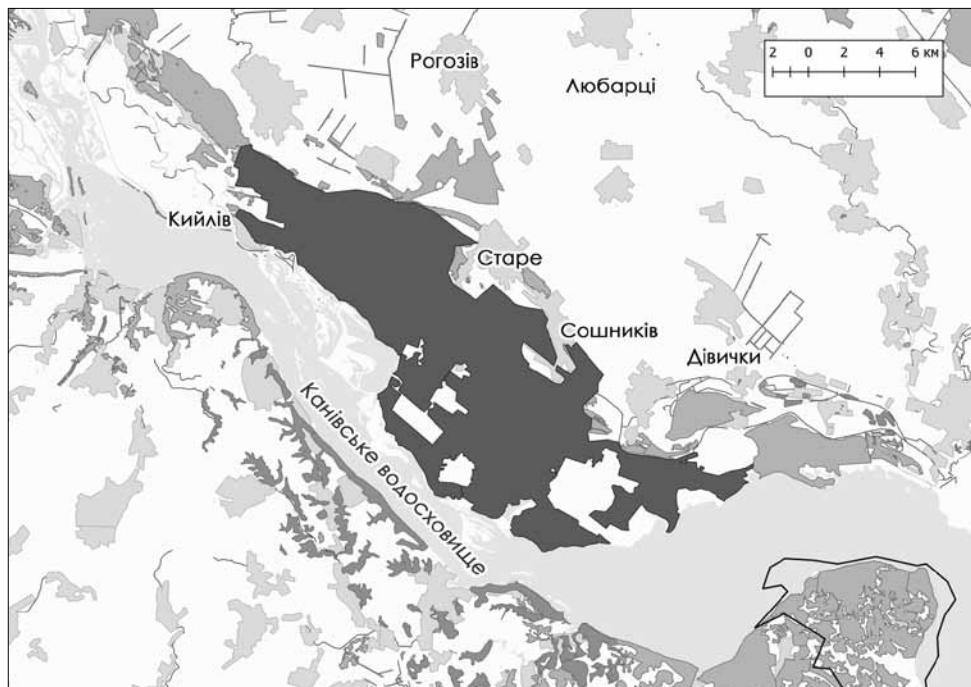
Розташування: Київська область, Бориспільський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 22030,34 га.

Опис і важливість збереження території

На території об'єкту розташований проектований національний природний парк в межах Сошниківської, Старівської та Головурівської сільських рад Бориспільського району, а також Ковалинської та Дівичківської сільських рад Переяслав-Хмельницького району Київської області. Основна частина сайту знаходиться в межах Сошниківської сільради Бориспільського району. Основною деревною породою в лісах є сосна звичайна. Друге місце за площами посідають дубові насадження вегетативного та природного походження у Кийлівському лісництві та штучного і природного – у Старинському лісництві. За геоботанічним районуванням територія належить до Середньодніпровського району Бахмацько-Кременчуцького округу Східно-Європейської провінції Європейсько-Сибірської лісостепової області. Зважаючи на те, що об'єкт представлено ділянками заплавної

рослинності дніпровської заплави (архіпелаг) та порівняно малозалісненої над-заплавної борової тераси, головними типами рослинності тут є:

1. Гідрофільна: водна (угруповання занурених рослин та рослин з плаваючим листям) та прибережно-водна (ценози гелофітів, поширені по берегах проточних і стоячих водойм).
2. Лучно-болотна: рослинність вологих, справжніх та сухих лук, а також рослинність ділянок мезотрофних боліт.
3. Псамофітна: алювіальна (види піонерних угруповань на алювіальних відкладах річок та мулистих берегах водойм) та угруповання піщаних пасм – псамофітні луки (головним чином мезоксерофітні та ксеромезофітні).
4. Лісова: широколистяні, мішані та соснові ліси, а також болотно-лісова: вербово-осококові ліси, вільшняки та заболочені соснові ліси.
5. Синантропна: сегетальна (види поширені переважно на орних землях у посівах) та рудеральна (на порушених місцях, вздовж доріг, тощо).

Дана територія посідає дуже важливу роль в схемі Національної екологічної мережі України та Всеєвропейській екологічній мережі. Вся територія «Дівички» входить до меж Дніпровського екологічного коридору – одного з основних в Україні. На території об'єкту було виявлено види, включені до ЧКУ: лілія лісова (*Lilium martagon*), вовчі ягоди пахучі (*Daphne sneorum*), зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*), зозульки травневі (*Dactylorhiza majalis*), ковила дніпровська (*Stipa borysthena*), ковила пірчаста (*Stipa pennata*), плаунець заплавної (*Lycopodiella inundata*), дозорець-імператор (*Anax imperator*), вусач пахучий мускусний (*Aromia moschata*), гіпаніс гладкий (Нупаніс) (*Hypanis (Monodactna) colorata*), поліксена (*Zerynthia polyxena*), стафілін волохатий (*Emus hirtus*), сіролютка кільчаста (*Symptecta paedisca*), синець звичайний (*Abramis ballerus*), білоочка (*Abramis sapa*), щука звичайна (*Abramis vimba*), стерлядь (*Acipenser ruthenus*), підуст звичайний (*Chondrostoma nasus*), носар (*Gymnocephalus acerinus*), вівсянка (*Leucaspis delineatus*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*), сом звичайний (*Silurus glanis*), іглиця пухлощока (*Syngnathus abaster*), бичок-цуцик морський (*Proterorhinus marmoratus*), бичок-бабка (*Neogobius fluviatilis*), минь річковий (*Lota lota*), шилохвіст (*Anas acuta*), широконоска (*Anas clypeata*), канюк звичайний (*Buteo buteo*), пірникоза мала (*Podiceps ruficollis*).

На території пропонованого об'єкту виявлені зміїд (*Circaetus gallicus*) та підорлик малий (*Aquila pomarina*), для збереження популяцій яких згідно висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) необхідне включення нових територій до Смарагдової мережі України (оцінка MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.225, C 1.4., D2.3., D5.2., E1.9, E2.2, E3.4, F9.1, G1.11, G1.21, G1.22, G3.4232, X35.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	2	p	R	M			C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	1	2	i	R	M			C	
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	p	1	2	i	R	M			B	
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>		p	2000	5000	i	R	M			C	
B	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	20	30	i	C	M	D	C	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	50		C	DD			C	

Автори стандартної форми даних:

Василюк О. В., Марущак О. Ю., Некрасова О. Д.

SHL99

Долина річки Сліпорід (eng: Sliporid river valley)

Розташування: Полтавська область, райони: Гребінківський, Оржицький, Лубенський.

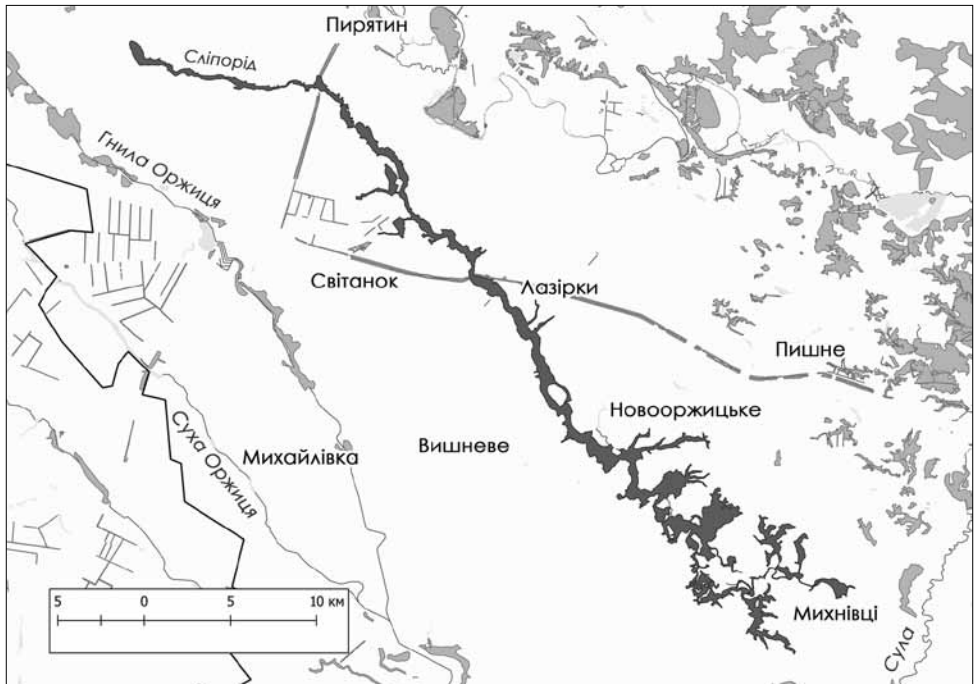
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 4250,20 га.

Опис і важливість збереження території

Долина річки Сліпорід біля села Мацківці широка, заболочена. Тут вона є рефугіумом для розмноження чисельних видів земноводних та рептилій, що складають основу раціону білого лелеки та деяких видів водно-болотних птахів.

Згідно з висновками міжнародного біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) для збереження популяції крячка чорного (*Chlidonias niger*), виявленого на території пропонованого об'єкту, необхідне включення додаткових територій до Смарагдової мережі (оцінка MOD/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>	p	5	20	p	C	G	D	C	C	C
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>	p	5	10	p	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	10		p	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскирко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SNL100

Приірпіння та Чернечий ліс

(eng: Pryirpinnya and Chernechyi Forest)

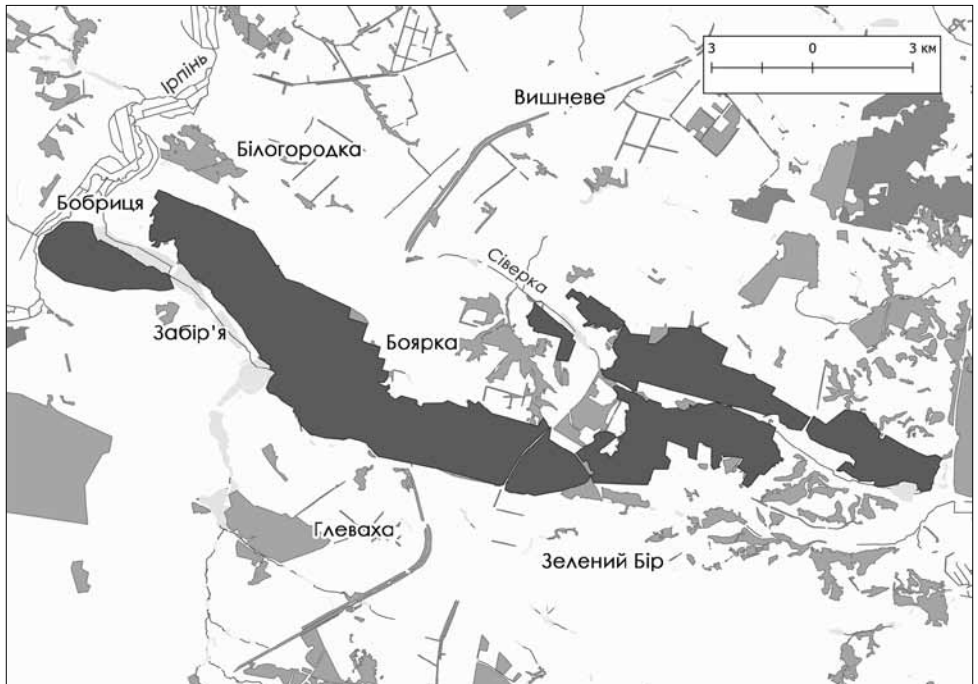
Розташування: Київська область, райони: Києво-Святошинський, Васильківський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 8086 га.

Опис і важливість збереження території

Проектований об'єкт розташований в центральній частині Київської області на території лісових масивів Боярської лісодослідної станції Національного університету біоресурсів та природокористування (НУБІП). Найбільші площі тут зайняті лісами, що сформувалися на терасах та схилах долин р. Сіверка та р. Ірпінь з притокою р. Бобринцею. Вони представлені 7 рослинними формаціями: соснові ліси (*Pineta sylvestris*), дубові ліси (*Querceta roboris*), березові ліси (*Betuleta pendulae*), вільхові ліси (*Alneta glutinosae*), грабові ліси (*Carpineta betulitis*), осикові ліси (*Populeta tremulaea*) та вербові ліси (*Saliceta albae*). Лучна рослинність на території об'єкту представлена справжніми та болотистими луками. Перший клас формацій тут представлений 4 формаціями: наземнокуничниковою (*Calamagrostideta epigeios*), повзучопирійною (*Elytrigietea repensis*), лучнокостицевою (*Festuceta pratensis*) і лучнотимофіївковою (*Phleeta pratensis*).

Другий клас формацій представлений лише однією формацією –болотнотонконогових лук (*Poeta pratensis*). Не дивлячись на суттєвий антропогенний вплив на лучні екосистеми, у їх складі тут збереглися декілька рідкісних видів, що включені у «Червону книгу України» (2009), як наприклад, види роду *Dactylorhiza*. 110 видів видів рослин мають регіональний, національний та міжнародний охоронний статус. Проектований об'єкт є ключовим елементом Дніпровського екологічного коридору в схемі Пан-Європейської екомережі. Безпосередньою частиною пролітного шляху є лісові масиви та заплавні землі орієнтовно в 10-кілометровій зоні вздовж берегів р.Дніпра. Проектований об'єкт «Приріпіння та Чернечий ліс» фактично є екологічним коридором регіонального значення, по якому під час міграцій птахи пересуваються в обхід м. Києва. Висновки про це були отримані в ході досліджень Відділу моніторингу та охорони тваринного світу Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. З видів птахів, що знаходяться в списках Пташиної Директиви Європейського Союзу і виявлені на цій території, але чисельність яких не було оцінено, варто зазначити наступні: бугайчик (*Ixobrychus minutus*), жовна чорна (*Dryocopus martius*), дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus*), дятел середній (*Dendrocopos medius*), жайворонок лісовий (*Lullula arborea*), сорокопуд терновий (*Lanius collurio*), мухоловка білошия (*Ficedula albicollis*), синьошийка (*Luscinia svecica*), вівсянка садова (*Emberiza hortulana*), бугай (*Botaurus stellaris*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:
G1.11, G1.A1, G1.A4.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	Isolation
					Min.	Max.				
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	15	15	p	C	G	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	5	5	p	R	G	C
M	1337	<i>Castor fiber</i>		c	4	4	i	C	G	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	100	i	C	G	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	5	10	i	R	G	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>		r	10	18	p	R	G	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		r	20	24	p	R	G	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>		r	18	18	p	R	G	C
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>		r	8	8	p	V	G	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	20	40	p	C	G	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	10	12	i	C	G	C
B	A122	<i>Crex crex</i>		r	5	10	p	R	M	C
B	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		r	10	16	p	R	M	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>		p					DD	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	20	60	i	C	C	C
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>		p					DD	C

Species			Population in the site						Site assessment	
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	Isolation
					Min.	Max.				
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p					DD	C
P	1477	<i>Pulsatilla patens</i>		p					DD	C
P	1805	<i>Jurinea cyanoides</i>		p					DD	C

Автори стандартної форми даних:

Василюк О. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Богомаз М. В., Василюк О. В., Заворотна Г. В., Кучма Т. Л., Некрасова О. Д., Перегрим М. М., Плига А. В., Полянська К. В., Пішняк Д. В., Прекрасна Є. П. Проектований національний природний парк «Приірпіння та Чернечий ліс», видання 2-ге, доповнене і перероблене (під ред. Є. Прекрасної) / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7. – К.:UNCG, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена. – 2018. – 86 с.
2. Костюшин В. А., Тарашук С. В., Василюк О. В., Мельничук В. П., Мішта А. В., Некрасова О. Д. Головні на прямки плану дій щодо охорони й відтворення видів хребетних тварин та місць їхнього перебування межах Київської міської агломерації // «Проблеми вивчення й охорони тваринного світу у природних і антропогенних екосистемах», Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 50-річчю з часу опублікування регіонального зведення «Животный мир Советской Буковины», (м. Чернівці, 13 листопада 2009 р.) – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – С. 145–148.
3. Домашевський С. В., Костюшин В. А., Письменний К. А. Видовий склад, чисельність і розподіл хижих птахів долини р. Ірпінь (Житомирська та Київська області) // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. Вип. 12. 2009. – С. 157–161.
4. Домашевський С. В. Распространение, численность и миграции змеяеда в Киевской области // Заповідна справа в Україні. – 2005. –Т.11. – Вип.1. – С. 45–49.
5. Чурілов А. М. Аутфитосозологічний аналіз флори південної частини Київського Полісся / Чурілов А. М., Якубенко Б. Є., Попович С. Ю. // Інтродукція рослин. – 2013. – № 2. – С. 24–28.
6. Чурілов А. М. Флора, рослинність і охорона лісів південної частини Київського Полісся: дис. канд. біол. наук: 03.00.05 – ботаніка; Національний ботанічний сад імені М.М. Гришка НАН України. – К., 2015. – 450 с.
7. Якубенко Б. Е., Григорюк І. П., Чурилов А. М. Флористическая структура лесной растительности южной части Киевского Полесья // Биоресурсы и природопользование, 2013. – Том.5, №5-6. – С. 16–23.
8. Якубенко Б. Е., Григорюк І. П., Чурилов А. М. Динаміка фітобіоти дубово-соснових лісових екосистем Боярської лісової дослідної станції у Київській області за умов глобальних змін клімату// Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. Вип. 134. Ч. 3. – С. 233–245.

SHL101

Долина річки Сироватка (eng: Syrovatka river valley)

Розташування: Сумська область, райони: Краснопільський, Сумський.

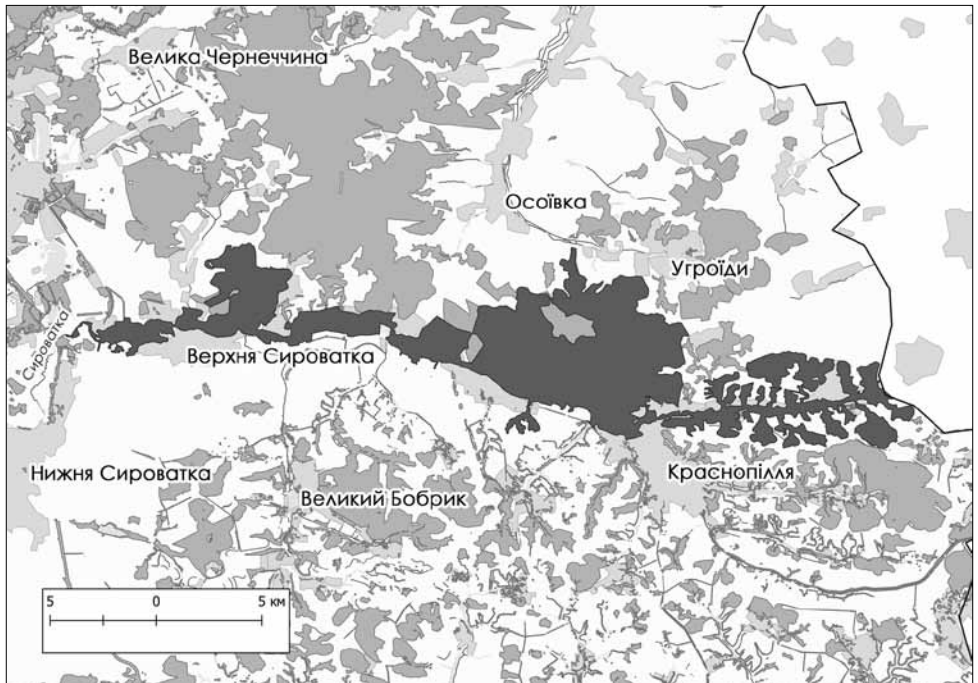
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 9871,31 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Верхня Сироватка ширина річки 5-10 м. Глибина відразу біля узбережжя до 1 м, течія швидка, дно – мулисте. У воді зростають очерет звичайний (*Phragmites australis*), елодея (*Elodea canadensis*), рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*). По берегах формуються заплавні луки, іноді – заболочені.

Долина річки Сироватка важлива для видів, для яких Смарагдова мережа в межах України визнана недостатньою згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova), зокрема для *Lucanus cervus* (IN MOD/IN MIN/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				R	DD				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М.

SNL102

Каяло-Бердянський

(eng: Kayalo-Berdyansky)

Розташування: Запорізька область, райони: Бердянський, Більмацький; Донецька область, Нікольський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

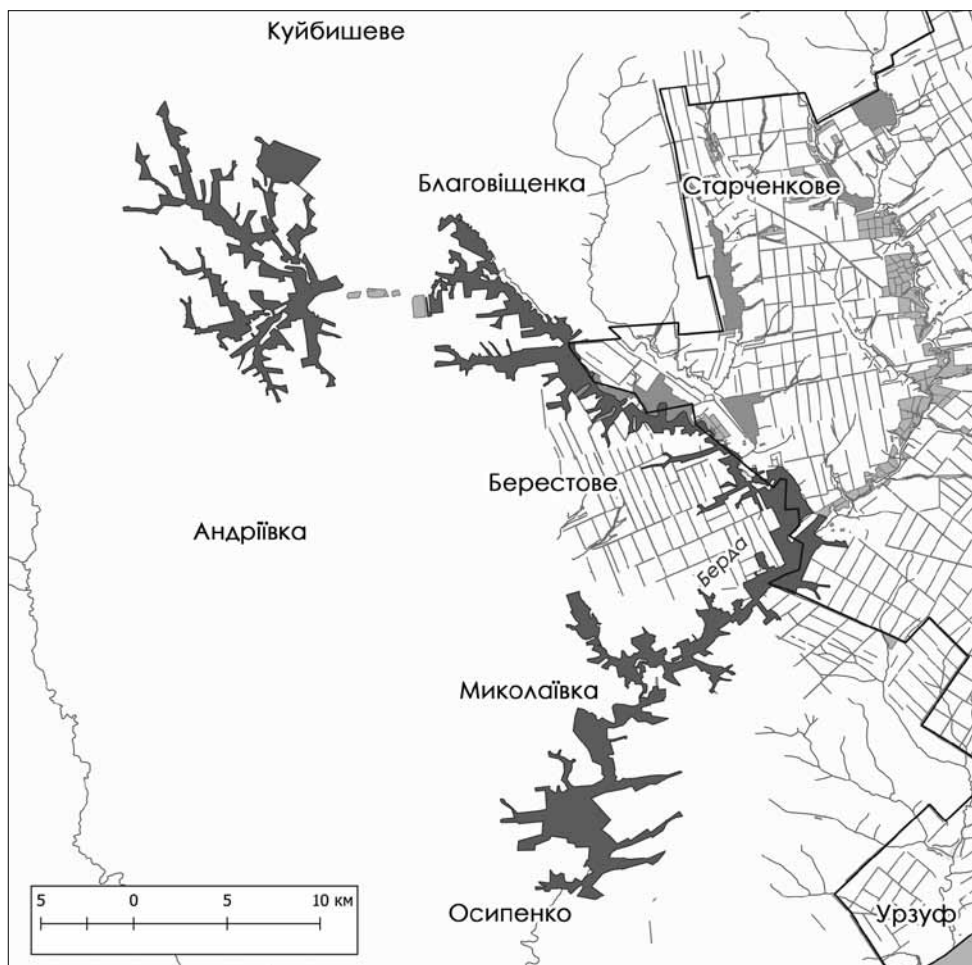
Площа: 12681,27 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт включає заплаву р. Берда у середній течії річки. Основними біотопами ділянки є степові. Домінуючі види рослин: костриця валіська (*Festuca valesiaca*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*S. ucrainica*), тонконіг бульбистий (*Poa bulbosa*), рідше – ковила найкрасивіша (*Stipa pulcherrima*). До видів з високим ступенем постійності належать: горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), астрагал еспарцетний (*Asrtagalus onobrychis*), астрагал блідий (*A. pallescens*), молочай степовий (*Euphorbia stepposa*), юринія павутиниста (*Jurinea arachnoidea*), цілолист запашний (*Haplophyllum suaveolens*), еспарцет піщаний (*Onobrychis tanaitica*), горобинець волосистий (*Oxytropis pilosa*), залізник бульбистий (*Phlomis tuberosa*), подорожник степовий (*Plantago stepposa*), сон-трава лучна (*Pulsatilla pratensis*), чистець трансільванський (*Stachys transsilvanica*), чебрець двовидний (*Thymus dimorphus*), чебрець Маршаллів (*T. marschallianus*). Окремими «плямами» тут трапляються чагарникові степи, де крім злаків високе покриття мають карагана кущова (*Caragana frutex*) та мигдаль степовий (*Amygdalus nana*). На виходах гранітів формуються угруповання петрофітних степів, де з високим ступенем постійності відмічені костриця валіська (*Festuca valesiaca*), деревій тонколистий (*Achillea leptophylla*), цмин пісковий (*Helichrysum arenarium*), чебрець двовидний (*Thymus dimorphus*) тощо. Також тут поширені чагарникові ценози з домінуванням терену колючого (*Prunus spinosa*), жостіра проносного (*Rhamnus cathartica*), глоду оманливого (*Crataegus fallacina*) з проективним покриттям – 80-90%. У азональних умовах поширені справжні та засолені луки (тут домінують: тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia*), пирій повзучий (*Elytrigia repens*), китник лучний (*Alopecurus pratensis*), костриця Регеля (*Festuca regeliana*), пирій видовжений (*Elytrigia elongata*)), прибережно-водні (очерет звичайний (*Phragmites australis*), рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*), клубнекамиш плоскостебельний (*Bolboschoenus planiculmis*), осока прибережна (*Carex riparia*)) та водні (кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), ряска мала (*Lemna minor*)) ценози. На невеликих ділянках заплави збереглись осередки заплавлених лісів з верби білої (*Salix alba*), тополи білої (*Populus alba*), тополи чорної (*P. nigra*). На окремих ділянках території створені лісові культури з робінії звичайної (*Robinia pseudoacacia*), сосни Палласової (*Pinus pallasiana*), бересту (*Ulmus minor*), в'язу гладкого (*U. laevis*), ясену ланцетного (*Fraxinus lanceolata*), скумпії звичайної (*Cotinus coggigria*), бирючини звичайної (*Ligustrum vulgare*). З видів птахів, що занесені до списків Пташиної Директиви Європейського Союзу і виявлені на цій території, але чисельність яких не було оцінено

варто зазначити наступні: коловодник болотяний (*Tringa glareola*), осоїд (*Pernis apivorus*), чапля руда (*Ardea purpurea*), коровайка (*Plegadis falcinellus*), бугай (*Botaurus stellaris*), бугайчик (*Ixobrychus minutus*), чепура мала (*Egretta garzetta*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*), деркач (*Crex crex*), сова болотяна (*Asio flammeus*), дрімлюга (*Caprimulgus europaeus*), рибалочка (*Alcedo atthis*), жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*), щеврик польовий (*Anthus campestris*), сорокопуд терновий (*Lanius collurio*), кам'янка лиса (*Oenanthe pleschanka*), вівсянка садова (*Emberiza hortulana*).

На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), астрагал понтіський (*Astragalus ponticus*), карагана скіфська (*Caragana scythica*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила найкрасивіша (*Stipa pulcherrima*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), махаон (*Papilio machaon*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), вусач пахучий мускусний (*Aromia moschata*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

E1.2, F3.1, F3.2, G1.1, G1.3, H3.2.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site					Site assessment		
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C
				Min.	Max.				Population	Global
B	A060	<i>Aythya nyroca</i>	yes	r				V	DD	C
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>	yes	c	1	2	i	V	M	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	w	1	2	i	R	M	C
B	A083	<i>Circus macrourus</i>	yes	c	2	4	i	R	G	B
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	c	80	80	i	R	G	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	10	20	p	C	M	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>		r	4	6	p	R	DD	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>		r	1	2	p	R	M	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>		r	1	2	p	C	M	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>		r	1	2	p	V	M	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>		r	1	3	p	V	M	C
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>		r	5	10	p	V	M	B
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		r	5	8	p	V	M	C
B	A234	<i>Picus canus</i>		r	2	3	p	R	M	B
B	A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>		r	1	2	p	R	M	C

Автори стандартної форми даних:

Василюк О. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Вакаренко Л. П., Мовчан Я. І., Турута О. Є. Рослинні раритети середньої течії р. Берди // Укр. ботан. журн. – 1996. – 53, № 5. – С. 598–603.
2. Вакаренко Л. П., Мосякін С. Л., Генов А. П. Наукове обґрунтування необхідності створення міжрегіонального ландшафтного парку «Надбердянський степ» (Північне Приазов'я) // Заповідна справа в Україні. – 2000. – Т.6. – С. 17–27.
3. Коломійчук В. П. Перспективні до заповідання оселища категорії Е 1.2 (стеги і багаторічні кальцефільні угруповання) у межах Запорізької області / Мережа NATURA 2000 як інноваційна система охорони рідкісних видів та оселищ в Україні // Мат-ли науково-практ. семінару (м. Київ, 15.02.2017 р.). / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 1. – Київ: LAT&K, 2017. – С. 52–58.
4. Important Plant Areas of Ukraine / Onyshchenko V. A. (editor) / Onyshchenko V. A., Kolomiychuk V. P., Chorney I. I. [et al.]. – Kyiv: Alterpress, 2017. – 375 p.
5. Коломійчук В. П., Василюк О. В. Проектована територія смарагдової мережі України «Каяла-Бердянська» // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 50-річчя створення Луганського природного заповідника, 70-річчя Стрільцівського степу, 10-річчя Трьохізбенського степу і 90-річчя Провальського степу) / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 10. – К., видавець Бихун В. Ю., 2018. – С.94–101.

SHL103

Долина річки Тагамлик (eng: Tahamlyk river valley)

Розташування: Полтавська область, райони: Карлівський, Машівський, Новосанжарський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

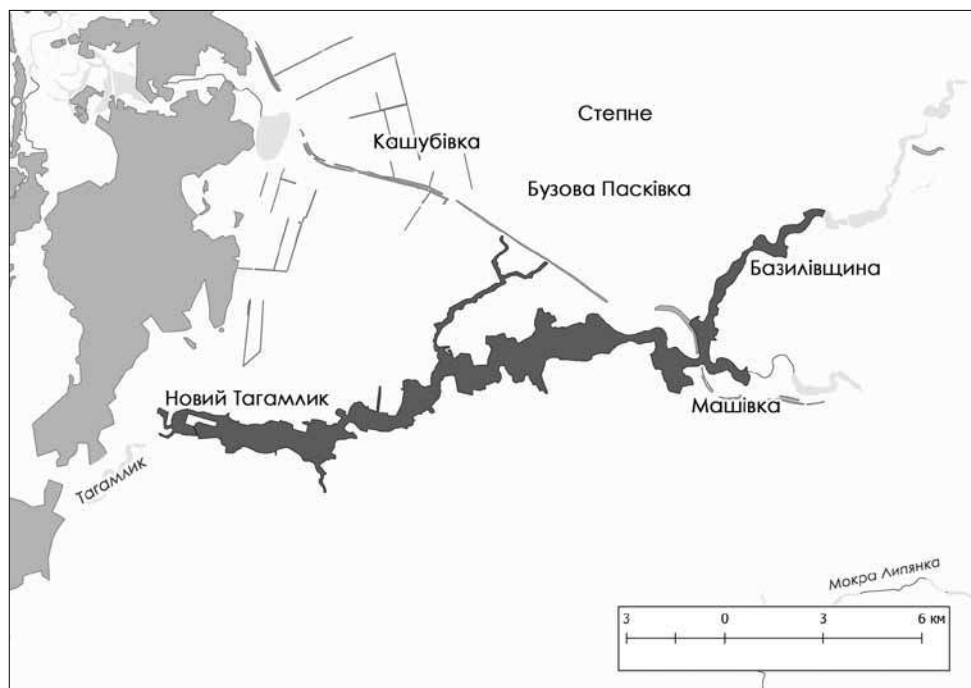
Площа: 1810,70 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Тагамлик бере початок у селі Володимирівці, вона тече на південний захід і впадає у Ворсклу біля села Пристанційного. Довжина річки 64 км, площа водозбірного басейну 525 км². Похил річки 0,9 м/км. Долина V-подібна, завширшки до 1 км, завглибшки до 30 м. Заплава завширшки до 100 м. Річище звивисте, завширшки до 2 м, влітку пересихає.

У селі Писарівка ширина річки 10-12 м, глибина до 1,5 м, течія відсутня. Дно мутне, у воді ростуть очерет звичайний (*Phragmites australis*), рясківі (*Lemna minor*, *Spirodela polyrhiza*), кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), латаття (*Nymphaea*).

Долина річки Тагамлик має важливе значення для збереження популяцій риб та амфібій. Наявні тут умови для розмноження амфібій, рептилій та риб створюють

сприятливу кормову базу для птахів водно-болотного комплексу (наприклад лелеки білого, популяцію якого відмічено на даній території), зокрема хижих. Територія заплави річки також важлива як місце зупинки птахів під час міграції.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.224, C1.32, C1.33, C2.34, D5.2, E1.2, E2.2, E3.4.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	5	50	i	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	2	10	p	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	10	100	i	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Осирко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Давидов Д. А.

SHL104

Долина річки Терн

(eng: Tern river valley)

Розташування: Сумська область, райони: Конотопський, Буринський, Недригайлівський.

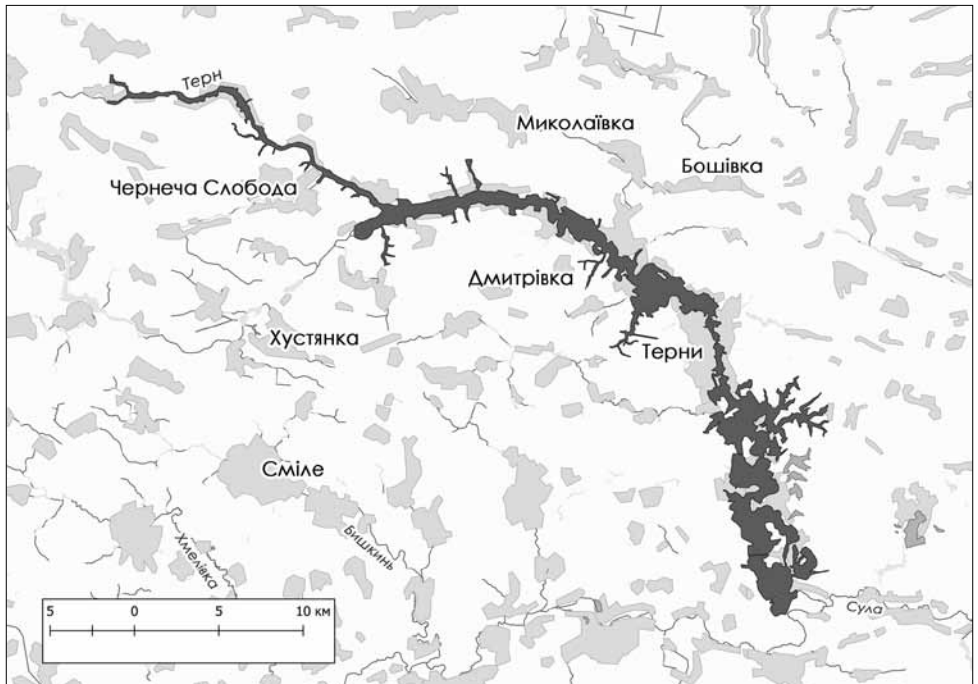
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 6947,83 га.

Опис і важливість збереження території

У селі Великі Будки ширина річки складає 10-15 м, дно – замулене, течія слабка, вода непрозора, водної рослинності майже немає, по берегах ростуть кущі верб. У смт Терни ширина річки становить 10-20 м, дно замулене, іноді трапляються кам'яністі ділянки, течія бурхлива, відчутна. У воді багато ниткоподібних водоростей. На території сайту зареєстровано щонайменше 1 пару орлана-білохвоста (*Haliaeetus albicilla*). Об'єкт містить частини заплави, які є важливими для гніздування водоплавних птахів.

На території об'єкту виявлено маточник болотний (*Angelica palustris*) – вид, для збереження якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MIN).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	4	100	i	C	G	D	C	C	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	r	1	2	i	R	G			C	
B	A077	<i>Neophron percnopterus</i>		r	2	2	i	R	G			C	
P	1617	<i>Angelica palustris</i>		p	1000	1000	i	R	M	B	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Осирко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Панченко С. М.

Список літератури:

1. Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К. В., Борисенко К. А., Павлачик П. (Paweł Pawlaczuk), Василюк О. В., Марущак О. Ю., Ширяєва Д. В., Куземко А. А., Осирко О. С. та ін. / під ред. д.б.н. Куземко А. – Київ, 2017. – 304 с.

SHL105

Долина річки Ірпінь (eng: Irpin river valley)

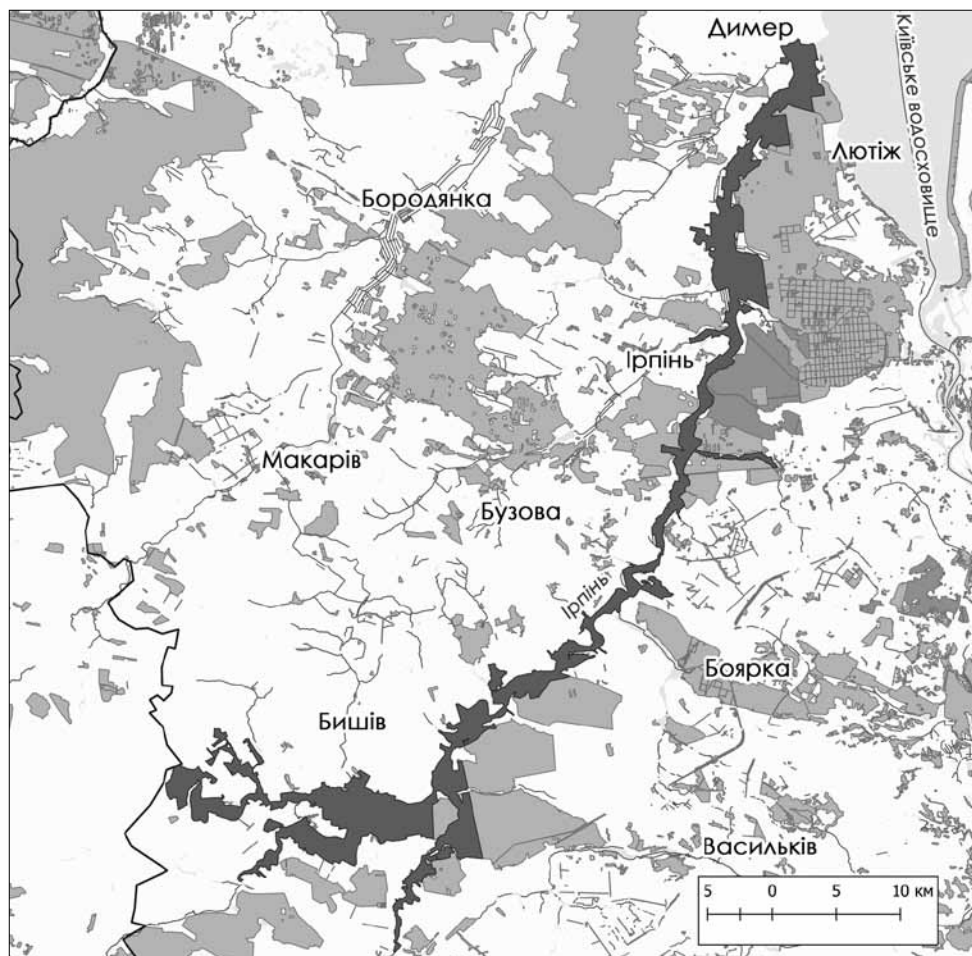
Розташування: Київська область, райони: Вишгородський, Києво-Святошинський, Макарівський, Фастівський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 15038,97 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту знаходиться в межах Київської області та простягається з північного сходу на південний захід від с. Козаровичі до сіл Юрівка та Василівка.

Площа об'єкту складає 15038,97га. Сюди також входить територія Біличанських («Святошинських») ставків та р. Нивка. Згідно наших даних на території, що пропонується для створення сайту, виявлено популяції черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), для збереження яких за результатами біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 Мау 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі му-ють бути додані нові території. Наявні тут природні ландшафтні комплекси, які наразі не використовуються для ведення сільського господарства, та наявність значного комплексу видів, що знаходяться під охороною (у т. ч. з Червоної Книги України), свідчать, що долина р. Ірпінь у Київській області заслуговує на збереження. Варто додати, що вздовж долини річки знаходяться численні важливі залишки поселень часів Київської Русі, тому ця територія є цінною також і з археологічної точки зору. На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: (*Papilio machaon*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), карась звичайний (*Carassius carassius*), минь річковий (*Lota lota*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.224, C1.25, C1.32, C1.32, C1.3411, C1.3413, C1.4, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D5.2, E1.9, E2.2, E3.4, E3.5, F9.1, G1.11, G1.21, G1.A1.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C				
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-lation	Glo-bal	
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	150	400	p	C	M				C	
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	r				R	DD				C	
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	r	1	2	i	V	P				C	
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	w	1	2	i	R	G				C	
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	r	15	20	p	R	G				C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	r	2	3	p	R	M				C	
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	r	11	16	p	R	M				C	
B	A094	<i>Pandion haliaeetus</i>	c	1	2	i	V	P				C	
B	A092	<i>Hieraetus pennatus</i>	r	1	2	p	R	G				C	
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	r	8	8	i	R	P				C	
B	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	r				C	DD				C	
B	A238	<i>Dendrocopos medius</i>	p				C	DD				C	
B	A236	<i>Dryocopus martius</i>	p				R	DD				C	
B	A246	<i>Lullula arborea</i>	r				R	DD				C	
B	A234	<i>Picus canus</i>	p				R	DD				C	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	200	500	i	C	P	C	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	p	10	20	i	R	P	C	C	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				C	DD				C	C

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
M	1337	<i>Castor fiber</i>	p				C	DD			C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	p	1	5	i	R	G	B	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>	p	50	100	i	C	P	C	B	C	C
I	1032	<i>Unio crassus</i>	p	9	300	i	R	P	B	C	A	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p				C	DD			C	C
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	p				R	DD			C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p				C	DD			C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскирко О. С., Некрасова О. Д., Куземко А. А., Межжерін С. В., Гриник Є. О.

Список літератури:

1. Вітер С. Г. Знахідки тварин, занесених до Червоної книги України у Київській області // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 131–133.
2. Домашевский С. В., Костюшин В. А., Письменный К. А. Численность малого подорлика в пойме р. Ирпень (Украина) // Изучение и охрана большого и малого подорликов в Северной Евразии: Матер. V междунар. конф. по хищным птицам Северной Евразии (Иваново, 4–7 февраля 2008 г.). – Иваново: Иван. гос. ун-т, 2008. – С. 87–90.
3. Домашевский С. В., Костюшин В. А., Письменный К. А. Видовой состав, численность и распределение хищных птиц долины р. Ирпень (Житомирская и Киевская области) // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции Вып. 12. 2009. – Краткие сообщения.
4. Костюшин В. А., Домашевский С. В. Спостереження змієїда, *Circaetus gallicus* (Gm.), та підорлика малого, *Aquila pomarina* C.L. Vrehm, у центральній частині Полісся в 2002–2006 рр. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 100.
5. Комаровський О. Є. Зустрічі птахів червоної книги // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 373–377.
6. Костюшин В. А. Находки краснокнижных видов птиц в Киевской и некоторых других областях Украины в 2009–2017 г. // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 379–388.
7. Костюшин В. А., Домашевский С. В. Численность малого подорлика (*Aquila pomarina*) в Киевской области в гнездовый период // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2017. – Вип. 20. – С. 7–16.
8. Куцоконь Ю. К., Циба А. О., Скворчинський А. О. Зміни видового складу іхтіофауни Ірпеня (Басейн Дніпра) протягом останнього століття. Наук. вісник Чернів. ун-ту. Біологія. (Біологічні системи), 2012; 4(4): 507–510.
9. Межжерин С. В., Салій Т. В., Межжерин І. С., Лосев А. А., Циба А. А. Массовые изменения аллозимных спектров у клоновых щиповок рода *Cobitis*, вызванные антропогенным загрязнением среды обитания // Доповіді Національної академії наук України. – 2018. – № 5. – С. 75–82.
10. Межжерин С. В., Циба А. А., Межжерина Д. С., Пухтаевич П. П. Ситуация нарастающего пресса генетических аномалий в диплоидно-полиплоидной популяции щиповок (Cypriniformes, Cobitidae, Cobitis) // Доповіді Національної академії наук України. – 2014. – № 6. – С. 140–145.
11. Плига А. В. Зустрічі видів Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 121–132.

SHL106

Долина річки Ворсклиця (eng: Vorsklytsia river valley)

Розташування: Сумська область, Великописарівський район.

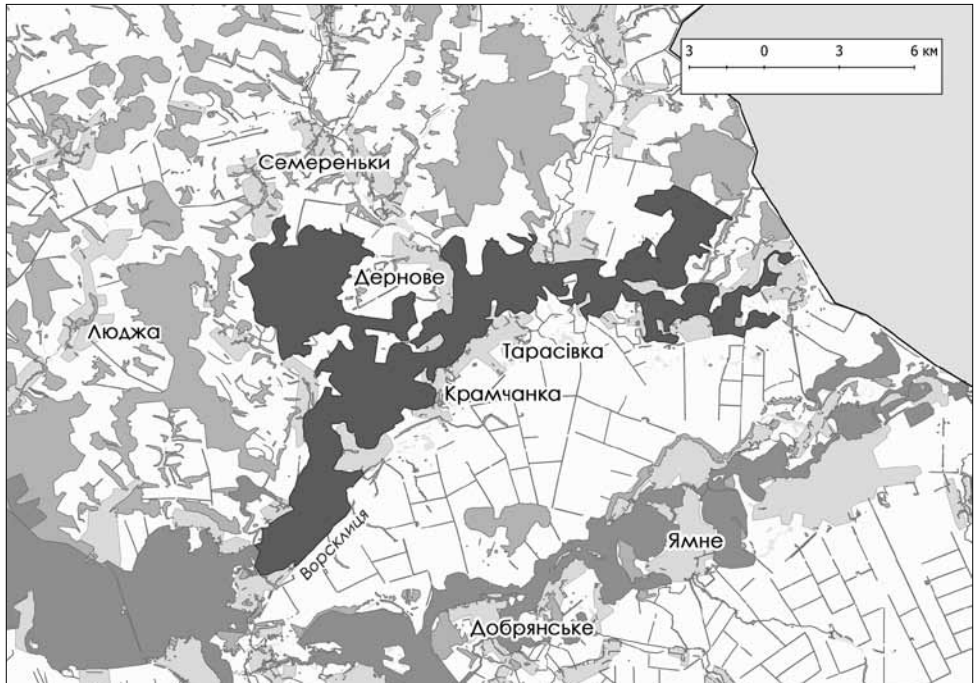
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7760,36 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Ворсклиця бере початок на західних схилах Середньоруської височини, на південній околиці смт Пролетарський (Белгородська область, Росія), тече переважно на південний захід. Російсько-український кордон перетинає на північний схід від села Попівки. Впадає до Ворскли біля північної околиці смт Кириківки. Довжина річки – 101 км, площа басейну – 1 480 км². Долина трапецієподібна, завширшки до 4–5 км. Річище звивисте, є стариці. Заплава місцями (особливо в нижній течії) заболочена. Правий берег здебільшого високий, лівий – низький. Похил річки 0,77 м/км, живлення змішане. Замерзає на початку грудня, скресає до середини березня.

У селі Пожня ширина річки в окремих місцях досягає 30 м, переважно від 10 до 15 м, глибина до 1 м, мілководдя, течія бурхлива, дно замулене. У воді ростуть кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), айр тростиновий (*Acorus calamus*), очерет

звичайний (*Phragmites australis*), рогіз вузьколистий (*Typha angustifolia*), жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae*), частуха звичайна (*Alisma plantago-aquatica*). Береги представлені заплавленими луками, які використовуються як пасовища. На берегах ростуть поодинокі дерева клена, верби, осики.

На території об'єкту виявлено маточник болотний (*Angelica palustris*) – вид, згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) для збереження популяції якого до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MIN).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
F	5339	<i>Rhodeus amarus</i>	p	10	50	i	C	G	D	C	C	C
P	1617	<i>Angelica palustris</i>		100					B	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскірко О. С., Куцонь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Панченко С. М.

SHL107

Долина річки Золотоношка (eng: Zolotonoshka river valley)

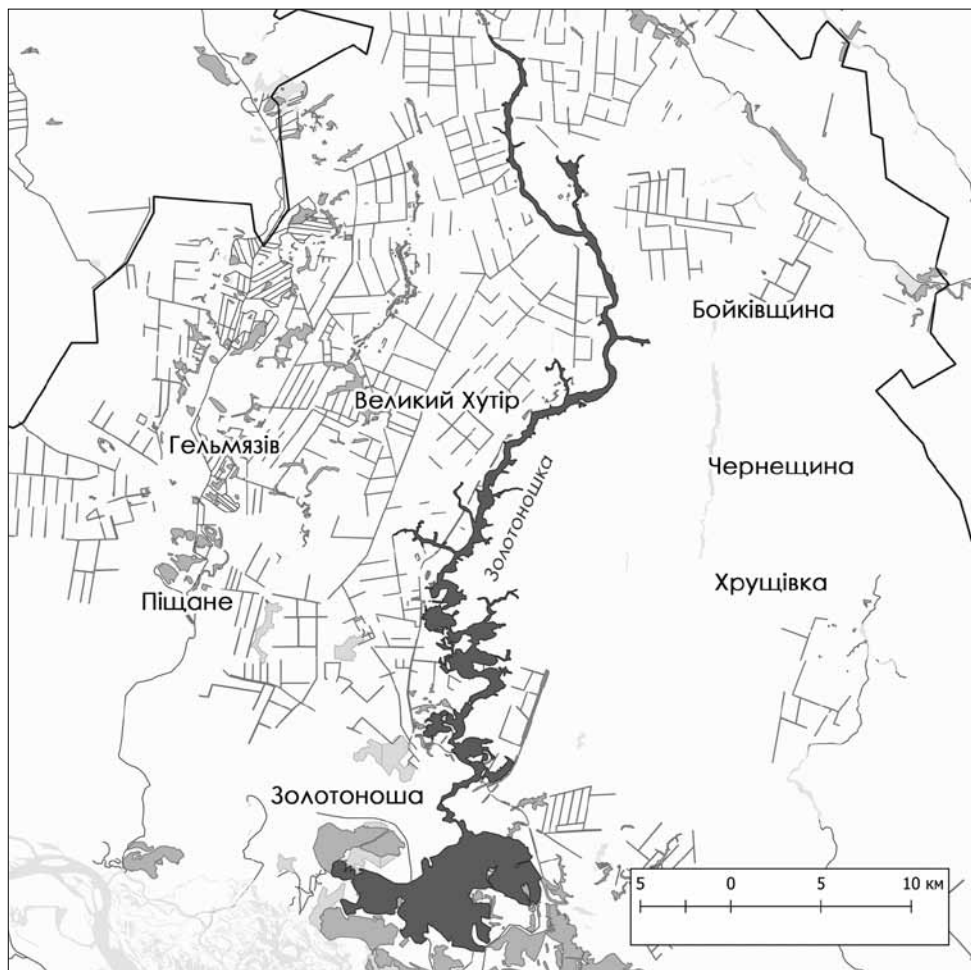
Розташування: Черкаська область, райони: Драбівський, Золотоніський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7101,55 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Золотоношка над містом Золотоноша перекрита греблею. Течія відчутна, дно над греблею замулене. Нижче греблі води мало, течія не відчутна. Річка Золотоношка

в місті Драбів має водоток, зарослий очеретом (*Phragmites australis*). Течія присутня, дно замулене. Долина річки Золотоношка нижче міста Золотоноша займають вільхові, широколистяні та змішані ліси. Серед лісів трапляються сінокоси, що з'явилися тут після вирубки лісу, іноді зарослі чагарником.

В долині річки Золотоношка виявлено кумку червчочереву (*Bombina bombina*) – вид, для збереження якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі мають бути додані нові території (IN MOD).

Також на цій території виявлені види птахів *Himantopus himantopus* та *Circaetus galliscus*, для збереження популяцій яких за висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінки IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені наступні види рослин: маточник болотний (*Angelica palustris*), півники борові (*Iris humilis* ssp. *arenaria*), юриня волошковидна (*Jurinea cyanoides*), жировик Лезеля (*Liparis loeselii*), згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) для збереження популяцій яких до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.224, C1.32, C1.33, C1.3411, C1.3413, C2.34, C3.4, D5.2, D6.1, E1.2, E2.2, E3.4, F3.247, F9.1, G1.11, G1.A1, G1.A4, G3.4232.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	20	100	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	70	1200	i	C	G	D	C	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	r	2	4	p	C	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	2		p	C	G	D	C	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100		i	C	G	D	C	C	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r	1	2	p	C	G	D	C	C	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		r	3		i	R	G			B	

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	1		p	R	M			C	
P	1617	<i>Angelica palustris</i>		p	300	10000	i	C	G				
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>		p			i	R	P				
P	4098	<i>Iris humilis</i>		p			i	V	P				
P	1805	<i>Jurinea cyanooides</i>		p			i	C	P				
P	1903	<i>Liparis loeselii</i>		p			i	V	P				
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		r	1	2	p	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Маруцак О. Ю., Осирко О. С., Куцоконь Ю. К., Романь А. М., Щербатюк М. М., Шевчик В. Л.

Список літератури:

1. Гаврилюк М. Н., Илюха А. В. Гнездование ходулочника (*Himantopus himantopus*) и шилоклювки (*Recurvirostra avosetta*) в Черкасской области // Беркут. – 2013. – Т.22, № 2. – С. 169–171.

SHL108

Нижньоподільський (eng: Nyzhniopodilskiy)

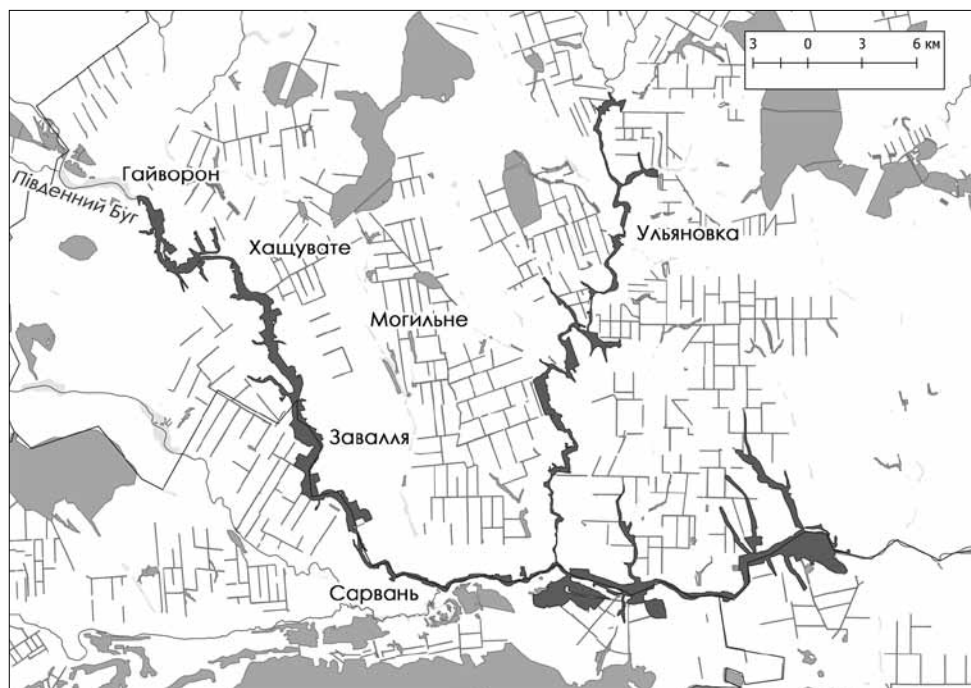
Розташування: Кіровоградська область, райони: Гайворонський, Благовіщенський; Одеська область, Савранський район; Миколаївська область, Кривоозерський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 5138,13 га.

Опис і важливість збереження території

Територія об'єкту є важливою для забезпечення міграцій птахів. На фоні антропогенно трансформованих територій внаслідок сільськогосподарської діяльності, ця територія є важливим рефугіумом для збереження видів, включених до Червоної Книги України: лісового kota (*Felis sylvestris*), зеленої ящірки (*Lacerta viridis*), горлиці весняної (*Adonis vernalis*), астрагалу шерстистоквіткового (*Astragalus dasyanthus*), шафрану сітчастого (*Crocus reticulatus*), півників понтичних (*Iris pontica*), рясткі Буше (*Ornithogalum boucheanum*), соню лучного (*Pulsatilla pratensis*), ковили пірчастої (*Stipa pennata*), к. пухнастолистої (*S. dasyphylla*), к. Лессінга (*S. lessingiana*), к. найкрасивішої (*S. pulcherrhima*), тюльпану бузького (*Tulipa hypanica*). Також тут мешкає популяція болотяної черепахи (*E. orbicularis*), для збереження популяції якої за результатами

біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.222	0.5	M	A	C	A	C
C2.34	55	M	A	C	A	C
E1.11	15	M	A	C	A	C
E1.2	850	M	B	C	B	C
E3.4	70	M	B	C	B	C
F3.247	285	M	A	C	A	C
G1.11	55	M	B	C	B	C
G1.7	10	M	B	C	B	C
G1.A1	170	M	B	C	B	C
G1.A4	20	M	B	C	B	C
G3.4232	380	M	A	C	B	C
H3.1	10	M	A	C	A	C
X18	560	M	A	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			Global
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	
B	A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	yes	r	3	3	i	R	G			C	
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	20	40	p	C	G	D	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p	200		i	C	G	D	C	C	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	1	2	i	R	G			C	
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p				P	DD			A	
I	1084	<i>Osmoderma eremita</i>		p				P	DD			A	
P	4087	<i>Serratula lycopifolia</i>		p	10	50	i	R	G	B	C	A	
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>		p	50	200	i	R	G	C	B	A	

Species			Population in the site							Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C			
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100	500	i	C	M	C			B	
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	50	150	i	C	P	C			C	C

Автори стандартної форми даних:

Куземко А. А., Марущак О. Ю., Осирко О. С., Некрасова О. Д., Ширяєва Д. В.

Список літератури:

1. Архипов О. М. Спостереження рідкісних видів птахів у деяких районах Одеської області у 2004–2007 рр. // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 5–8.
2. Войтенко В. С., Марущак О. Ю., Осирко О. С., Дубина А. Д. До вивчення герпетофауни проектного НП «Нижньоподільський» Кіровоградської області : Матеріали конференції молодих дослідників-зоологів – 2017, 18–20 жовтня 2017 р., м. Київ, ІЗ НАН України. – Київ: 2017. – С. 5.
3. Головки С. В., Куземко А. А. Рідкісні види судинних рослин проектного регіонального ландшафтного парку «Нижньоподільський» (Кіровоградська обл.) // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин. Матеріали міжнародної конференції (9–12 жовтня 2012 р., м.Умань). – Київ: Паливода, 2012. – С.241–244.
4. Головки С. В. Рідкісні рослини та природно-заповідний фонд Ульяновського району. – За наук. ред. д.б.н. А.А. Куземко. – Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2014 – 92 с.
5. Плига А. В. Зустрічі видів Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 121–132.

SHL109

Познань-Блажове

(eng: Poznan-Blazhove)

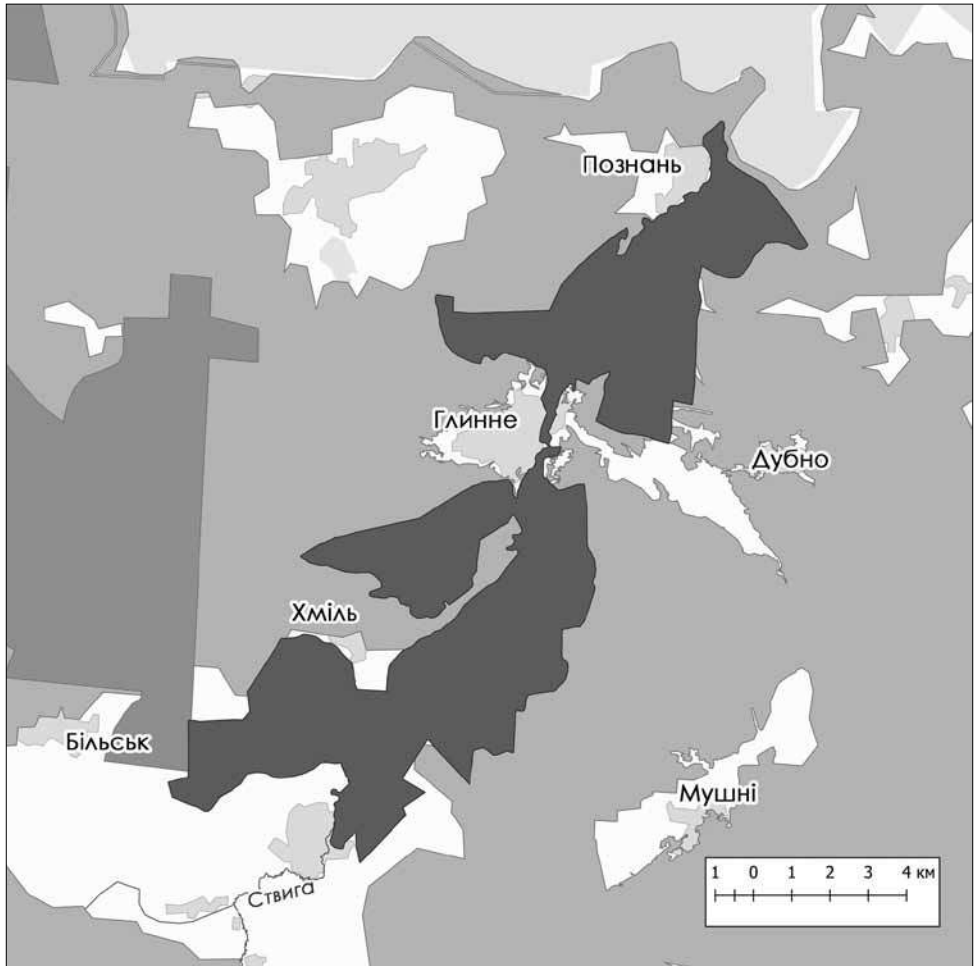
Розташування: Рівненська область, Рокитнівський р-н.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7624,76 га.

Опис і важливість збереження території

Територія важлива для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*) і кумки червоночереві (*Bombina bombina*). Спостерігається різке зменшення популяцій

цих видів в останні роки і ці види будуть внесені до наступного видання Червоної книги України. Крім того, згідно висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) для збереження популяцій вищезгаданих видів до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. Територія об'єкту є однією з міжнародних рефугумів для біорізноманіття, яка також важлива для ссавців, безхребетних і мігруючих птахів. На території об'єкту також виявлено махаона (*Papilio machaon*) – вид, занесений до Червоної книги України.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	50	100	i	C	P	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	p	10	20	i	R	P	C	C	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				C	DD	C	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Некрасова О. Д., Марущак О. Ю., Оскирко О. С.

SHL110

Бродівські канали

(eng: Brody channels)

Розташування: Львівська область, Бродівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 389,14 га.

Важливість збереження території:

Територія важлива для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*) і кумки червоночереві (*Bombina bombina*). Спостерігається різке зменшення популяцій цих видів в останні роки і ці види будуть внесені до наступного видання Червоної книги України. Крім того, згідно висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) для збереження популяцій вищезгаданих видів до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. На території об'єкту також виявлено махаона (*Papilio machaon*) – вид, занесений до Червоної книги України.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	100	200	i	C	G	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	p	10	50	i	R	G	C	C	C	C

Автори стандартної форми даних: Некрасова О. Д., Марущак О. Ю., Осирко О. С.

SHL111

Річки – Мутвиця

(eng: Richky – Mutvytsia)

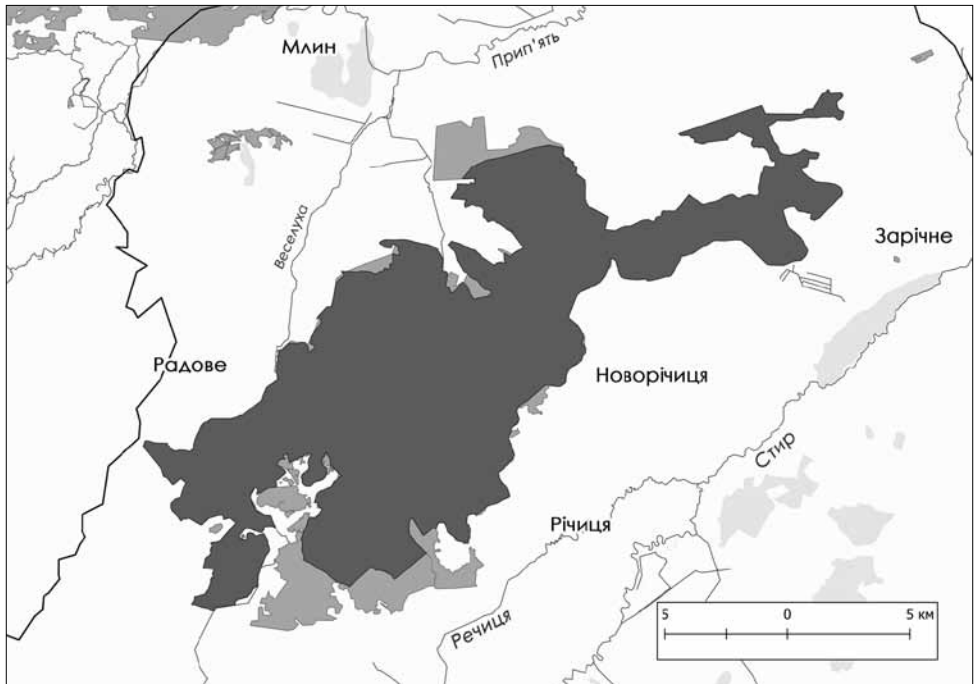
Розташування: Рівненська область, Заречненський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 18561,35 га

Опис і важливість збереження території

Територія об'єкту знаходиться в Зарічненському районі Рівненської області в долині р. Стохід і об'єднує у собі лісові та болотні масиви з озерами, які є комплексом біотопів важливих для збереження багатьох видів птахів, в тому числі включених до Червоної Книги України, а також амфібій і рептилій, таких як тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*), кумка червоночерева (*Bombina bombina*) та черепаха болотяна (*Emys orbicularis*) – видів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. З видів птахів, що знаходяться в списках Пташиної Директиви Європейського Союзу і які були виявлені на цій території, але чисельність яких не було оцінено, варто зазначити наступні:

лунь лучний (*Circus pygargus*), підорлик малий (*Aquila pomarina*), очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola*), тетерук (*Tetrao tetrix tetrix*), жовна сива (*Picus canus*), турухтан (*Philomachus pugnax*), чернь білоока (*Aythya nyroca*). Ця територія використовується птахами як для гніздування, так і для зупинок під час сезонних міграцій. На території об'єкту було виявлено види з Червоної книги України: махаон (*Papilio machaon*) та сорокопуд сирій (*Lanius excubitor*).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				A/B/C/D	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	10	30	p	C	P			C	
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	r	1	3	p	R	P		C	C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	1	2	i	R	M			C	
B	A060	<i>Aythya nyroca</i>	yes	p			p	V	DD		C	C	
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	4	i	R	P				
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100	200	i	C	P	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	5	20	i	R	P	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	20	50	i	C	P	C	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD			C	
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	2	5	i	R	P		C	C	
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		r	5	20	p	C	M		B	C	
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	20	100	p	R	M		C	C	
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	r	10	50	p	R	M	C	B	C	C
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>		r	2	10	p	R	P				
B	A236	<i>Dryocopus martius</i>		r	20	150	i	C	P		B	C	
B	A166	<i>Tringa glareola</i>		r	5	20	p	C	M		C	C	
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r	10	50	p	C	M		B	C	
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>		r	10	50	p	C	P		B	C	
B	A217	<i>Glausidium passerinum</i>		r				P	DD				
B	A222	<i>Asio flammeus</i>		r				P	DD				

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A238	<i>Dendrocopos medius</i>		r				P	DD				
B	A294	<i>Acrocephalus paludicola</i>		r	20	100	p	V	M	B	C	B	B
B	A409	<i>Tetrao tetrix</i>		r	2	5	p	R	P				

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Осирко О. С., Некрасова О. Д., Домашевський С. В., Кукшин О. О.

Список літератури:

1. Плига А. В. Зустрічі видів Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 121–132.

SHL112

Буське

(eng: Bus'ke)

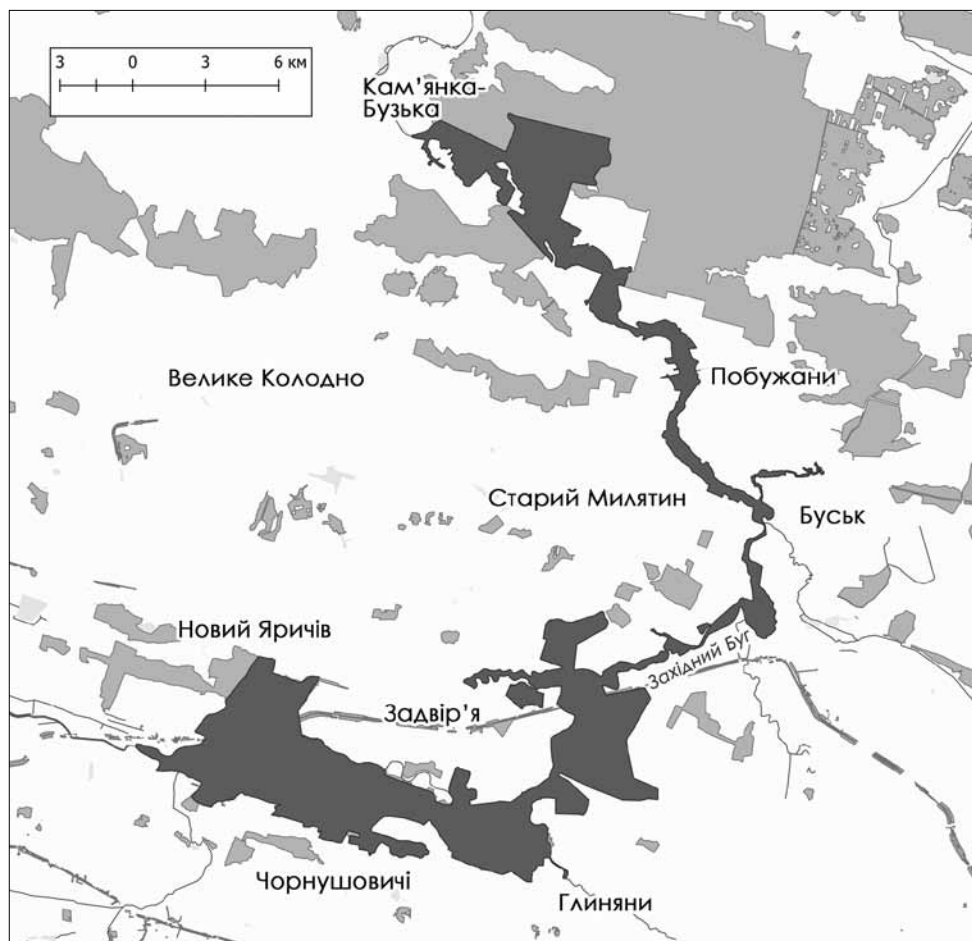
Розташування: Львівська область, райони: Кам'янка-Бузький, Буський, Золочівський, Пустомитівський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 11314,4 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт являє собою долину р. Полтва у Львівській області, а саме її частину між населеними пунктами Новий Яричів та Кам'янка Бузька. Не дивлячись на

те, що річка тут є не надто повноводною, наявність великих лісових масивів та озер, що прилягають до русла річки, робить його важливою територією для збереження таких видів як кумка червоночерева (*Bombina bombina*) та тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*) (що скорочують свою чисельність і тому будуть внесені до наступного видання Червоної книги України), а також черепаха болотяна (*Emys orbicularis*). Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) для збереження популяцій цих видів до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінки IN MOD). На території об'єкту також було виявлено махаона *Papilio machaon* – вид, занесений до Червоної книги України.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100	400	i	C	P	C	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	r	1	2	i	R	M			C	
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	10	15	p	C	G			C	
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>	yes	c	1	2	i	V	P			B	
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	20	i	R	P	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	20	50	i	C	M	C	C	C	B

Автори стандартної форми даних:

Некрасова О. Д., Марущак О. Ю., Оскирко О. С.

Список літератури:

1. Грищенко В. М. Успішність розмноження білого лелеки в Україні у 1997 р. // Матеріали III конференції молодих орнітологів України. – Чернівці. – С. 34–39.
2. Кучинська І. В. Спостереження рідкісних видів птахів у Галицькому регіоні України // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 177–181.

SHL113

Долина річки Стир у Волинській області (eng: Styr river valley in Volyn region)

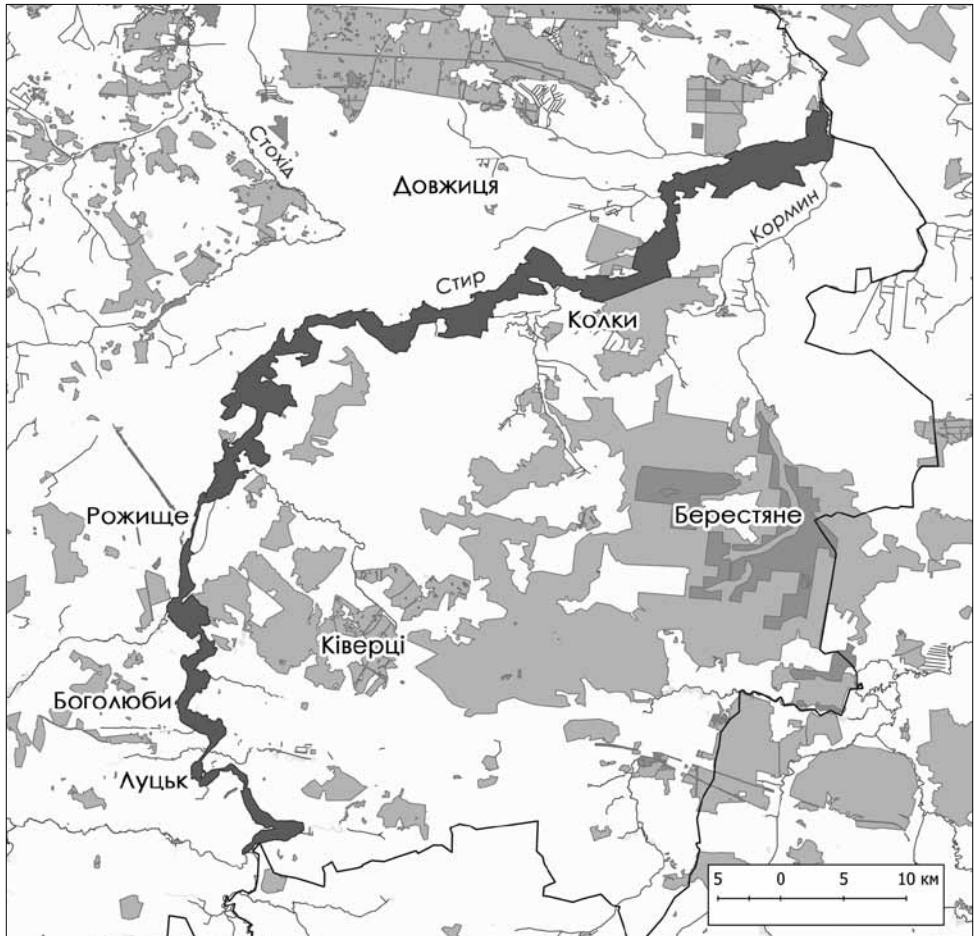
Розташування: Волинська область, райони: Маневицький, Рожищенський, Ківерцівський, Луцький.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 16847,36 га.

Опис і важливість збереження території

Долина р. Стир важлива для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*),

для яких відмічено багато точок зустрічей в межах пропонованого об'єкту. Для збереження популяцій цих видів згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. Також на цій території трапляються сова бородата (*Strix nebulosa*), внесена до Резолюції 6 Бернської конвенції та махаон (*Papilio machaon*), занесений до Червоної книги України.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.224, C1.32, C1.33, C1.3411, C1.3413, C1.4, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D2.3, D5.2, E1.71, E1.9, E2.2, E3.4, E3.5, F9.1, G1.11, G1.21, G1.51.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	20	50	p	C	P	C	C	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	50	100	i	C	P	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	20	i	R	P	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	50	i	C	P	C	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD			C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r			i	R	P			C	
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	2	5	i	R	P		C	C	
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	r	2	5	i	V	P		C	B	
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		r	5	20	p	C	G		B	C	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	r	3	5	i	V	P			C	
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r				P	DD		C	C	
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	20	100	i	R	M			C	
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	r	5	20	i	R	G		C	C	C
B	A166	<i>Tringa glareola</i>		r	5	10	i	R	M			C	
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r	10	50	i	C	G		C	C	
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>		r	5	20	i	C	G			C	

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-lation	Glo-bal
B	A234	<i>Picus canus</i>		r				R	P			C	
B	A236	<i>Dryocopus martius</i>		r	10	50	i	C	M		B	C	D
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r	10	50	i	C	M		B	C	
B	A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	yes	r				P	DD				
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		c	20	50	i	C	M		C	C	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	10	50	p	P	P		C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Оскирко О. С., Некрасова О. Д., Кукшин О. О., Куземко А. А., Гриник Е. О.

Список літератури:

1. Грищенко В. М. Успішність розмноження білого лелеки в Україні у 1997 р. // Матеріали III конференції молодих орнітологів України. – Чернівці. – С. 34–39.

SHL114

Долина річки Іква в Тернопільській області (eng: Ikva river valley in Ternopil region)

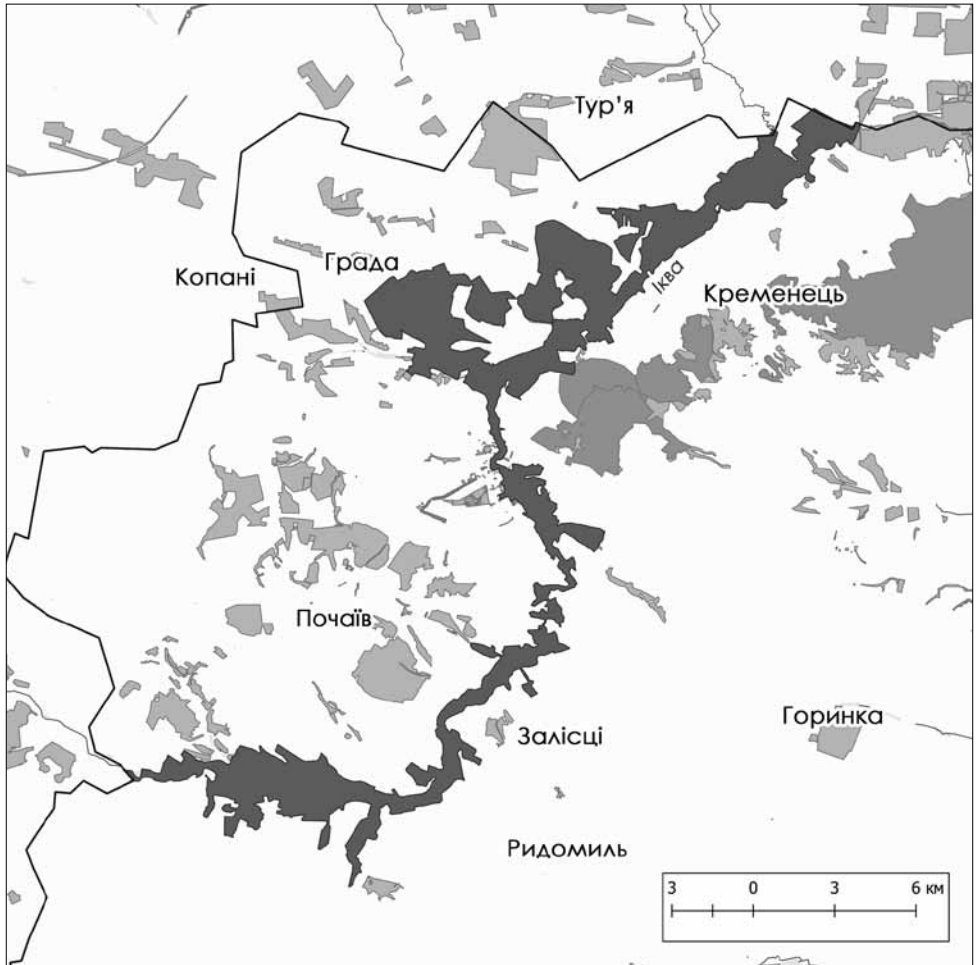
Розташування: Тернопільська область, Кременецький район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7194,04 га.

Опис і важливість збереження території

Долина річки Іква в Тернопільській області протікає в межах Кременецького району з північного сходу на південний захід у Львівську область. Річище звивисте, утворює

численні меандри. В заплаві річки наявні території, важливі для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), для яких відмічено багато точок зустрічей в межах пропонованого об'єкту. Для збереження популяцій цих видів згідно з висновками біо-географічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. Також на цій території зустрічається махаон (*Papilio machaon*), занесений до Червоної книги України.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.32, C1.33, C1.3411, C1.3413, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D4.1, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, F9.1, G1.11, G1.A1.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>		r	3	4	i	C	P		C	C	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	20	50	i	C	P	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	5	10	i	R	P	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	5	10	i	C	P	C	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD			C	
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	r	2	4	i	R	M			C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	c	1	2	i	R	M			C	
B	A215	<i>Bubo bubo</i>	yes	p	2	3	i	R	G			B	
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p	1	2	i	R	M			C	
M	1337	<i>Castor fiber</i>	yes	p	3	4	i	R	M			C	

Автори стандартної форми даних:

Марущак О. Ю., Осирко О. С., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Довганюк І. Я. Знахідки «червонокнижних» видів тварин на території Національного природного парку «Кременецькі гори» та на його околицях // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 257–259.

SHL115

Долина річки Горинь у Рівненській області (eng: Horyn river valley in Rivne region)

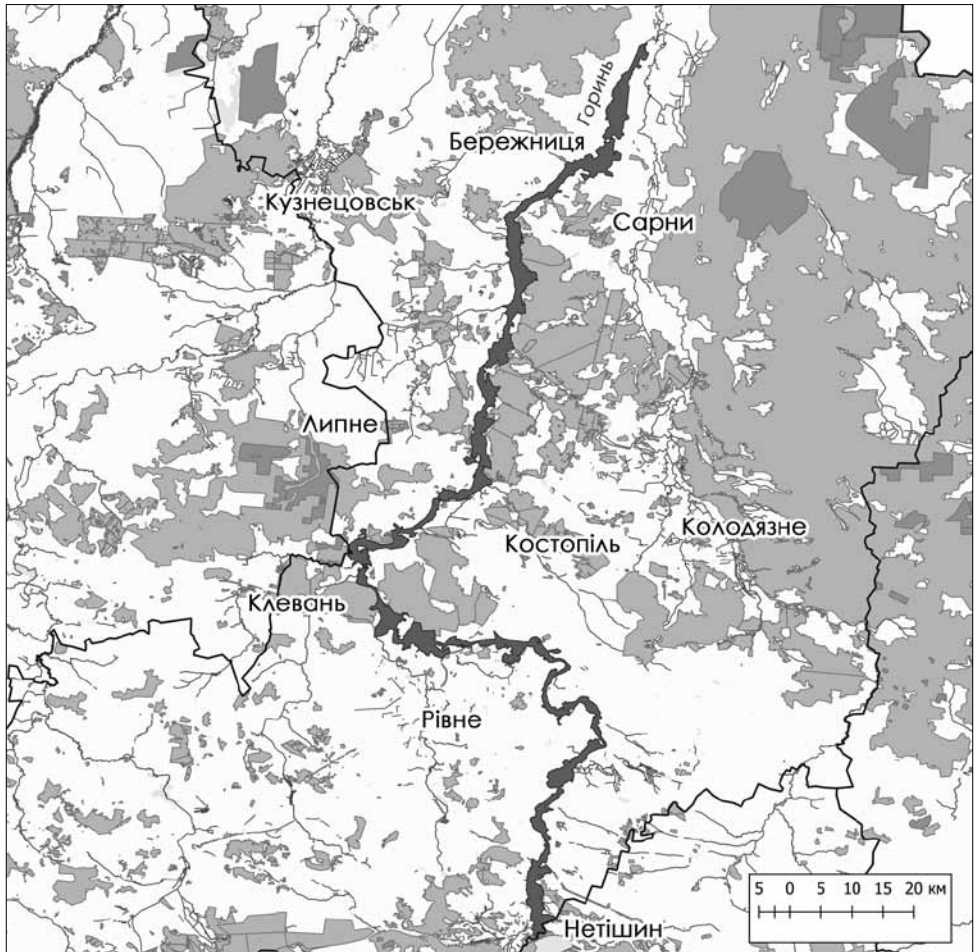
Розташування: Рівненська область, райони: Дубровицький, Володимирецький, Сарненський, Костопільський, Гощанський, Острозький, Рівненський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 35677,88 га.

Опис та важливість збереження території

В долині річки Горинь, зокрема у заплаві, наявні території, важливі для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), кумки червоночервої (*Bombina bombina*)

та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), для яких відмічено багато точок зустрічей в межах пропонованого об'єкту. Для збереження популяцій цих видів згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. Долина річки Горинь є також важливою для міграцій перелітних птахів, а також створює умови, необхідні для збереження лісових екосистем. На території заплави р. Горинь в результаті аналізу літературних даних та власних знахідок виявлено 12 видів амфібій, серед яких як фонові види (внесені до Додатків II та III Бернської конвенції), так і види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявність яких є підставою для включення цієї території до Смарагдової мережі. Ця територія характеризується значною залісненістю, високою зволоженістю, наявністю заболочених місцевостей, які забезпечують збереження багатьох видів амфібій, які в ході процесів інтенсивної урбанізації в останні роки зазнають втрат чисельності популяції та збільшення частоти прояву морфологічних аномалій як результат зменшення природних ареалів, їх фрагментації, знищення, зокрема через масовий нелегальний видобуток бурштину. На території об'єкту було виявлено види з Червоної книги України: махаона (*Papilio machaon*) та мідянку звичайну (*Coronella austriaca*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.223, C1.224, C1.32, C1.33, C1.3411, C1.3413, C1.4, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D4.1, D5.2, E1.71, E1.9, E2.2, E3.4, E3.5, F9.1, G1.11.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	50	200	p	C	M	C	B	C	C
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	r	2	5	p	R	M	C		C	C
B	A060	<i>Aythya nyroca</i>	yes	p			p	V	DD		C	C	
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	1	2	i	R	G			C	
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	r	3	5	i	R	P			C	
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	100	500	i	C	P	C	C	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	50	i	R	P	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	30	i	C	P	C	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD			C	
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	50	200	p	C	M			C	
M	1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	yes	p	4		i	R	G			A	

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p				C	DD			C	
F	1130	<i>Aspius aspius</i>		p				R	DD			C	
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		p				C	DD			C	
F	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>		p				C	DD			C	
F	2484	<i>Eudontomyzon mariae</i>		p				R	DD			C	
F	2522	<i>Pelecus cultratus</i>		p				R	DD			C	
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	5	i	R	P		B	B	
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>	yes	r	1	2	i	V	DD		C	B	
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	10	50	i	R	M	C	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	r	50	200	p	R	M	C	C	B	C
B	A215	<i>Bubo bubo</i>	yes	r				P	DD				
B	A217	<i>Glaucidium passerinum</i>		r				P	DD				
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>	yes	r				P	DD		C	B	
B	A166	<i>Tringa glareola</i>		r				C	P	C	C	B	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r	20	100	p	C	M		B	C	
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>	yes	r	10	50	p	C	M		B	C	
B	A234	<i>Picus canus</i>		r				R	DD			C	
B	A236	<i>Dryocopus martius</i>		r	20	100	i	C	M	C	B	C	C
B	A294	<i>Acrocephalus paludicola</i>		r	5	20	p	V	P	B	C	B	C
B	A238	<i>Dendrocopos medius</i>		r				P	DD				
B	A238	<i>Dendrocopos leucotos</i>		r				P	DD				
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r	10	50	i	C	M	C	C	C	C
B	A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	yes	r				P	DD			B	
B	A457	<i>Strix nebulosa</i>	yes	r	1	5	p	V	M			C	
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	2	5	i	R	M		C	C	

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		r	10	50	p	C	M		B	C	
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>		r	2	5	i	R	P		C	C	
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	5	10	p	P	DD		C	C	

Автори стандартної форми даних:

Маруцак О. Ю., Оскірко О. С., Некрасова О. Д., Кукшин О. О., Куземко А. А., Гриник Є. О.

Список літератури:

1. Головки О. В., Кальчук Г. В., Столяр Н. В. Знахідки видів тварин, занесених до Червоної книги України (2009), на території та в околицях Національного природного парку «Дермансько-Острозький» (Рівненська область) // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 204–206.
2. Мовчан Ю. В. Риби України (визначник-довідник). – К.: «Золоті ворота», 2011. – 444 с.
3. Мовчан Ю. В., Манило Л. Г., Смирнов А. И. и др., Каталог колекцій Зоологічного музею ННПМ НАН України. – Київ: Зоомузей ННПМ НАН України, 2003. – 342 с.
4. Годлевська Л., Бузунко П., Ребров С., Гхазалі М. Підземні сховища рукокрилих «не-печерних» регіонів України, за результатами 2002–2015 рр. // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2016. – Вип. 71. – С. 178–189.
5. Журавчак Р. О., Добринський О. В. Спостереження рідкісних і нечисельних птахів Полісся у Рівненській області. Збірник праць ЗУОТ «Troglodytes». – 2011р. – Вип. 2. – С. 46–51.
6. Маруцак О. Ю., Некрасова О. Д., Оскірко О. С., Муравинець О. А. До досліджень батрахофауни басейну річки Горинь Рівненської області // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. Том 2: Біологія. – Луцьк. – Вип. 17. – С. 94–98.

SHL116

Балки Світлогірськ-Алтестове

(eng: Svitlogirsk-Alttestove creeks)

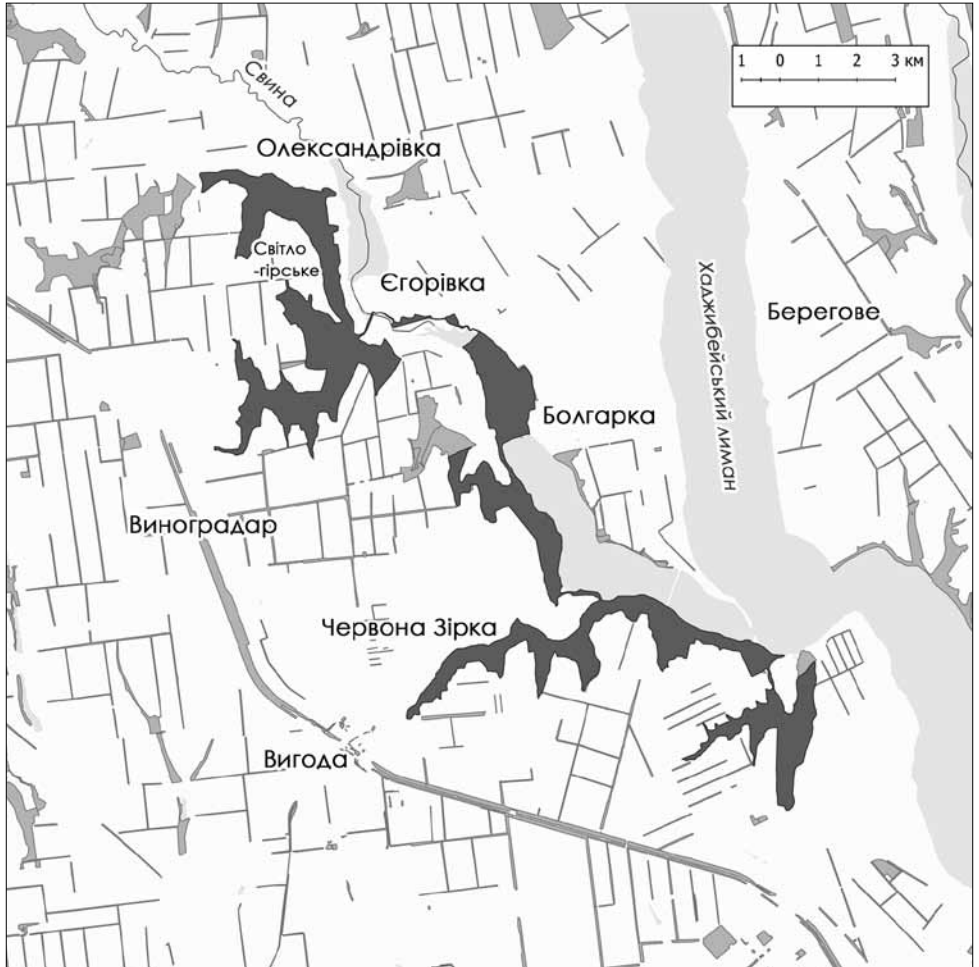
Розташування: Одеська область, райони: Розділянський, Біляєвський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 2696,24 га.

Опис і важливість збереження території

Територія об'єкту важлива для збереження популяцій тварин, включених до Червоної книги України, особливо з родини *Colubridae* та є важливим місцем для гніздування

та міграції птахів. Пропонований об'єкт являє собою територію з досить добре збереженими степовими біотопами. На території об'єкту було виявлено види з Червоної книги України: махаон (*Papilio machaon*), сколія-гігант (*Megascolia maculata*), ящірка зелена (*Lacerta viridis*), дибка степова (*Saga pedo*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), ящірка зелена (*Lacerta viridis*), полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6–8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій таких видів рослин і тварин: кумка червоночерева (*Bombina bombina*, оцінка IN MOD/CD), полоз чотиризмугий (*Elaphe quatuorlineata*, оцінка IN MOD/CD), черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD/CD), стрілка прикрашена (*Coenagrion ornatum*, оцінка IN MIN/IN MAJ), нічниця ставкова (*Myotis dasycneme*, оцінка IN MAJ/SR). Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23–24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяції виду *Buteo rufinus* (IN MOD/CD).

Види з Резолюції Б Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	10	50	i	C	G	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>	p	10	20	i	R	G	C	C	C	C
M	1318	<i>Myotis dasycneme</i>	r				V	DD	C	B	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	r	1	2	i	R	G	D	B	B	C
I	4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	p				R	DD	D	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				C	DD	D	B	C	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>	r				R	DD	D	B	C	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>	r				R	DD	D	B	C	C
B	1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	p	5	10	i	R	M	C	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Некрасова О. Д., Маруцак О. Ю.

Список літератури:

1. Dyatlova E. S. The Odonata of southwestern Ukraine // Opuscula zoologica fluminensia. – 2006. – 221. – P. 1–15.
2. Dyatlova E. S., Kalkman V. J. The Odonata of southwestern Ukraine, with emphasis on the species of the EU Habitats Directive // Libellula. – Vol. 27(3/4). – 2008. – P. 275–290.
3. Годлевская Е. В., Гхазали М. А., Тыщенко В. Н. Результаты первого полномасштабного учета рукокрылых в подземельях континентального Причерноморья Украины // Заповідна справа в Україні 17 (1-2), 34–41.

SHL117

Муравський шлях

(eng: Murava way)

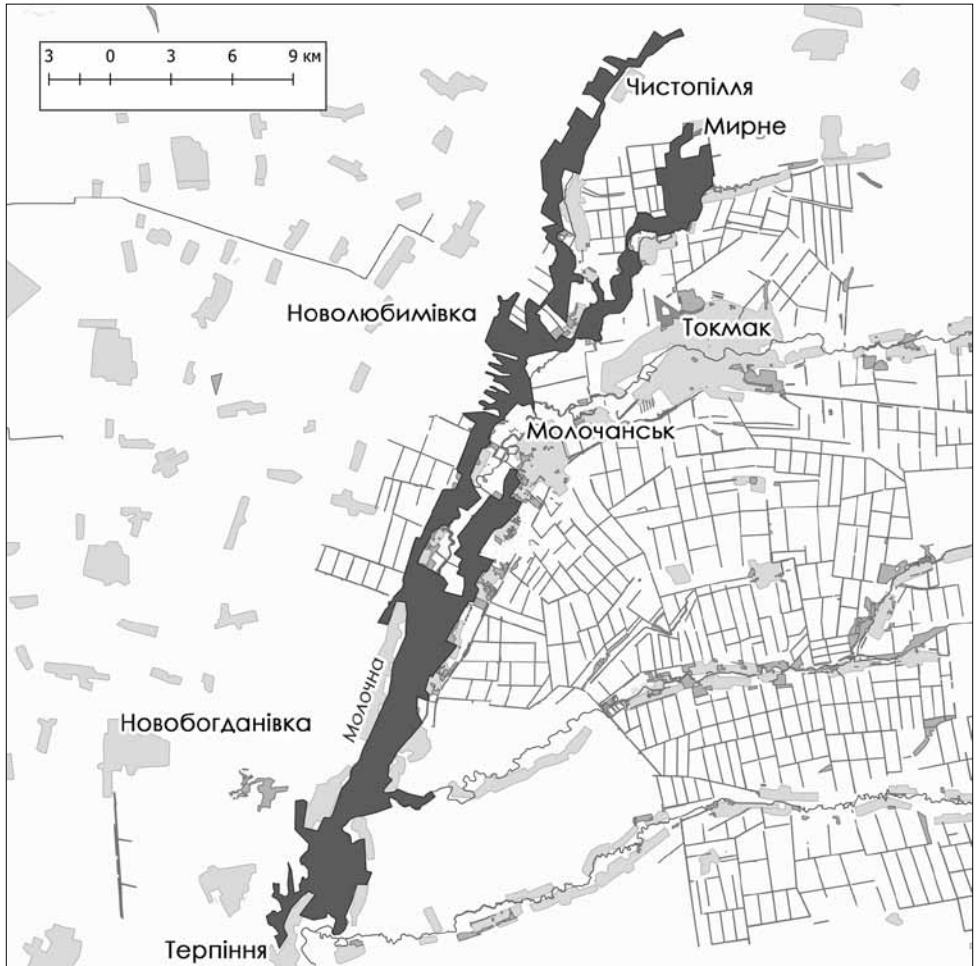
Розташування: Запорізька область, райони: Токмацький, Михалівський, Мелітопольський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 9928,24 га.

Опис і важливість збереження території

До меж пропонованого об'єкту входить долина р. Молочної із комплексом степових балок «Молочанські балки», що є найбільшим осередком природної степової рослин-

ності у Запорізькій області. Територія входить до складу проектованого національного природного парку «Муравський шлях». На півдні вона межує з існуючим об'єктом Смарагдової мережі – Troitska Balka UA0000224. На території об'єкту виявлені види з ЧКУ: сколія-гігант (*Megascolia maculata*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), тюльпан Шренка (*Tulipa schrenkii*), тюльпан дібровний (*Tulipa quercetorum*), тюльпан змієлистий (*Tulipa ophiophylla*), ковила пірчаста (*Stipa pennata*), ковила найкрасивіша (*Stipa grafiانا*), ковила відокремлена (*Stipa disjuncta*), ковила пухнастолиста (*Stipa dasyphylla*), ковила дніпровська (*Stipa borysthena*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*), ряска Буше (*Ornithogalum boucheanum*), пирій ковилolistий (*Elytrigia stipifolia*), повстянка дніпровська (*Cymboclasma borysthena*), шафран сітчастий (*Crocus reticulatus*), карагана скіфська (*Caragana scythica*), калофака волзька (*Calophaca wolgarica*), брандушка різнобарвна (*Bulbocodium versicolor*), астрагал шерстистоквітковий (*Astragalus dasyanthus*), часник переодягнений (*Allium pervestitum*), лилик двоколірний (*Vespertilio murinus*), вечірниця дозріна (*Nyctalus noctula*), нетопир білосмугий (*Pipistrellus kuhlii*), полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*), кульон великий (*Numenius arquata*), мартин каспійський (*Ichthyaelus ichthyaelus*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*), шпак рожевий (*Pastor roseus*), дозорець-імператор (*Anax imperator*), ірис плямистий (*Iris polystictica*), дибка степова (*Saga pedo*), красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta*), вусач пахучий мускусний (*Aromia moschata*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), левкомігус білосніжний (*Leucomigus candidatus*), комарівка італійська (*Bit-tacus italicus*), поліксена (*Zerynthia polyxena*), бражник мертва голова (*Acherontia atropos*), бражник дубовий (*Marumba quercus*), бражник скабіозовий (*Hemaris tityus*), совка сокиркова (*Periphanes delphinii*), красик веселий (*Zygaena laeta*), ведмедиця Гера (*Cal-limorpha hera*), сколія степова (*Scolia hirta*), ксилокопа фіолетова (*Xylocopa violaceae*), ксилокопа звичайна (*Xylocopa valga*), джміль моховий (*Bombus muscorum*), джміль пахучий (*Bombus fragrans*), джміль глинистий (*Bombus argillaceus*), сатурнія велика (*Saturnia pyri*), махаон (*Papilio machaon*).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій таких видів рослин і тварин: гадюка степова (*Vipera ursinii*, оцінка IN MOD/CD), мишівка степова (*Sicista subtilis*, оцінка IN MOD/SR/CD), вовк європейський (*Canis lupus*, оцінка IN MIN), видра річкова (*Lutra lutra*, оцінка IN MIN/SR/CD), тхір степовий (*Mustela eversmanni*, оцінка IN MIN/SR), черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD/CD), ковила залеського (*Stipa zalesskii*, оцінка IN MOD).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій таких видів птахів: квак (*Nycticorax nycticorax*, оцінка IN MOD), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), сиворакша (*Coracias garrulus*, оцінка IN MOD/CD), чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), бугайчик (*Ixobrychus minutus*, оцінка IN MIN/CD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), журавель сірий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD),

чоботар (*Recurvirostra avosetta*, оцінка IN MOD), крячок чорний (*Chlidonias niger*, оцінка IN MOD/CD), крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*, оцінка IN MOD/CD), крячок малий (*Sterna albifrons*, оцінка IN MOD/CD), Сова болотяна (*Asio flammeus*, оцінка IN MOD/CD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), Жовна сива (*Picus canus*, оцінка IN MIN/CD), Жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*, оцінка IN MOD/CD), Кам'янка лиса (*Oenanthe pleschanka*, оцінка IN MOD/CD), погонич малий (*Porzana parva*, оцінка IN MOD/CD), синьошийка (*Luscinia svecica*, оцінка IN MOD/CD), щеврик польовий (*Anthus campestris*, оцінка IN MOD/CD), балобан (*Falco cherrug*, оцінка IN MOD/CD), вівсянка садова (*Emberiza hortulana*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	7000	G	C	C	B	C
F 9.1	320	G	C	C	B	C
G1.1	700	G	C	C	C	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
R	1298	<i>Vipera ursinii</i>	yes	p	10	20	i	R	P	C	B	C	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	2	2	i	R	P	D	B	C	C
I	4028	<i>Catopta thrips</i>		p				R	DD	D	B	C	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	25	50	p	R	M	C	B	C	C
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>		r	2	2	p	R	G	D	B	C	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		r	2	4	p	R	G	D	B	C	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>	yes	r	1	2	p	R	G	D	B	C	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>		r	15	23	p	R	M	D	B	C	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		r	200	200	p	R	M	C	B	C	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>		r	15	15	p	R	M	D	B	C	C
B	A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		r	100	150	p	R	M	C	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
P	4095	<i>Stipa zalesskii</i>		p				V	DD	C	B	A	C
P	2098	<i>Paeonia tenuifolia</i>		p				R	DD	C	B	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p				C	M	D	B	C	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		p				C	M	D	B	C	C
M	2021	<i>Sicista subtilis</i>		p				R	M	C	B	C	C
M	1352	<i>Canis lupus</i>	yes	p				R	M	D	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p				C	M	D	B	C	C
M	2633	<i>Mustela eversmannii</i>	yes	p				R	M	C	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p				C	M	D	B	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		r				C	DD	C	B	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r				C	DD	C	B	C	C
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>		c				V	DD	C	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A098	<i>Falco columbarius</i>		w				V	DD	C	B	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>		r				V	DD	C	B	C	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c				R	DD	C	B	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>		c				R	DD	C	B	C	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>		r				V	DD	C	B	B	c
B	A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>		c				R	DD	C	B	C	C
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A198	<i>Chlidonias leucopterus</i>		c				R	DD	C	B	C	C
B	A196	<i>Chlidonias hybridus</i>		r				C	DD	C	B	C	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r				C	DD	C	B	C	C
B	A195	<i>Sterna albifrons</i>		c				R	DD	C	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A222	<i>Asio flammeus</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		r				C	DD	D	B	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r				C	DD	D	B	C	C
B	A234	<i>Picus canus</i>		r				C	DD	C	B	C	C
B	A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A246	<i>Lullula arborea</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A320	<i>Ficedula parva</i>		c				R	DD	D	B	C	C
B	A321	<i>Ficedula albicollis</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A533	<i>Oenanthe pleschanka</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A272	<i>Luscinia svecica</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A255	<i>Anthus campestris</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A379	<i>Emberiza hortulana</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>		r				R	DD	C	B	C	C
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>		c				R	DD	C	B	C	C
I	1060	<i>Lucanus cervus</i>		p				R	DD	D	B	B	C
I	1083	<i>Lycaena dispar</i>		p				R	DD	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Василюк О. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

- Акімов І. А., Костюшин В. А., Мосякін С. Л., Іноземцева Д. М., Івко С. О., Сіренко І. П., Василюк О. В., Полянська К. В., Парнікоза І. Ю., Обґрунтування необхідності створення Національного Природного Парку «Муравський шлях» – Київ-Мелітополь. – 2009. – 71 с.
- Борисенко К., Василюк О., Івко С. Що треба знати про національні природні парки: НПП «Муравський шлях» / Серія: Збережемо українські степи – К.: НЕЦУ, 2010. – 8 с.
- Богомаз М. В., Шевченко Н. М. Реєстрація «червонокнижних» хребетних у деяких північних, західних та південних регіонах України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 30–32.

4. Молочна ріка – диво природи. – Мелітополь: Громадська організація «Таврійська заповідна допомога», Громадська організація «Швидка заповідна допомога», Лабораторія іхтіології та загальної гідробіології НДІ Біорізноманіття МДПУ., 2002. – 100 с.
5. Дубина Д. В., Шеляг-Сосонко Ю. Р. Тенденції антропогенних змін плавнево-літоральних фітосистем р. Молочної // Укр.-ботан. журн. – 1996. – 53, №1-2. – С. 31–37.
6. Жаков О. В. Чисельність та поширення видів родини лускокрилих, що занесені до директиви Європейського Союзу 92/43/ЄЕС «Про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори» (1992), на території Запорізької області // Мережа NATURA 2000 як інноваційна система охорони рідкісних видів та оселищ в Україні // Матеріали науково-практичного семінару (м. Київ, 15 лютого 2017 р.) / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 1. – С. 41–46.
7. Кармишев Ю. В. Плазуни півдня Степової зони України (поширення, мінливість, систематика та особливості біології) : Автореф. дис... канд. біол. наук : 03.00.08 / Ю. В. Кармишев; НАН України. Ін-т зоології ім. І. І. Шмальгаузена. – К., 2002. – 20 с
8. Кошелев А. И., Кошелев В. А., Пересадько Л. В. Динамика видового состава и численности гнездящихся цапель в Северо-Западном Приазовье (1988-2004 гг.) // Бранта: сборник трудов Азово-Черноморской орнитологической станции // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2004. – Вип. 7. – С. 111–130.
9. Матрухан Т. І. Реєстрація птахів занесених до Червоної книги України в Запорізькій області // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 25–26.
10. Молодан Г. М., Тараненко Л. І., Бронсков О. І., Пилипенко Д. В., Мосін Г. Г., Шабанов О. В., Буй Г. А. Знахідки в РЛП «Меотіда» та на прилеглих територіях видів птахів Червоної книги України Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 219–222 Тарасов В.В. Основные редкие и исчезающие растения Днепропетровской и Запорожской областей // Экология та ноосферология. – 1999. – 6, №1-2. – С. 94–119.
11. Червона книга України. Рослинний світ. – К.: Українська енциклопедія, 1996. – 603 с.

SHL118

Кобила

(eng: Kobyła)

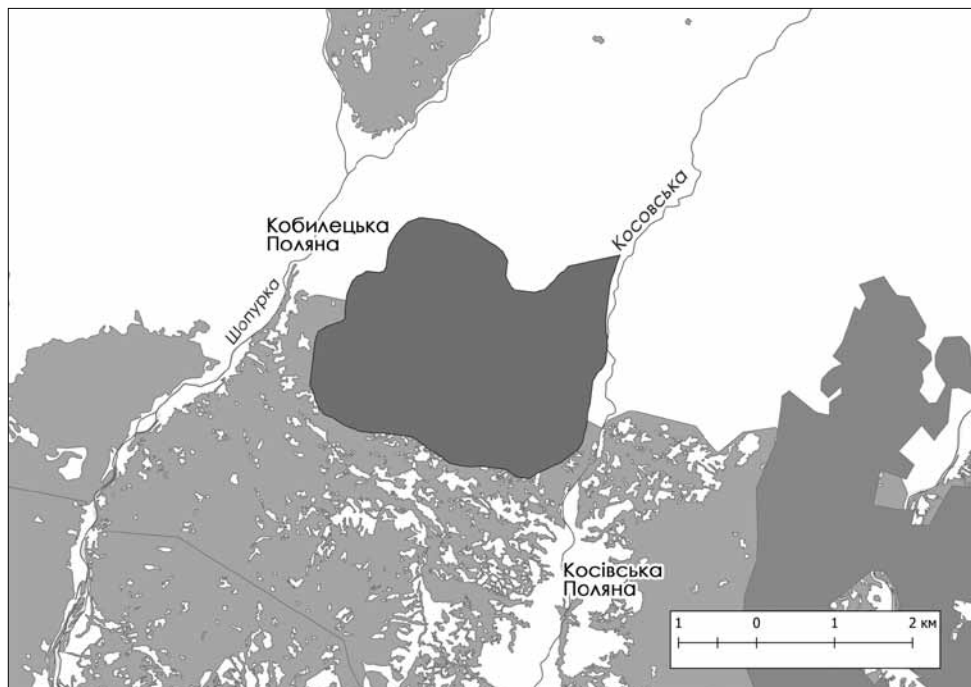
Розташування: Закарпатська область, Рахівський район.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати).

Площа: 890 га.

Опис і важливість збереження території

На території об'єкту представлені унікальні ландшафти Свидовецького гірського масиву. На горі Кобила виявлено багато рідкісних і вразливих видів та оселищ європейського значення – включених до Резолюції 4 Бернської конвенції та Додатку I Оселищної Директиви. У радянський період цей об'єкт використовувався як гірськолижний курорт (в деяких частинах гори Кобила залишилися елементи відповідної інфраструктури). В основному, цей об'єкт багатий на кам'яністі оселища і букові ліси. На території об'єкту також виявлені види з Червоної книги України: вудсія ельбська (*Woodsia ilvensis*), молодило мармурове (*Sempervivum marmoreum*), очиток іспанський (*Sedum hispanicum*), місячниця гірська (*Lunaria rediviva*), скополія карніолійська (*Scopolia carniolica*), плаун колючий (*Lycopodium annotinum*), еритроній собачий зуб (*Erythronium dens-canis*), лілія лісова (*Lilium martagon*), шафран Гейфелів (*Crocus heuffellianus*),

коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine*), білоцвіт весняний (*Leucojum vernum*), любка дволиста (*Platanthera bifolia*), зозуліні сльози яйцеподібні (*Listera ovata*), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa*), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis*), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia*), булатка великоквіткова (*Cephalanthera damasonium*), билинець комарниковий (*Gymnadenia conopsea*), зозульки бузинові (*Dactylorhiza sambucina*), плодоріжка салепова (*Orchis morio*), саламандра вогняна (*Salamandra salamandra*), вусач-Розалія альпійська (*Rosalia alpina*), махаон (*Papilio machaon*), подалій (Iphiclides podalirius).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.11	26	M	A	C	A	A
E1.1	10	M	A	C	A	A
E2.2	10	M	B	C	B	A
E2.3	10	M	A	C	A	A
F3.1	150	M	A	C	A	A
G1.6	250	M	A	C	B	A
H2.4	20	M	A	C	A	A
H2.6	20	M	A	C	A	A
H3.2	10	M	A	C	A	A

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
P	1902	<i>Cypridium calceolus</i>	p			i	V	DD	C	C	A	C

Автори стандартної форми даних:

Глеб Р. Ю., Вашеняк Ю. А.

SHL119

Долина річки Бобер (eng: Bober river valley)

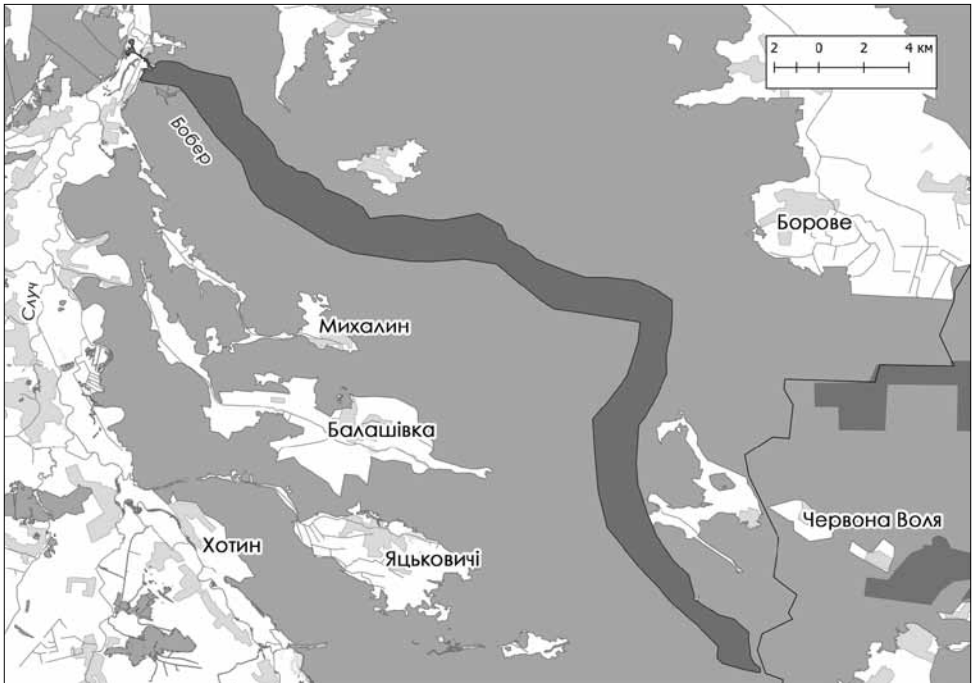
Розташування: Рівненська область, Березнівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7313,88 га.

Опис і важливість збереження території

Територія об'єкту є дуже важливою для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*) і кумки червоночервої (*Bombina bombina*). Чисельність цих видів знижується в останні роки і ці види буде внесено до наступного видання Червоної книги України. Крім того, згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій вищезазначених видів. На території об'єкту під час польових досліджень у 2018 році також були виявлені види, включені до Червоної книги України: махаон (*Papilio machaon*), мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C2.33, C3.4, C3.51, E1.9, E2.2, E3.4, F9.1.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	10	100	i	R	G	D	C	C	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	10	100	i	R	G	D	C	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	10	100	i	C	G	D	C	C	C
M	1337	<i>Castor fiber</i>	p				C	DD	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Мартинов О.В., Романь А. М., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

SHL120

Долина річки Случ у Рівненській області (eng: Sluch river valley in Rivne region)

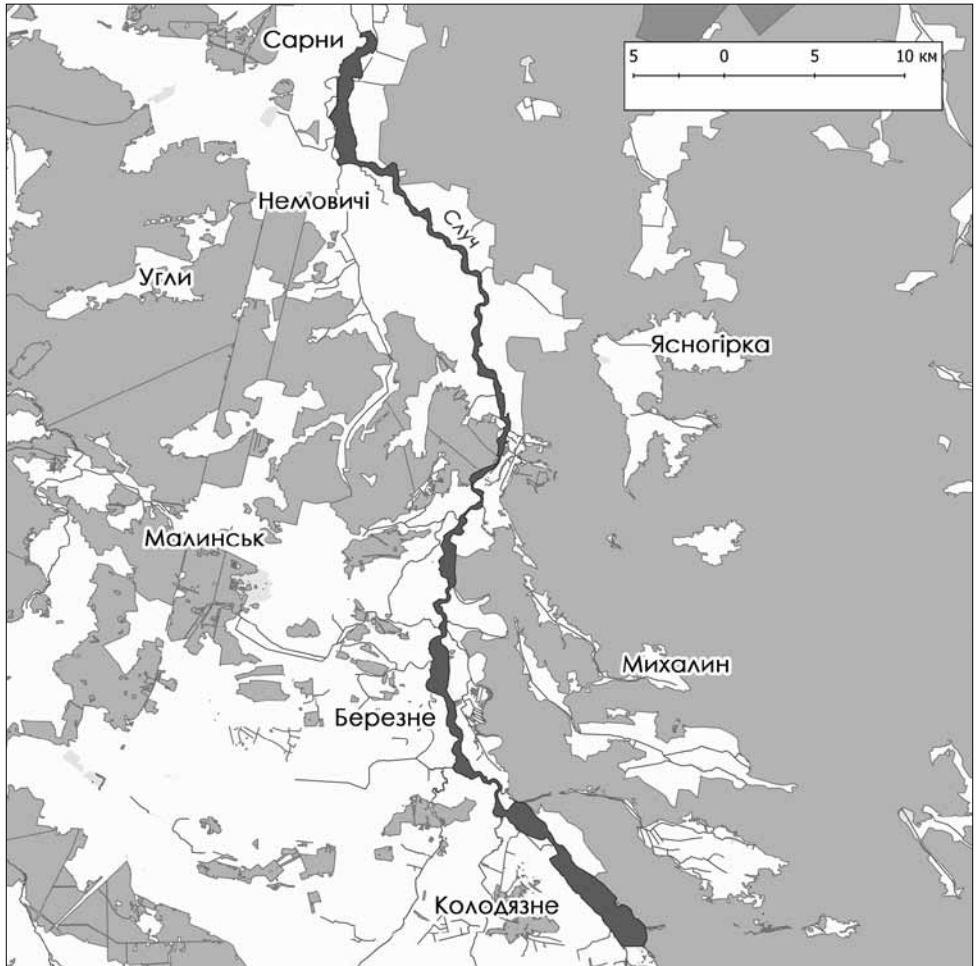
Розташування: Рівненська область, райони: Березнівський, Сарненський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 3572,16 га.

Опис і важливість збереження території

Територія є важливою для міграції перелітних птахів, а також створює умови, необхідні для збереження заплавної екосистем. На території заплави р. Случ за результатами

аналізу літературних даних та власних знахідок виявлено 12 видів амфібій, серед яких як фонові види (які включені до Додатків II та III Бернської конвенції), так і види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявність яких є підставою для створення об'єкта Смарагдової мережі. Ця територія забезпечує збереження багатьох видів амфібій, які в ході процесів інтенсивної урбанізації в останні роки зазнають втрат чисельності популяцій та для яких спостерігається збільшення частоти прояву морфологічних аномалій як результат зменшення природних ареалів, їх фрагментації, знищення, зокрема через масовий нелегальний видобуток бурштину. На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), махаон (*Papilio machaon*), кіт лісовий (*Felis sylvestris*), бистрянка звичайна (*Alburnoides rossicus*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*).

В долині річки, а саме в заглавній її частині, наявні території, важливі для збереження жука-олень (*Lucanus cervus*), кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), а в самій річці – золотистої щипавки (*Sabanejewia aurata*). Для збереження популяцій цих видів згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (IN MOD).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) для збереження популяції луня лучного (*Circus pygargus*) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.32, C1.33, C1.3411, C2.27, C2.28, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D5.2, E1.9, E2.2, E3.4, F9.1, G1.11.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site					Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	r				R	DD	D	C	C	C
I	1084	<i>Lucanus cervus</i>	p				C	DD	D	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>	p	10	20	i	C	M	D	B	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>	p	20	30	i	R	M	D	B	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p	40	200	i	C	G	D	C	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>	p	100	2000	i	C	G	D	C	C	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	10	100	i	R	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Мартинов О. В., Романь А. М., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

SHL121

Долина річки Случ у Житомирській області (eng: Sluch river valley in Zhytomyr region)

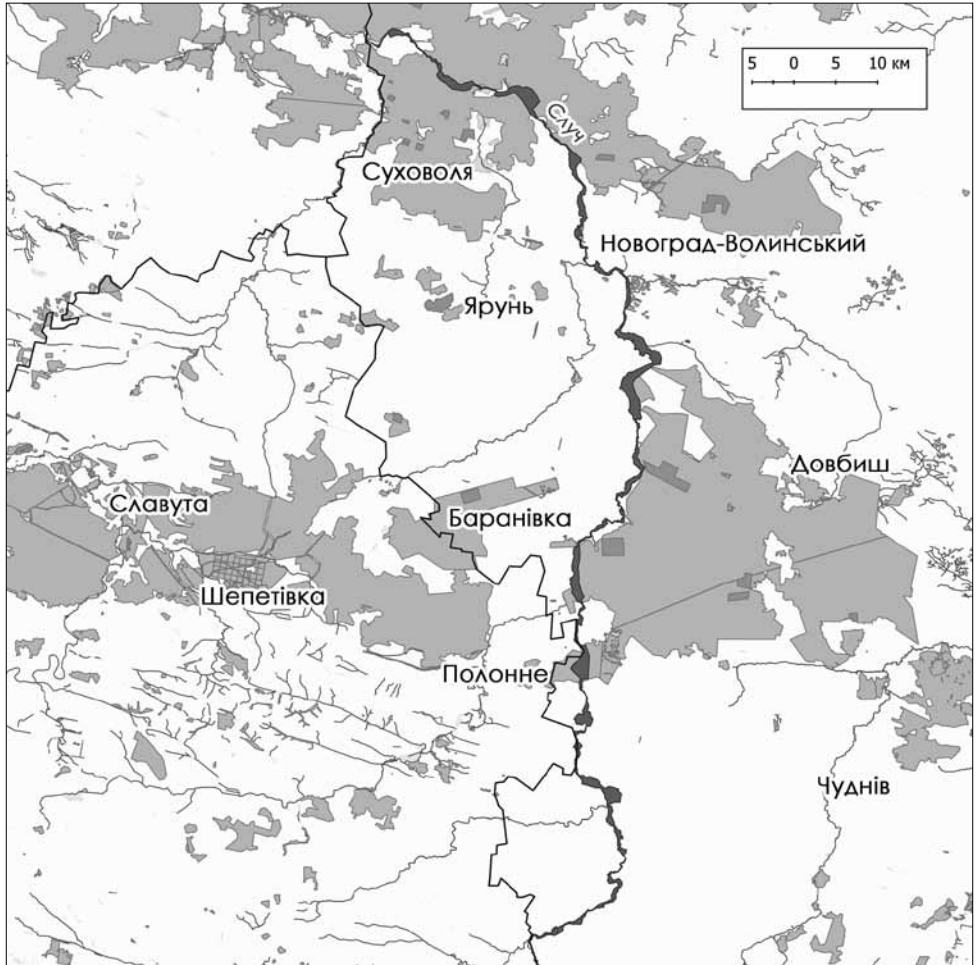
Розташування: Рівненська область, райони: Березнівський, Сарненський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 7746,09 га.

Опис і важливість збереження території

Територія є важливою для міграцій перелітних птахів, а також створює умови, необхідні для збереження заплавної екосистем. На території заплави р. Случ за результатами

аналізу літературних даних та власних знахідок виявлено 12 видів амфібій, серед яких як фонові види (які зокрема входять в Додатки II та III Бернської конвенції), так і види з Резолюції 6 Бернської конвенції. Ця територія забезпечує збереження багатьох видів амфібій, які в ході процесів інтенсивної урбанізації в останні роки зазнають втрат чисельності популяцій. На території об'єкту було виявлено види з ЧКУ: мідянку звичайну (*Coronella austriaca*), махаона (*Papilio machaon*), kota лісового (*Felis sylvestris*), бистрянку звичайну (*Alburnoides rossicus*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*), марену дніпровську (*Barbus borysthenicus*).

В долині річки Случ виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: кумка червоночерева (*Bombina bombina*, оцінка IN MOD), черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD), широковух звичайний (*Barbastella barbastellus*, оцінка IN MOD).

В долині річки Случ виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: лелека чорний (*Ciconia nigra*, оцінка IN MOD/CD), зміїд (*Circaetus gallicus*, оцінка IN MOD/CD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), сова бородата (*Strix nebulosa*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.32, C1.33, C1.3411, C2.27, C2.28, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, D5.2, E1.9, E2.2, E3.4, F9.1, G1.11.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A002	<i>Gavia arctica</i>	yes	c	1	1	p	R	G	D	B	C	C
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	r	1	2	p	R	G	D	B	C	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	p	1	2	i	R	G	D	B	A	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>			1	2							
M	1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	yes	r	1	5	i	R	G	D	B	C	C
B	A457	<i>Strix nebulosa</i>	yes	r	2	2	i	R	G	B	C	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	2	4	p	C	G	D	C	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-lation
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	350	7000	i	C	G	D	C	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	150	600	i	C	G	D	C	C	C
F	1124	<i>Gobio albipinnatus</i>		p	5	50	i	R	G	D	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	50	i	C	M	D	B	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	50	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Мартинов О. В., Романь А. М., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Годлевська Л., Бузунко П., Ребров С., Гхазалі М. Підземні сховища рукокрилих «не-печерних» регіонів України, за результатами 2002–2015 рр. // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2016. – Вип. 71. – С. 178–189.
2. Домашевський С. В. Спостереження у 1992–2006 рр. деяких видів птахів, занесених до Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ. – 2008. – С. 83.
3. Кузьменко Ю. В., Кузьменко Т. М. Зустрічі видів птахів, занесених до Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 394–417.
4. Лавренчук І. П. Знахідки тварин Червоної книги України під час туристичних походів // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 11–12.
5. Матвійчук В. М. Орнітологічні спостереження (*Gavia arctica*). Авіфауна України. Вип. 1. – 1998. – С. 106.

SNL122

Долини Південного Бугу та Сниводи у Вінницькій області

(eng: Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsia region)

Розташування: Вінницька область, райони: Хмельницький, Калинівський, Літинський, Вінницький, Жмеринський, Тиврівський, Тульчинський, Немирівський, Гайсинський, Бершадський, Тростянецький.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 45099,26 га.

Опис і важливість збереження території

Долина річки Південний Буг у Вінницькій області поєднує в собі риси типових лісових ландшафтів, а також ландшафтів, характерних для Поліського регіону. Особливу цінність становлять відслонення Українського кристалічного щита, які виходять на денну поверхню в долинах Південного Бугу і Сниводи у вигляді гранітних скель, або ж утворюють пороги та перекати на багатьох відрізках течії річок.

В долині річки Снивода збереглися унікальні малопорушені ландшафти через те, що гранітні скелі на великій території підходять близько до поверхні, що унеможлиблює їх сільськогосподарське освоєння. На цій території знаходиться *locus classicus* ендемічного виду спірея піківська (*Spiraea pikoviensis* Besser).

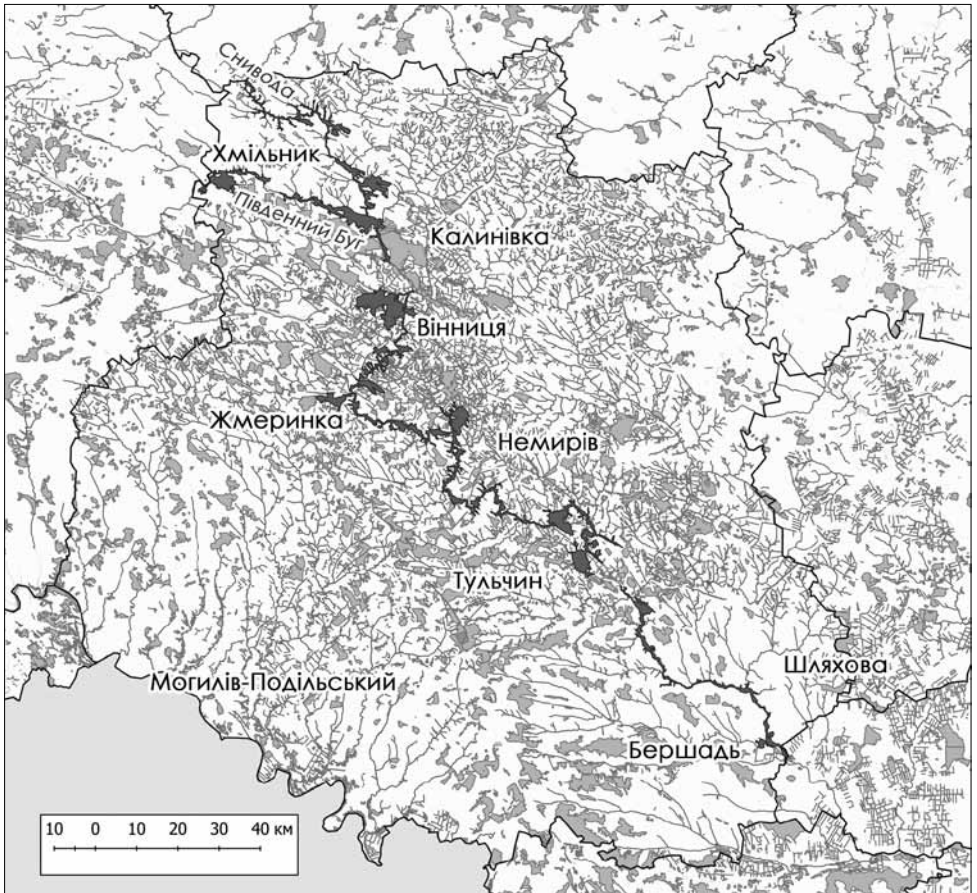
Територія має важливе значення як екокоридор птахів. На території зареєстровані такі види птахів: ластівка міська (*Delichon urbicum*), плиска жовта (*Motacilla flava*), плиска біла (*Motacilla alba*), костогриз (*Coccothraustes coccothraustes*), зеленяк (*Carduelis chloris*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*), щурка європейська (*Merops apiaster*), соловейко східний (*Luscinia luscinia*), вівчарик середньоазіатський (*Sylvia collybita*), велика синиця (*Parus major*), ластівка сільська (*Hirundo rustica*), вивільга (*Oriolus oriolus*). Наступні безхребетні були також зареєстровані під час польових досліджень: вуховертка звичайна (*Forficula auricularia*), красуня діва (*Calopteryx virgo*).

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), зіновать біла (*Chamaecytisus albus*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), зозульки м'ясо-червоні (*Dactylorhiza incarnata*), лебідь-шипун (*Cygnus olor*), лиска (*Fulica atra*), чапля сіра (*Ardea cinerea*), бистрянкя звичайна (*Alburnoides bipunctatus*), махаон (*Papilio machaon*), ксилокопа фіолетова (*Xylocopa violacea*), дозорець-імператор (*Anax imperator*), жаба прудка (*Rana dalmatina*).

В долині річки виявлено види, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Bombina bombina* (оцінка IN MOD), *Emys orbicularis*

(оцінка IN MOD), *Lutra lutra* (оцінка IN MIN/SR/CD), *Lucanus cervus* (оцінка IN MOD/INMIN/CD), *Iris aphylla* subsp. *hungarica* (оцінка IN MOD/INMIN), *Marsilea quadrifolia* (оцінка IN MOD). Останній вид, ймовірно, зник з цієї території впродовж останніх 30 років через знищення його оселища. На території пропонованого об'єкту наявні також оселища, для збереження яких, згідно з висновками цього ж біогеографічного семінару, до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території у континентальному біогеографічному регіоні: E1.2 (оцінка IN MOD), E1.71 (оцінка IN MOD), E2.2 (оцінка IN MOD), E3.5 (оцінка IN MOD), F3.247 (оцінка IN MOD), G1.11 247 (оцінка IN MOD), G1.7 (оцінка IN MOD), G1.A1 (оцінка IN MOD), H3.1 (оцінка IN MOD).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій видів птахів: лелека чорний (*Ciconia nigra*, оцінка IN MOD/CD), шуліка чорний (*Milvus migrans*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.224	0.005	G	C	C	C	C
C1.3411	0.1	G	A		A	
C1.3413	0.05	G	A		C	
C2.28	1.5	G	B		B	
C2.34	700	G	A	C	B	C
D2.3	0.5	G	B		C	
D5.2	150	G	B	C	B	C
E 1.11	5	G	A	C	A	C
E 1.2	20	G	A	C	B	C
E 2.2	25	G	B	C	C	C
E1.71	1	G	B		B	
E1.9	5	G	B		B	
E3.4	15	G	B	C	C	C
E5.4	1.16	G	B	C	C	C
F 9.1	5	G	B	C	B	C
F 3.247	4	G	A	C	A	C
G 1.11	25	G	B	C	B	C
G1.51	0.5	M	B	C	B	C
G1.7	10	M	B	C	B	C
G1.A1	15	M	A	C	A	C
H 3.1	15	G	A	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>		p	10	940	p	R	G	A	B	C	C
P	1428	<i>Marsilea quadrifolia</i>		p	1	100	i	V	M			C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	1	5	p	R	G	B	B	C	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		r	1	20	p	R	G	B	B	C	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	r	1	10	p	R	G	B	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		r	1	2	p	R	G	B	B	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		r	1	3	p	R	G	B	B	C	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>		r	1	2	p	R	G	B	B	C	C
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>		p	1	19	i	R	G	A	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p			i	R	DD	B	B	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	100	1000	i	R	P	B	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	100	i	C	P	B	B	C	C
B	A403	<i>Bufeo rufnus</i>	yes	r	1	2	p	R	P	B	C	C	B
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p	1	5	i	R	G	B	B	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	100	i	C	M	D	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	5	20	i	R	P	C	C	C	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r	1	2	i	R	G	D	V	C	C
M	2647	<i>Bison bonasus</i>	yes	p	10	50	i	V	M	D	B	A	C
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	c	2	2	i	V	M	D	C	B	C

Автори стандартної форми даних:

Куземко А. А., Вашеняк Ю. А., Яворська О. Г., Ворона Є. І., Куцоконь Ю. К., Кузьо Г. О.

Список літератури:

1. Манило В. В., Радченко В. И., Реминный В. Ю. Матеріали по кариології жерлянок *Bombina bombina* и *B. variegata* (Amphibia, Anura, Bombinatoridae) с території України // Вестн. зоології. – 2006. – Т. 40, № 6. – С. 529–533.
2. Новак В. О., Новак В. В. Дані про птахів, занесених до Червоної книги України, що зареєстровані на Волино-Поділлі в 2009-2017 роках // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 75–95.
3. Пастух Л. В. Орнітологічні спостереження. Лелека Чорний (*Ciconia nigra*) // Беркут. – 2005. – Т.14, вип.1. – С. 55.
4. Федорончук М. М., Дідух Я. П., Белемець Н. М. Знайдена популяція (*locus classicus*) рідкісного виду *Spiraea rikoviensis* (Rosaceae) та його еколого-ценотична характеристика. – Укр. ботан. журн. – 2015. – 72(5): 454–461.

SHL123

Долина річки Ірша в Житомирській області (eng: Irsha river valley in Zhytomyr region)

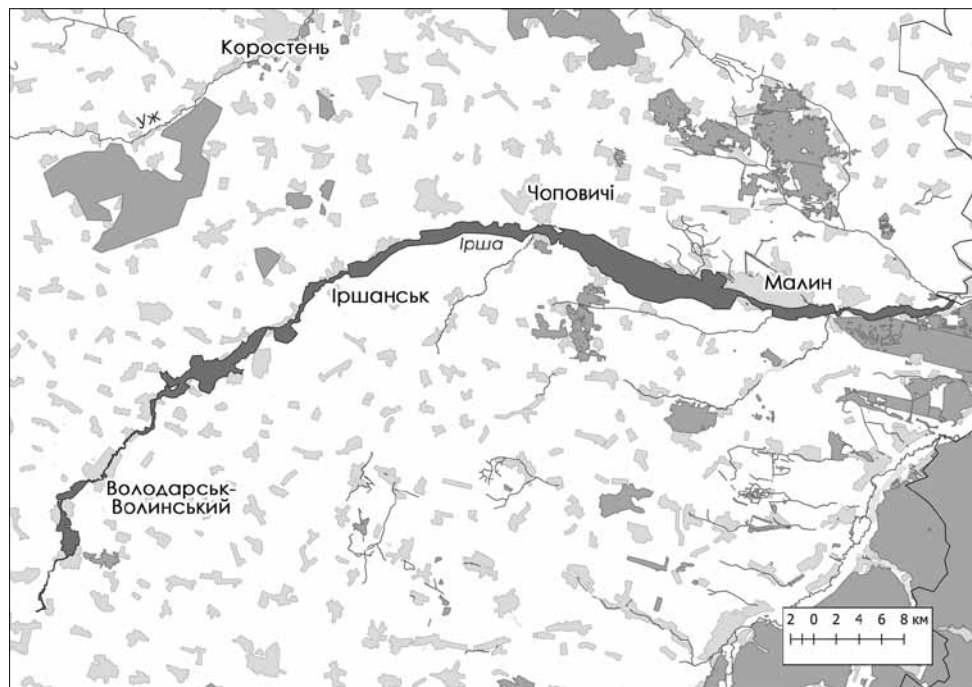
Розташування: Житомирська область, райони: Малинський, Коростенський, Новоград-Волинський, Черняхівський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 10116,9 га.

Опис і важливість збереження території

Територія є важливою для міграцій птахів, а також створює умови, необхідні для збереження заплавної екосистем. В долині р. Ірша зареєстровано знахідки черепахи болотяної (*Emys orbicularis*), кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), для збереження популяцій яких за висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 Мау 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території. На території об'єкту виявлені також види з Червоної книги України: махаон (*Papilio machaon*), мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*), минь річковий (*Lota lota*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C1.225, C2.27, C2.28, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, E1.9, E2.2, E3.4, F9.1, G1.11.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	r	1	3	i	R	G	D	B	C	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	p	1	1	p	R	G	D	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	30	i	C	M	D	B	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	10	50	i	R	M	D	C	C	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		r	2	2	p	R	G	D	B	C	C
B	A195	<i>Sterna albifrons</i>		r	2	5	i	R	G	D	B	C	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	r	1	3	i	R	M	D	C	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	30	200	i	R	P	B	B	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	20	200	i	R	P	B	B	C	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>		p	5	50	i	C	G	D	C	B	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p	1	2	i	C	M	D	C	C	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	r	15	15	i	R	M	D	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD	D	B	C	B
B	A094	<i>Pandion haliaetus</i>	yes	c	1	1	i	V	P	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	1	1	i	R	P	D	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	50	i	R	V	D	C	C	C
P	1902	<i>Cypridium calceolus</i>	yes	p				R	DD	D	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	30	i	C	M	D	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	30	i	R	V	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскирко О. С., Куцоконь Ю. К., Мартинов О. В., Романь А. М., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

Список літератури:

1. *Весельський М. Ф.* Реєстрації ссавців Червоної книги України на території Житомирщини // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 94–96.
2. *Весельський М. Ф.* До знахідок птахів Червоної книги України в умовах Житомирської області і деяких водно-болотних угідь Степової зони // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 67–92.
3. *Давиденко І. В., Панчук О. С.* Знахідки червонокнижних видів тварин у Житомирській області // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 225–228.
4. *Костюшин В. А.* Находки краснокнижных видов птиц в Киевской и некоторых других областях Украины в 2009 -2017 г. // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 379–388.
5. *Полюшкевич І. М.* Фауна куликів Коростишівського району Житомирської області // Авіфауна України. – 2002. – С. 23–26.

SHL124

Долина річки Корчик

(eng: Korchyk river valley)

Розташування: Житомирська область, Новоград-Волинський район; Рівненська область, Корецький район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 2271,23 га.

Опис і важливість збереження території

До Червоної книги України занесені: мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), махаон (*Papilio machaon*), бистрянка звичайна (*Alburnoides rossicus*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*).

Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяції журавля сірого (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

C1.222, C2.27, C2.28, C2.33, C2.34, C3.4, C3.51, E2.2, E3.4, F9.1, G1.11.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	r	2	2	i	R	G	D	B	C	C
F	1134	<i>Rhodeus amarus</i>		p	150	3000	i	C	G	D	C	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p	40	200	i	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Куцоконь Ю. К., Мартинов О. В., Романь А. М., Некрасова О. Д., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Лавренчук І. П. Знахідки тварин Червоної книги України під час туристичних походів // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 11–12.

SHL125

Долина річки Уж

(eng: Uzh river valley)

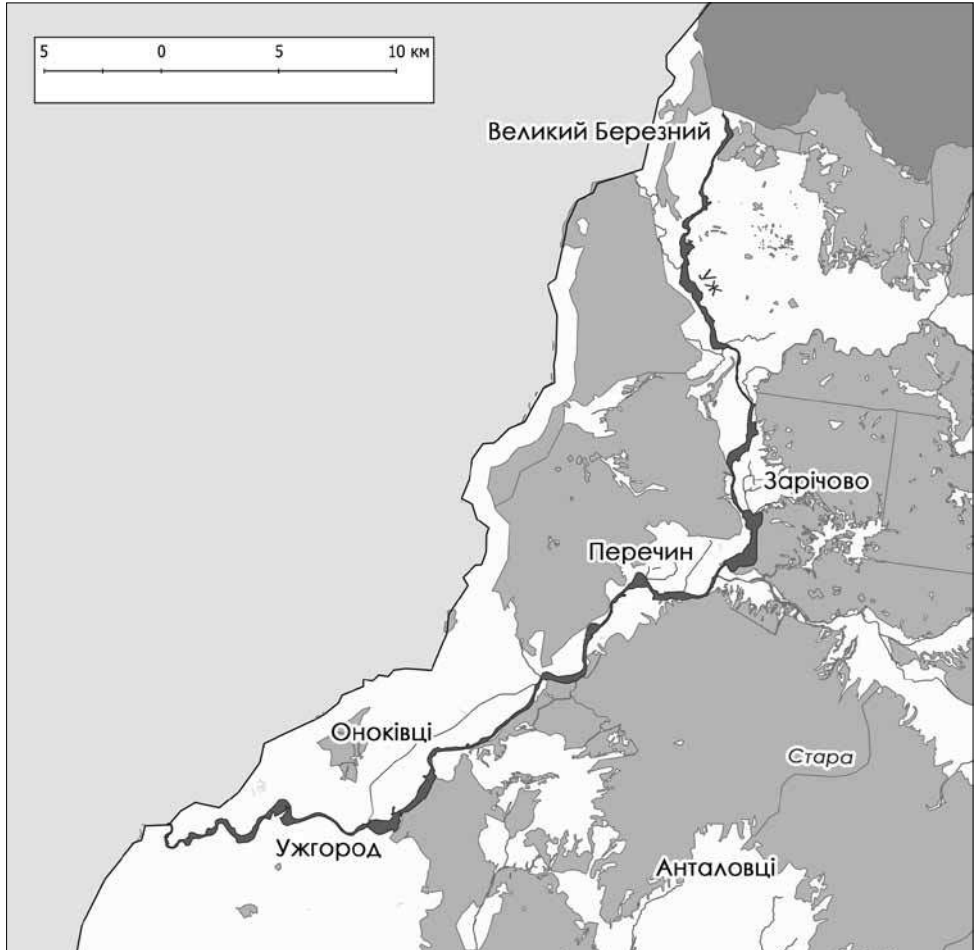
Розташування: Закарпатська область, райони: Великоберезнянський, Перечинський, Ужгородський.

Біогеографічний регіон: Альпійський, Паннонський.

Площа: 1181,92 га.

Опис і важливість збереження території

В долині річки Уж, а саме в заплавної її частині знаходяться території, важливі для збереження тритона гребінчастого (*Triturus cristatus*), тритона дунайського (*Triturus*

dobrogicus), кумки червоночереві (*Bombina bombina*), тритона карпатського (*Lisso-triton montandoni*) та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*). Згідно висновків біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні для збереження популяцій цих видів мають бути додані нові території. Також на території об'єкту зареєстровано вид з Червоної книги України – махаон (*Papilio machaon*).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-ser-va-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>		p	2000	15000	i	C	G	D	C	B	C
F	1159	<i>Zingel zingel</i>		p	50	2500	i	R	G	C	C	B	C
F	1098	<i>Eudontomyzon danfordi</i>		p	20	1000	i	R	G	C	B	B	C
F	1160	<i>Zingel streber</i>		p				R	DD	B	B	A	C
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>		p	3500	20000	i	R	G	C	C	B	C
F	1157	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>		p				R	DD	C	B	A	C
I	1078	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>		p	200	2000	i	R	G	D	C	B	C
B	A220	<i>Strix uralensis</i>	yes	p	10	10	i	R	G	C/D	B	C	p
I	1087	<i>Rosalia alpina</i>		p	1	200	i	V	P	C	B	C	C
M	1032	<i>Unio crassus</i>		p	500	2000	i	R	G	D	C	C	C
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>		p	100	1000	i	R	M	D	C	B	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		p	15000	100000	i	C	G	D	C	B	C
F	1122	<i>Gobio uranoscopus</i>		p	200	2000	i	R	G	C	B	C	C
F	2555	<i>Gymnocephalus baloni</i>		p	100	1100	i	R	G	C	B	C	C
F	2511	<i>Gobio kessleri</i>		p	5	500	i	R	G	C	B	C	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	r	1	1	p	R	M	D	B	C	C
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	r	1	3	i	R	M	D	B	C	C
B	A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>		p	1	2	i	R	G	D	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Population	Conservation
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>		p	50	150	i	R	P	D	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	10	20	i	C	P	D	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	10	100	i	R	P	D	B	C	C
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		p	50	100	i	C	P	D	B	C	C
A	1193	<i>Bombina variegata</i>		p	100	200	i	C	P	D	B	C	C
A	1993	<i>Triturus dobrogicus</i>		p	10	50	i	R	P	D	B	C	C
F	1124	<i>Gobio albipinnatus</i>		p				R	DD	D	B	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>		p				C	DD	D	B	C	C
F	1163	<i>Cottus gobio</i>		p	2000	15000	i	C	G	D	C	B	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Леснік В. В., Гірна А. Я., Некрасова О. Д.

Список літератури:

1. Домашевський С. В., Ветров В. В., Милобог Ю. В., Гаврилюк М. Н. Спостереження підорлика малого, *Aquila rotarina* С. L. Vrehm, у Карпатах у 2005 р. // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 84–85.
2. Кавурка В. В., Геряк Ю. М., Дем'яненко С. О., Заїка М. І., Назаров Н. В., Попов Г. В., Прохоров О. В., Новицький С. М. Нові знахідки павукоподібних (Arachnida), багатоніжок (Myriapoda) та комах (Insecta), занесених до Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 276–302.
3. Романь А. М., Талабішка Є. М. Червонокнижні види риб Українських Карпат // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 210–216.
4. Станкевич-Волосянчук О. І. Реєстрації «червонокнижних» птахів (Aves), ссавців (Mammalia) та амфібій (Amphibia) у Закарпатті та на Одещині // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 276–277.
5. Станкевич-Волосянчук О. І. Реєстрації «червонокнижних» круглоротих (Petromyzontida), променевих риб (Actinopterygii) та птахів (Aves) у Закарпатті // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 278–281.
6. Koščo, J., Balázs, P., Ivanec, O., Kovalčuk, A., Manko, P. and Terek, J. (2004): Contribution to the Knowledge of the Ichthyofauna of Streams in the Trans-Carpathian Region in Ukraine. – Acta FSHN Univ. Presoviensis 40, 138–152.

SHL126

Долина річки Лімниця (eng: Limnytsya river valley)

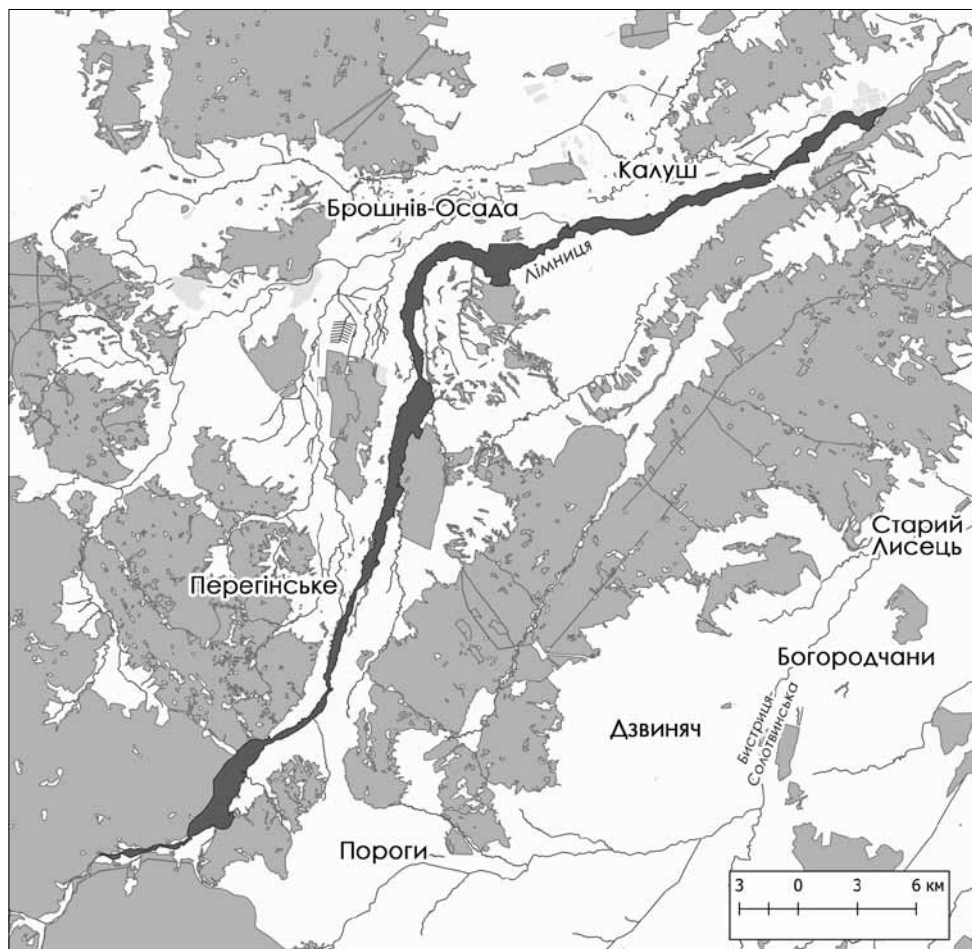
Розташування: Івано-Франківська область, райони: Рожнятівський, Калуський, Галицький.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати).

Площа: 3826,13 га.

Опис і важливість збереження території

Річка Лімниця є важливою для збереження видів риб, включених до Червоної книги України: Достатньо чисельними тут є популяції яльця звичайного (*Leuciscus leuciscus*), вирезуба причорноморського (*Rutilus frisii*) та довговусого пічкура дністров-

ського (*Romanogobio kessleri*). Також тут були виявлені оселища личинок міноги української (*Eudontomyzon mariae*), та знахідки нетипово забарвлених (муарових) представників роду *Salmo*.

В р. Лімниця виявлено золотисту щипавку (*Sabanejewia aurata*), для збереження популяції якої згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території (оцінка IN MIN).

На території пропонованого об'єкту виявлено підорлика малого (*Aquila pomarina*), для збереження популяції цього виду згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p	1000	5000	i	C	G	C	C	B	C
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	2500	10000	i	C	G	C	C	B	C
F	1159	<i>Zingel zingel</i>	p	500	2500	i	R	G	C	C	B	C
F	2484	<i>Eudontomyzon mariae</i>	p	500	2000	i	V	G	C	C	B	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	r				R	DD	D	B	C	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>	r				R	DD	D	B	C	C
F	1149	<i>Cobitis taenia</i>	p				C	DD	D	B	C	C
F	1124	<i>Gobio albipinnatus</i>	p				R	DD	D	B	C	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p				C	DD	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних: Осирко О. С., Леснік В. В., Грна А. Я.

Список літератури:

- Дзюбенко Н. В. Просторово-функціональна структура поселень крячків в екосистемах басейну верхньої течії р. Дністер [Текст] : автореф. дис... канд. біол. наук: 03.00.16 / Дніпропетровський національний ун-т. – Д., 2003. – 20 с.
- Леснік В. В., Брусак В. П., Грна А. Я., Бучко В. В. Огляд фауни риб Галицького національного природного парку // М-ли наук. конф. «Еколого-фауністичні особливості водних та наземних екосистем». Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С. 104–106.
- Романків Л., Леснік В. Поширення пічкурів у водоймах заходу України // Молодь і поступ біології», Львів, 25–27 квітня 2017 р. – 2017. – С. 162.

SHL127

Долина річки Бистриця Надвірнянська (eng: Bystrytsia of Nadvirna river valley)

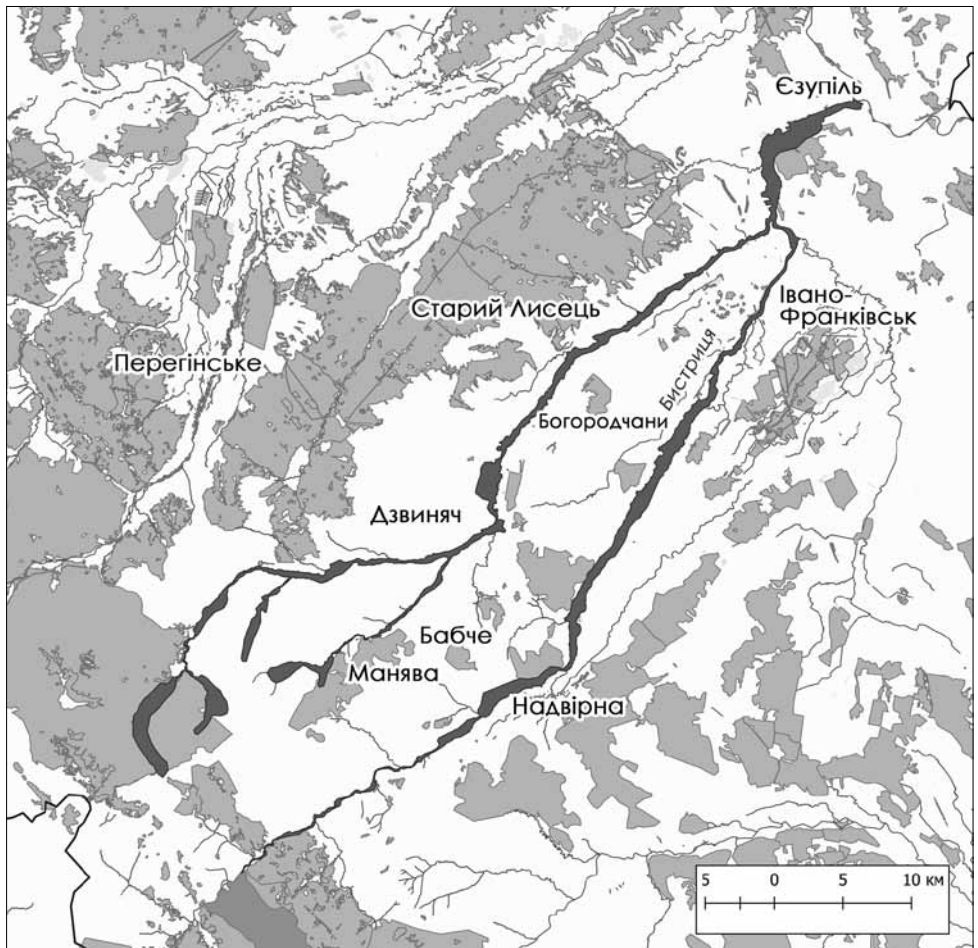
Розташування: Івано-Франківська область, райони: Тисменицький, Богородчанський, Надвірнянський.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати).

Площа: 9284,72 га.

Опис і важливість збереження території

Територія проєктованого об'єкту є важливою для збереження видів риб, що включені до Червоної книги України. Також тут мешкають рідкісні види комах: турун (*Carabus vario-*

losus), вусач-Розалія альпійська (*Rosalia alpina*), які трапляються лише в карпатському регіоні. Територія проєктованого об'єкту також є важливою як місця нересту жовточервої кумки (*Bombina variegata*). Згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) для збереження популяції цього виду до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території в межах альпійського біогеографічного регіону.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:
C2.27, C3.55, C3.62, E2.3, E5.4, F9.1, G3.1B.

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
				Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	p	5000	30000	i	C	G	C	C	B	C
F	1159	<i>Zingel zingel</i>	p	500	2500	i	R	G	C	C	B	C
F	1163	<i>Cottus gobio</i>	p	500	2500	i	R	G	C	C	B	C
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	p	20000	125000	i	C	G	C	C	B	C
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p	7000	35000	i	C	G	C	C	B	C
I	4014	<i>Carabus variolosus</i>	p	10	200	i	R	G	D	B	C	C
I	1087	<i>Rosalia alpina</i>	p	10	100	i	R	M	D	B	C	C
M	1032	<i>Unio crassus</i>	p	1500	10000	i	R	M	C	C	B	C
A	1193	<i>Bombina variegata</i>	p	50	100	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Оскірко О. С., Леснік В. В., Гірна А. Я., Куземко А. А.

Список літератури:

- Смірнов Н. А., Скільський І. В. Виявлення раритетних видів наземних хребетних тварин в Українських Карпатах // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 359–361. Ульяновського району. – За наук. ред. д.б.н. А. А. Куземко. – Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2014. – 92 с.

SHL128

Кліфи Дністровського лиману

(eng: Dniester liman cliffs)

Розташування: Одеська область, райони: Білгород-Дністровський, Біляївський, Овідіопольський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 926,67 га.

Опис і важливість збереження території

На території пропонуваного об'єкту виявлено великі популяції кумки червоночеревої (*Bombina bombina*) та черепахи болотяної (*Emys orbicularis*). Пляжі та схили

кліфів в межах пропонованого об'єкту є особливо важливими для відкладання яєць черепахами, які мешкають в лимані. Для збереження популяцій вищезазначених видів згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території. Також на території пропонованого об'єкту зареєстровано вид з Червоної книги України – махаон (*Papilio machaon*).

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
A	1188	<i>Bombina bombina</i>		r	10	50	i	C	G	C	C	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p	50	100	i	R	G	C	C	C	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	r	1	1	p	R	G	D	B	B	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		r	1	2	i	R	G	D	B	B	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	B	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD	D	B	C	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>		r				R	DD	D	B	C	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		r				R	DD	D	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p				C	DD	D	B	C	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	r				R	DD	D	B	C	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		r				R	DD	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Некрасова О. Д., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Гаврилюк М. Н. Кадастр місць гніздування орлана-білохвоста, *Haliaeetus albicilla* (L.), в Україні. – Знахідки тварин Червоної книги України. – К. 2008. – С. 37–42.
2. Костюшин В.А. Находки краснокнижных видов птиц в Киевской и некоторых других областях Украины в 2009–2017 г. // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 379–388.
3. Панчук О. С., Давиденко І. В., Бондарчук Ю. М. Спостереження тварин, які занесені до Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 110–115.

SHL129

Кадубівська стінка

(eng: Kadubivska stinka)

Розташування: Чернівецька область, Застанівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 28,83 га.

Опис і важливість збереження території

Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання та степи займають 99 % площі ділянки. Цей тип оселища має оцінку «IN MOD» для континентального регіону за результатами біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova), тому до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території для його збереження. Територія важлива також для лещиці дністровської (*Gypsophila thyratica*) та півників угорських (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*). Останній вид з Резолюції 6 Бернської конвенції отримав висновок «IN MOD/IN MIN» для континентального регіону за результатами вищезазначеного біогеографічного семінару.

На території об'єкту відзначено локалітет виду, включеного до Червоної Книги України зіноваті подільської (*Chamaecytisus podolicus*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	26.7	G	A	C	B	C
F3.241	1.9	G	B	C	B	C
H3.2	0.08	G	A	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Марущак О. Ю., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Коротченко І. А., Токарюк А. І. Флора та рослинність степів ландшафтного заказника «Кадубівська стінка» (Чернівецька область) // Наук. вісник Чернівецького унту: Зб. наук. праць. – Чернівці: Рута, 2004. – Вип. 194. – С. 117–127.
2. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – 452 с.
3. Чорней І. І., Скільський І. В., Коржик В. П., Буджак В. В. Заповідні об'єкти Буковини загальнодержавного значення як основа регіональної екологічної мережі // Заповідна справа в Україні. – 2001. – Т. 7, вип. 2. – С. 73–98.

SHL130

Подвір'ївка

(eng: Podvirivka)

Розташування: Чернівецька область, Кельменецький район.

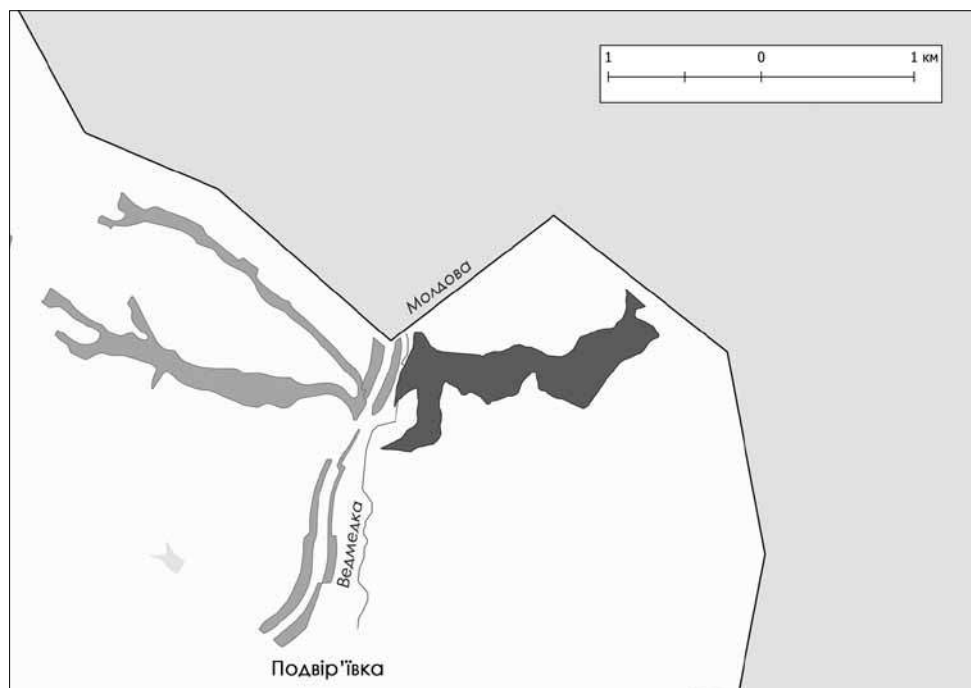
Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 56,11 га.

Опис і важливість збереження території

Більша частина території пропонованого об'єкту представлена оселищем E1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання та степи, для збереження якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території у континентальному біорегіоні (оцінка IN MOD). Також на цій території виявлено локалітет серпю різнолистого (*Serratula lycorifolia*), для збереження якого, згідно з висновками вищезазначеного біогеографічного семінару, до Смарагдової мережі України мають бути додані нові території у континентальному біорегіоні (оцінка IN MIN).

Територія об'єкту є також місцем зростання виду, включеного до Червоної Книги України – брандушки різнобарвної (*Bulbocodium versicolor*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	40	G	A	C	B	C
F3.241	0.9	G	B	C	B	C
E2.2	4.5	G	B	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
P	2292	<i>Fritillaria montana</i>	yes	p	50	100	i	R	G	D	B	A	C
P	4087	<i>Serratula lycopifolia</i>	yes	p	50	100	i	R	G	D	C	A	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Маруцак О. Ю., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Каземірська М. А., Токарюк А. І., Чорней І. І. Насіннева продуктивність *Fritillaria montana* Норпе (Liliaceae) в популяціях на північно-східній межі ареалу (середнє ПрутДністров'я) // Заповідна справа в Україні. – 2010. – Т. 16, Вип. 2. – С. 9–14.
2. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – 452 с.
3. Important Plant Areas of Ukraine / Onyshchenko V. A. (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.

SHL131

Погорілівка

(eng: Pohorylivka)

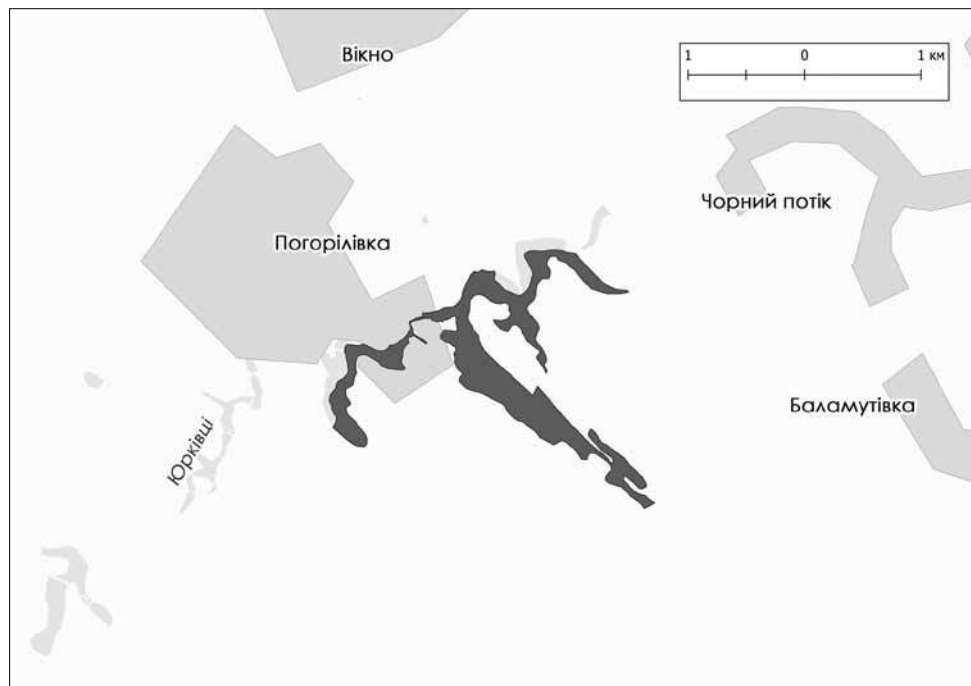
Розташування: Чернівецька область, Заставнівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 99,94 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт репрезентує різні типи трав'яних угруповань і виходи гіпсу. На лучно-степових ділянках переважають осока низька (*Carex humilis*), осока гірська (*Carex montana*), костриця валіська (*Festuca valesiaca*), кипець гребінчастий (*Koeleria cristata*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила пірчаста (*Stipa pennata*), оман мечолистий (*Inula ensifolia*), молінія голуба (*Molinia caerulea*). Територія пропонованого об'єкту є однією з найбільших територій, зайнятих лучно-степовою рослинністю на Західній Україні, зокрема оселищем Е1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання і степи, яке має оцінку «IN MOD» за результатами біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova). Також на цій території зростає багато видів рослин зі списку Резолюції 6, включаючи зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus*), півники

угорські (*Iris hungarica*), сон великий (*Pulsatilla grandis*), сон розкритий (*Pulsatilla patens*), які мають висновки «IN MIN / IN MOD» для континентального регіону за результатами вищезазначеного біогеографічного семінару.

На території об'єкту виявлені також види з Червоної книги України: ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила пірчаста (*Stipa pennata*), горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), зіновать біла (*Chamaecytisus albus*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	26.7	G	A	C	B	C
F3.241	1.9	G	B	C	B	C
H1	0.09	G	A	C	B	C
H3.511	0.09	G	B	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	yes	p	100	300	i	C	G	D	C	A	C
P	2093	<i>Pulsatilla grandis</i>	yes	p	50	100	i	R	G	D	C	A	C
P	1902	<i>Cypripedium calceolus</i>	yes	p	50	100	i	R	G	D	C	A	C
P	1477	<i>Pulsatilla patens</i>	yes	p	50	100	i	R	G	D	C	A	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Марущак О. Ю., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – 452 с.
2. Чорней І. І., Скільський І. В., Коржук П. П., Буджак В. В. Заповідні об'єкти Буковини загальнодержавного значення як основа регіональної екологічної мережі // Заповідна справа в Україні. – 2001. – Т. 7, вип. 2. – С. 73–98.
3. Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Скільський І. В. Заповідні урочища Північної Буковини та Хотинщини: загальний огляд, раритетні флора і фауна // Заповідна справа в Україні. – 2009. – Т. 15, вип. 1. – С. 82–100.
4. Important Plant Areas of Ukraine / Onyshchenko V. A. (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.

SHL132

Сіножати

(eng: Sinozhati)

Розташування: Івано-Франківська область, райони: Городенківський, Коломийський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 70,54 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт репрезентує лучно-степові угруповання центральноєвропейського типу з екстраординарним видовим багатством, у тому числі з численними

популяціями орхідей. На території об'єкту було виявлено види з ЧКУ: пізньоцвіт осінній (*Colchicum autumnale*), билинець комарниковий (*Gymnadenia conopsea*), лілія лісова (*Lilium martagon*), неотієня обпалена (*Orchis ustulata*), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa*).

На території об'єкту присутні види, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: сон великий (*Pulsatilla grandis*, оцінка IN MIN), синяк руський (*Echium russicum*, оцінка IN MOD), аденофора лілієлиста (*Adenophora lilifolia*, оцінка IN MOD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	63	G	A	C	A	C
F3.241	0.5	G	B	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-lation
P	4067	<i>Echium russicum</i>	yes	p	10	50	i	R	G	D	C	A	C
P	2093	<i>Pulsatilla grandis</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	A	C
P	1477	<i>Pulsatilla patens</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	A	C
P	4068	<i>Adenophora lilifolia</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	B	A	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Куземко А. А., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Important Plant Areas of Ukraine / Onyshchenko V. A. (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.

SHL133

Вишнівка

(eng: Vyshnivka)

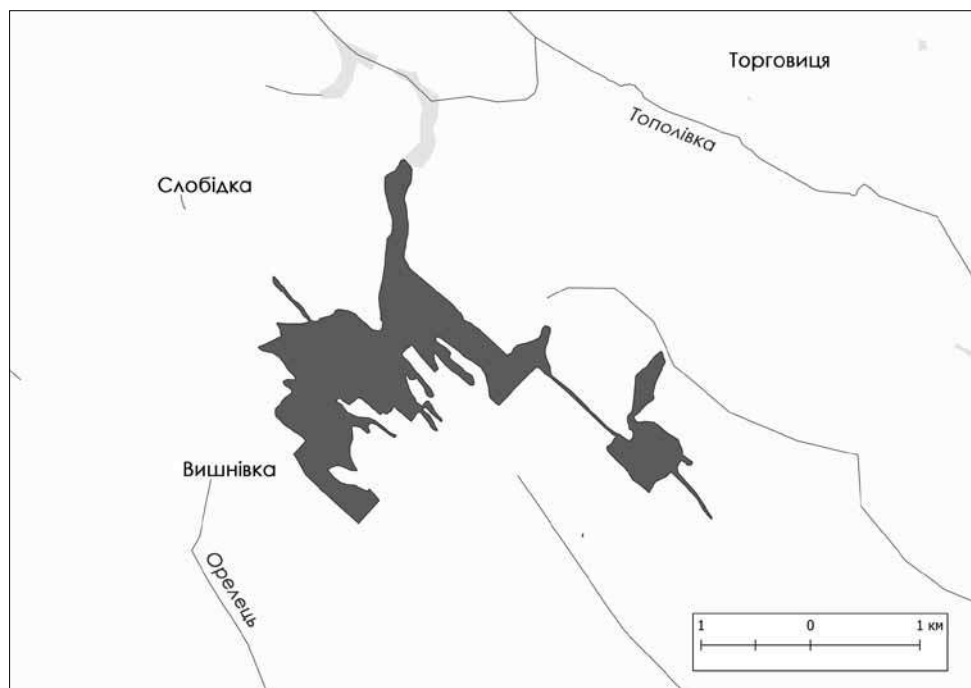
Розташування: Івано-Франківська область, райони: Городенківський, Снятинський.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 275,84 га.

Опис і важливість збереження території

Проектований об'єкт репрезентує лучно-степові угруповання центральноєвропейського типу з екстраординарним видовим багатством. Більша частина території об'єкту представлена оселищем E1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання і степи, для збереження якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території в межах континентального біорегіону (оцінка IN MOD). За результатами цього ж біогеографічного семінару до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території для збереження популяцій таких видів рослин, які зустрічаються на території проєктованого об'єкту: півники угорські (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), сон великий (*Pulsatilla grandis*), серпій різнолистий (*Serratula lycopifolia*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D		A/B/C	
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	200	G	A	C	B	C
E2.2	58	G	A	C	B	C
E3.4	9	G	A	C	B	C
F3.241	3	G	A	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	A	C
P	2093	<i>Pulsatilla grandis</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	A	C
P	4087	<i>Serratula lycopifolia</i>	yes	p	10	50	i	R	G	D	C	A	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Марущак О. Ю., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Important Plant Areas of Ukraine / V.A. Onyshchenko (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.

SHL134

Тулинці – Македони

(eng: Tulyntsi – Makedony)

Розташування: Київська область, Миронівський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 832,6 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту являє собою комплекс балок зі степовою і лісовою рослинністю. Основними домінантами лучно-степової рослинності є тонконіг вузьколис-

тий (*Poa angustifolia*), стоколос безостий (*Bromopsis inermis*), бородач звичайний (*Botriochloa ischaetum*), куничник наземний (*Calamagrostis epigeios*). Угруповання з переважанням осоки низької (*Carex humilis*), костриці валіської (*Festuca valesiaca*) ковили волосистої (*Stipa capillata*), ковили пірчастої (*Stipa pennata*) займають менші площі.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила пірчаста (*Stipa pennata*), горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), сон лучний (*Pulsatilla pratensis*), астрагал шерстистоквітковий (*Astragalus dasyanthus*), рябчик руський (*Fritillaria ruthenica*), брандушка різнобарвна (*Bulbocodium versicolor*), шафран сітчастий (*Crocus reticulatus*), махаон (*Papilio machaon*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	100	G	A	C	B	C
G1.7	120	G	B	C	A	C
X18	70	G	A	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Global
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	yes	p	10	100	i	R	G	D	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	1	2	i	R	DD	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних: Куземко А. А., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Бортняк М. М., Войтюк Ю. О., Любченко В. М., Голяченко Т. В. Флористичні особливості ділянки ділянки степу Шандра-Тулиниці // Укр. ботан. журн. – 1993. – 50, № 2. – С. 122–125.
2. Василюк О., Костюшин В., Норенко А., Плига А., Прекрасна Є., Коломицев Г., Фатікова М. Природно-заповідний фонд Київської області. Київ: НЕЦУ, 2012. – 338 с.
3. Кучерява Л. Ф., Шевчик В. Л., Бакаліна М. В., Тищенко О. В. Червонокнижні види у заказнику «Тулинецькі переліски» (Київська обл.) // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття. Матеріали конф. – Канів, 2003. – С. 116.
4. Кучерява Л. Ф., Шевчик В. Л., Тищенко О. В. Судинні рослини заказника «Тулинецькі переліски» (Київська обл.) // Заповідна справа в Україні. – 2007. – 13, 1–2. – С. 38–41.
5. Мельник В. І., Гриценко В. В. Рослинний покрив урочища «Тулинецькі переліски» – еталон лучних степів Київського плато // Збірник наукових праць Полтавського держ. ун-ту ім. В. Г. Короленка. Серія «Екологія. Біологічні науки». – Полтава, 2005. – №4 (43) – С. 22–28.
6. Important Plant Areas of Ukraine / V.A. Onyshchenko (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.

SHL135

Джогуль

(eng: Dzhohul)

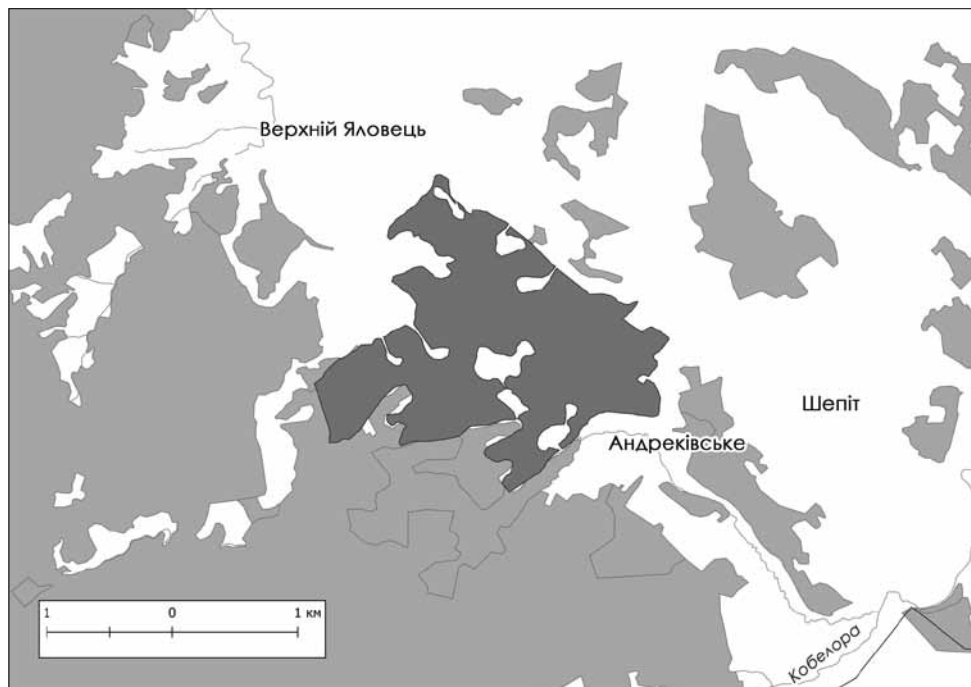
Розташування: Чернівецька область, Путильський район.

Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати).

Площа: 305,45 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту являє собою комплекс сінокошних луків з невеликими ялиновими і буковими лісами із розрідженим деревостаном. Ця територія включає близько 5 % національної популяції вузько-ендемичного виду нігрителя карпатська (*Nigritella carpatca*). Наявна велика популяція дзвоників ріпакоподібних (*Campanula serrata*) – виду з Резолюції 6 Бернської конвенції, для збереження популяцій якого за результатами біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території в альпійському біогеографічному регіоні (оцінка «IN MOD»). Проектований об'єкт є гарним прикладом видового багатства гірських луків зі значною присутністю кількох видів орхідних (*Orchidaceae*).

На території об'єкту виявлені також види з Червоної книги України: гронянка півмісяцева (*Botrychium lunaria*), осока затінкова (*Carex umbrosa*), язичок зелений (*Coeloglossum viride*), билинець довгорогий (*Gymnadenia conopsea*), псевдорхіс білуватий (*Leucorchis albida*), лілія лісова (*Lilium martagon*), зозуліні сльози яйцеподібні (*Listera ovata*), чорнянка (нігрітеля) карпатська (*Nigritella carpatca*), траунштейнера куляста (*Traunsteinera globosa*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.71	76	G	B	C	B	C
E2.2	109	G	A	C	B	C
E3.4	2.5	G	A	C	B	C
G1.6	26	G	A	C	B	C
G3.1B	40	G	B	C	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
P	4070	<i>Campanula serrata</i>	yes	p	1000	2000	i	C	G	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Марущак О. Ю. Куземко А. А.

Список літератури:

1. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – 452 с.
2. Important Plant Areas of Ukraine / V.A. Onyshchenko (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p.
3. Teppner H., Klein E., Drescher A., Zahulskij M. *Nigritella carpatca* (Orchidaceae) – ein Reliktendemit der Ost-Karpaten // Phyt. Annales rei botanicae. – 1994. – 34, № 2. – P. 169–187.

SHL136

Василівські і Розкопинські яри

(eng: Vasylivskiyi i Rozkopynskiyi yary)

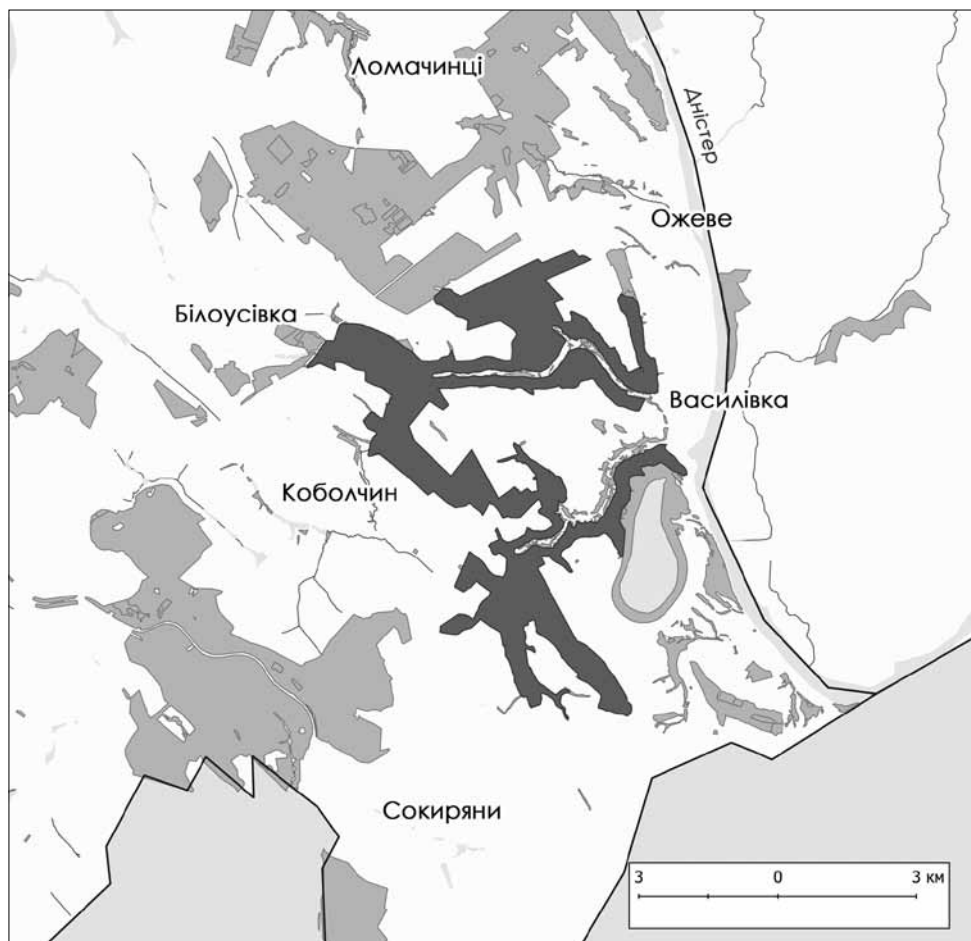
Розташування: Чернівецька область, Сокирянський район.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 2026,51 га.

Опис і важливість збереження території

Значні площі на території пропонованого об'єкту зайняті лісовими оселищами, для збереження яких за результатами біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar ALP (Carpathians) – CON – PAN, 11-13 May 2016, Chisinau, Moldova) до Смарагдової

мережі в Україні мають бути додані нові території у континентальному біогеографічному регіоні: G1.7 (оцінка IN MOD) і G1.A1 (оцінка IN MOD). Крім того, тут наявна чисельна популяція виду, включеного до Резолюції 6 Бернської конвенції – рябчика гірського (*Fritillaria montana*). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: клокичка периста (*Staphylea pinnata*) і аконіт Бессера (*Aconitum besserianum*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	4	G	A	C	A	C
G1.7	960	G	A	C	A	C
G1.A1	1000	G	A	C	A	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
P	2292	<i>Fritillaria montana</i>	yes	p	3000	5000	i	R	G	D	A	A	C

Автори стандартної форми даних:

Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Марущак О. Ю., Куземко А. А.

Список літератури:

1. Волюца О. Д. *Fritillaria montana* Норре у флорі Чернівецької області // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 293: Біологія. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 31–34.
2. Волюца О. *Euonymus nana* M. Bieb. (Celastraceae) – новий вид для флори ПрутДністровського межиріччя (в межах України) // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Серія Біологія / Матеріали Міжнародної наукової конференції «Проблеми вивчення та охорони біорізноманіття Карпат та прилеглих територій» (Івано-Франківськ, 8-9 листопада 2007р.). – Вип. VII-VIII. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. – С. 51–52.
3. Волюца О. Д. Нові місцезнаходження видів роду *Pulsatilla* Mill. (Ranunculaceae) на території Північно-Бессарабського геоботанічного округу (Чернівецька область) // «Молодь у вирішенні регіональних та транскордонних проблем екологічної безпеки»: Матеріали Шостої Міжнародної наукової конференції (м. Чернівці, 11–12 травня 2007 року). – Чернівці: Зелена Буковина, 2007. – С. 59–61.
4. Волюца О. Д., Токарюк А. І. Стан популяції *Fritillaria montana* Норре (Liliaceae) в околицях м. Сокиряни (Чернівецька область) // «Молодь та поступ біології»: Збірник тез IV Міжнародної конференції студентів і аспірантів (7–10 квітня 2008 року, м. Львів). – Львів, 2008. – С. 119–120.
5. Каземірська М. А., Чорней І. І. *Fritillaria montana* Норре (Liliaceae): географічна характеристика, поширення в Україні // Науковий вісник Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – 2010. – Т. 2, Вип. 3. – С. 63–68.
6. Каземірська М. А., Чорней І. І. Вікова та просторова структури популяції *Fritillaria montana* Норре у Прут-Дністровському межиріччі // Біологічні системи. – 2010. – Т. 2, Вип. 2. – С. 62–66.
7. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
8. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: Друкарт, 2010. – С. 85–87.

SHL137

Агайманийський під

(eng: Ahaymany depression)

Розташування: Херсонська область, райони: Іванівський, Новотроїцький.

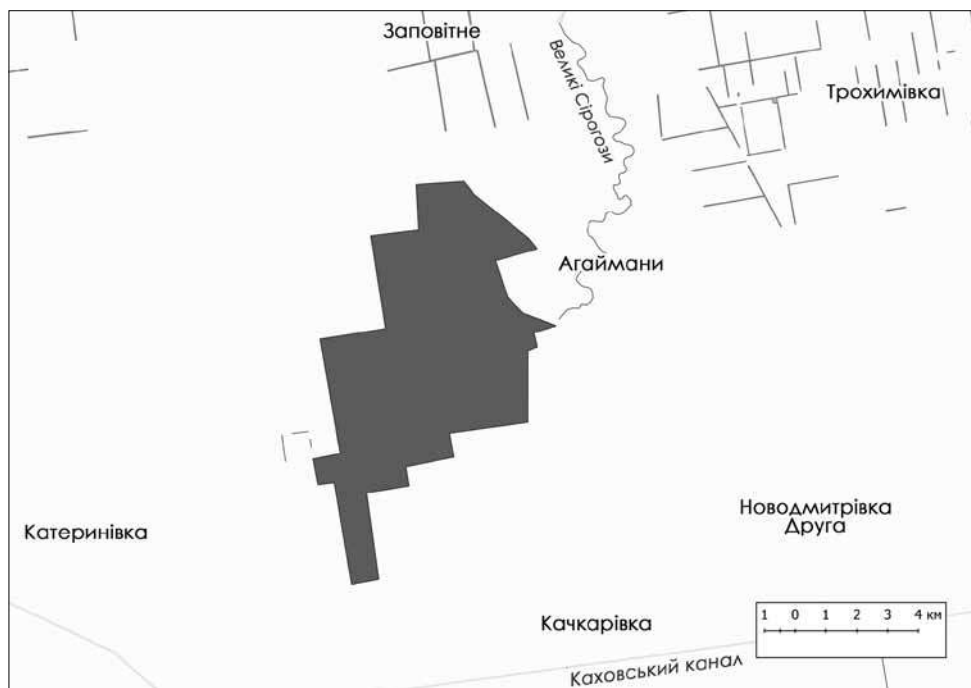
Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 4849,16 га.

Опис і важливість збереження території

Рослинність пропонованого об'єкту репрезентують ефемерні, лучні, лучно-болотні та різною мірою остепнені фітоценози днища поду, приурочені до короткочасного періоду паводкових підтоплень, що спостерігаються з різною періодичністю; ці комплексні біотопи формуються на специфічних осолоділих ґрунтах та глейосолах і характеризуються досить широкою екологічною амплітудою, з широким спектром гідроконтрастотільних рослин, здатних витримати засуху та стрімко (вибухово) наростити чисельність при короткочасному затопленні.

На території об'єкту представлено оселища типу Х36, нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції. Вертикальна структура травостою: доміанти верхнього трав'яного під'ярусу – *Elytrigia repens* subsp. *pseudocaesia*, *Lythrum virgatum*, *Plomis scythica*, *Beckmannia eruciformis*, *Schoenoplectus lacustris*, *Butomus umbellatus*,

Gratiola officinalis, *Inula britannica*, *Phalacrochena inuloides*, *Alopecurus pratensis* та ін. У нижньому домінують *Elatine alsinastrum*, *E. hungarica*, *Myosurus minimus*, *Lotus angustissimus*, *Pycreus flavescens*, *Rorippa brachycarpa* тощо.

Присутні 1 вид рослин і 28 видів тварин, включені до Резолюції 6 Бернської конвенції, а також інші 9 видів рослин та 8 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: гуска білолоба (*Anser albifrons*, звичайно на зимівлі, до 3000 особин), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), коловодник звичайний (*Tringa totanus*, спорадично, гніздиться, до 10 особин), крижень (*Anas platyrhynchos*, звичайно, на зимівлі, 10 особин), крук (*Corvus corax*, зрідка, гніздиться, 2 особини), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), перепілка (*Coturnix coturnix*, звичайний, гніздиться, до 10 особин), чайка (*Vanellus vanellus*, звичайний, гніздиться, до 10 особин), чапля сіра (*Ardea cinerea*, зрідка, сезонні кочівлі, до 10 особин), яструб великий (*Accipiter gentilis*, зрідка, у суміжних населених пунктах, 2 особини), яструб малий (*Accipiter nisus*, зрідка, на зимівлі, 2 особини), сова вухата (*Asio otus*, зрідка, у суміжних населених пунктах, до 10 особин), одуд (*Upupa epops*, спорадично, до 10 особин), зимняк (*Buteo lagopus*, звичайний, до 10 особин), казарка червоноголова (*Rufibrenta ruficollis*, на зупинках, до 100 особин), канюк звичайний (*Buteo buteo*, зрідка, на прольоті), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*, звичайний, 10 особин). На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: залізняка скіфський (*Phlomis scythica*), тюльпан скіфський (*Tulipa scythica*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Megascolia maculata*), тушканчик великий (*Allactaga major*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкакий (*Ascalaphus macaronius*) та види з червоного списку IUCN: пустельниця жорстка (*Eremogone rigida*), гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льонок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види рослин і тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Carabus hungaricus* (оцінка IN MOD/CD), *Vipera ursinii* (оцінка IN MOD/CD).

На території пропонуваного об'єкту виявлені види, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель сирій (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD/CD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), лунь лучний (*Circus pygargus*, оцінка IN MOD/CD), вівсянка садова (*Emberiza hortulana*, оцінка IN MOD/CD), дерихвіст лучний (*Glareola pratincola*, оцінка IN MIN/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	4800	G	C	B	C	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	10000	i	C	G	C	C	C	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	w	100	300	i	V	M	B	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c	2000	7000	i	R	M	C	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	10	100	i	C	G	D	B	C	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	c	2	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	2	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	w	1	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		c	2	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A379	<i>Emberiza hortulana</i>		r	5	10	p	C	M	D	B	C	C
B	A135	<i>Glareola pratincola</i>		c	1	2	i	R	M	D	C	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	500	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. *Веденьков Е. П.* Специфика растительности Большого Чапельского пода // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова»: Проблеми біомоніторингу та збереження біорізноманіття. – Асканія-Нова, 1998. – С. 20–25.
2. *Гавриленко В. С.* Особенности фенологии, динамики численности и характер пребывания журавлей в биосферном заповеднике «Аскания-Нова» / В. С. Гавриленко, М. А. Листопадский, А. С. Мезинов // Бранта. – 2012. – Вып. 15. – С. 46–56.
3. *Гавриленко В. С., Старовойтова Т. В.* Особенности весенней миграции серого журавля через Биосферный заповедник «Аскания-Нова» и сопредельные территории в 2018 г. // Информационный бюллетень Рабочей группы по журавлям Евразии. 2018. №14. М. – С.32–35.
4. *Листопадський М. А.* Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезинов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т.16. – С. 30–45.
5. Растительность подов // Растительный и животный мир юга Украинской ССР и северного Крыма. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – С. 22–24.
6. *Старовойтова Т. В.* До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С.145– 146.
7. *Шалит М. С.* Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
8. *Шаповал В. В.* До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра. Класи: Isoeto-Nanojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. С. – 15–48.
9. *Шаповал В. В.* Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL138

Барнашівський під

(eng: Barnashivsky depression)

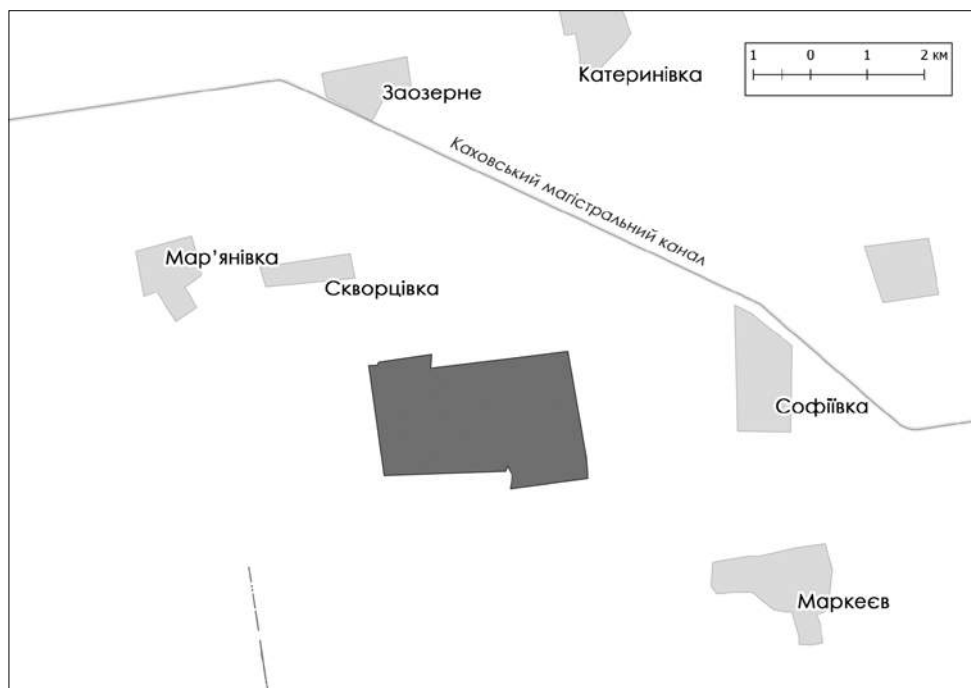
Розташування: Херсонська область, райони: Каховський та Новотроїцький.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 737,53 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасовими солонуватими водоймами, які займають площу від 1000 га при сильних повенях (що затоплюють прилеглі агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому ефемерна водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною, остепненими луками та лучними степами. На території об'єкту представлено оселища Е1.2 та Х36 (нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції) зі своєрідною флорою і фауною. Присутні один вид рослин і 15 видів тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 7 видів рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Оселище Е1.2 репрезентує периферію поду або усю його площу у сухі періоди. Також серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: горобець польовий (*Passer montanus*, гніздиться, до

10 особин), гуска білолоба (*Anser albifrons*, звичайно на зимівлі, до 3000 особин), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), зимняк (*Buteo lagopus*, звичайний, до 10 особин), канюк звичайний (*Buteo buteo*, зрідка, на прольоті), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*, звичайний, 10 особин).

На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: плакун чебрецелистий (*Lythrum thymifolia*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види що входять до червоного списку IUCN: гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льонок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Carabus hungaricus* (оцінка IN MOD/CD), *Vipera ursinii* (оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені також види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель сірий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD/CD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), лунь лучний (*Circus pygargus*, оцінка IN MOD/CD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MIN/IN MOD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	700	G	C	B	C	B
E1.2	35	G	C	B	C	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	1000	i	C	G	C	C	C	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	w	100	300	i	V	M	B	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c	2000	5000	i	R	M	C	C	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	10	100	i	C	G	D	B	C	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	c	1000	2000	i	C	G	D	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	500	i	R	M	D	B	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Гавриленко В. С. Матеріали до резервування та оптимізації режиму цілинних територій регіону Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна УААН у контексті розбудови регіональної екомережі / В. С. Гавриленко, В. В. Шаповал, І. К. Поліщук, В. П. Думенко, М. А. Листопадський // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2009. – Т. 11. – С. 20–34.
2. Листопадський М. А. Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезінов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т.16. – С. 30–45.
3. Старовойтова Т. В. До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С. 145–146.
4. Шалит М. С. Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
5. Шаповал В. В. До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижнього-го Дніпра. Класи: Isoetonojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
6. Шаповал В. В. Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL139

Чорна долина

(eng: Black valley)

Розташування: Херсонська область, райони: Каховський, Чаплинський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 494,02 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасові солонуваті водойми займають площу від 600 га при сильних повенях (що затоплюють прилеглі агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною, остепненими луками та лучними степами. Південно-східні відроги поду у сухі періоди репрезентує оселище E1.2. На території об'єкту представлено також оселища типу E1.2 та X36 (нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції) зі своєрідною флорою і фауною. Присутні один вид рослин і 25 видів тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 6 видів рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: баклан великий (*Phalacrocorax carbo*,

звичайний, 5-10 особин), гуска сіра (*Anser anser*, на прольоті, до 30 особин), коловодник звичайний (*Tringa totanus*, на прольоті, до 10 особин), крижень (*Anas platyrhynchos*, звичайний, на зимівлі, 200 особин), лебідь-шипун (*Cygnus olor*, звичайний, літування, до 20 особин), лиска (*Fulica atra*, (спорадично, 30-60 особин), мартин жовтоногий (*Larus cachinnans*, звичайний, 20 особин), мартин звичайний (*Larus ridibundus*, звичайний, 30 особин), пірникоза велика (*Podiceps cristatus*, (звичайний, до 20 особин), попелюх *Aythya ferina* (пролітний, 100 особин), свищ (*Anas penelope*, пролітний, до 10 особин), чайка (*Vanellus vanellus*, на прольоті, до 10 особин), чапля сіра (*Ardea cinerea*, звичайний, до 10 особин), чирянка велика (*Anas querquedula*, на прольоті, до 20 особин), чирянка мала (*Anas crecca*, на прольоті, до 30 особин), широконоска (*Anas clypeata*, на прольоті, до 10 особин), одуд (*Utrupa epops*, спорадично, до 5 особин), плиска біла (*Motacilla alba*, спорадично, до 10 особин), ластівка сільська (*Hirundo rustica*, звичайний, 20-50 особин), бджолоїдка (*Merops apiaster*, звичайний, гніздиться, до 60 особин). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: плакун чебрецелистий (*Lythrum thymifolia*), руслиця угорська (*Elatine hungarica*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види з червоного списку IUCN: гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льоннок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Carabus hungaricus* (оцінка IN MOD/CD), *Vipera ursinii* (оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель сірий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	450	G	C	B	C	B
E1.2	40	G	C	C	C	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	10000	i	C	G	C	C	C	C
B	A339	<i>Lanius minor</i>		c	5	10	i	R	M	D	B	C	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	c	2000	7000	i	R	M	C	C	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	5	10	i	R	G	D	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	4	4	i	R	G	D	B	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		c	5	15	i	R	G	D	C	C	C
B	A166	<i>Tringa glareola</i>		c	5	10	i	R	M	D	C	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	500	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Гавриленко В. С. Матеріали до резервування та оптимізації режиму цілинних територій регіону Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна УААН у контексті розбудови регіональної екомережі / В. С. Гавриленко, В. В. Шаповал, І. К. Поліщук, В. П. Думченко, М. А. Листопадський // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2009. – Т. 11. – С. 20–34.
2. Листопадський М. А. Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезінов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2014. – Т. 16. – С. 30–45.
3. Старовойтова Т. В. До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С.145–146.
4. Шалит М. С. Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
5. Шаповал В. В. До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижньо-го Дніпра. Класи: Isoetonojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
6. Шаповал В. В. Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL140

Домузлинський під

(eng: Domuzlinsky depression)

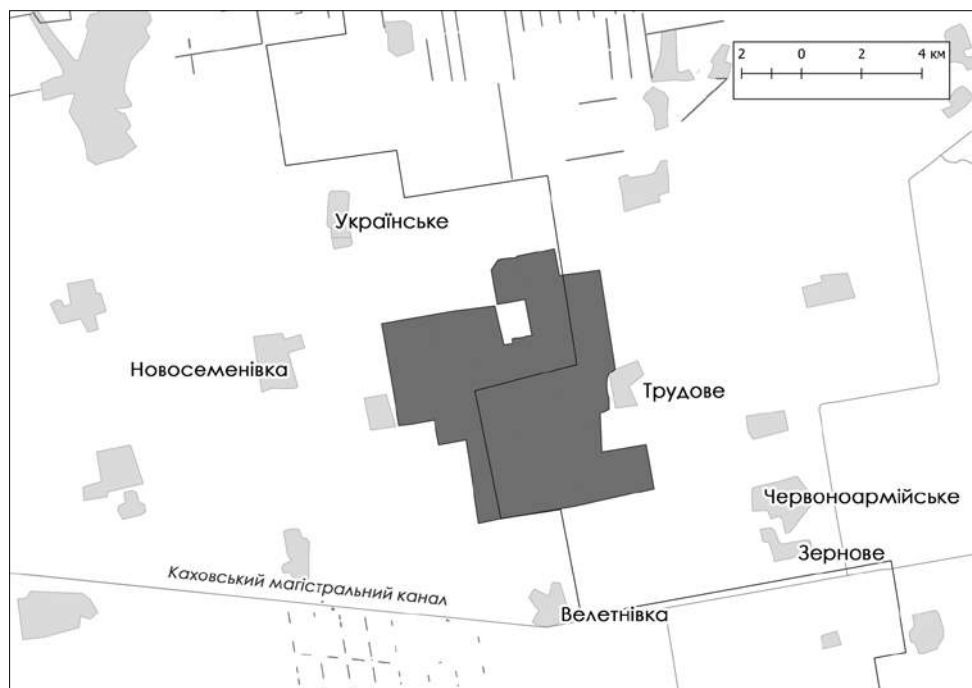
Розташування: Херсонська область, Іванівський район; Запорізька область, Акімовський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 4742,8 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасові солонуваті водойми займають площу від 7500 га при сильних повенях (затоплюючи прилеглі агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною та остепнено-лучною. На території об'єкту представлені оселища типу Х36, нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції зі своєю рідною флорою і фауною. Присутні один вид рослин і 5 видів тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 6 видів рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: боривітер звичайний *Falco tinnunculus* (звичайний, 10 особин), горобець по-

льовий (*Passer montanus*, спорадично, гніздиться, до 10 особин), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), перепілка (*Coturnix coturnix*, звичайний, гніздиться, до 10 особин). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: залізник скіфський (*Phlomis scythica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види з червоного списку IUCN: гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), еремогоне жорстка (*Eremogone rigida*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: турун угорський (*Carabus hungaricus*, оцінка IN MOD/CD), гадюка степова (*Vipera ursinii*, оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлений кібчик (*Falco vespertinus*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	4740	G	C	B	C	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	10000	i	C	G	C	C	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	10	100	i	C	G	D	B	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	200	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. *Веденьков Е. П.* Специфика растительности Большого Чапельского пода // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова»: Проблеми біомоніторингу та збереження біорізноманіття. – Асканія-Нова, 1998. – С 20–25.
2. *Гавриленко В. С.* Особенности фенологии, динамики численности и характер пребывания журавлей в биосферном заповеднике «Аскания-Нова» / В. С. Гавриленко, М. А. Листопадский, А. С. Мезинов // Бранта. – 2012. – Вып. 15. – С. 46–56.
3. *Гавриленко В. С., Старовойтова Т. В.* Особенности весенней миграции серого журавля через Биосферный заповедник «Аскания-Нова» и сопредельные территории в 2018 г. // Информационный бюллетень Рабочей группы по журавлям Евразии. – 2018. №14. – М. – С.32–35.
4. *Листопадський М. А.* Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезинов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т.16. – С. 30–45.
5. *Растительность подов* // Растительный и животный мир юга Украинской ССР и северного Крыма. – К.: Изд-во АН УССР, 1952. – С. 22–24.
6. *Старовойтова Т. В.* До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С.145–146.
7. *Шалит М. С.* Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
8. *Шаповал В. В.* До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижнього-го Дніпра. Класи: Isoetonojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
9. *Шаповал В. В.* Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL141

Зелений під

(eng: Green depression)

Розташування: Херсонська область, Каховський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 1579,97 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасові солонуваті водойми займають площу від 1000 га при сильних повенях (затоплюючи прилеглі агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною, остепненими луками та лучними степами. Західний схил поду або уся його площа у сухі періоди представлена оселищем Е1.2. На території об'єкту представлено також оселища Е1.2 та Х3Б (нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції) зі своєрідною флорою і фауною. Присутні один вид рослин і 32 види тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 9 видів рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: жайворонок польовий (*Alauda arvensis*, звичайний, гніздиться, до 120 особин),

крижень (*Anas platyrhynchos*, звичайний, на зимівлі, 100 особин), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 30 особин), чапля сіра (*Ardea cinerea*, звичайний, до 40 особин), яструб великий (*Accipiter gentilis*, зрідка, у суміжних населених пунктах, 2 особини), одуд (*Upupa epops*, спорадично, до 5 особин), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*, звичайний, 5 особин), галагаз (*Tadorna tadorna*, спорадично, до 10 особин), бджолоїдка (*Merops apiaster*, звичайний, гніздиться, до 100 особин), ластівка сільська (*Hirundo rustica*, звичайний, 20-50 особин), очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus*, звичайний, гніздиться, до 60 особин), плиска біла (*Motacilla alba*, спорадично, до 10 особин), плиска чорноголова (*Motacilla feldegg*, спорадично, до 10 особин), баклан великий (*Phalacrocorax carbo*, звичайний, до 20 особин), гуска сіра (*Anser anser*, на прольоті, до 20 особин), лебідь-шипун (*Cygnus olor*, звичайний, літування, до 160 особин), лиска (*Fulica atra*, спорадично, 30-60 особин), посмітюха (*Galerida cristata*, спорадично, до 20 особин), попелюх (*Aythya ferina*, пролітний, 100-150 особин), свищ (*Anas penelope*, пролітний, до 50 особин), чернь червонодзьоба (*Netta rufina*, пролітний, 20-30 особин), чернь чубата (*Aythya fuligula*, пролітний, 80-100 особин), чирянка велика (*Anas querquedula*, пролітний, 40 особин), широконосіска (*Anas clypeata*, пролітний, до 10 особин), пірникоза велика (*Podiceps cristatus*, звичайний, гніздиться, до 20 особин). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: плакун чебрецелистий (*Lythrum thymifolia*), залізняка скіфський (*Phlomis scythica*), тюльпан скіфський (*Tulipa scythica*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види з червоного списку IUCN: гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льонок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Carabus hungaricus* (оцінка IN MOD/CD), *Vipera ursinii* (оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), квак (*Nycticorax nycticorax*, оцінка IN MOD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	1500	G	B	B	C	B
E1.2	70	G	C	C	C	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	10000	i	C	G	C	C	C	C
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>		c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		c	5	5	i	R	M	D	B	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		c	5	5	i	R	M	D	B	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	5	10	i	C	G	D	B	C	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>		c	5	5	i	C	G	D	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	5	5	i	C	G	D	B	C	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	5	10	i	C	G	D	B	C	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		r	50	80	i	C	G	D	B	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		c	2	2	i	R	G	D	C	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	500	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних: Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Маруцак О. Ю.

Список літератури:

1. Гавриленко В. С. Матеріали до резервування та оптимізації режиму цілинних територій регіону Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна УААН у контексті розбудови регіональної екомережі / В. С. Гавриленко, В. В. Шаповал, І. К. Поліщук, В. П. Думенко, М. А. Листопадський // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2009. – Т. 11. – С. 20–34.
2. Листопадський М. А. Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезінов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т.16. – С. 30–45.
3. Старовойтова Т. В. До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С. 145–146.
4. Шалит М. С. Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
5. Шаповал В. В. До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра. Класи: Isoetonojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
6. Шаповал В. В. Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL142

Сиваський під

(eng: Sivashic depression)

Розташування: Херсонська область, Новотроїцький район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 1548,61 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасові солонуваті водойми займають площу від 300 га при повенях (затоплюючи прилеглі

агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною, остепненими луками та лучними степами, поширеними на солонцюватих відмінах ґрунту. Верхів'я схилів поду – близько 1000 га займає оселище Е1.2, засолені оселища займають близько 200 га. Контури і площі оселищ флюктуують залежно від ступеня зволоження. На території об'єкту представлено оселища типів Е1.2, А2.5 та Х36 (нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції) зі своєрідною флорою і фауною. Присутні один вид рослин і 41 вид тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 4 види рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: бджолоїдка (*Merops apiaster*, звичайний, до 100 особин), галагаз (*Tadorna tadorna*, спорадично, до 10 особин), казарка червоновола (*Rufibrenta ruficollis*, на зимівлі, до 100 особин), ластівка сільська (*Hirundo rustica*, звичайний, 20-50 особин), одуд (*Upupa epops*, спорадично, до 5 особин), очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus*, звичайний, 20-30 особин), плиска біла (*Motacilla alba*, спорадично, до 10 особин), баклан великий, (*Phalacrocorax carbo*, звичайний, до 20 особин), грицик великий (*Limosa limosa*, на прольоті, до 10 особин), гуска білолоба (*Anser albifrons*, звичайний, на зимівлі, 100 особин), гуска сіра (*Anser anser*, на прольоті, до 20 особин), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*, звичайний, гніздиться, до 80 особин), крижень (*Anas platyrhynchos*, звичайний, на зимівлі, 200 особин), коловодник звичайний (*Tringa totanus*, на прольоті, 400-500 особин), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 30 особин), лебідь-шипун (*Cygnus olor*, звичайний, літування, до 50 особин), лиска (*Fulica atra*, спорадично, 30-60 особин), мартин звичайний (*Larus ridibundus*, звичайний, 60-150 особин), мартин каспійський (*Larus ichthyaetus*, звичайний, 30-50 особин), попелюх (*Aythya ferina*, звичайний, гніздиться, 80-200 особин), свищ (*Anas penelope*, пролітний, до 50 особин), чапля сіра (*Ardea cinerea*, звичайний, 10-20 особин), чернь червонодзьоба (*Netta rufina*, звичайний, гніздиться, 20-30 особин), чернь чубата (*Aythya fuligula*, пролітний, 80-100 особин), чирянка велика (*Anas querquedula*, на прольоті, до 20 особин), чирянка мала (*Anas crecca*, на прольоті, до 30 особин), широконоска (*Anas clypeata*, пролітний, до 10 особин). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види з червоного списку IUCN: гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льонок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: турун угорський (*Carabus hungaricus*, цінка IN MOD/CD), гадюка степова (*Vipera ursinii*, оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель сирій (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD),

кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MIN/IN MOD), Жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*, оцінка IN MOD/CD), Шилодзьбка (*Recurvirostra avosetta*, оцінка IN MOD), дерихвіст лучний (*Glareola pratincola*, оцінка IN MIN/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	1000	G	B	B	C	B
E1.2	500	G	C	C	C	B
A2.5	40	G	D	C	C	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	100	500	i	C	G	C	C	C	C
B	A166	<i>Tringa glareola</i>	yes	c	20	50	i	R	M	B	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	c	2000	5000	i	R	M	C	C	C	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		r	50	80	i	C	G	C	B	C	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		c	5	10	i	R	G	D	B	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	4	6	i	R	G	D	B	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		c	5	10	i	C	G	D	C	C	C
B	A176	<i>Larus melanocephalus</i>		c	400	500	i	C	G	C	B	C	C
B	A027	<i>Casmerodius albus</i>		c	15	25	i	R	G	D	C	C	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	c	20	200	i	C	M	C	B	C	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>		c	1	5	i	C	G	D	B	C	C
B	A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>		r	10	60	i	C	G	D	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Population	Conservation	Isolation
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>		c	100	140	i	V	M	C	C	C	C
B	A135	<i>Glareola pratincola</i>		r	50	70	i	R	M	D	C	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	50	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	500	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Гавриленко В. С. Матеріали до резервування та оптимізації режиму цілинних територій регіону Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна УААН у контексті розбудови регіональної екомережі / В. С. Гавриленко, В. В. Шаповал, І. К. Поліщук, В. П. Думенко, М. А. Листопадський // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2009. – Т. 11. – С. 20–34.
2. Листопадський М. А. Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезінов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т.16. – С. 30–45.
3. Старовойтова Т. В. До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С.145–146.
4. Шалит М. С. Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
5. Шаповал В. В. До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижньо-го Дніпра. Класи: Isoetonojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
6. Шаповал В. В. Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL143

Малий Чапельський під

(eng: Small Chapelsk depression)

Розташування: Херсонська область, Чаплинський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 1022,42 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту представлена пульсуючими оселищами – тимчасові солонуваті водойми займають площу від 984 га (максимум 2010 р.) при сильних повенях (затоплюючи прилеглі агроценози) до 0 у періоди посух, при цьому водна та лучно-болотна рослинність заміщується лучною, остепненими луками та лучними степами. На території об'єкту представлені оселища типу E1.2 та X36 (нещодавно включеного до Резолюції 4 Бернської конвенції) зі своєю флорою і фауною. Характерні види судинних рослин: *Plomis scythica*, *Ferula euxina*, *Phalacrachena inuloides*, *Allium regelianum*, *Elatine alsinastrum*, *E. hungarica*, *Elytrigia repens subsp. pseudo-caesia*, *Lythrum borysthenicum*, *L. microphyllum*, *L. virgatum*, *Gratiola officinalis*, *Juncus sphaerocarpus*, *Carex melanostachya*, *C. praecox*, *Poa angustifolia*, *Inula britannica*, *Myosurus minimus*, *Beckmannia eruciformis*, *Lotus angustissimus*. Присутні один вид рослин

і 21 вид тварин з Резолюції 6 Бернської конвенції з популяціями різними за чисельністю та статусом перебування, а також інші 12 видів рослин та 6 видів тварин, що охороняються на національному та міжнародному рівнях. Серед орнітофауни поду трапляються наступні види птахів: боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*, звичайний, 5 особин), зимняк (*Buteo lagopus*, на зимівлі, до 5 особин), канюк звичайний (*Buteo buteo*, зрідка, на прольоті), одуд (*Upupa epops*, спорадично, до 10 особин), плиска біла (*Motacilla alba*, спорадично, до 10 особин), плиска чорноголова (*Motacilla feldegg*, спорадично, до 10 особин), горобець польовий (*Passer montanus*, спорадично, гніздиться, до 10 особин), гуска білолоба (*Anser albifrons*, звичайно на зимівлі, до 200 особин), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*, звичайний, гніздиться, до 120 особин), крижень (*Anas platyrhynchos*, звичайно, на зимівлі, 100 особин), крук (*Corvus corax*, рідка, гніздиться, 2 особини), куріпка сіра (*Perdix perdix*, звичайний, гніздиться, до 100 особин). На території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: плакун чебрецелистий (*Lythrum thymifolia*), ситник кулястоплодий (*Juncus sphaerocarpos*), руслиця угорська (*Elatine hungarica*), залізник скіфський (*Phlomis scythica*), тюльпан скіфський (*Tulipa scythica*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), сколія-гігант (*Scolia maculata*), махаон (*Papilio machaon*), вусач-коренеїд хрестоносець (*Dorcadion equestre*), аскалаф строкатий (*Ascalaphus macaronius*), та види з червоного списку IUCN: еремогоне жорстка (*Eremogone rigida*), гвоздика ланцетна (*Dianthus lanceolatus*), льонок Біберштейна (*Linaria biebersteinii*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: турун угорський (*Carabus hungaricus*, оцінка IN MOD/CD), гадюка степова (*Vipera ursinii*, оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Grus grus* (оцінка IN MOD/CD), *Himantopus himantopus* (оцінка IN MOD), *Tadorna ferruginea* (оцінка IN MIN/IN MOD), *Melanocorypha calandria* (оцінка IN MOD/CD), *Glareola pratincola* (оцінка IN MIN/CD), *Buteo rufinus* (оцінка IN MOD/CD), *Falco vespertinus* (оцінка IN MOD/CD), *Emberiza hortulana* (оцінка IN MOD/CD), *Glareola pratincola* (оцінка IN MIN/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
X36	1000	G	C	B	C	B
E1.2	20	G	D	C	C	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Global
P	2280	<i>Allium regelianum</i>		p	500	10000	i	C	G	C	C	C	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	w	10	100	i	V	M	B	C	B	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		r	50	100	i	C	G	D	B	C	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c	500	2000	i	R	M	C	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	5	10	i	C	G	D	B	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		c	5	10	i	C	G	D	C	C	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	2	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	w	1	2	i	R	G	D	C	C	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	c	20	100	i	C	M	C	B	C	C
B	A379	<i>Emberiza hortulana</i>		r	5	10	p	C	M	D	B	C	C
B	A135	<i>Glareola pratincola</i>		c	1	2	i	R	M	D	C	C	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	M	C	C	C	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p	100	300	i	R	M	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних: Шаповал В. В., Старовойтова Т. В., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Гавриленко В. С. Матеріали до резервування та оптимізації режиму цілинних територій регіону Біосферного заповідника «Асканія-Нова» імені Ф.Е. Фальц-Фейна УААН у контексті розбудови регіональної екомережі / В. С. Гавриленко, В. В. Шаповал, І. К. Поліщук, В. П. Думенко, М. А. Листопадський // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2009. – Т. 11. – С. 20–34.
2. Листопадський М. А. Роль подових екосистем у формуванні водно-болотних орнітокомплексів Дніпровсько-Молочнянського межиріччя / М. А. Листопадський, В. С. Гавриленко, О. С. Мезінов, П. П. Чегорка // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» – 2014. – Т. 16. – С. 30–45.
3. Старовойтова Т. В. До питання сучасного стану подових екосистем межиріччя Дніпро – Молочна // Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4-6 липня 2018 р.) – К.: ДІА, 2018. – С. 145–146.
4. Шалит М. С. Великий Чапельський під та його рослинність року 1927-1928 // Вісті Держ. Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова). – 1930. – Т. VII. – С. 165–199.
5. Шаповал В. В. До синтаксономії рослинності депресій Лівобережжя Нижньо-го Дніпра. Класи: Isoetanojuncetea Br.-Bl. & R. Tx. ex Westhoff & al. 1946, Molinio-Arrhenatheretea R. Tx. 1937 та Festuco-Brometea Br.-Bl. & R. Tx. in Br.-Bl. 1949 // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова». – 2006. – Т. 8. – С. 15–48.
6. Шаповал В. В. Флора та рослинність депресій Лівобережжя Нижнього Дніпра : дис... канд. біол. наук: 03.00.05 / УААН; Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр. – Ялта, 2007. – 314 арк. : іл. – Бібліогр.: арк. 170–208.

SHL144

Пониззя долини річки Серет

(eng: Lower Seret river valley)

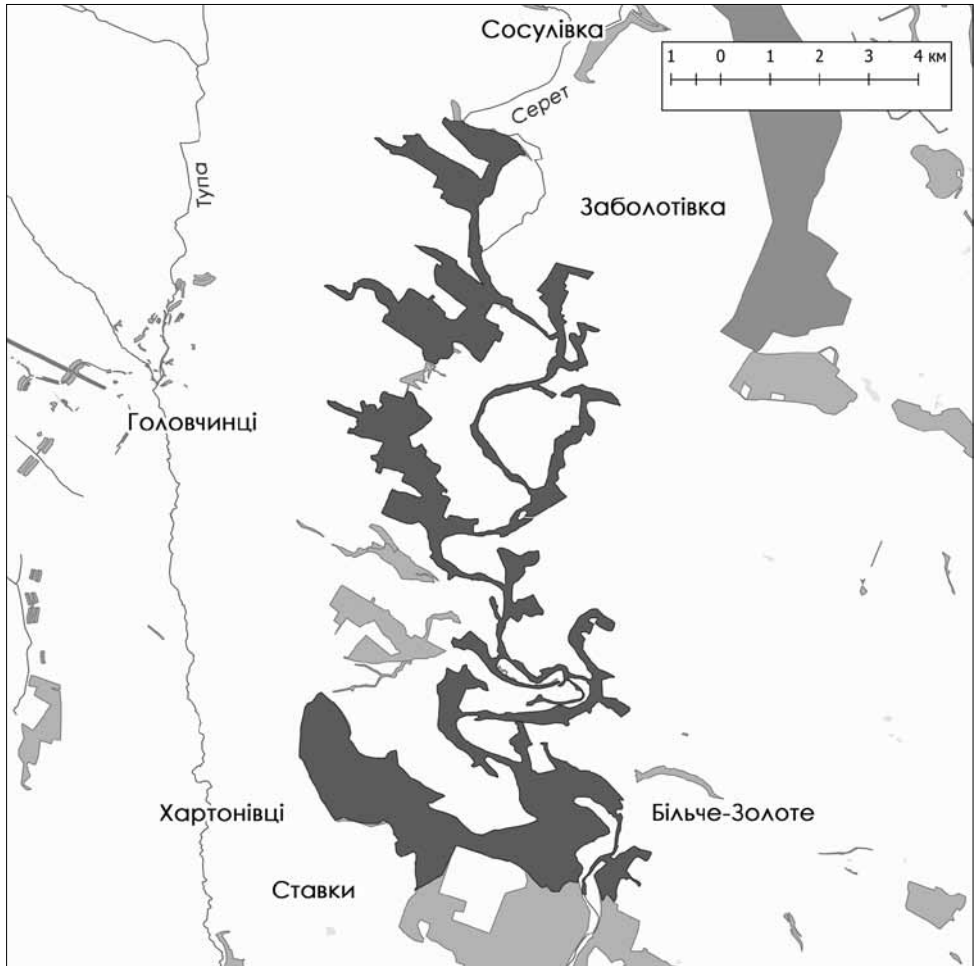
Розташування: Тернопільська область, райони: Чортківський, Борщівський, Заліщицький.

Біогеографічний регіон: Континентальний.

Площа: 2541,86 га.

Опис і важливість збереження території

Долина річки Серет характеризується високою різноманітністю видів і біотопів. Річка Серет – ліва притока Дністра. Долина Серет в межах каньйону є древньою, як це спосте-

рігається за осадовими породами від епохи палеозою до кайнозойської ери. У деяких місцях каньйон замикається силурійськими породами, але ядро каньйону утворено густими девонськими відкладеннями. Значну територію займають родовища мезозойської ери: вапняки, пісковики і доломіти. У верхній частині зустрічаються кристалічні гіпси і сарматські вапняки. Крім порід основного (лужного) складу також включені кислотні пісковики. Рельєф території поєднує в собі дрібні береги, скельні стіни і виступи, які розділені горизонтально, мають вигляд плит (виступів у вигляді полиць) або вертикально у вигляді стовбурових утворень. На території пропонованого об'єкту існує багато видів, перелічених у резолюціях Бернської конвенції, і дуже рідкісні оселища, утворені на карбонатних породах. Тут також росте велика кількість видів рідкісних рослин, включених до Червоної книги України та регіонального червоного списку Тернопільської області: костянець волосоподібний (*Asplenium trichomanes*), селезінник муровий (*Asplenium ruta-muraria*), часник гірський (*Allium lusitanicum*), цибуля подільська (*Allium podolicum*), сеслерія Гейфлера (*Sesleria heufflerana*), волошка Маршалла (*Psephellus marschallianus*), маруна щиткова (*Pyrethrum corymbosum*), авринія скельна (*Aurinia saxatilis*), шавлія поникла (*Salvia nutans*). Також тут підтверджено наявність наступних видів тварин: велика білозубка (*Crocodylus leucodon*), вивірка звичайна (*Sciurus vulgaris*), куна лісова (*Martes martes*), борсук європейський (*Meles meles*), горностаї (*Mustela erminea*), баклан великий (*Phalacrocorax carbo*), чапля сіра (*Ardea cinerea*), лебідь-шипун (*Cygnus olor*), яструб великий (*Accipiter gentilis*), малий яструб (*Accipiter nisus*), сіра куріпка (*Perdix perdix*), лиска (*Fulica atra*), чайка (*Vanellus vanellus*), сова вухата (*Asio otus*), зозуля звичайна (*Cuculus canorus*), слуква (*Scolopax rusticola*), звичайний мартин (*Larus ridibundus*), мартин жовтоногий (*Larus cachinnans*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*), веретінниця ламка (*Anguis fragilis*), ропуха звичайна (*Bufo bufo*), вуж звичайний (*Natrix natrix*), водяний вуж (*Natrix tessellata*), гадюка звичайна (*Vipera berus*), тритон звичайний (*Triturus vulgaris*), ропуха зелена (*Bufo viridis*), райка (*Hyla orientalis*), часничниця (*Pelobates fuscus*), жаба гостроморда (*Rana arvalis*), жаба трав'яна (*Rana temporaria*), жаба ставкова (*Pelophylax lessonae*), жаба озерна (*Pelophylax ridibundus*), жаба їстівна (*Pelophylax esculentus*), крижень (*Anas platyrhynchos*), совка (*Otus scops*), гоголь (*Bucephala clangula*), голуб-синяк (*Columba oenas*), щурка європейська (*Merops apiaster*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD), тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*, оцінка IN MOD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), підорлик малий (*Aquila pomarina*, оцінка IN MIN/CD), крячок чорний (*Chlidonias niger*, оцінка IN MOD/CD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), орел-могильник (*Aquila heliaca*, оцінка IN MOD), осоїд (*Pernis apivorus*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), орел-карлик (*Hieraetus pennatus*, оцінка IN MOD), пугач (*Bubo bubo*, оцінка IN MOD/CD), шуліка чорний (*Milvus migrans*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
C2.34	300	P	A	C	B	B
D5.2	100	P	B	C	B	B
E1.11	300	P	A	C	A	A
E1.2	1000	P	A	C	B	B
F9.1	100	P	B	C	B	B
F3.247	300	P	A	C	A	A
H1		M	A	C	A	A
G1.11		P	B	C	B	B
G1.7		P	B	C	B	B
G1.A		P	B	C	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion
P	4097	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	yes	p	10	1000	p	R	M	A	B	A	A
P	2093	<i>Pulsatilla grandis</i>	yes	p	10	20	p	V	M	D	B	A	C
M	1324	<i>Myotis myotis</i>	yes	p	1	2	i	V	M	D	B	C	C
M	1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	yes	p	1	2	i	V	M	D	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>	yes	p	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	B	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	B	C	C
B	A038	<i>Cygnus cygnus</i>	yes	r	1	4	i	R	M	D	B	C	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A215	<i>Bubo bubo</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	B	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A193	<i>Sterna hirundo</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	B	C	C
B	A197	<i>Chlidonias niger</i>	yes	r	1	2	i	R	M	D	B	C	C
B	A196	<i>Chlidonias hybridus</i>	yes	r	1	2	i	R	M	D	B	C	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>	yes	p	10	30	i	R	M	D	B	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>	yes	p	10	20	i	R	M	D	B	C	C
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>	yes	r	1	2	i	R	G	D	B	C	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	r	3	3	i	R	G	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних:

Вашеняк Ю. А., Вікирчак О. К., Марущак О. Ю.

Список літератури:

1. Башта А. Т. В., Вікирчак О. К. «Зимові (2014 р.) обліки рукокрилих (Chiroptera) у деяких підземеллях території НПП «Дністровський каньйон» і прилеглих ділянок» // Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень», Путила 2015.
2. Вікирчак О. К. Перші підсумки інвентаризації фауни хребетних НПП «Дністровський каньйон» // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Природно-заповідний фонд Львівщини: стан та перспективи розвитку» (4 липня 2013 року, смт. Івано-Франкове). – 2013. – С. 123–128
3. Вікирчак О. К. Вікирчак К. О. Фауна Соколоподібних НПП «Дністровський каньйон» та суміжних територій // Подільські читання: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, (23–24 травня 2013 року). – Тернопіль: СМП «Тайп», 2013. – С. 185–188.
4. Грищенко В. М. Яблонівська-Грищенко Є. Д. Нові дані по рідкісних і маловивчених видах птахів Лісостепу та Полісся України // Беркут. 22 (2). – 2013. – Р. 85–89.
5. Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К. В., Борисенко К. А., Павлачик П. (Paweł Pawlaczuk), Василюк О. В., Марущак О. Ю., Ширяєва Д. В., Куземко А. А., Оскирко О. С. та ін. / під ред. д.б.н. Куземко А. – Київ, 2017. – 304 с.
6. Мандзюк Л. О. Аналіз раритетного компоненту рослинності Заліщицького Придністров'я // Матеріали науково-практичної конференції «Природозаповідання як основна форма збереження біорізноманіття» (20–21 вересня 2012 року). – Кременець ТОВ «ПАПІРУС-К», 2012. – С. 116–122.

SHL145

Донузлавський

(eng: Donuzlavskiy)

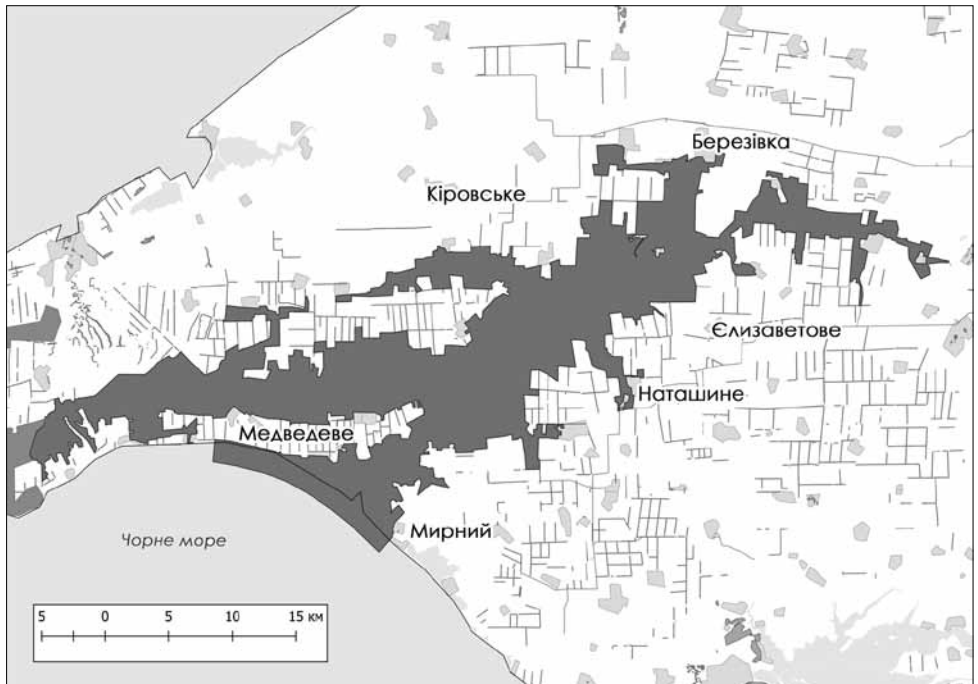
Розташування: Автономна Республіка Крим, райони: Чорноморський, Роздольненський, Первомайський, Сакський.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 50619,18 га.

Опис і важливість збереження території:

Територія пропонуваного об'єкту охоплює систему величезної балки, що починається в околицях с. Зимине і йде повз с. Чехове (Роздольненський район) на захід аж до озера Донузлав, акваторію самого озера та вузьку прибережну смугу з морською акваторією шириною в 1 км. Територія включає балки, місцями з оголеннями вапняків, прилеглі плакорні ділянки, а також кам'янисту грядку; є невеликі ставки і пересихаючий водотік. Степова і петрофітна трав'яниста рослинність різноманітна і на окремих ділянках добре збереглася; в Чеховській балці розвинена деревно-чагарникова рослинність. Навколо ферм (кошар) села Чехове і на деяких ділянках схилів і тальвегів балок – сильний скотозбій і розвинена рудеральна рослинність. У цілину територію місцями вклинюються поля і перелоги. На території сайту представлені водні, прибе-

режно-водні, степові, галофітні та петрофітні типи рослинності. На суші зустрічається 250 видів вищих судинних рослин. Об'єкт включає акваторію озера Донузлав, яке врізається углиб півострова на 30 км, відокремлюючи Тарханкутський півострів від решти Криму. Найбільша глибина озера – 27 м, в гирлі ширина доходить до 8,5 км. У деяких місцях висота берега над рівнем води складає 25 метрів. Ближче до гирла береги пологі, поступово переходять у піщані пляжі. Від моря Донузлав відділений піщаним пересипом довжиною близько 12 км, шириною 0,3-1 км. Озеро Донузлав розділене на дві частини: нижня частина солоня, а північна частина – прісноводна і відділена від основної водойми Аблямітським мостом. Дно озера мулисте, зустрічаються ділянки, покриті морськими травами. На мілководді багато птахів, що гніздяться – чайки, баклани, кулики, качки. Тут також пролягають шляхи сезонної міграції птахів, де вони відпочивають і годуються. В озеро впадає балка Старий Донузлав довжиною 45 км, що має розгалужену мережу з 38 притоків різного порядку. До об'єкту також включена смуга морського узбережжя та акваторії в районі піщаного пересипу оз. Донузлав та коси Беляус.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: астрагал дніпровський (*Astragalus borysthenicus*), морквівниця прибережна (*Astrodaucus littoralis*), пізньоцвіт анкарський (*Colchicum ancycense*), дрік скіфський (*Genista scythica*), мачок жовтий (*Glaucium flavum*), лещиця скупчена (*Gypsophila glomerata*), лампротамніум пухирчатий (*Lamprothamnium papulosum*), люцерна приморська (*Medicago marina*), ковила Браунера (*Stipa brauneri*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), тюльпан Біберштейна (*Tulipa biebersteiniana*), тюльпан Шренка (*Tulipa schrenkii*), полоз жовточеревий (*Dolichopis caspius*), шпак рожевий (*Sturnus roseus*), пісочник морський (*Charadrius alexandrinus*), кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*), журавель степовий (*Anthropoides virgo*), чернь червонодзьоба (*Netta rufina*), кульон середній (*Numenius phaeopus*), кульон великий (*Numenius arquata*), тушкан великий (*Allactaga major*), сліпачок степовий (*Ellobius talpinus*), краб трав'яний (*Carcinus aestuarii*), краб волохатий (*Pilumnus hirtellus*), краб мармуровий (*Pachygrapsus marmoratus*). Крім того, в межах об'єкту зустрічаються і інші раритетні види, що включені в природоохоронні списки різного рангу (ERLVP та / або IUCN RL): пижмо Пачоського (*Tanacetum paczoskii*), холодок прибережний (*Asparagus littoralis*), катран шорсткий (*Crambe aspera*), залізник гібридний (*Phlomis hybrida*), рупія великовусикова (*Ruppia cirrhosa*), чебрець Дзевановського (*Thymus dzevanovskiyi*). Територія об'єкту є типовим місцем зростання для декількох вузько локальних ендеміків: цибуля тарханкутська (*Allium tarkhankuticum*), дрік скіфський (*Genista albida*), юринея брудна (*Jurinea sordida*), чебрець молдавський (*Thymus eupatoriensis*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: тхір степовий (*Mustela eversmannii*, оцінка IN MIN/SR), гадюка степова (*Vipera ursinii*, оцінка IN MOD/CD), черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель степовий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*, оцінка IN MOD), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*, оцінка IN MOD/CD), дерихвіст лучний (*Glareola pratincola*, оцінка IN MIN/CD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD/CD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MOD/IN MIN), чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), чернь білоока (*Aythya nyroca*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), лелка чорний (*Ciconia nigra*, оцінка IN MOD/CD), мартин малий (*Larus minutus*, оцінка IN MOD/CD), крех малий (*Mergus albellus*, оцінка IN MIN), шуліка чорний (*Milvus migrans*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), квак (*Nycticorax nycticorax*, оцінка IN MOD), коровайка (*Plegadis falcinellus*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
A2.2	140	P	B	B	B	C
A2.3	100	P	B	B	B	C
A2.4	150	P	B	B	B	C
A2.5	75	P	B	B	B	C
A2.61	200	P	B	B	B	C
A3	120	P	B	B	B	C
A5	300	P	B	B	B	C
B1.3	340	M	B	B	B	C
B1.4	300	M	B	B	B	C
E1.2	24000	M	C	B	B	C
E3.4	550	M	C	B	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
P	2110	<i>Crambe koktebelica</i>		p				R	DD	C	B	C	C
P	2098	<i>Paeonia tenuifolia</i>		p				R	DD	C	B	C	C
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>		c				R	DD	D	C	B	C
B	A083	<i>Circus macrourus</i>	yes	c				R	DD	D	C	B	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c				R	DD	D	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c				R	DD	C	C	C	C
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	yes	c				R	DD	D	C	B	C
B	A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	yes	c				R	DD	D	C	B	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	w	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	yes	c				R	DD	D	C	B	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		r				R	DD	D	C	B	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	c				V	DD	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A034	<i>Platalea leucorodia</i>	yes	c				V	DD	D	C	B	C
B	A397	<i>Tadoma ferruginea</i>	yes	r				R	DD	D	C	B	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	r	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	w	3	3	i	R	G	D	C	B	C
B	A133	<i>Burhinus oedincnemus</i>		r	1	1	p	R	G	D	C	B	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	3	3	i	R	G	D	C	B	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		r	10	10	i	R	G	D	C	B	C
B	A060	<i>Aythya nyroca</i>		r	27	27	i	R	G	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		c	3	3	i	R	G	D	C	C	C
B	A030	<i>Ciconia nigra</i>	yes	c				R	DD	C	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	6	6	i	R	G	D	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	r	11	11	i	R	G	D	C	B	C
B	A002	<i>Gavia arctica</i>	yes	w	2	2	i	R	M	D	C	B	C
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p				C	DD	D	C	B	C
B	A177	<i>Larus minutus</i>		w	2	3	i	R	G	D	C	B	C
B	A176	<i>Larus melanocephalus</i>		W				R	DD	D	C	B	C
B	A068	<i>Mergus albellus</i>		w	35	35	i	R	G	D	C	C	C
B	A068	<i>Mergus albellus</i>		c	1	2	i	R	G	D	C	C	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	7	7	i	R	G	D	C	B	C
M	2633	<i>Mustela eversmannii</i>		p				R	DD	D	C	C	C
B	A071	<i>Oxyura leucocephala</i>		c				R	DD	D	C	B	C
B	A393	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>		c				R	DD	D	C	B	C
B	A032	<i>Plegadis falcinellus</i>		c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A140	<i>Pluvialis apricaria</i>		c	3000	3000	i	R	G	C	C	B	C
R	1298	<i>Vipera ursinii</i>	yes	p	10	20	i	R	P	D	C	B	C

Автори стандартної форми даних: Садогурська С. С., Василюк О. В.

Список літератури:

1. Андрищенко Ю. А. О гнездовых участках красавки на Украине // Журавли Евразии (распределение, численность, биология). – Москва, 2002. – С. 216–219.
2. Андрищенко Ю. А. Состояние степных территорий Крыма, ценных для сохранения видового разнообразия птиц // Заповедники Крыма 2007. Ч. 2. Зоология. – Симферополь, 2007. – С. 6–10.
3. Андрищенко Ю. А. Положение украинской группировки журавля-красавки в пределах мировой популяции вида // Беркут, 1997. – Т. 6, вып. 1-2. – С. 33–46
4. Андрищенко Ю. А. Состояние степных территорий Крыма, ценных для охраны видового разнообразия птиц // Заповедники Крыма, 2007. – Ч. 2. – Симферополь, 2007. – С. 3–8.
5. Андрищенко Ю. А., Костюшин В. А., Кучеренко В. Н., Попенко В. М. Гуси и другие водно-болотные птицы в сухостепной подзоне Украины зимой 2011/2012 годов // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2015. – Вып. 18. – С. 40–63.
6. Ветров В. В., Стригунов В. И., Милобог Ю. В. Современный статус чеглока в Крыму // Біологія XXI століття: теорія, практика, викладання: Матеріали міжнародної наукової конференції. – К.: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 259–261.
7. Вітер С. Г. Знахідки тварин, за несених до Червоної книги України в АР Крим // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вып. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 114–122.
8. Дойч А. С. Растительность побережья Донузлавского озера в Крыму // Тр. Гос. Никитс. ботан. сада. – Ялта, 1948. – т. 25, Вып. 1 – 2. – С. 62–74.
9. Домашевский С. В. Наблюдения за осенней миграцией хищных птиц на Крымском полуострове // Беркут. – Т. 11. – Вып. 1, 2002. – С. 112–116.
10. Домашевський С. В. Спостереження у 1992–2006 рр. деяких видів птахів, занесених до Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008б. – С. 76–83.
11. Дядичева Е. А. Кинда В. В. Учеты редких и малочисленных видов куликов на Азово-Черноморском побережье в 1996 г. // Авіфауна України: Додаток до журналу Беркут. – Вып.1. – 1998. – С. 33–36.

12. Ена В. Г., Ена Ал. В., Ена Ан. В. Научно-прикладные основы создания Национального Природного парка «Донузлав» в Западном Крыму // Заповедники Крыма – 2007. Материалы IV международной научно-практической конф.(2 ноября 2007 г., Симферополь). – Ч. 1. Ботаника. Общие вопросы охраны природы. – Симферополь, 2007. – 408 с.
13. Кинда В. В., Бескравайный М. М., Дядичева Е. А., Черничко И. И. Черничко Р. Н., Форманюк О. А. Пространственное размещение и численность куликов в зимний период в Азово-Черноморском регионе // Бранта: сборник трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. Выпуск 9. 2006. – Зимовки. – С. 150–183.
14. Котенко Т. И. О распространении степной гадюки, *Vipera renardi* (Reptilia, Viperidae), в западной части равнинного Крыма // Вестн. зоологии. – 2007. – 41, № 5. – С. 422.
15. Котенко Т. И. Предложения по расширению заповедной сети Равнинного Крыма // Заповедники Крыма. Биоразнообразие на приоритетных территориях: 5 лет после Гурзуфа : Материалы II науч. конф. – Симферополь, 2002г. – С. 129–134
16. Котенко Т. И. Ценные степные участки центральной и западной частей Равнинного Крыма и перспективы их сохранения // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття : (Матеріали конф., присвяч. 80-річчю Канів. природ. заповідника ...). – Канів, 2003. – С. 63–66.
17. Кривицкий И. А., Козаков Г. С., Рева П. П. Птицы озера Донузлав // Проблемы изучения фауны юга Украины. Сб. науч. статей. – Одесса Астропринт, Мелитополь Бранта, 1999. С. 80–95.
18. Кучеренко В. М., Прокопенко С. П., Жеребцова Т. А., Жеребцов Д. Ю. Знахідки птахів Червоної книги України у Криму в 2009-2017 рр // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 428–432.
19. Кучеренко В. Н. Зимовка птиц в западном Крыму в 2005-2006 годах // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции – Вып. 10. 2007. – Фаунистика
20. Кучеренко В. Н. Современное состояние авифауны территорий, важных для сохранения биоразнообразия в Западном Крыму // Заповедники Крыма, 2007. – Ч. 2. – Симферополь, 2007. – С. 103–108.
21. Кучеренко В. Н. Банник М. В., Атемасов А. А., Вергелес Ю. И. Сообщества гнездящихся птиц пресных и слабосолёных водоёмов Западного Крыма // Бранта. – 2015. – Вып. 18. – С. 95–109
22. Материалы к Красной Книге Крыма (Вопросы развития Крыма: Научно-практич. дискус.-аналитич. сб. Вып. 13). Симферополь: Таврия-Плюс, 1999. – 164 с.
23. Мильчакова Н. А., Александров В. В. Донная растительность некоторых районов лимана Донузлав (Черное море) // Экол. моря. – Вып. 49. – С. 68–71.
24. Парнікоза І., Годлевська О. Перспективи розвитку природно-заповідного фонду Тарханкутського півострову (АР Крим, Україна) / Заповедники Крыма. Биоразнообразие и охрана природы в Азово-Черноморском регионе, 20–22 октября 2011 г.). – Симферополь, 2011. – С. 92–97.
25. Перспективы создания единой природоохранной сети Крыма. – Симферополь: Крымское учебно-педагогическое издательство, 2002. – 192 с.
26. Разработка Схемы региональной экологической сети Автономной Республики Крым. 2 этап [Текст] : отчет о НИР (заключ.) / Таврический национальный университет имени В.И. Вернадского; рук. С.А. Карпенко. – Симферополь, – 2008. – 365 с. – Библиогр.: с. 352–357.
27. Товплинець М., Евстаф'єв І. Раритетні види наземних ссавців Криму: сучасний стан і перспективи збереження // Раритетна фауна та її охорона. – Луганськ, 2008. – С. 199–208.
28. Andryuschenko Y. A. The great bustard in Southern Ukraine // Bustard studies. – 2007. – Vol. 6. – P. 111–129.
29. Kotenko T. I. Distribution, habitat, abundance and problems of conservation of the European pond turtle (*Emys orbicularis*) in the Crimea (Ukraine): first results. – Biologia, V. 59(suppl. 14). – Bratislava. – 2004. – P. 33–46.

SNL146

Сакський

(eng: Sakskyyi)

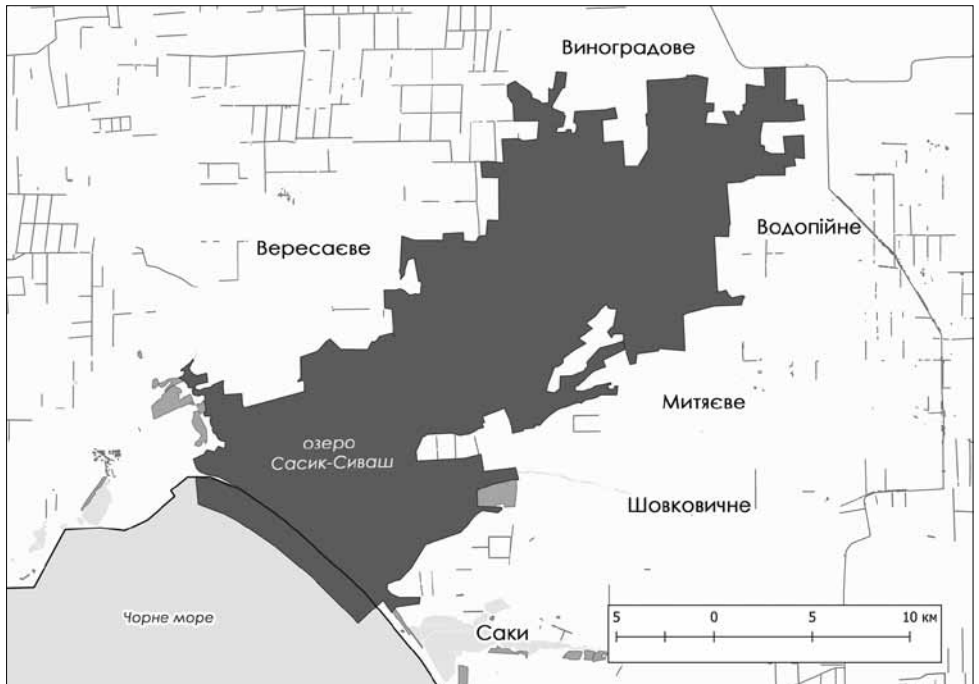
Розташування: Автономна Республіка Крим, Сакський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 33457,39 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонуваного об'єкту розташована в середній частині Сімферопольсько-Євпаторійського блоку Скіфської платформи, утвореної сильно зім'ятими в складки палеозойськими гірськими породами. Тут переважають глини, піски, пісковики, вапняки. Район оз. Сасик є ключовим регіоном для збереження екосистем справжніх типчаково-ковилових степів, міграційних шляхів птахів, рідкісних видів рослин і тварин. Озеро Сасик лиманного походження, відноситься до Євпаторійської групи озер Криму, є одним з найбільших за площею солоних озер Криму. Солоність озера в залежності від сезону року коливається від 90 до 160 ‰. Котловина лиману має складну форму, її береги (західні і північні – піднесені, вапнякові, місцями обривисті, східні – круті глинисті) розчленовані численними затоками. Пропонований об'єкт включає також дві великі балки з прилеглими плакорними ділянками в околицях с. Наумівка

(Сакський район). Перша балка розташована на захід від Наумівки, починається на південь і на південний захід від с. Виноградово, проходить повз с. Вітрівка до с. Рунне і далі впадає в озеро Сасик. Друга балка, більш потужна, розташована на схід від Наумівки. Вона двома основними відрогами починається на південному заході с. Ільїнка і південніше с. Лугове та йде в південно-західному напрямку до озера Сасик. Найбільшу созологічну цінність має північно-східна частина території, майже позбавлена кар'єрів, а також схили центральної, найбільш глибокої, частини балки (смуга цілини тут має ширину до 1 км). На території обох ділянок добре представлена степова і петрофітна рослинність. На території пропонованого об'єкту також знаходиться піщаний пересип, що відділяє озеро від моря, смуга прибережних піщаних пляжів та вузька (шириною 1 км) смуга акваторії Чорного моря. Тут зустрічаються галофітна, псамофітна рослинність та типово морські оселища.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: лещиця скупчена (*Gypsophila glomerata*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*), чернь червонодзьоба (*Netta rufina*), журавель степовий (*Anthropoides virgo*). Крім того, в межах об'єкту зустрічаються і інші раритетні види, що включені в природоохоронні списки різного рангу (ERLVP та/або IUCN RL): катран шорсткий (*Crambe aspera*), чебрець Дзевановського (*Thymus dzevanovskyi*), пижмо Пачоського (*Tanacetum paczoskii*). Територія об'єкту є також типовим місцем зростання для декількох вузьколокальних ендеміків: юриней брудної (*Jurinea sordida*) і чебреця молдавського (*Thymus eupatoriensis*).

На території об'єкту виявлений вид *Mustela eversmannii*, для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MIN/SR).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель степовий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD/CD), дерихвіст лучний (*Glareola pratincola*, оцінка IN MIN/CD), орел-карлик (*Hieraetus pennatus*, оцінка IN MOD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MOD/IN MIN), чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), рибалочка (*Alcedo atthis*, оцінка IN MIN/CD), шуліка чорний (*Milvus migrans*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), квак (*Nycticorax nycticorax*, оцінка IN MOD), (*Plegadis falcinellus*, оцінка IN MOD/CD), коровайка (*Plegadis falcinellus*, оцінка IN MOD/CD), казарка червоноголова (*Branta ruficollis*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), щеврик польовий (*Anthus campestris*, оцінка IN MOD/CD), орел-могильник (*Aquila heliaca*, оцінка IN MOD), підорлик малий (*Aquila pomarina*, оцінка IN MOD/CD), сова болотяна (*Asio flammeus*, оцінка IN MOD/CD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), зміїд (*Circaetus gallicus*, оцінка IN MOD/CD), сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor*, оцінка IN MOD/CD), осоїд (*Pernis apivorus*, оцінка IN MIN/IN MOD/CD), чоботар (*Recurvirostra avosetta*, оцінка IN MOD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
A2.2	400	M	B	B	B	C
A2.3	320	M	B	B	B	C
A2.4	500	M	B	B	B	C
A2.5	1500	M	B	B	B	C
A2.61	450	M	B	B	B	C
A5	200	M	B	B	B	C
B1.3	400	M	B	B	B	C
B1.4	300	M	B	B	B	C
E1.2	17000	M	C	B	B	C
X02	5000	M	B	B	B	C
X03	6000	M	B	B	B	C

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Popu-lation	Con-servation	Isola-tion
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>		c	1	5	i	V	G	D	C	B	C
B	A396	<i>Branta ruficollis</i>		w	10	50	i	V	G	C	C	B	C
B	A079	<i>Aegypius monachus</i>		w	3	3	i	V	G	D	C	B	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	12	12	i	R	G	D	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c	200	500	i	R	G	C	C	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	c	10	10	i	C	G	D	C	B	C
B	A255	<i>Anthus campestris</i>		p	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A246	<i>Lullula arborea</i>		w	5	5	i	R	G	D	C	B	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	yes	w	2	2	i	V	G	D	C	B	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		r	5	10	p	R	G	D	C	B	C
B	A272	<i>Luscinia svecica</i>		c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	5	5	i	R	G	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A034	<i>Platalea leucorodia</i>	yes	c	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	c	1	2	i	V	G	D	C	B	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	B	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					C/R/V/P	Popu-lation	Con-serva-tion
B	A133	<i>Burhinus oedicanus</i>		r	3	5	p	C	M	D	C	B	C
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>		r	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		r	2	49	i	R	G	D	C	B	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	r	10	10	i	R	G	D	C	B	C
B	A222	<i>Asio flammeus</i>	yes	p	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	w	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	c	15	15	i	R	G	D	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	r	15	26	i	R	G	D	C	B	C
B	A083	<i>Circus macrourus</i>	yes	w	1	1	i	R	G	D	C	B	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		c	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>		p	9	10	i	R	G	D	C	B	C
B	A098	<i>Falco columbarius</i>	yes	w	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	yes	c	22	22	i	R	G	D	C	B	C
B	A176	<i>Larus melanocephalus</i>		w	400	400	i	R	G	D	C	B	C
B	A320	<i>Ficedula parva</i>		c	9	9	i	R	G	D	C	B	C
B	A189	<i>Gelochelidon nilotica</i>		w	99	100	i	V	G	C	B	B	C
B	A073	<i>Milvus migrans</i>	yes	c	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	30	30	i	R	G	C	C	B	C
B	A135	<i>Glareola pratincola</i>		w	10	10	i	R	G	D	C	B	C
B	A071	<i>Oxyura leucocephala</i>		r	1	1	p	R	G	D	C	B	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		c	20	20	i	R	G	D	C	B	C
B	A339	<i>Lanius minor</i>		c	21	21	i	R	G	D	C	B	C
B	A140	<i>Pluvialis apricaria</i>		w	14	14	i	R	G	C	C	B	C
B	A180	<i>Larus genei</i>		w	21	21	i	R	G	D	C	B	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				C	DD	D	C	B	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		p	221	221	i	R	G	C	C	B	C
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>	yes	c	11	11	i	R	G	D	C	B	C
B	A151	<i>Philomachus pugnax</i>		c	838	840	i	R	G	B	B	B	C
B	A032	<i>Plegadis falcinellus</i>		c	3	15	i	R	G	D	C	B	C
B	A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>		w	10	10	i	R	G	D	C	B	C
B	A307	<i>Sylvia nisoria</i>		c	1	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A166	<i>Tringa glareola</i>		w	2	3	i	R	G	D	B	B	C
M	2633	<i>Mustela eversmannii</i>		p				R	DD	D	B	B	C

Автори стандартної форми даних:

Садогурська С. С., Василюк О. В.

Список літератури:

1. *Андрющенко Ю. А., Кучеренко В. М., Попенко В. М.* Підсумки моніторингу загибелі диких птахів від контактів з повітряними лініями електропередачі в Криму в 2012-2014 роках. // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2014. – Вып. 17. – С. 104–132. – Бібліогр.: 27 назв. – рос.
2. *Вітер С. Г.* Знахідки тварин, за несених до Червоної книги України в АР Крим // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вып. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 114–122.
3. *Котенко Т. И.* Ценные степные участки центральной и западной частей Равнинного Крыма и перспективы их сохранения // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття : (Матеріали конф., присвяч. 80-річчю Канів. природ. заповідника ...). – Канів, 2003. – С. 63–66.
4. *Котенко Т. И.* Предложения по расширению заповедной сети Равнинного Крыма // Заповедники Крыма. Биоразнообразие на приоритетных территориях: 5 лет после Гурзуфа : Материалы II науч. конф. – Симферополь, 2002 г. – С. 129–134
5. *Кучеренко В. Н. Банник М. В., Атемасов А. А., Вергелес Ю. И.* Сообщества гнездящихся птиц пресных и слабосолёных водоёмов Западного Крыма // Бранта. – 2015. – Вып. 18. – С. 95–109
6. *Кучеренко В. М., Прокопенко С. П., Жеребцова Т. А., Жеребцов Д. Ю.* Знахідки птахів Червоної книги України у Криму в 2009-2017 рр // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вып. 7, Т. 1. Київ, 2018. – С. 428–432.
7. Разработка Схемы региональной экологической сети Автономной Республики Крым. 2 этап [Текст] : отчет о НИР (заключ.) / Таврический национальный университет имени В.И. Вернадского; рук. С.А. Карпенко. – Симферополь, 2008. – 365 с. – Библиогр.: с. 352–357. – № ГР 0108U010020.
8. *Яковлев М. В., Гайдаш А. М.* Распространение огаря (*Tadorna ferruginea* Pallas 1764) в Дунай-Днестровском междуречье Украины / М. В. Яковлев, А. М. Гайдаш // Бранта. – 2015. – Вып. 18. – С. 118–128.

SHL147

Тарханкут

(eng: Tarkhankut)

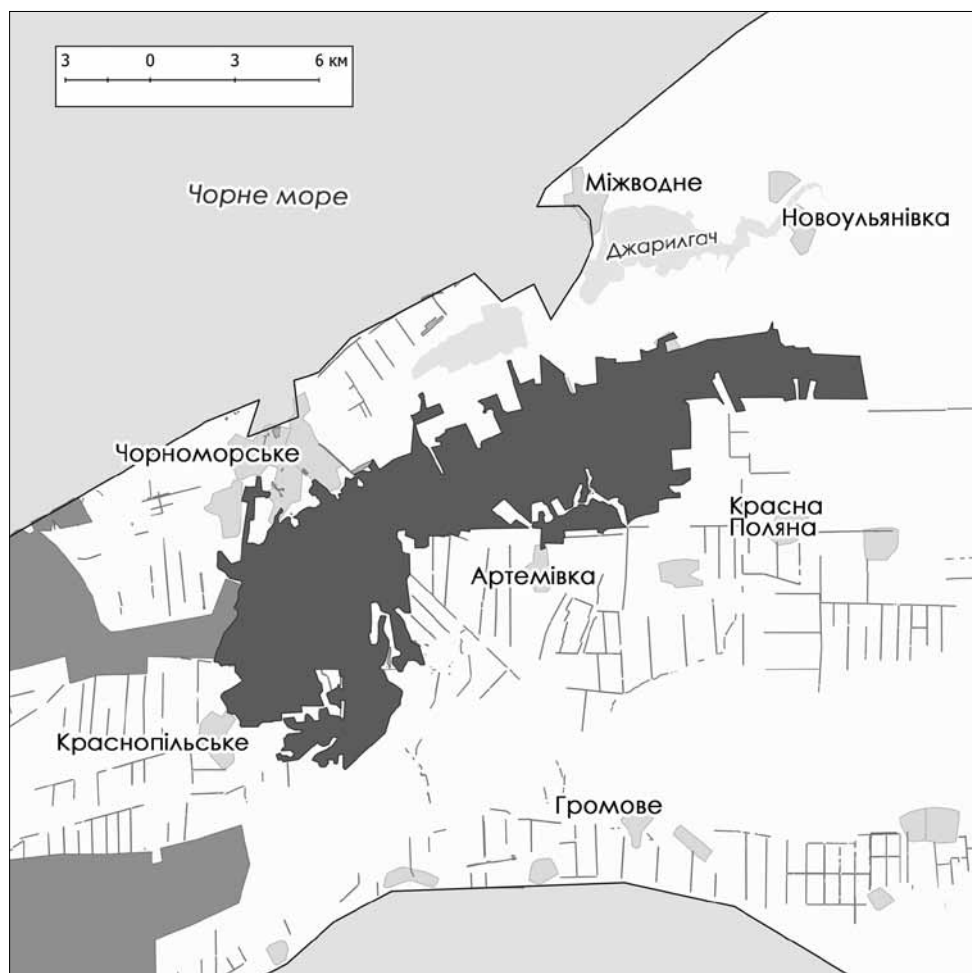
Розташування: Автономна Республіка Крим, Чорноморський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 10822,72 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт розташований на території локального вододілу, що тягнеться від південно-східного краю Тарханкутського півострова паралельно узбережжю Каркініт-

ської затоки до Придонузлав'я в межах Тарханкутської піднесеної рівнини. Територія складена переважно неогеновими мергелями, вапняками, зустрічаються глини і піски. Схил горбистий на відріжку від с. Сніжне до с. Зайцеве і далі в сторону с. Кіровське (Чорноморський район). Довжина ділянки 11 км, ширина 0,8–3,5 км, площа не менше 2000 га. Територія перетинається декількома балками різної ширини і глибини, на їхніх схилах оголюються вапняки. На схилах – різноманітна степова і петрофітна рослинність, місцями є великі плями ірису карликового (*Iris pumila*), зустрічаються зарості карагани кущової (*Caragana frutex*). На плакорі в цілинний степ вклинюються поля і перелogi, є лісосмуги. У межах території збереглися ділянки петрофітних справжніх і напівпустельних степів із властивою їм флорою і фауною, яка формує типові степові оселища. Рослинність території представлена переважно підтипом справжніх дернинно-злакових біднорізотравних зональних типових степів.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: ковила Лессінга (*Stipa lessingiana*), тюльпан Біберштейна (*Tulipa biebersteiniana*), тюльпан Шренка (*Tulipa schrenkii*), шафран Палласів (*Crocus pallasii*), люцерна приморська (*Medicago marina*), полин Дзевановського (*Artemisia dzevanovskyi*), ковила волосиста (*Stipa capillata*), ковила українська (*Stipa ucrainica*), ковила каменелюбна (*Stipa lithophila*), ковила найкрасивіша (*Stipa pulcherrima*), лециця скупчена (*Gypsophila glomerata*), осінник пізньоцвіттовий (*Sternbergia colchiciflora*), холодок прибережний (*Asparagus litoralis*), пирій ковилолистий (*Elytrigia stipifolia*), карагана скіфська (*Caragana scythica*), полз жовточеревий (*Dolichophis caspius*), махаон (*Papilio machaon*), мухоловка звичайна (*Scutigera coleoptrata*), дибка степова (*Saga pedo*), емпуза смугаста (*Empusa fasciata*), боліварія короткокрила (*Bolivaria brachyptera*), сфекс жовтокрилий (*Sphex favipennis*), сколія-гігант (*Megascolia maculata*), сколія односмугова (*Scolia galbula*), джміль глинистий (*Bombus (Megabombus) argillaceus*), сольпуга звичайна (*Galeodes araneoides*), журавель степовий (*Anthropoides virgo*), тушкан великий (*Allactaga major*), хом'ячок сірий (*Cricetulus migratorius*), хом'як звичайний (*Cricetus cricetus*), сліпачок степовий (*Ellobius talpinus*), джміль вірменський (*Bombus armeniacus*), скарабей священний (*Scarabaeus sacer*), подалірій (*Iphiclides podalirius*), аврора біла (*Euchloe ausonia*), бражник південний молочайний (*Hyles nicaea*), ктир велетенський (*Satanas gigas*), аскалаф строкатий (*Libelloides macaronius*), казарка червоноголова (*Rufibrenta ruficollis*), крех середній (*Mergus serrator*), орел рудий (*Aquila rapax*), сорокопуд червоноголовий (*Lanius senator*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*), шпак рожевий (*Stumus roseus*), золотомушка червоночуба (*Regulus ignicapillus*).

Також в межах об'єкту зустрічаються і інші раритетні види, що включені в природоохоронні списки різного рангу (ERLVP та/або IUCN RL): глід клинолистий (*Crataegus sphaerophylla*), ластовень кримський (*Vincetoxicum tauricum*), пижмо Пачоського (*Tanacetum paczoskii*), залізняка гібридний (*Phlomis hybrida*), чебрець Дзевановського (*Thymus dzevanovskyi*), ласиця мала (*Mustela nivalis*), їжак південний (*Erinaceus concolor*). Територія об'єкту є типовим локалітетом для декількох вузько локальних ендеміків: полин Дзевановського (*Artemisia dzevanovskyi*), глід клинолистий (*Crataegus sphaerophylla*), ластовень кримський (*Vincetoxicum tauricum*), пижмо Пачоського (*Tanacetum paczoskii*), чебрець Дзевановського (*Thymus dzevanovskyi*).

На території об'єкту виявлені види тварин, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Vipera ursini* (оцінка IN MOD/CD), *Carabus hungaricus* (оцінка IN MOD/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель степовий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), орел-карлик (*Hieraetus pennatus*, оцінка IN MOD), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MOD/IN MIN), орел-могильник (*Aquila heliaca*, оцінка IN MOD), підорлик малий (*Aquila pomarina*, оцінка IN MOD/CD), Зміїд (*Circaetus gallicus*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	10800	G	C	B	C	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.		C/R/V/P		Population	Conservation	Isolation	Global
P	2098	<i>Paeonia tenuifolia</i>		p				R	DD	C	B	C	C
P	2319	<i>Stipa syreistschikowii</i>		p				R	DD	C	B	C	C
P	2110	<i>Crambe koktebelica</i>		p				R	DD	C	B	C	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	r				V	DD	D	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>		c	200	300	i	R	M	C	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	w	2	3	i	R	M	D	C	B	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	3	3	i	R	M	D	C	B	C
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	yes	w	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A392	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>		w	100	300	i	R	P	C	C	B	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D		A/B/C	
					Min.	Max.				C/R/V/P	Popula-tion	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A024	<i>Ardeola ralloides</i>		c	1	5	i	R	M	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	2	4	i	R	M	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	r	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	w	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A034	<i>Platalea leucorodia</i>	yes	c	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	c	1	5	i	R	M	D	C	B	C
B	A083	<i>Circus macrourus</i>	yes	c	2	4	i	V	M	D	C	B	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	c	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	w	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A090	<i>Aquila clanga</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A089	<i>Aquila pomarina</i>	yes	c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	yes	w	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	yes	w	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A078	<i>Gyps fulvus</i>	yes	w	1	2	i	V	M	D	C	B	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	c	30	50	i	C	M	D	C	B	C
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	20	50	i	R	P	D	C	B	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p				R	DD	D	C	B	C
B	A133	<i>Burhinus oedicephalus</i>		c	7	15	i	V	G	D	C	B	C
B	A131	<i>Himantopus himantopus</i>		c	1	5	i	R	M	D	C	B	C
B	A021	<i>Botaurus stellaris</i>	yes	w	1	2	i	R	G	D	C	B	C

Автори стандартної форми даних: Садогурська С. С., Василюк О. В.

Список літератури:

1. Андрущенко Ю. А., Костюшин В. А., Кучеренко В. Н., Попенко В. М. Гуси и другие водно-болотные птицы в сухостепной подзоне Украины зимой 2011/2012 годов // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2015. – Вып. 18. – С. 40–63.

2. Білик Г. І., Ткаченко В. С. Степи Тарханкутського півострова та їх охорона // Укр. ботан. журн. – 1976. – 33, № 5. – С. 526–531.
3. Вацет Е. Е., Дулицкий А. И., Ена Ан. В., Иванов С. П. Тарханкутская возвышенно равнинная степь // Перспективы создания Единой природоохранной сети Крыма. Симферополь: Крымское уч. пед. гос. изд-во, 2002. – 192 с.
4. Вітер С. Г. Знахідки тварин, за несених до Червоної книги України в АР Крим // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 114–122.
5. Гродзинський М. Д. Ландшафтні яруси західної частини рівнинного Криму // Вісник Київ. Ун-ту. – Географія. – 1986. – Вип. 28. – С. 18–24.
6. Дзюнс-Литовская Н. Н. Почвы и растительность степного Крыма. – Л.: Наука, 1970. – 157 с.
7. Дзюнс-Литовский А. И. Тарханкутский полуостров // Очерки по физической географии Крыма. Вып. 2. – 1938. – С. 5–68.
8. Дідух Я. П., Вакаренко Л. П. Флористичні та ценотичні особливості Тарханкутського півострова (Крим) // Укр. ботан. журн. – 1987. – 43, № 3. С. – 31–36.
9. Дулицкий А. И. Биоразнообразие Крыма. Млекопитающие: История, состояние, охрана, перспективы. – Симферополь: Изд-во «Сонат», 2001. – 208 с.
10. Животный мир СССР. Том третий: Зона степей / Под. ред. Е.Н. Павловского, Б.С. Виноградова. – М. – Л.: АН СССР, 1950. – 672 с.
11. Иваненко И. Д. К вопросу об изменениях в животном населении степи под влиянием агрикультуры // Зоологический журнал. – 1938. – Т. 17. – С. 67–75.
12. Коростелева П. Г., Овчинникова Г. Н., Савчук И.А. Путеводитель по Тарханкуту. Симферополь: Бизнес-Информ, 2004. – 208 с.
13. Костин Ю. В., Дулицкий А. И., Костин С. Ю. Эколого-географическая характеристика зонально-биотопических выделов и состав их фауны // Вопросы развития Крыма: Научно-практический дискуссионно-аналитический сборник. Выпуск 11: Биологическое и ландшафтное разнообразие Крыма: проблемы и перспективы. – Симферополь: Сонат, 1999. – С. 35–54.
14. Котенко Т. И. Ценные степные участки центральной и западной частей Равнинного Крыма и перспективы их сохранения // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття : (Матеріали конф., присвяч. 80-річчю Канів. природ. заповідника ...). – Канів, 2003. – С. 63–66.
15. Котенко Т. І., Кукушкін О. В. Гадюка степова, *Vipera renardi* (Christ.), – вид Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 101–132.
16. Львова Е. В. Равнины Крыма. – Симферополь: Таврия, 1982. – 80 с.
17. Разработка Схемы региональной экологической сети Автономной Республики Крым. 2 этап [Текст] : отчет о НИР (заключ.) / Таврический национальный университет имени В. И. Вернадского; рук. С. А. Карпенко. – Симферополь, 2008. – 365 с. – Библиогр.: с. 352–357. – № ГР 0108U010020.
18. Товпинец Н. Н. Особенности распространения и биотопической приуроченности обыкновенной слепушонки в Крыму // Вестник зоологии. – 1993. – Том 27, № 4. – С. 56–58.
19. Троицкий Н. А. Ботаническая и производственная характеристика пастбищ каракулеводческих совхозов Крыма // Известия Крымского отдела Географического о-ва СССР. – 1951. – Вып. 1. – С. 11–37.
20. Фатерыга А.В. Складчатокрылые осы (Hymenoptera: Vespidae) Тарханкутского полуострова // Заповедники Крыма: заповедное дело, биоразнообразие, экообразование. / Материалы III науч. конф. Ч. II. Зоология беспозвоночных. Зоология позвоночных. Экология. – Симферополь: КРА «Экология и мир», 2005. – С. 91–96.
21. Червона книга України. Тваринний світ. – Київ: Вид-во «Укр. енцикл.», 1994. – 464 с.

SHL148

Керченський півострів

(eng: Kerch peninsula)

Розташування: Автономна Республіка Крим, Ленінський район.

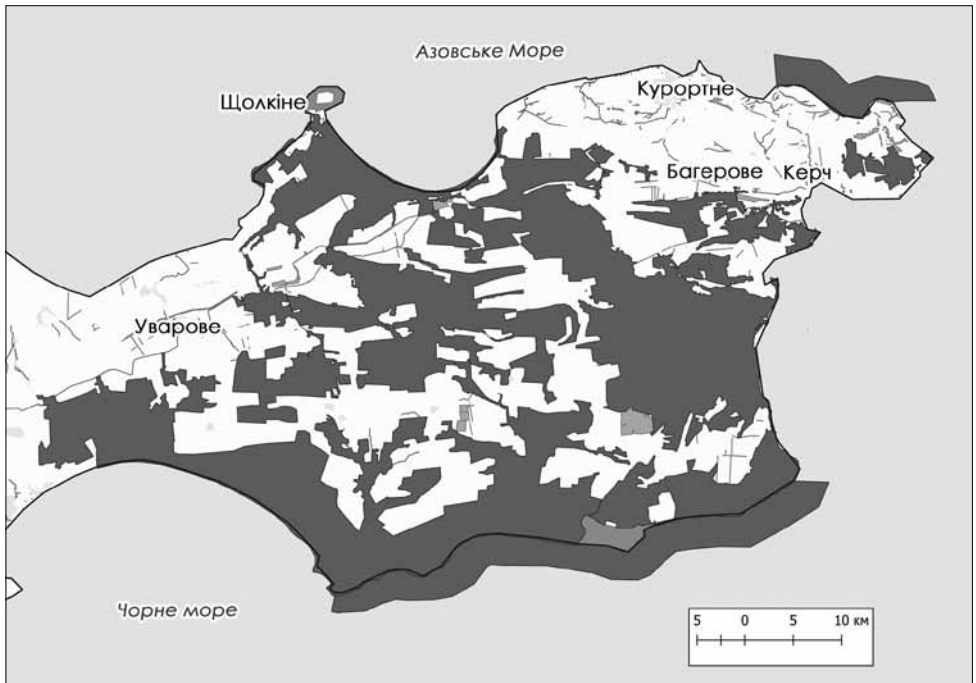
Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 138391,51 га

Опис і важливість збереження території

Проектований об'єкт включає всі природні території Керченського півострова, окрім тих, які вже включені до Смарагдової мережі України. В минулому на Керченському півострові планувалось створити заповідник площею 20 тис. га в наступному складі: південна частина Арабатської стрілки, мис Казантип, гора Опук і Чаудинського полігон між мисом Чауда, горою Опук і грязьовим вулканом Джау-Тепе. Ботаніки також запропонували заповідити три ділянки, але в складі: м. Казантип, г. Опук і степовий масив Чигин (Багеровський військовий полігон). Це – найцінніші території півострова, важливі для охорони останцево-горбистої рівнини з ділянками південного типчакового степу, що зберігся в природному стані.

На території об'єкту виявлені види, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar STE – ALP (Caucasus) – BLS, 6-8 September 2016 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі

в Україні мають бути додані нові території: черепаха болотяна (*Emys orbicularis*, оцінка IN MOD/CD), мишівка степова (*Sicista subtilis*, оцінка IN MOD/SR/CD), підковик великий (*Rhinolophus ferrumequinum*, оцінка IN MOD/SR/CD), нічниця гостровуха (*Myotis blythii*, оцінка IN MOD/SR/CD), Снявець Бавій (*Pseudophilotes bavius*, оцінка IN MIN/CD).

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: журавель сірий (*Grus grus*, оцінка IN MOD/CD), лунь лучний (*Circus pygargus*, оцінка IN MOD), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*, оцінка IN MOD), огар (*Tadorna ferruginea*, оцінка IN MOD/IN MIN), чапля руда (*Ardea purpurea*, оцінка IN MOD), квак (*Nycticorax nycticorax*, оцінка IN MOD), орел-могильник (*Aquila heliaca*, оцінка IN MOD), канюк степовий (*Buteo rufinus*, оцінка IN MOD), кібчик (*Falco vespertinus*, оцінка IN MOD/CD), жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*, оцінка IN MOD/CD), сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor*, оцінка IN MOD/CD), щеврик польовий (*Anthus campestris*, оцінка IN MOD/CD), сиворакша (*Coracias garrulus*, оцінка IN MOD/CD), синьошийка (*Luscinia svecica*, оцінка IN MOD/CD).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	138000	G	C	B	C	B

Оселища з Резолюції №4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту, площа яких наразі не облікована: A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.61, A3, A5, B1.3, B1.4, X02, X03

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Global
R	1220	<i>Emys orbicularis</i>		p					DD	C	B	C	C
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	yes	r	1	2	p	R	M	D	B	C	C
B	A019	<i>Pelecanus onocrotalus</i>		r	18	26	i	R	M	C	B	C	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	c	130	130	i	R	M	C	C	B	C
B	A397	<i>Tadorna ferruginea</i>	yes	w	10	84	i	R	M	C	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	p	3	3	i	R	M	D	C	B	C
B	A082	<i>Circus cyaneus</i>	yes	c	3	46	i	R	M	C	C	B	C
M	2021	<i>Sicista subtilis</i>		p				R	DD	D	C	B	C
B	A084	<i>Circus pygargus</i>	yes	c	2	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	c	24	24	i	R	M	C	C	B	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	c	1	3	i	R	M	D	C	B	C

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.				C/R/V/P	Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
B	A071	<i>Oxyura leucocephala</i>		c	16	78	i	R	M	C	C	B	C
B	A127	<i>Grus grus</i>	yes	c	323	323	i	R	M	C	C	B	C
B	A129	<i>Otis tarda</i>	yes	r	5	79	i	R	M	D	C	B	C
B	A195	<i>Sterna albifrons</i>		r	6	10	i	R	M	D	C	B	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		p	1	2	p	R	M	D	C	B	C
M	1307	<i>Myotis blythii</i>	yes	p	1	2	i	R	G	D	C	C	C
M	1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	yes	p	10	10	i	R	G	D	C	C	C
I	4043	<i>Pseudophilotes bavus</i>		p				R	DD	D	C	C	C
B	A038	<i>Cygnus cygnus</i>		w	7	7	i	R	G	D	C	B	C
I	4013	<i>Carabus hungaricus</i>		p				R	DD	D	C	C	C
B	A031	<i>Ciconia ciconia</i>		c	2	7	i	C	M	D	C	B	C
B	A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>		p	1	2	i	R	P	D	C	B	C
B	A029	<i>Ardea purpurea</i>		r	4	4	i	R	G	D	C	C	C
B	A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>		r	15	60	i	C	M	C	C	B	C
B	A026	<i>Egretta garzetta</i>		r	18	20	i	R	M	D	C	B	C
B	A083	<i>Circus macrourus</i>	yes	c	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	yes	c	3	3	i	R	G	D	C	B	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	ys	w	9	9	i	V	G	D	C	B	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	c				C	P	C	C	B	C
B	A167	<i>Xenus cinereus</i>		c				C	P	C	C	B	C
B	A002	<i>Gavia arctica</i>	yes	c				C	P	C	C	B	C
B	A081	<i>Circus aeruginosus</i>	yes	w	3	14	i	R	M	D	C	B	C
B	A140	<i>Pluvialis apricaria</i>		w	500	500	i	R	G	B	C	B	C
B	A176	<i>Larus melanocephalus</i>		w	26	26	i	R	G	C	C	B	C
B	A189	<i>Gelocheidon nilotica</i>		w	2	2	i	R	G	D	C	B	C
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>		c	736	736	i	R	M	B	C	B	C
B	A246	<i>Lullula arborea</i>		w	4	4	i	R	M	D	C	B	C
B	A255	<i>Anthus campestris</i>		p	29	29	i	R	M	D	C	B	C
B	A338	<i>Lanius collurio</i>		c	11	11	i	R	M	D	C	B	C
B	A339	<i>Lanius minor</i>		c	16	16	i	R	M	D	C	B	C
B	A320	<i>Ficedula parva</i>		c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A533	<i>Oenanthe pleschanka</i>		c	1	2	i	R	M	D	C	B	C
B	A272	<i>Luscinia svecica</i>		c	1	2	i	R	M	D	C	B	C

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Global
M	1349	<i>Tursiops truncatus</i>	p				R	DD	C	C	B	B	
M	1351	<i>Phocoena phocoena</i>	p				R	DD	C	C	B	B	

Автори стандартної форми даних: Василюк О. В., Гольдін П. Є., Садогурська С. С.

Список літератури:

1. Андрищенко Ю. А., Костюшин В. А., Кучеренко В. Н., Попенко В. М. Гуси и другие водно-болотные птицы в сухостепной подзоне Украины зимой 2011/2012 годов // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2015. – Вып. 18. – С. 40–63.
2. Андрищенко Ю. А., Кучеренко В. М., Попенко В. М. Итоги мониторинга гибели диких птиц от контактов с воздушными линиями электропередачи в Крыму в 2012–2014 годах // Бранта: Сборник трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2014. Вып. 17. – С. 104–132.
3. Андрищенко Ю. А., Бескаравайный М. М., Костин С. Ю., Попенко В. М., Прокопенко С. П. О зимовке птиц на юге Крыма в экстремальных условиях зимы 2011/2012 гг. // Бранта. – 2012. – Вып. 15. – С. 140–147.
4. Бескаравайный М. М. К уточнению границ распространения некоторых видов гнездовой орнитофауны Крыма // Бранта: Сборник научных трудов Азово-черноморской орнитологической станции. – 2010. – N 13. – С. 76–79.
5. Вітер С. Г. Знахідки тварин, за несених до Червоної книги України в АР Крим // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 114–122.
6. Годлевська Л., Панченко П., Ребров С., Савченко М., Яковлев М., Форманюк О., Гхазалі М. Знахідки рукокрилих на території Причорномор'я України (АР Крим, Миколаївська, Одеська, Херсонська області) // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 196–203.
7. Гринченко А. Б. История и динамика колонизальных поселений аистообразных птиц в восточных районах Крыма в связи с антропогенной сукцессией Восточного Сиваша и Присивашья // Бранта: Сборник научных трудов Азово-Черноморской орнитологической станции. – 2004. – Вып. 7. – С. 61–81.
8. Грищенко В. М., Яблоновська-Грищенко Є. Д. Авіафауністичні спостереження на Півдні України у 2013 р. // Авіфауна України. – 2014. – Вип. 5. – С. 912.
9. Гринченко А. Б. Пролет и зимовка савки (*Oxura leucocephala*) в Крыму // Бранта. – 2011. – Вып. 14. – С. 112–116.
10. Дядичева Е. А., Черничко И. И. Современное состояние птиц Красной Книги Украины в Приазовском национальном природном парке // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 90 річчя від створення Надморських заповідників), с. Урзуф, 14-15 березня 2017 року. Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 2, Т. 2. – С. 241–250.
11. Котенко Т. І., Кукушкін О. В. Гадюка степова, *Vipera renardi* (Christ.), – вид Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 101–132.
12. Перспективы создания единой природоохранной сети Крыма. – Симферополь, учебно-педагогическое государственное издательство, 2002. – 192 с.
13. Роман Є. Г. Знахідки тварин «Червоної книги» на Півдні України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 195–207.
14. Семик А. М., Семик Е. А. Матеріали к инвентаризации энтомофауны разнотравно-злаковой степи природного заповедника Опукский // Заповедники Крыма на рубеже тысячелетий (Материалы республиканской конференции) 27 апреля 2001 года, Симферополь, Крым – С. 95–96.
15. Сучков С. І. Нові знахідки комах (Insecta) Червоної книги України // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 2. – Київ, 2018. – С. 313–321.
16. Цвельх А. Н. Расселение сирийского дятла (*Dendrocopos syriacus*) в Крыму // Бранта. – 2005. Вып. 8 – С. 198–199.

SHL149

Передгірні степи Криму

(eng: Foothill steppes of Crimea)

Розташування: Автономна Республіка Крим, райони: Білогірський, Советський, Нижньогірський, Красногвардійський.

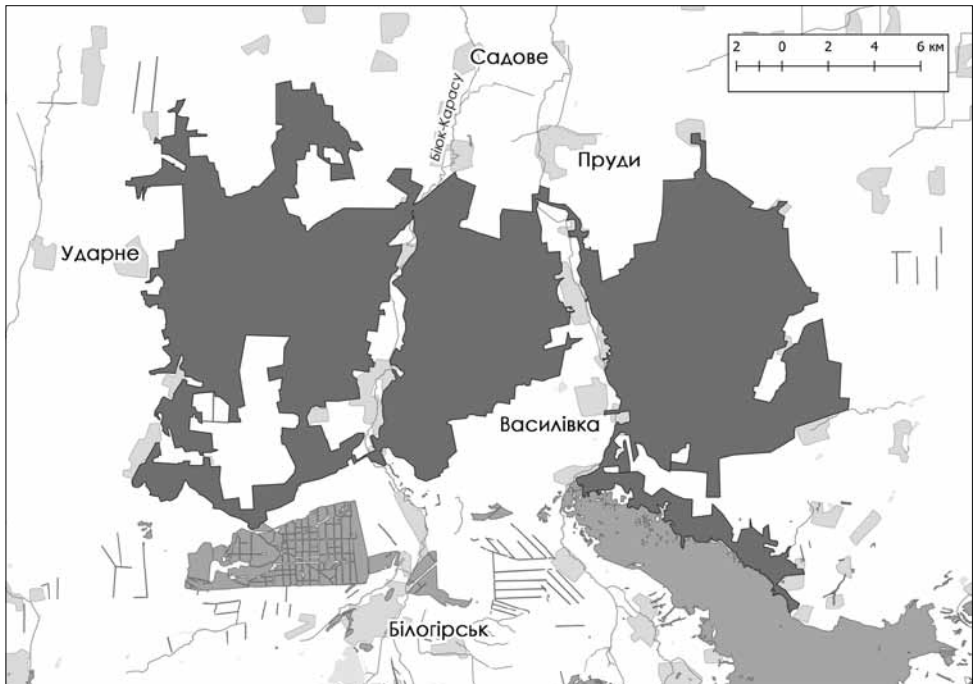
Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 28383,88 га

Опис і важливість збереження території

Цілинні степи та давні перелоги між Олексіївкою та Привольним складають основний збережений масив передгірних степів Криму. Основна частина пропонованого об'єкту зайнята типчачково-ковилковими угрупованнями.

На території об'єкту виявлені види птахів, для збереження популяцій яких згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території: *Aquila heliaca* (IN MOD), *Buteo rufinus* (IN MOD), *Pernis apivorus* (IN MOD/IN MIN/CD), *Circaetus gallicus* (IN MOD/CD), *Coracias garrulus* (IN MOD/CD), *Hieraetus pennatus* (IN MOD/CD).

Також на території об'єкту виявлені види, включені до Резолюції 6 Бернської конвенції: канюк степовий (*Buteo rufinus*) та деркач (*Crex crex*), а також види, включені до Червоної книги України: полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*) та журавель степовий (*Anthropoides virgo*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	28300	G	C	C	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Global
B	A103	<i>Falco peregrinus</i>	yes	p	6	8	i	R	G	D	C	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>	yes	r	3	3	i	R	G	D	C	C	C
B	A231	<i>Coracias garrulus</i>		r	2	2	p	R	G	D	C	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	w				R	DD	D	C	C	C
B	A078	<i>Gyps fulvus</i>		p	7	10	i	R	G	D	B	C	C
B	A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	yes	r	2	2	i	V	G	D	C	C	C
B	A072	<i>Pernis apivorus</i>	yes	r	1	2	i	R	M	D	C	C	C
B	A080	<i>Circaetus gallicus</i>	yes	r	1	2	i	V	M	D	C	C	C
B	A404	<i>Aquila heliaca</i>	yes	r	5	6	i	R	G	D	B	C	C

Автори стандартної форми даних: Василюк О. В.

Список літератури:

1. Котенко Т. И. Ценные степные участки центральной и западной частей Равнинного Крыма и перспективы их сохранения // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття : (Матеріали конф., присвяч. 80-річчю Канів. природ. заповідника ...). – Канів. – 2003. – С. 63–66.
2. Котенко Т. И. Предложения по расширению заповедной сети Равнинного Крыма // Заповедники Крыма. Биоразнообразие на приоритетных территориях: 5 лет после Гурзуфа : Материалы II науч. конф. – Симферополь. – 2002. – С. 129–134.
3. Вітер С. Г. Знахідки тварин, занесених до Червоної книги України в АР Крим // Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 7, Т. 1. – Київ, 2018. – С. 114–122.
4. Милобог Ю. В., Прокопенко С. П., Ветров В. В. Поширення сапсана в Україні // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 208–211.
5. Бескаравайный М. М. О южных границах распространения некоторых элементов гнездовой орнитофауны равнинного и предгорного Крыма // Бранта, 2007. – N10. – С. 7–26.

SHL150

Ковильна

(eng: Kovylna)

Розташування: Автономна Республіка Крим, Роздольненський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

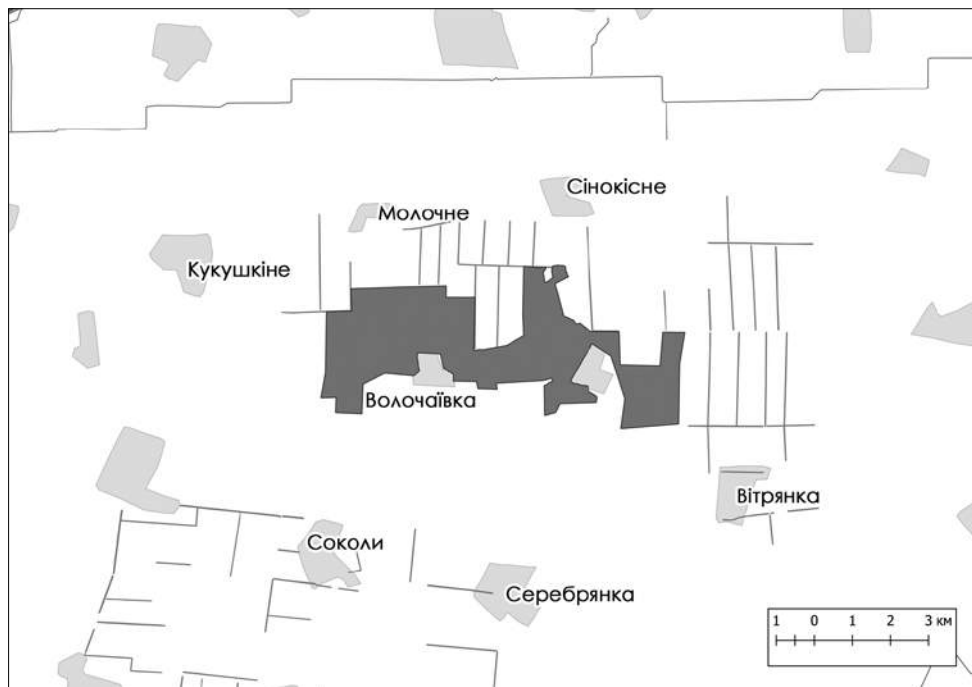
Площа: 1835,86 га.

Опис і важливість збереження території

Широка балка з відрогами в зоні справжніх степів поряд з селом Волочаївка.

На території об'єкту виявлений канюк степовий (*Buteo rufinus*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD).

Також на території об'єкту виявлена включена до Резолюції 6 Бернської конвенції гадюка степова (*Vipera renardi*) та види, включені до Червоної книги України: полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*) та журавель степовий (*Anthropoides virgo*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D		A/B/C	
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	1800	G	C	C	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Isola-tion	Glo-bal
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	P	D	B	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	w				R	DD	D	C	C	C
B	A133	<i>Burhinus oed-icnemus</i>		r				R	DD	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних: *Василюк О. В.*

Список літератури:

1. *Котенко Т. И.* Предложения по расширению заповедной сети Равнинного Крыма // Заповедники Крыма. Биоразнообразие на приоритетных территориях: 5 лет после Гурзуфа : Материалы II науч. конф. – Симферополь, 2002г. – С. 129–134
2. *Котенко Т. И., Кукушкин О. В.* Гадюка степова, *Vipera renardi* (Christ.), – вид Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 101–132.

SHL151

Сари-Баш

(eng: Sary-Bash)

Розташування: Автономна Республіка Крим, Первомайський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

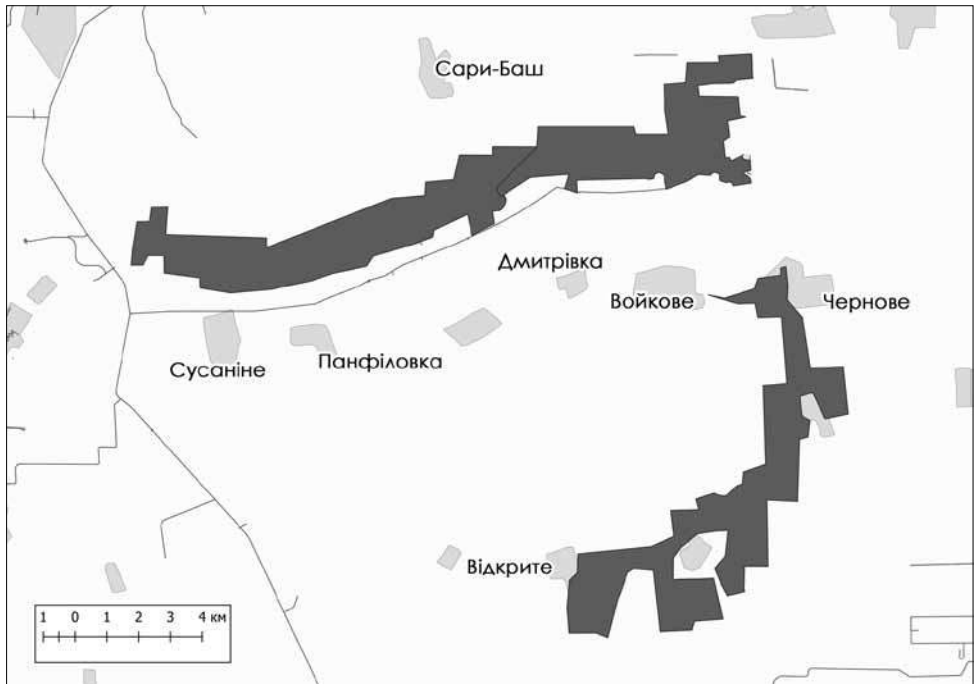
Площа: 3673,47 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонуваного об'єкту являє собою пологі балки і пагорби з петрофітною і справжньою степовою рослинністю.

На території об'єкту виявлений канюк степовий (*Buteo rufinus*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD).

Також на території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*) та журавель степовий (*Anthropoides virgo*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D		A/B/C	
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	3600	G	C	C	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion	Glo-bal
R	1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	yes	p	10	20	i	R	P	D	B	C	C
B	A403	<i>Buteo rufinus</i>	yes	w				R	DD	D	C	C	C
B	A133	<i>Burhinus oedicnemus</i>		r				R	DD	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних: Василюк О. В.

Список літератури:

1. Котенко Т. И. Предложения по расширению заповедной сети Равнинного Крыма // Заповедники Крыма. Биоразнообразие на приоритетных территориях: 5 лет после Гурзуфа : Материалы II науч. конф. – Симферополь, 2002г. – С. 129–134

SHL152

Славне

(eng: Slavne)

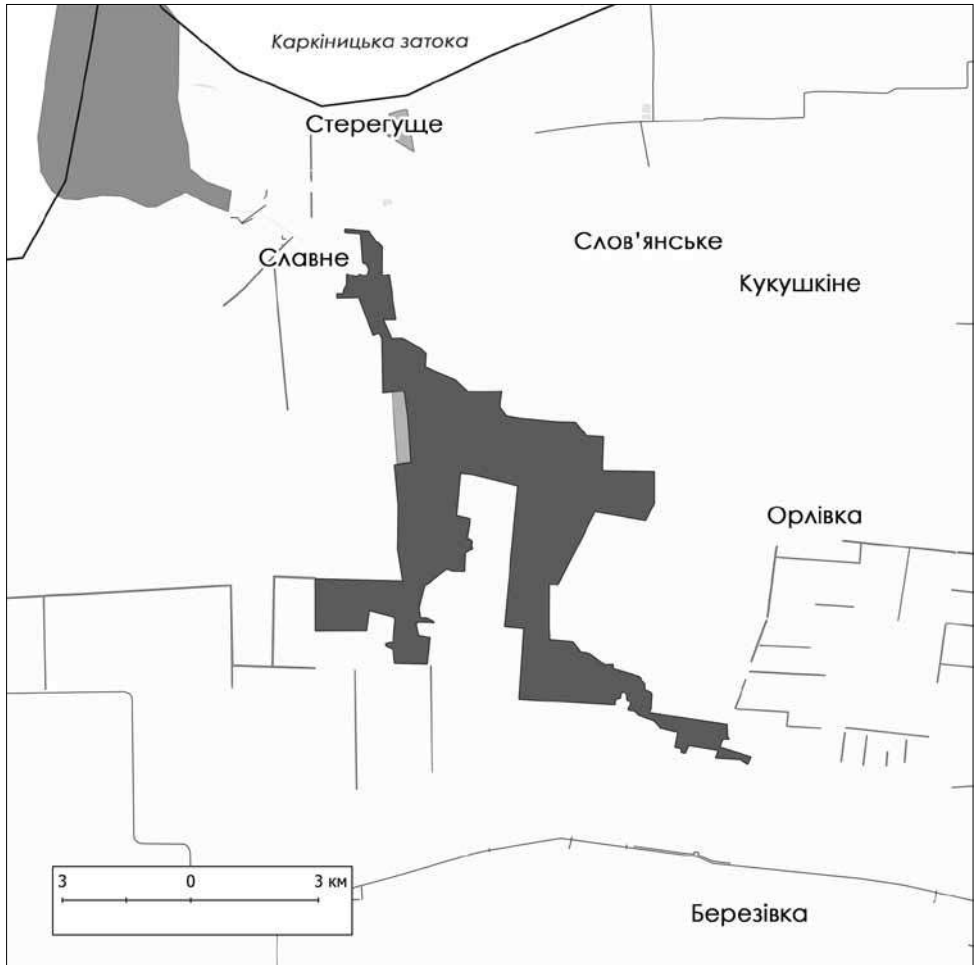
Розташування: Автономна Республіка Крим, Роздольненський район.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 2860,71 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт займає територію цілинного степу між селами Орлівка, Рилєвка і Славне (Роздольненський район). Територія являє собою розгалужену систему

балок, що складається з довгої, широкої і глибокої балки, з відрогами різної величини, а також балки, що йде від с. Каштанівка до с. Славне, і плакорних ділянок між їх відрогами. На плакорі переважає типчаково-ковилловий степ і пирийники, на схилах балок – ковильники або петрофітна рослинність.

На території об'єкту виявлений кібчик (*Falco vespertinus*), для збереження популяції якого згідно з висновками біогеографічного семінару (Emerald Biogeographical Seminar for Birds 23-24 May 2018 – Final Conclusions, Kyiv, Ukraine) до Смарагдової мережі в Україні мають бути додані нові території (оцінка IN MOD).

Також на території об'єкту виявлені види, включені до Червоної книги України: полоз жовточеревий (*Dolichophis caspius*), журавель степовий (*Anthropoides virgo*), махаон (*Papilio machaon*), тушкан великий (*Allactaga major*), а також гадюка степова (*Vipera renardi*), включена до Резолюції 6 Бернської конвенції.

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
E1.2	2800	G	C	C	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.		C/R/V/P		Pop-ulation	Con-servation	Iso-lation	Glo-bal
R	1298	<i>Vipera ursini</i>	yes	p	10	20	i	R	P	D	B	C	C
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>		c			i	R	DD	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних: *Василюк О. В.*

Список літератури:

1. *Котенко Т. И.* Ценные степные участки центральной и западной частей Равнинного Крыма и перспективы их сохранения // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття : (Матеріали конф., присвяч. 80-річчю Канів. природ. заповідника ...). – Канів, 2003. – С. 63–66.
2. *Котенко Т. И., Кукушкін О. В.* Гадюка степова, *Vipera renardi* (Christ.), – вид Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – К., 2008. – С. 101–132.

SHL153

Керченська протока

(eng: Kerch strait)

Розташування: Автономна Республіка Крим.

Біогеографічний регіон: Степовий.

Площа: 33126,39 га.

Опис і важливість збереження території

Пропонований об'єкт включає в себе акваторію Керченської протоки, що сполучає Чорне й Азовське моря, та територію піщаної коси (острова) Тузла. Західним берегом протоки є Керченський півострів, східним – Таманський півострів. Ширина протоки – від 4,5 до 15 км. Найбільша глибина 18 метрів. Тут домінують рухливі ґрунти, що в багатьох місцях вкриті заростями морських трав. В місцях виходу твердих порід формуються оселища з домінуванням морських водоростей.

Коса Тузла – піщано-черепашкова акумулятивна форма в Керченській протоці загальною площею близько 335 га. Територія коси характеризується низинним рельєфом. Найвищі ділянки острова (до 2,5 м. н.р.м.) притаманні давнім дюнам північно-західної його частини. Затоки острова є постійними водоймами природного походження. Рослинність коси вирізняється високим різноманіттям. Тут виділяють

наступні типи рослинності: літоральна, піщано-стєпова, лучна, солончакова, болотна та водна.

Керченська протока характеризується унікальним біорізноманіттям і є ключовим місцем для збереження пузанкових оселедців роду *Alosa* та морських ссавців Чорного та Азовського морів. Акваторія протоки важлива для існування популяцій чорноморських афалін (*Tursiops truncatus*), морських свиней (*Phocoena phocoena*) та дельфінів-білобочок (*Delphinus delphis*). Морські свині з Азовського моря роблять щорічні осінні міграції через Керченську протоку в Чорне море слідом за важливим кормовим об'єктом – азовською хамсою, в весняний період повертаючись таким же чином назад.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: морквівниця прибережна (*Astrodaucus littoralis*), калітамніон зернистий (*Callithamnion granulatum*), хроодактилон розгалужений (*Chroodactylon ramosum*), кладофора вадорська (*Cladophora vadorum*), кладофоропсис шкірястий (*Cladophoropsis membranacea*), катран морський (*Crambe maritima*), ектокарпус стручкуватий (*Ectocarpus siliculosus* var. *hiemalis*), ентероморфа азовська (*Enteromorpha maeotica*), молочай прибережний (*Euphorbia paralias*), мачок жовтий (*Glaucium flavum*), солодка гола (*Glycyrrhiza glabra*), лампротамніон пухирчастий (*Lamprothamnium papulosum*), родохортон пурпуровий (*Rhodochorton purpureum*), чорноморська афаліна (*Tursiops truncatus*), морська свиня (*Phocoena phocoena*) та дельфін-білобочка (*Delphinus delphis*). Крім того, в межах об'єкту зустрічаються і інші раритетні види, що включені в IUCN RL: холодок приморський (*Asparagus maritimus*).

У 2007 році Рада Сторін угоди затвердила Резолюцію 3.22 «Marine protected areas for cetaceans»¹. Резолюція визначає 18 територій особливого значення для середземноморських та чорноморських китоподібних (Areas of special importance for Black Sea cetaceans), серед яких під пунктом 10 міститься Керченська протока (The Kerch Strait for the bottlenose dolphin and the harbour porpoise) – одна з трьох найважливіших акваторій, визначених для Чорного моря. Акваторія Керченської протоки включена до цього переліку як місце, в межах якого ускладнена міграція дельфінів через близькість антропогенних джерел непокою. Крім того, необхідність охорони цієї території визначена рішеннями Конвенції з охорони біорізноманіття у 2018 році².

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.61, A3, A5, B1.3, B1.4, X02, X03

1 http://www.accobams.org/new_accobams/wp-content/uploads/2016/06/ACCOBAMS_MOP3_Res.3.22.pdf

2 Description of areas meeting the EBSA criteria in the Black Sea and the Caspian Sea. 14/9. Marine and coastal biodiversity: ecologically or biologically significant marine areas // CONFERENCE OF THE PARTIES TO THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY. Fourteenth meeting. Sharm El-Sheikh, Egypt, 17-29 November 2018. CBD/COP/DEC/14/9. – https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-09-en.pdf?fbclid=IwAR0BO_Mn3_T201iianfenPcca7W1sQEDKA-1GvmiOpXCCTG7vwiN57vsFyw

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site					Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
				Min.	Max.				C/R/V/P	Popu-lation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	4126	<i>Alosa maetotica</i>	p				R	DD	C	C	C	C
F	4127	<i>Alosa tanaica</i>	p				R	DD	C	C	C	C
M	1349	<i>Tursiops truncatus</i>	p				R	DD	C	C	B	B
M	1351	<i>Phocoena phocoena</i>	p				R	DD	C	C	B	B

Автори стандартної форми даних:

Садогурська С. С., Садогурський С. Ю., Гольдін П. Е., Василюк О. В.

Список літератури:

1. Вишнякова К. А. Смещение сроков весенней миграции морских свиней в Керченском проливе и в северо-восточной части Черного моря в 2011-2012 гг. / Вишнякова К. А., Савенко О.В., Олейников Е.П., Гладилина Е. В., Горохова В. Р., Гольдин П. Е. // Труды ЮГНИРО. – Керчь. – 2013. – 51. – С.32-35. 7.
2. Гольдин П. Е. Морские млекопитающие Черного моря в трансформированной экосистеме / Гольдин П. Е., Гладилина Е. В., Вишнякова К. А. // Заповедники Крыма. Биоразнообразие и охрана природы в Азово-Черноморском регионе: Материалы VI Международной научно-практической конференции. – Симферополь. – 2011. – С. 273-274.
3. Гольдин, Е.Б. 2008. Китообразные в Керченском проливе и экологогеографический метод в их изучении. Морские млекопитающие Голарктики. Сб. научн. трудов. Одесса, Украина: 208-214.
4. Гольдін П. Е. Вікова структура популяції і прогноз чисельності морської свині *Phocoena phocoena* (Linnaeus, 1758) в Азовському морі / П. Е. Гольдін // Знахідки тварин Червоної книги України [За ред. Г. В. Фесенка]. – Київ: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, 2008. – С. 62–66.
5. Гладіліна О. В. Афаліна (*Tursiops truncatus*) в акваторії північної частини Чорного моря: біологія та популяційна структура. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дис. на здоб. наук. ст. канд. біол. наук за спеціальністю 03.00.08 «Зоологія». – Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, Київ, 2018.
6. Вишнякова К. О. Морська свиня (*Phocoena phocoena*) в Азовському морі та північно-східній частині Чорного моря: популяційна морфологія та демографія. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дис. на здоб. наук. ст. канд. біол. наук за спеціальністю 03.00.08 «Зоологія». – Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, Київ, 2017.
7. Коломийчук В.П., Криворотов С.Б., Безкоровайний А.С. Фиторазнообразие косы острова Тузла // Тр. Кубанского гос. аграрного ун-та. 2011. No5 (22) С. 81-85.
8. Коломийчук В. П., Соколова Т. О., Ермолаєва О. Ю. Продромус рослинності акумулятивної системи коса (острів) Тузла (Керченська протока) / Класифікація рослинності та біотопів України як наукова основа збереження біорізноманітності: матеріали другої наук.-теорет. конфер. (Київ, 14–15. 03. 2016 р.). Київ: Д. В. Попов, 2017. С. 102–110.
9. Кривохижин С. В. Сезонные изменения распространения и численности китообразных у побережья Юго-Восточного Крыма / С. В. Кривохижин, А. А. Биркун мл., Г. Ю. Радыгин // Современные рыбохозяйственные и экологические проблемы Азово-Черноморского 122 региона. Материалы VII Международной конференции, Керчь, 20-23 июня 2012 г. – Керчь: ЮГНИРО, 2012. – 1. – С.115-119
10. Межжерин С.В., Федоренко Л.В., Верлатый Д.Б. Дифференциация и аллозимная изменчивость пузанковых сельдей рода *Alosa* (Clupeiformes, Alosiinae) Азово-Черноморского бассейна // Цитология и генетика. – 2009. – Т. 43, № 2. – С. 54-60.

11. Михалев Ю. А. Особенности распределения морской свиньи, *Phocoena phocoena relicta* (Cetacea), в Черном море / Ю. А. Михалев // Вестник зоологии, 2005а. – 39, 6. – С. 25-35.
12. Михалев, Ю.А. 2005. Особенности распределения афалины, *Tursiops truncatus* (Cetacea), в Черном море. Вестник Зоологии, 39(3): 29-42.
13. Михалев, Ю.А. Особенности распределения белобочки, *Delphinus delphis* (Cetacea), в Черном море / Ю.А. Михалёв // Вестник зоологии. – 2008. – Т. 42, № 4. – С. 325–337.
14. Садогурский С. Е., Садогурская С. А. Фитобентос в районе мыса Хрони (Азовское море – Керченский пролив): современное состояние и пути сохранения // Экосистемы, их оптимизация и охрана. – 2013. – Вып. 8. – С. 3-16.
15. Садогурский С. Е., Садогурская С. А., Белич Т. В. К изучению морского фитобентоса у Крымских берегов Керченского пролива // Заповідна справа в Україні. – 2005. – Т.11, Випуск 1. – С. 5 – 9
16. Садогурский С.Е. Изменение видового состава водорослей зоостеревых фитоценозов в Керченском проливе (у Крымского побережья, Украина) // Альгология. – 1998. – Т. 8, N 2. – С. 146-155.
17. Садогурский С.Е. Макрофитобентос водоемов острова Тузла и прилегающих морских акваторий (Керченский пролив, Украина) // Альгология. – 2006. – Т. 16, № 3. – С. 337-354.
18. Садогурский С.Е., Степаньян О.В., Белич Т.В., Садогурская С.А. К распространению цветковых растений в прибрежной акватории Азовского моря (в связи с их включением в сводку «Красная книга Приазовского региона») // Бюллетень ГНБС. 2015. Вып. 115. С. 31–37.
19. Gladilina E.V., Lyashenko Yu.N., Gol'din P.E. 2013. Winter distribution of cetaceans in the Black Sea and adjoining areas in 2012/2013. Scientific Notes of Taurida V.I. Vernadsky National University. Series Biology, chemistry. 26 (65), 1: 37-42.
20. Gladilina, E., Shpak, O., Serbin, V., Kryukova, A., Glazov, D. and Gol'din, P., 2018. Individual movements between local coastal populations of bottlenose dolphins (*Tursiops truncatus*) in the northern and eastern Black Sea. Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom, 98(2), pp.223-229.
21. Mezhzherin S. V. Evidences of Multicomponent Structure of the Migratory Stock and Morphological Distinctions of Shads from the Genus *Alosa* (Clupeiformes, Alosiinae) of the Sea of Azov / S. V. Mezhzherin, O. V. Vernygora // Вестник зоологии. – 2013. – Т. 47, № 1. – С. 65–71.
22. Vishnyakova, K. Seasonality of strandings and bycatch of harbour porpoises in the Sea of Azov: the effects of fisheries, weather conditions and life history / Vishnyakova, K., Gol'din, P. // ICES Journal of Marine Science. – 2015. – 72, 3. – P. 981-991
23. Vishnyakova K. A. Annual dynamics of strandings of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) and anchovy catches in the Sea of Azov / Vishnyakova, KA, Goldin, PE // 29th Conference of the European Cetacean Society: Abstract book. – St Julian's Bay, Malta. – 2015. – P. 206.

SHL154

Долина річки Шопурка

(eng: Shopurka river valley)

Розташування: Закарпатська область, Рахівський район.

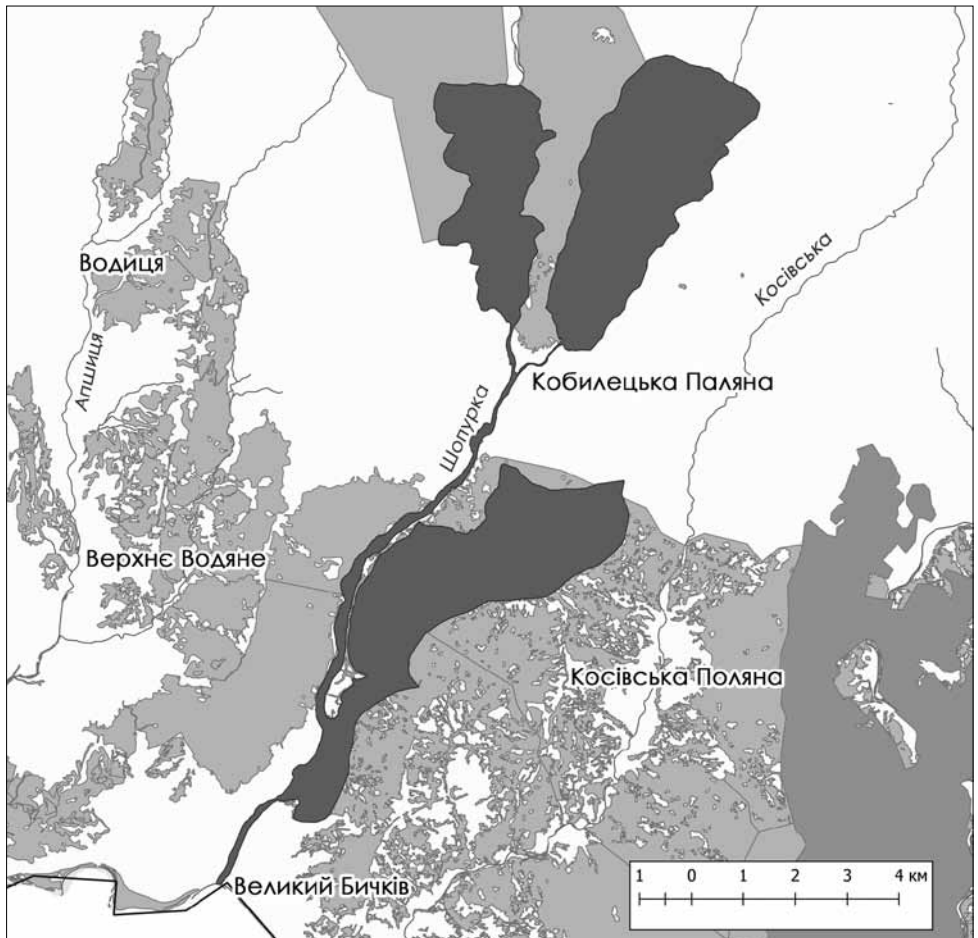
Біогеографічний регіон: Альпійський (Карпати).

Площа: 3225,26 га.

Опис і важливість збереження території

Територія пропонованого об'єкту важлива для:

- збереження нерестовищ лосося дунайського *Hucho hucho*, міноги карпатської *Eudontomyzon danfordi*, місць існування й розмноження інших рідкісних риб і круглоротих;

- збереження популяції рідкісних видів земноводних, рептилій, птахів і ссавців, природних угруповань річкової біоти безхребетних;
- збереження пралісів і старовікових масивів дуба скельного й звичайного;
- збереження єдиного локалітету в Україні молодила мармурового та інших червонокнижних і рідкісних видів рослин;
- збереження рідкісних типів оселищ.

На території об'єкту виявлені види з Червоної книги України: дробація банатська (*Drobacia banatica*), красуня діва (*Calopteryx virgo*), кордулегастер двозубчастий (*Cordulegaster bidentata*), вусач пахучий мускусний (*Aromia moschata*), подалірій (*Iphiclidides podalirius*), махаон (*Papilio machaon*), райдужниця велика (*Apatura iris*), стрічкарка тополева (*Limenitis populi*), люцина (*Hamearis lucina*), бражник прозерпіна (*Proserpinus proserpina*), бражник скабіозовий (*Hemaris tityus*), сатурнія велика (*Saturnia pyri*), сатурнія мала (*Saturnia pavonia*), сатурнія руда (*Aglia tau*), ендроміс березовий (*Endromis versicolora*), ведмедиця велика (*Pericallia matronula*), ведмедиця-господиня (*Callimorpha dominula*), стрічкарка блакитна (*Catocala fraxini*), стрічкарка орденська малинова (*Catocala sponsa*), евхальція різнобарвна (*Euchalcia variabilis*), бджола-тесляр звичайна (*Xylocopa valga*), мідянка звичайна (*Coronella austriaca*), полоз лісовий (*Zamenis longissimus*), саламандра плямиста (*Salamandra salamandra*), тритон альпійський (*Mesotriton alpestris*), жаба прудка (*Rana dalmatina*), сова довгохвоста (*Strix uralensis*), нічниця водяна (*Myotis daubentonii*), нічниця довговуха (*Myotis bechsteinii*), нічниця в'їччаста (*Myotis nattereri*), кажан пізній (*Eptesicus serotinus*), вечірниця руда (*Nyctalus noctula*), широковух європейський (*Barbastella barbastellus*), видра річкова (*Lutra lutra*), кіт лісовий (*Felis sylvestris*), плаун річний (*Lycopodium annotinum*), ерироній собачий зуб (*Erythronium dens-canis*), булатка червона (*Cephalanthera rubra*), зозульки бузинові (*Dactylorhiza sambucina*), костриця гірська (*Festuca drymeja*), молодило мармурове (*Sempervivum tarmoreum*), беладонна звичайна (*Atropa belladonna*), геріцій коралоподібний (*Hericum coralloides*).

Оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
C1.1	0.01	G	D	C	C	C
C2.27	1.3	G	A	C	B	B
C3.55	4.5	G	A	C	B	B
C3.62	3.2	G	A	C	B	A
E2.2	325.5	G	A	B	B	A
E2.3	16.2	G	A	B	A	A
F9.1	25.3	G	A	C	A	A
F9.3	238.5	G	A	B	A	A
G1.11	89.5	G	A	C	A	A

Resolution 4 Habitat type			Site assessment			
Code	Cover (ha)	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
			Representa-tivity	Relative Surface	Conservation	Global
G1.21	120.5	G	B	B	B	B
G1.6	820.0	G	B	B	B	B
G1.A1	1650.5	G	A	B	B	B

Види з Резолюції 6 Бернської конвенції, наявні на території об'єкту:

Species			Population in the site						Site assessment				
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C			
					Min.	Max.				C/R/V/P	Popu-lation	Con-serva-tion	Iso-lation
P	4070	<i>Campanula serrata</i>	yes	p				R	DD	C	A	B	C
I	1078	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>		p				C	DD	C	A	C	C
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>		p				R	DD	C	A	C	C
I	1087	<i>Rosalia alpina</i>		p				R	DD	C	A	C	C
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>		p				C	DD	C	A	C	C
I	1088	<i>Cerambyx cerdo</i>		p	100	500	i	R	G	C	C	B	C
I	4014	<i>Carabus variolosus</i>		p				C	DD	C	A	C	C
I	4015	<i>Carabus zawadzki</i>		p				C	DD	C	A	C	C
A	1166	<i>Triturus cristatus</i>		p	50	100	i	P	M	D	-	-	-
A	1193	<i>Bombina variegata</i>		p	250	500	i	C	G	A	A	B	B
A	2001	<i>Lissotriton montandoni</i>		p	20	50	i	C	M	A	B	B	B
F	1098	<i>Eudontomyzon danfordi</i>		p	2500	12000	i	C	G	A	B	B	B
F	1105	<i>Hucho hucho</i>		p				R	DD	A	C	B	B
F	1122	<i>Gobio uranoscopus</i>		p	200	1000	i	R	M	D	C	B	B
F	1138	<i>Barbus meridionalis</i>		p	2500	12000	i	C	G	A	B	B	B
F	1131	<i>Leuciscus souffia</i>		p				C	DD	A	B	B	B
F	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>		p	600	6500	i	C	G	A	B	C	B
F	1163	<i>Cottus gobio</i>		p				C	DD	A	B	B	B

Species			Population in the site							Site assessment			
Group	Code	Scientific Name	S	Type	Size		Unit	Cat.	Data quality	A/B/C/D	A/B/C		
					Min.	Max.					Pop-ulation	Con-serva-tion	Iso-la-tion
F	1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		p	2000	10000	i	C	G	A	B	B	B
M	1308	<i>Barbastella barbastellus</i>		r				R	DD	D	B	C	C
M	1307	<i>Myotis blythii</i>		r				R	DD	D	B	B	C
M	1323	<i>Myotis bechsteinii</i>		r				R	DD	D	B	C	C
M	1324	<i>Myotis myotis</i>		r				R	DD	D	B	C	C
M	1355	<i>Lutra lutra</i>		p				C	DD	D	C	C	C
B	A030	<i>Ciconia ciconia</i>		r				C	DD	D	C	C	C
B	A229	<i>Alcedo attis</i>		r				C	DD	D	C	C	C
B	A122	<i>Crex crex</i>		r				C	DD	D	C	C	C

Автори стандартної форми даних:

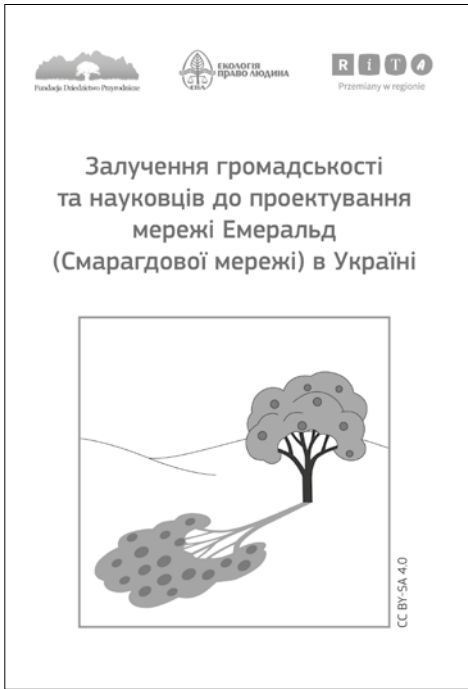
Микитчак Т. І., Канарський Ю. В., Башта А.-Т. В., Кобів Ю. Й., Леснік В. В.

Список літератури:

1. Башта А.-Т., Потіш Л. Славці Закарпатської області. – Львів, 2007. – 260 с.
2. Kobiv Yu., Kish R., Hleb R. *Sempervivum marmoreum* Griseb. (Crassulaceae) in the Ukrainian Carpathians : Distribution, morphology, coenotic conditions, population parameters, and conservation // Ukr. Botan Journ., 2007, vol.64, #1, P. 22-29

Наші видання:

Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К.В., Борисенко К.А., Павлачик П. (Paweł Pawlaczyk), Василюк О. В., Марущак О. Ю., Ширяєва Д. В., Куземко А. А., Оскирко О. С. та ін. / під ред. д.б.н. А. Куземко. – Київ, 2017. – 304 с.

Книга узагальнює інформацію про основні засади проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі); включає аналіз її проектування в Україні; містить першу версію «тіньового списку» територій, які пропонується громадськістю для включення у Мережу та пропозиції щодо організації подальшої роботи по формуванню Мережі. Робота по проектуванню Мережі може поєднати зусилля сотень зацікавлених науковців і громадських активістів, тому книга також містить інструкції для науковців та експертів, що бажають долучитись до подальшого проектування Мережі в Україні. Також, книга містить розділ про досвід Польщі у формуванні «тіньового списку» територій Natura 2000 та опис прикладів, яким саме чином мережа Natura 2000 дозволяє охороняти природу в Польщі. Видання стане помічником для кожного, хто вболіває за охорону природи в Україні та бажає долучитись до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі).

PDF-версія книги доступна на ліцензії Creative Commons «із зазначенням авторства – поширення на тих самих умовах «4.0 Міжнародна» (CC BY-SA 4.0) за посиланням: <https://goo.gl/xuDz9x>

Тлумачний посібник оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Перша версія адаптованого неофіційного перекладу з англійської / укладачі: А. Куземко, С. Садогурська, К. Борисенко, О. Василюк – Київ, 2017. – 124 с.

Посібник покликаний надати можливість залученим у процес проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні ідентифікувати на місцевості типи оселищ, перелічені у резолюції 4 Бернської конвенції, а також забезпечити максимальний рівень узгодження у тлумаченні типів оселищ між країнами. Адаптований український переклад Тлумачного посібника оселищ включає типи оселищ, що були затверджені у довідкових переліках (Reference lists) для України під час біогеографічних семінарів у 2016 році. Видання буде корисним для професійних біологів, працівників установ природно-заповідного фонду, викладачів та студентів природничих спеціальностей, краєзнавців, спеціалістів з охорони природи та активістів громадських організацій.

PDF-версія книги доступна на ліцензії Creative Commons «із зазначенням авторства – поширення на тих самих умовах «4.0 Міжнародна» (CC BY-SA 4.0) за посиланням: <https://goo.gl/KbE1aC>

Смарагдова мережа Донецької області / Василюк О.В., Спінова Ю.О., Садогурська С.С., Бронскова О.М., Казарінова Г.О., Бронсков О.І., Гончаров Г.Л., Чусова О.О., Яроцька М.О., Куземко А.А., Вашеняк Ю.А., Щерба Ю. – Харків, 2018. – 104 с.

«Смарагдова мережа Донецької області» є першим в своєму роді регіональним виданням, присвяченим формуванню Смарагдової мережі. Передусім, книга містить базову інформацію про саму мережу, процедуру її створення та функціонування. Також, у виданні зібрана інформація про всі існуючі території Смарагдової мережі, території, що знаходяться на етапі проектування, та ті, що лише розглядаються як перспективні, але до цього часу робота щодо них ще не почалась. Ця інформація в узагальненому вигляді публікується вперше. Видання розраховане на широке коло читачів: науковців, природоохоронців, працівників установ природно-заповідного фонду, студентів та викладачів природничих спеціальностей, вчителів, учнів та краєзнавців. Також, без сумніву, видання буде корисним для представників об'єднаних територіальних громад, в межах яких розміщені існуючі та проєктовані території мережі Емеральд.

PDF-версія книги доступна за посиланням: <https://goo.gl/aZZjgc>

Василюк О., Борисенко К., Куземко А., Марущак О., Тестов П., Гриник Є.
Проектування і збереження територій мережі Емеральд (Смарагдової мережі). Методичні матеріали / Кол. авт., під ред. Куземко А. А.,
Борисенко К. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 78 с.

Книга містить довідкову та методичну інформацію щодо проектування територій для включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України, а також інформацію про доступні на цей час інструменти збереження територій, які вже включені до цієї мережі. Видання буде корисним для професійних біологів, натуралістів-аматорів, краєзнавців, органів місцевого самоврядування.

PDF-версія книги доступна на ліцензії Creative Commons «із зазначенням авторства – поширення на тих самих умовах «4.0 Міжнародна» (CC BY-SA 4.0) за посиланням: <https://my.su/t6tr>

**Території, що пропонуються до включення
у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України
(«тіньовий список», частина 2)**

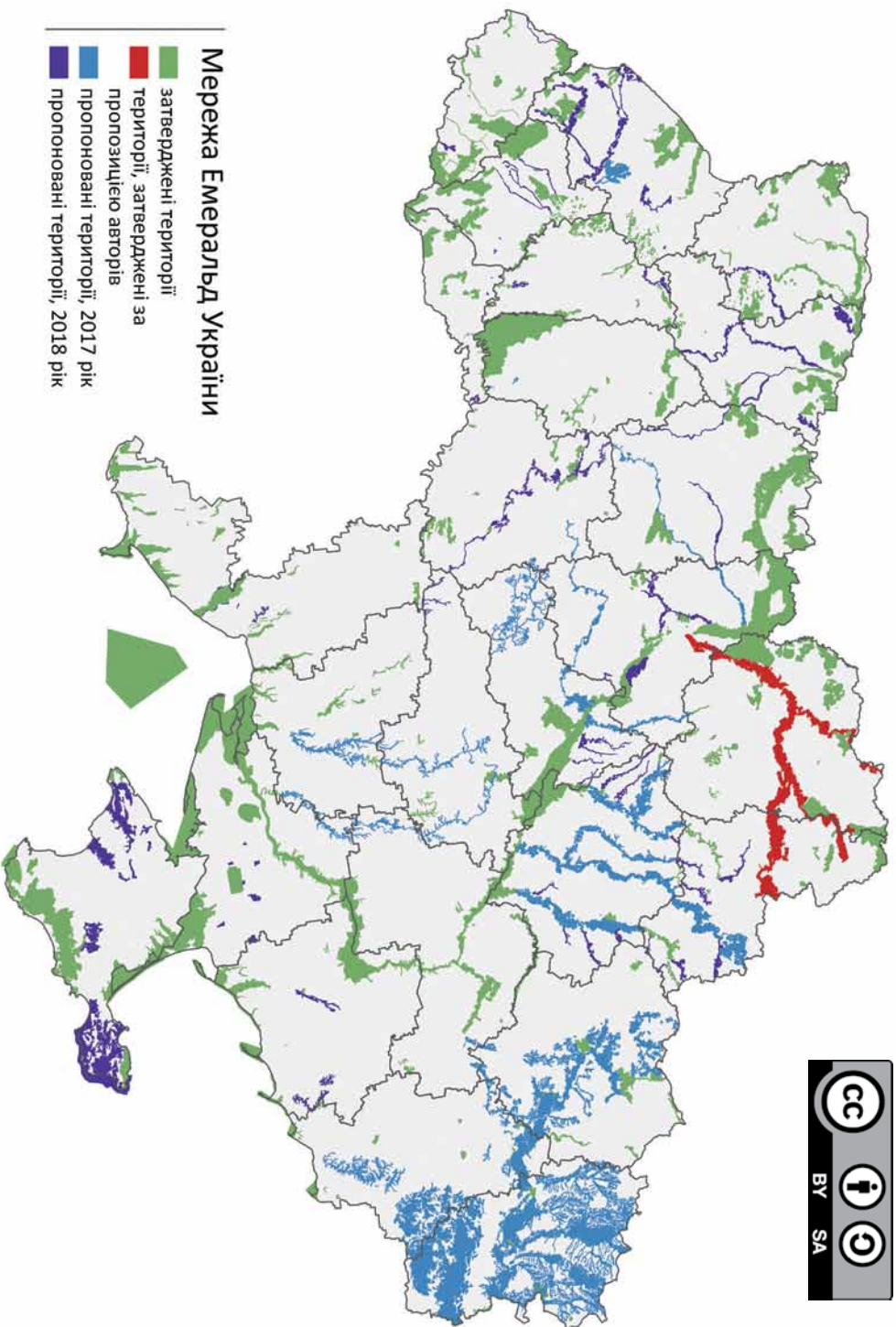
Кол. авт., під ред. Борисенко К. А., Куземко А. А.

Книга містить описи 74 територій, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України. Обґрунтування щодо включення цих територій до мережі Емеральд підготовлені протягом 2018-2019 років колективом авторів (41 професійний біолог). Описи є оригінальною працею авторів і створені шляхом опрацювання власних даних та залучених джерел, а також спеціально проведених польових досліджень. Всі ці пропозиції були доопрацьовані спільно із Департаментом екомережі та природно-заповідного фонду Міністерства екології та природних ресурсів України, і більша їх частина у лютому 2019 року була передана Мінприроди до Секретаріату Бернської конвенції.

Видання буде корисним для професійних біологів, натуралістів-аматорів, краєзнавців, органів місцевого самоврядування.

ISBN 978-617-7061-74-7

Розповсюджується безкоштовно.

Мережа Емералд України

- затверджені території
- території, затверджені за пропозицією авторів
- пропонувані території, 2017 рік
- пропонувані території, 2018 рік

